



Dette værk er downloadet fra **Danskernes Historie Online**

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennytte forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaeptsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaeptsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaeigt.dk>

Bidrag
til
den syenske Kongeborg
N u g a a r d s,
dens Læns og dens Lænsmænds
Historie
ved
Vedel Simonsen.

Tredie Deel.

Med Beemod mod Vesten jeg fluer;
Alt Dagen stunder ab Kvæld;
Snart Aftenroden Gulbluer
Stal bringe os Solens Farvel.
Raar Livels Solstraaler spinde
Bag Glemfels taagede Hær,
Al! maatte da Dagverlets Minde
Førgylde den Vortganges Grav!

Kjøbenhavn.

Trykt hos J. C. Scharling.

1844.

Førerindring.

Det jeg efter herved forelægger mine Læsere en Fortsettelse af mine Samlinger til den Rugaardse Læns-Historie, ønsker jeg tillige at udvise dem Grundene, hvorför jeg paa den senere Tid ubgiver saavel disse, som mine øvrige Samlinger, i Trykken. Enhver, der kender det mindste til min Stilling i Livet, er visinok fuldkomment overbevist om, at, ligesaa lidet steer det for at tilvende mig Hørdeel, ligesaa lidet steer det for at indlægge mig Øre; hvad der kan friske den livslystne Ungling og den forsøgelige, argittere og fremadtræbende Mand, det frister ikke mere den livstrætte, syge og ofaldige Olding, der henlever sit Liv i en uafbrudt Gensomhed. Heller ikke vil jeg indlade mig paa at fremstille Grunden dertil i min Overbevisning om slige Samlingers Nyte, fiondt jeg er fuldkomment forvisset om, at, hvis enhver Vidensfabsmand gjorde det samme (endogaa blot det samme) for sin Hødeegns Historie, som jeg allerede for min har urettet, og vi saaledes lidt efter lidt sik grundige og fuldstændige Amts- eller Landstabs-Historier, istedetsor vi nu i Grunden kun have Kongebiographier, Hovjournaler o. s. v., saa vilde vor Historie ogsaa derved faae et gandse anbet nationalt Eving og dens Nyte for Nationen selv ogsaa derved alt mere og mere blive indlysende; men jeg vil, som sagt, ikke derpaa beraabe mig, da denne Nyte paa Grund af det Standpunkt, hvorpaa vor Historie endnu staar, af de fleste med et Slags, i det mindste tilsyneladende, Grund betvivles, fiondt de stedse burde mindes, at Historien er Erfaringens Bog, og at, da det netop er de mange Aars Erfaringer, der gjøre vore Oldinger vise, saa maatte en mere end tuftndbarig Erfaring, naar man først kender den tilfulde, vel ogsaa funne bevirke det samme med Hensyn til Nationen. Men jeg vil, som sagt, ikke paatvinge Andre mine Overbevisninger, men derimod hellere ved denne Lejlighed fortælle mine Læsere en lille Begivenhed af mit eget Levnet, der, hvor ubetydelig den endog maatte synes for Andre, dog paa mig og min Konkemaade har haft en afgørende Indflydelse. Jeg var nemlig et ungt Menneske og stod endnu, som Hercules, tvivlaadig paa Stickselen, da mine Forældre sendte mig udenlands. Paa denne Rejse var jeg blandt andet af et Var af mine Belyndere ogsaa anbefalet til en Olding i Hamborg, der stod i Ord for en mere end almindelig Blusdom og især var bekjendt for den billedlige, ja fast orakelmæssige Maade, hvorpaa hans Ord blev fremsatte; efter at have last mine Anbesalingsfrivæller eg udforstet mine Planer og Forhaabninger, hvorved jeg ingenlunde dulgte ham min afgjorte Passjon for historiske

Undersøgesser, ubred han emsider i sin sædvanlige sille og rolige Maneer og med et under Talens Bob alt mere og mere forklaret Ma-syn: „Det gaaer ikke an, min unge Ven! at jage efter Sommers fugle eller at gribe efter Sæbebobler i Verden; det kommer ikke an paa at gaae i fikede Klyder og at boe i grønne Sale her i Livet; men det kommer an paa i Glerningen at præse sin Mester og at opfylde den Bestemmelse, hvortil han har sat os hennede. See dette Tassel-uhr! det er et af de bedste Uhre i Hamborg og dog har det en saare simpel Indsatning og staarer i en fattig Mandes tavrelige Stue; men, enten det stormer eller det regner, enten det fryser eller det sneer, gaaer det ligefuld sin relige Gang, den Bestemmelses tro, hvortil dets Mester har indrettet det hennede; om man stiller sig hen for det og roser det eller man stiller sig hen for det og laster det, det staarer derfor ikke et Sekund hurtigere eller langsommere end dets Bestemmelse udfordrer; man kan forsumme at træffe det op og det vil rolig blive staende, intil man igien tillader det at opfylde sin Bestemmelse; man kan ødelægge og knuse det; men det vil endnu i sin Tilværelses sidste Døblif forkynde sin Mesters Vre. Var De, som dette Uhr! De veed, at det er Guds Billie, at Mennekesslagten skal opdrages ved Erfaring, og at det derfor er nødvendigt, at ingen Erfaring i Livet, den være nok saa gammel, skal gaae tabt af Esterlagten; han vil derfor ogsaa, at den forbivagnde Tid skal aabenbare sig gennem den nævnevne for de kommende Slagter; var altsaa ogsaa De et Nedstab til denne Hensigts Opnaaelse! forkynd De, ligesaa uansægtet og rolig, som Uhret, den Tid, som var, gennem den Tid, som er, og for den Tid, som kommer, og var De overbevist om, at det er Deres Mesters hellige Navn, der udtaler sig i dem alle, og dermed Gud og hans hellige Varetægt besalet!“ Det vilde være forgiveves, hvis jeg vilde sildre det Indtryk, disse i en aldeles prophetisk Tone fremlagte Ord den Tid gjorde paa mig; jeg vil blot tilføje, at disse Ord have siden den Tid ikke blot hvilet, men ogsaa virket i mit Indre, og saaledes blev ogsaa jeg, ligesom Uhret, en af Tidens talende Tunger, der, idet jeg selv stod frem paa Begivenhedernes Ørem, dog ikke alene viste tilbage paa den Bei, der allerede var tilbagelagt og henrunden, men ogsaa viste frem paa den Bei, der forested og endnu stulde tilbagelægges, og, hvad enten min Stilling var lykkelig eller ulykkelig, hvad enten man roste eller dadlede mig, hvad enten man fremhævede eller tilside-satte mig, hvad enten man standsede mig eller man forundte mig Plads, hvad enten jeg taug eller jeg talte, har jeg dog steds og uaf-ladelig arbeidet og derfor ere mine Samlinger ogsaa Alt for Alt vorede til en fast uoverseelig Mængde; jeg kan selv ikke mere finde Nede i denne forvirrede Plæsse; langt mindre vilde Andre efter min Gud kunne finde Nede i samme; jeg troede altsaa, at det var bedre, at jeg selv legte at udrede noget (om endogsaa nok saa lidet) deraf, end at overlade det hele til Esterlagten, som allerede Mængden alene (for ikke at tale om min daarlige Haandskrift) aldeles vilde affstrukke. Jeg vinter desuden derved selv et klarere Overblik af det hele og, efterhaanden som en Samling først ligger ordnet og trukket for mit Øje og jeg kan forfatte mig et Slags Register derover, er det mig ogsaa først muligt at erindre, hvor jeg blandt mine andre Samlinger mulig-vids endnu kunde finde mere, dertil henhørende; ligesom mine Venner ogsaa derved faae Anledning til at giøre mig opmærksom paa et og

andet, der turde mangle, og jeg saaledes selv fra Tid til anden sættes i stand til ved Supplementer at indhente det forsemtre.

Fremdeles er den Skjæbne, der er blevet de Forfattere til Deel, der have efterladt sig haandstrevne Samlinger, heller ingenlunde fristende; thi enten ere disse Arbeider blevne adspredte og ødelagte (hvad som er det sædvanligste) eller ogsaa de ere blevne benyttede paa en Maade, som Forfatteren maaske mindst af alle kunne være tient med, idet man har udrevet Sætninger af hans Arbeide og dermed sagt at bevise Ting, som ingenlunde vare Forfatterens Mening, ja endnu mere (hvad som rigtignok kan være den Afsøde ligegyldigt, men hvad som dog ingenlunde kan være ligegyldigt for hans Estermole og langt mindre for hans Slægt og for hans Venner), man har benyttet slige Samlinger uden at nævne dens Navn, hvem man synede sin Kundstab; ja, man har endogsaa benyttet hans Argumenter og Citater uden at nævne, hvo der først gjorde opmærksom paa disse citerede Steder eller først opdagede Beviserne for en hidtil omtvistet Sætning; fort sagt, man har i Grunden staalet fremmedt Arbeide for dermed at prale, som var det Ens eget¹⁾. Men, som sagt, det kan i Grunden være den Afsøde ligegyldigt og vedkommer kun hans Estermole og det bør jo være en Videnskabsmand det samme, naar blot Sandheden fremmes, under hvis Navn det skeer, og, naar blot hans Ideer og hans Opdagelser forplantes, i Grunden vare ham ligegyldigt, enten de bare hans Navn eller ikke; men desuagtet ber dog nevye nogen retsindig Mand give en Sig, man kunde let fristes til at sige, tyvagtig Tænkemaade Kæring og man fulde dersor synes, at enhver langt hellere, om endog i en usuldstandig Tilstand, burde udgive saa meget af sine Samlinger, som han selv kunde naae, og derimod paa yderst saa lidtagelser nær opføre det øvrige til Kuerne.

Endelig er der endnu en tredie Grund, hvorfor jeg ikke blot udgiver, men endogsaa dagligdags fortæller og foreger mine Samlinger, og det er nemlig den, at jeg i Grunden ikke kan undvære literar Sysselsættelse; en Trang, der ikke blot indstrækker sig til den passive Beskæftigelse, man vindt ved blot at læse Andres Skrifter, men ogsaa udstrækker sig til den active, der erholdes ved at excerpere og at kommentere over det læste. Denne Sysselsættelse er nu engang blevet mit Element, udenfor hvilket jeg ikke mere kan leve. Wel har jeg en Hauge (thi Gaardens Jorder ere højsyntagtede) paa 25 Dør. Lands Sterrelle og, for at denne Hauge skal bestaflæsse mig destomere, et jeg endogsaa selv min egen Gartner; men, endsiindt jeg har indrettet denne Hauge saaledes, at man selv om Vinteren kan finde Glæde ved at opholde sig i samme, jager Beirligt dog ret ofte og en indre Langsel, en uimodstaelig Trang maaske endnu langt oftere mig ind til Skriver-

1) Ja, man har endogsaa Eksempler paa, at en Mand har maattet tilstaae, at han i sine Excerpter sjeldent plede at notere den Autors Navn, han saaledes excerptede, og at han dersor ofte efter længere Tids Forlod innbildte sig, at hvad han saaledes havde excerpteret af andie Forfatteres Skrifter virkelig var hans egne tanker eller hans egne Opdagelser, indtil han omviser af Andre blev gjort opmærksom paa, at det ikke var hans, men Andre's Ord, han saaledes i al Trostighed udgav for sine.



VI

pulsten igien, hvor jeg i de senere Mæringer i Grunden har tilbragt mine lykkeligste Dage. Min gamle Lærer, Statsraad N. Kall, for-drev sit Ildebefindende og sine Bekvæmninger ved at fordybe sig i alge-braffe Beregninger og jeg forsager mine ved at fordybe mig i en eller anden historisk Lygaves Lesning, der, hvad enten den leder til et til-fredsstillende Resultat eller ikke, dog stedse bortmauer den foruroligende Dømen; og saaledes istemmer jeg i fuldeste Maade med Schiller:

Heil Dir, von Gott uns held verstattet,
Die unsrer Seelen Sturm beschwört,
Beschäftigung! die nie ermattet,
Die langsam schafft, doch nie zerstört,
Die zu dem Bau der Ewigkeiten
Iwarz Sandorn nur für Sandorn reicht,
Doch von der großen Schuld der Zeiten
Minuten, Tage, Jahre streicht.

Eketgaard den 27de April 1844.

Vedel Simonsen.

Dintrent ved samme Tid, som den i foregaaende Deel indførte Matrikel blev udfærdiget (thi 1661 levede netop ifølge samme den Grands Hat i Veslinge, som i Historien omtales), forefaadt der her i Sognet (eller i Veslinge S.) en heel mørkelig Hexeprocess, der som Bidrag til Overtroens Historie i hine Tider vel her ter fortiene at anføres. En Mand ved Navn Lass Ben Hahn (o: efter Slæboernes Udtale Lars Hans—sen; hvorved den Synderlighed, at Bon her er eenstydigt med det hebraiske Bæn o: filius) gik vel omkring at betle, men havde dog sit mestre tilhold i Veslinge; forresten var han meget bekjendt som Troldmand og man fortalte om ham, at han havde sluttet Forbund med Fanden og at han til Bekræftelse derpaa 3 Torsdage i Rad havde maattet gaae op i Veslinge Kirke for der, reverenter talt, at lese sine Buxer over Døbefonten. Ogsaa pleide han ikke sjeldent at yttre, at det var kun en ussel Karl, der, støndt fraværende, kunde sticke Smør af Andres Kærne, men at han derimod uden at være tilstede kunde sticke 4 Skixper Korn af hvert Læs, der kerte igennem Byleddet. Engang kom han saaledes ogsaa og satte sig hos Grands Hat, den Xio Olderman i Veslinge (i nuværende Morten Nielsens Gaard, hvor der endnu for faa Lar siden fandtes malede Ruder med hemeldte Grands Hats Navn paa, der

altsaa viser, at dette Slags Birater allerede da vare blevne saa foragtede, at de fra Herremandens Sale vare gaaede over til Bondens Stue), men da Bymændene kom til Førsamling, tog Grands ham i Armen og sagde: Gaae Du af Veien, Din Sk....! og lad stikkelige Folk faae Plads; hvortil Laas Ben Hahn svarede: Den Sk.... skal Du min Sandten! selv være, og Grands gik rigtig i et halvt Aar med en heftig Diarrhee. Naar man foresten spurgte ham, hvorfor han gik og tiggede, siden han dog havde Fanden til Patron, saa svarede han i al Optigethed: Ja, seer I vel, Borstille! det var en Forseelse af mig ved Contracten; dengang tog Fanden mig ved Næsen. Ellidst førte Sognemændene ham ud til Odense og anklagede ham for Trolddom, i hvilken Auledning han ofte blev forhert; engang, da de atter førte ham i Forher til Odense, faae han underveis endel Plouge staae paa en Hovmark, som Hovkarlene havde fraspændt og forladt for at hvile sig eller at bede med Hestene, og sagde han da til sit Felge: Hvad ville I give mig, saa skal jeg faae alle Plougene til at gaae? hvorpaa de ogsaa paa hans Commando allesammen begyndte at gaae, en eneste undtagen, og da en af hans Felge spurgte ham, hvorfor den ene ikke gik tilligemed alle de andre, svarede han: Nei, den lader jeg min Tro! nok staae; thi den har en Bevæg af Ronne (Ronnebætten ansaaes nemlig den Tid for et Middel mod Hexeri). Da han en anden Gang stod i Forheret i Odense, faae han en fort Kat komme ind; men det var, vel at mærke, ingen egentlig Kat, men det var Bispinde selv, som vilde høre Forheret, men ikke vilde sees og derfor, da hun selv var Tingen mægtig, havde paataget sig Skikkelsen af en Kat (Skade, at det ifølge Tiden ikke kan passe paa Bispinde Munus, om hvem man ellers ogsaa paa-

stod, at hun kunde here¹⁾); men da sagde Læss Bon Hahn: Nah! staac til Siden, Bern! mens Bisplinden dreier sin Svands, og disse Ord havde den Folge, at Bisplinden stod uregen for den hele Førsamling; thi Læss's Trolddom var sterkere end hendes og han leste hvad hun havde bundet. Til sidst fik de ham dog (imod Læste om fuldkommen Frihed) til at udlægge to Koner, som var i Ledtog med ham; han sagde dem nemlig at de skulle sege paa Seden-Holme og finde dem der i en Hestak, hvorpaa en Krage sad; men såde der to Krager paa en Stak, saa var de begge samlede under samme. Nagtet nu dette Foregivende befandtes at være rigtigt, ferte de ham dog for Kongen, idet denne just i det samme kom forbi ved Ven-telykkegaard paa Landeveien, og da Kongen spurgte ham: Hvornårne har Du tient den fulle Land? svarede han uden Dom-svrb: I 31 Åar, hvorpaa Kongen sagde: Eni vorde Dig! fort paa Baaret! og dermed var hans Dom affagt. De omkring-staaende spurgte ham imidlertid, hvorfor han nu beklaedte det for Kongen, som han hidtil aldrig for nogen anden havde be-klaedt, hvorpaa han svarede: Ja, seer i vel, Bernlisse! det var et „salvet“ Hoved og for ham turde jeg ikke lyve. Nu blev endelig Baaret opreist paa Bæde Mark og da den første af Konerne i Læss Bon Hahns Paasyn allerede brændte der-paa, havde han endnu Frækhed nok til med Latter at udtryde: Hun fik min Sandten! sin R.... varmet; men ved den andens Henrettelse sagde han gandske alvorligt: Det er saa Gud! dog ingen Brænleg, og endelig maatte han nu ogsaa selv, ihvo meget han end beraabte sig paa, at der var ham lovet Tilgivelse, naar han frivillig beklaedte, bestige Baaret og

1) og om hvis Forkierlighed for Katte man har et Sagn i Mummes St. Knuds Kirke, p. 275.

saaledes ende sin Historie (saaledes for nogle og 30 Aar siden fortalt af de Elved-Horbender og strax efter deres Ord optegnet). Forresten fortelles der ogsaa om samme Lass Bon Hahn eller, som han ogsaa kaldtes, Lars Trolddreng, at han drog omkring og skaffede Raad mod alstens Uheld, som naar Kreaturerne blevne syge, Folk ikke kunde faae Smer o. s. v., og angav derhos, hvo der var Marsag dertil, hvorved han naturligvis tildrog sig Kunst hos Nogle, men Ugunkt hos Andre. Han stal især, idetmindste til en Eid, have havt sit Tilhold hos en General (?) paa Frederikslund (altsaa det gamle Krængerup)¹⁾ og de kunde ikke komme af med ham der paa Gaarden; thi han vilde være, hvor han fandt for godt, og næsten Ingen turde vægre sig ved at tage imod ham, hvor han kom, af Frygt for, at han skulle stade dem paa en eller anden Maade; han havde dersor ogsaa der paa Gaarden sit Kammer og naat. Generalen drog paa Jagt, forudsagde han ham immet Jagtens Udfald; han havde ogsaa sin egen Besse der paa Gaarden og en Hæritids-Aften væddede han med Folkene, at han vilde skyde op igennem Skorstenen og dog faae en Wildand; han stied og den skudte Wildand faldt rigtig ned igennem Skorstenen til ham. Men naar man undertiden vilde forbyde ham at komme paa Gaarden, saa kreb han op i nogle gamle store Træer, som stode derved, og lagde sig oppe i Toppen mellem Grenene at sove og naar man spurgte ham, om han ikke var bange for at falde ned, svarede han: Nei! thi han havde accorderet med Handen om en vis Levetid og vidste, at han ikke kunde døe forinden, men at han, naar Tiden kom, vilde blive senderrevet paa Rakkergraven paa Odense Heed, „hvilket

¹⁾ Thi det skulle dog vel ikke have været General Dewitz paa Frederiksøgave, med hvem man har confunderet Frederikslund, fordi ogsaa den i langt senere Dage af en General var beboet?

ogjaa fæte" (medd. af Maler Ringe; — hører man oftaa snart fulde slutte, at han blot var blevet dømt ved Rugaard, men derimod henrettet paa Odense Hede).

1665 kongeligt Rescript af 14de Juli til Bogense-Magistrat, hvorved befales, at de henved 300 Daler, Byens afgangne Borgemester, Jens Madsen, i den svenske Feide til Byens Conservation havde udlagt (egentlig var det 240 Rdslr. 4 £, han ifølge egen Opgrivelse i Aarene 1657 til 1659 havde Byen forstrakt), maatte efter Burdering hans Kræmper i Byens Jorder udlegges; hvorpaas nærværende Borgemester, Hans Jørgensen (fra hvem Fortraget om disse Jorders Afhændelse (see 1664) var udgaet), s. A. d. 23de Aug. saavel fordrede disse, som de 134 Rdslr. 3 £, han selv paa Byens Begue siden 1660, da han blev Borgemester, havde udlagt til adskillige Keiser, fornemmelig den store Forsamling i København, samt til de kongelige Landcommisærers Fortæring ic., paa ovenomstnevne Maade sig godtgiorte; en Fordring, der ogsaa samme Dag ved Raadstue-Dom af Byfogden, Niels Nielsen Basse, blev bekræftet; og saaledes fik saavel Jens Madsens Kræmper, som Borgemeister Hans Jørgensen, Ejendomsret til flere af Byens Jorder, der siden aldrig mere kom tilbage til Byen (medd. af Raadstue-Arch. ved Cancellsraad, Byfoged Herz).

S. A. fik Oluf Rosenkrands til Enggaard Skoede paa en Gaardspart i Glauendorup (Gyldensteens Arch.).

S. A. Landstingsstevning til Birkefogden ved Oregaards Birketing for en Udsættelse, han havde gjort i Giældssagen mellem Elsebe, sal. Ludvigs af København, og Henrik Lindenvov til Oregaard (l. c.).

S. A. d. 10de Jan. døde Sognepræsten i Sørslev, Mester Berthel Wichmand, som tillige var Herredsprovst, 49 Åar gammel, efter at have tilsat sine Midler paa sin ny opbygte

Præstegaard (Birch.) og nu blev Hans Nielsen Bang, en Søn af Vispen, Dr. Niels Bang, og Anne Kesenbrun, Sognepræst i Særslef; han var født 1612 i Dalum, hvor hans Fader da var Sognepræst, deponerede 1662, blev Mag. Berthel Wichmands Capellan 1664 og da denne døde 1665 Sognepræst (mærkværdigt er det, at Birch. i sin Dagbog, p. 104, siger, at han først d. 3die Jan. 1666 blev til Medtiner og Pastor adjunetus i Særslef ordineret; han giftede sig 1666 med Formandens Enke, Raadmand Erik Jørgensens Datter, Anna Eriksdatter af Odense, blev siden Probst og døde 1696 d. 23de Dec., 54 Åar gammel (esr. Bloch, 1, p. 143; Giesing, 3, 1, 140), men hans Enke først 1726.

S. A. var det d. 26de Aug., at Grev Wilhelm Frederik Wedel kibte Rugaard af Kongen, og saaledes blev Amtet nu frit fra Gaarden, skindt Amtmanden endnu en Tid lang synes at have beboet samme (thi endnu næste Åar kalder han sig Amtmand paa Rugaard istedetfor Amtmand i Rugaards Amt), og det er formodentlig først senere, at han flyttede til Haarslef Sogn, hvor han allerede 1688 ifølge den nye Matrikel eiede endel Gaarde, saasom i Haarslef, Farshol og Gamby, samt Laage og Leerbek, og hvor han ogsaa døde paa Ragaarde og blev, som sagt, i Haarslef Kirke begravet.

1666 blev Sognepræsten i Bogense, Mag. Hans Jacobsen Sperling, Probst i Skouby-Herred.

S. A. tilstod Kongen Borgemester Hans Jørgensen i Bogense Nytt og Brugen i 20 Åar (ja, som det synes, endogsaa Tiendefrihed; see 1690) af den Byen tilhørende og for 4000 Daler af Byens Midler 1623 indkibte Ebels, dels fordi han havde udlejt den fra dem, den var pantsat til, og dels fordi han havde gjort sig fortjent ved dens mange Ærædders Oprydning (af Raadsue-Arh. ved Cancelliraad Herz).

S. A. blev Ernst Günther Helm Sognepræst i Haarålesf. Han var født 1637 i Sønderborg paa Als, blev 1666 Sognepræst her paa Stedet ved Hr. Anders Thomæsens dødelige Afgang, gjorde 1688 Magistriske med Eftermanden og blev saaledes Sognepræst i Brænderup, hvor han døde 1715; hans Hustru var Anna Giedesdatter, en Datter af Hr. Giede Hansen i Ågerup og Dr. Niels Bangs Søster (Blochs høstr. F. G. Gißl.).

S. A., da Sognepræsten i Særslef, Hr. Hans Nielsen Bang blev gift med Formandens Enke (see 1665), begynder ogsaa dette Sogns ældste Kirkebog. Om dette Bryllup siger Birchrod i sin Dagbog, p. 107: D. 9de Sept. havde Hr. Hans Bang, Sognepræst i Særslef, Bissoppen, Dr. Niels Bangs, Søn, Bryllup i Odense med Anna Eriksdatter, Mag. Berthel Wichmands, sin Formands, Enke. Churprinsen af Sachsen, som da laae i Odense, gik om Aftenen op incognito paa Raadhuset at see Bryllupsfærdene, men blev ifkun stakket Tid deroppe; jeg selv stod med Flere om Formiddagen paa „Adelens Sal“ strax ved Kirken og saae Brudestaren, der den drog til Kirke; Bruden gik mellem Hr. Hannibal Sehesteds Dame (o: Frue), Frøken Christine, og hendes Datter og trakte da bemeldte Dame mindst paa, at hun i samme Uge skulde blive Enke.

S. A. lod Jørgen Kaas til Gudumlund, Befalingsmand paa Rugaard, paa de Fattiges Begne i Sønderborg-Hospital sig indføre i en Skov paa „ — „ — 2 — 2 Hdr. Hartkorn, der henlaae til en af de 2 Gaarde i Amager i Vigerslef Sogn, som Mogens Mule eiede (cfr. 1661 og 1658).

S. A. folgte Oberstlieutenant Henrik Harleff igien Dallund til den forrige Eiers (Tage Hegs) Søster, Sophie Heg, der nu var gift med Adam Andreas Boss (Arch.).

1667 døde Oberst Frederik Krenstorff til Carritsle-

gaards første Frue, Christenste Lykke (Overst Grands Vergensen Brockenhus til Sebberklostres Enke), og ved denne Leilighed maa Harritslesgaard enten tildeels eller ganske være kommen i Brockenhusernes Eje (see 1678, 80 § 86). Hvorledes imidlertid dermed tilgik, kan jeg ikke sige; thi vist er det, at Frederik Krenstorff selv først døde 1689 og at endnu hans anden Frue, som Enke, 1694 opretter Lille Harritslesgaard, som hendes Søn, Henrik Krenstorffs, Enke, endnu 1718 eier og som hun først 1722 solgte til Gieren af Store Harritslesgaard.

S. A. kiebte Langejsé's Eier, Bendix Hans v. Buchwald, en Gaard i Rue samt af Erik Heg til Bierholm en Gaard i Sandersø (Arch.).

Fra Perioden mellem 1667 og 1677 har man, som sagt, i Resens Atlas en Tegning over Rugaard, hvor den ikke alene er omgivet med Grave, men hvor der ogsaa er en stor, ligeledes af Grave eller tildeels af Gaardens Grave og tildeels af Mølleraaen omgivet Ladegaard paa 4, stiendt dog mod Borregaardsiden til aldelesaabne, Fleie, Østen for Gaarden og Senden for Mellen, som nu (paa en Levning af den nordlige og maaelse nordstlige næ) aldeles er forsvunden; hvoimod Borregaarden vel bestaaer af 4 sammenbygte Fleie; men den sydligste af disse er ingen heel Længde Huus, men en Samling af en Snæs smaa tildeels med Skorsteene forsynede Baaninger, der altsaa maae have tient Gaardens Haandværkere, Arbeidsfolk eller Ugedagstjenere i hine Dage til Baaning.

1668 var Erik Dvizov endnu Eier af Sandagergaard.

S. A. gifstede Sognepræsten i Haarslef, Hr. Ernst Günther Helm, sig med Anne Giedesdatter, født i Ågernes Præstegaard (see 1689).

S. A. pantsætter Niels Lykke til Elved sit Boel i Gamby, som skylder aarlig 1 ½ Byg og 2 ½ Wredspenge, til

Trinitatis Kirke i København for 50 Rdlr. Spec. med 3 Rdlr. Spec. (altsaa 6 pCt.) aarlig Rente samt Selvskylduer-Caution af en Københavnsk Borger, Henrik Nielsen Holst, og kostede dette Boel 1725 Elvedgaards daværende Gier 200 Rdlr. at indløse igien.

S. A. skal ifelge det foregaaende Ditlev Buchwald med sine Sedskende først have afhændet Langesø til Broderen, Bendix Hans v. Buchwald (see 1664).

S. A. tog Prinds Christian med Gemalinde d. 20de Mai paa deres Reise fra Odense til Middelfart Bognskifte ved Rugaard (Bircherods Dagb., p. 118), hvilket formodentlig var tilfældet med alle de kongelige Hærslaber, fyrstelige Personer og andre fornemme Reisende, der havde fri Befordring her igennem Landet, uden at det derfor kan bestemmes, om de ved disse Lejligheder toge ind paa Rugaard selv eller blot opholdt sig ved den i denne Anledning saa kaldte Rentetorn, medens Hestene vexledes.

1669 udstedes der Heiesterets-Stævning i en Sag mellem Hans Oldeland til Ugerslegaard og Borgemester Hans Jergensen i Bogense (Arch.).

S. A. Prof. med. Cortnominius's, Dr. med. Seemands (til Margaaard) og Slotspræst Vandals Stævning mod Henrik Lindenov til Dregaards Birk (l. c.).

S. A. Mogens Rosenkrands's Begjæring til Riddefogden i Odense-Amt, Soldaterstillingen af en Gaard i Dre (som han altsaa den Sid maatte have ejet) betraffende (l. c.).

S. A. kom den siden som Professor i Odense bekendte Mag. Elias Naar i sin Morbroder, Sognepræsten til Visseuiberg, Hr. Hans Naars, Huus at oydrages (Bloch, 1, p. 313).

1670 Kong Christian d. 5tes Confirmation paa den af Frederik d. 3die udstedte Bevilling for Borgemester Hans Jergensen

i Bogense at beholde for sig og Bern Webs paa 20 Åar (Raadstue-Arh.) esr. 1666.

S. A. blev Jens Eriksen (Westengaard), som allerede 1668 var blevet Amtsforvalter over Odensegaards Amt, tillige Amtsforvalter over Dalum-, St. Knuds- og Rugaards-Amter (Gresching, 3, 1, p. 146—47).

S. A. bleve de gevorbne Ryttere forlagte fra Kirkestaerne til Indqvartering paa Landet, saaledes at hver Bonde paa 8 Aar. Hartkorn (dog blot paa de kongelige Godser, som allerede den Sid til Ryttergaardene blevne udlagte) maatte underholde en Rytter og hans Hest imod at være fri for andre Skatter og Paalæg (esr. Mandix's Landvæsenret, 1, p. 487, 676—77; altsaa i Grunden en Fornyelse af den i gamle Dage saa kaldte Frelsetieneste). Fra den Sid hidovere altsaa formodentlig de mange Rytterhuse og Rytterlader, der i vore Landbosogne omtales; ja man mener endogsaa, at alle Byhuse oprindeligt vare Rytterhuse, hvad dog den gamle Matrikel af 1661 modsigter (esr. forresten 1717), hvorimod det i Texten af bemeldte Matrikel erfares, at allerede da en Gaard i Skalhierg var udlagt til Officergaard, og af samme Matrikels Opsummering, at allerede da ikke mindre end 17 Gaarde her i Lænet til Ryttergaarde vare udlagte.

S. A. blev der en Her fra Særslef brændt; thi Bircheroed siger i sin Dagbog (Høsts Chronos, 1ste Hefte, p. 39, ved K. N.): Den 1ste Nov. 1670 saae jeg Justificationen stee paa den Bondegrinde af Særslef Sogn, som for Trolddom blev brændt.

S. A. kibte B. H. v. Buchwald til Langess en Gaard af Henrik Lindenov (til Oregaard) i Lille Nyballe i Viberslev Sogn (Arl.).

1671 kibte Oluf Rosenkrands til Enggaard (nu Gyldesteen) 2 Gaarde i Gilbylunde og Svenstrup af Mourids

Degelon (Arch. esr. 1663) og s. A. blev hen Baron og Ridder af Danebrog.

S. A. blev en Hex brændt i Bissenbierg; thi Bircherod siger i sin Dagbog (Hæfis Chronos, 1ste H., p. 40, ved K. R.): Den 26de Juni 1671 var jeg med et stort Compagni af Venner og Kyndinger af Byen forreist og saae en Troldquinde brændes i Bissenbierg Sogn.

1672 overlod Kongen Prof. Eloquentiae i Odense til Vederlag for noget Gods, som var udlagt til kongeligt Nyttelands, adskillige Kongetiender og deriblandt ogsaa den af Skouby, som den Lid svarede i aarlig Afgift 5 Æ Rug, 8 Æ Byg og 1 Æ Havre (Hoffm. 5. p. 37).

S. A. døde Hr. Hans Fangel, hidtilværende Sognepræst i Guldborg, og ham succederede den 15de Febr. s. A. Hr. Niels Bang. En Series pastoralis anbringer imellem ham og Hr. Niels Bang to Præster her i Sognet nemlig Hr. Hans Nielsen Lægstrup, gift med Sognepræst i Espe og Bantinge, Hr. Christen Jørgensens, Datter, Anne, og Hr. Hans Meller, gift med Formandens Datter, Elisabeth; dog, da Hr. Hans Fangel først blev Præst 1659 og Hr. Niels Bang alt var Præst 1688 og strax efter døde, forekommer det mig lidet sandsynligt (medmindre de istedetsfor Sognepræster blot var Capellaner), hvilket ogsaa af Hr. Niels Bangs Levnet stadsfæstes; thi denne Mand var født 1617 i Dalum Præstegaard og var en En af daværende Sognepræst i Dalum og siden Bisshop, Dr. Niels Bang, og Anne Hansdatter Kühlenbrun, havde deponeret fra Odense Skole, fil. Attestats 1670 med Charakteren, Nogenlunde, og blev den 13de Febr. 1672 indviet til Sognepræst her paa Stedet (Blochs hdskr. f. Geistl. Hist.)

S. A. blev Henrik Lindenovs Datter til Oregaard, Anne Christine eller Kirsten (i Hoffm. Fund. 5. p. 336, staar urigtigen

Sophie), gift med Geheimraad Erik Banner, Stiftsnitmand i Fyen.

S. A. folgte Margaard (Mette Friis) en Aupart i Skovsgaards Skov (formodentlig i Vigerslev Sogn) til Langelæs (B. H. v. Buchwald).

S. A. folgte Mette Friis til Margaard, som Senderse Hospitals Børge, den 1666 omtalte Amager-Skov til Mogens Mule, dens forrige Eier.

S. A. blev ved Heisterets-Dom en Gaard i Senderse givet til Vederlag for det Legat paa 472 Rdlr., Knud Larsen og Eiler Heg 1644 havde stiftet for de Fattige i Odense; men da bemeldte Gaard i Senderse saa godt som var ede og Bonden ikke nært kunde svare Afgifterne, blev den solgt til Statsraad Haxthausen, de Fattige til Bedste, for 400 Daler (Hoffm. Fund. 5. p. 136).

S. A. gier Oberstlieutenant Henrik Harleff Indførsel hos Dallunds Eiere, Adam Andreas Noss og Hustru, Sophie Heg (Sognepræsten, Hr. Edsberg, striver, at en Frøken Munthe, som var af Griffenfeldts Svigersen, Baron Krags, Familie, skal have ejet denne Gaard (altsaa formodentlig hans Datter, Ide Helle Margrethe Krug, som blev gift 1727 med Frands Mund, Jagt-junker), ligesom ogsaa en Hans Jensen (Grydesteber), af hvem et Straede i Odense har Navn (hvilket sidste ogsaa af Cancelliraad Stræbech bekræftedes); dette maa altsaa have været tilføldet under en af disse Indførseler i Gaarden enten 1662 eller 1672, stiendt jeg mener at have læst, at Hans Jensen Grydesteber allerede døde 1641.

1673 d. 13de Aug. kongeligt aabent Brev, at der i Bogense aarlig d. 10de Septbr. maatte holdes et frit Marked foruden det, som Mariæ Magdalene Dag seges (Fogtmans Rejst. 2, p. 109).

S. A. giftede Sognepræsten i Guldberg, hr. Niels Bang, sig med Pernille, Borgemester Jens Rosenbergs Datter af Odense (esr. Bloch, 1, p. 143; Giesing, 3, p. 153), som siden fik Eftermanden.

S. A. boede den lørde Tomfru Aune Margrethe Drizov, som siden blev gift med Christian Pappenheim til Kerbek, paa Sandagergaard her i Lænet, som tilherte hendes Fader, Erik Drizov (om hende see Schenau, p. 1196 sq.); stiendt Atl. 3, p. 584, vil, at hun var en Datter af Diderik Drizov og Susanne Juel.

S. A. solgte Sophia Høg (gift med Adam Andreas Røss) Dallund til Professor Morten Mikkelsen paa Orritslesgaard (om hvem see 1681, 1688 og 1690).

1674, saavelsom 1676, var allerede den Niels Knudsen Rector i Bogense, der atter omtales 1689.

S. A. blev Vestinge-Hospitals Gaard i Thyllet mageskiftet til Erik Steensen til Skougaarde for en Gaard i Hoyerup By, Kieng Sogn (Dette er altsaa den Forandring med bemeldte Hospital, som Hoffm. Fund. 5, p. 317, urettelig henfører til Bislop Ringos Tid); men, hvor slet de Fattige vare tiente med Byttet, see Hoffm. I. c. D. 3de Oct. s. A. ansegte nemlig bemeldte Erik Steensen Kongen om Tilladelse til at maatte mageskifte sin Gaard i Kiengs Hoierup med Hospitalets Gaard i Thyllet, da hiin var 1 Ed. Hartkorn sterre og laae beleiliger for Hospital, ligesom denne for ham; d. 7de Dec. erklærede Stiftamtmand og Bisp, at Byttet var til en reeu Fordeel for de Fattige, da Hartkornet var sterre og Landgilden bedre, og d. 28de Dec. udstedte Kongen sin Bevilling paa, at Mageskifte maatte skee (Archiv-Doc. esr. 1675).

1675. Fra dette Aar har man endnu Skouby-Herreds Fane tilbage; thi hos Gaardmand Anders Hansen i Diget i Haarslev

Sogn opbevares endnu (nemlig 1811) en Fane af græt Silke, paa hvilken er overste Hverne ind imod Stangen til et fastgjort et Stykke redt Papir (Taft?) med et hvidt Kors paa; forresten er den midt paa ziret med en merkegræn (Ege- eller Laurbær-) Krands, i hvilken med forgylde Træk Kong Christian d. 5tes Navne-Chiffer med Krone over, og paa begge Sider af samme staer med forgylde Bogstaver: Herren vor Sol og Skjold; i Bunden paa Krandsen Ps. 81 og under Krandsen: Mandhaftig, lydig og troe. Schoubye Herridt 1673. og over Krandsen et Forsyns-Sie. Dens Sterrelse i Quadrat er 2 M. 1 Dv. 1 Tomme; Stangen er rødmalet, 4 M. 1½ Dv. lang; den er af Egg og med Jern tilspidset forneden og derudi udhugget C. 5 (medd. af Kirkesanger Schebye). Denne Fane skylder formodentlig den 5 Mars Krig med Sverrig, som begyndte 1673, si Tilsættelse.

S. A. blev Hr. Hans Lauridsen (f. 1636) Capellan hos Mag. Jesper Smidt i Dre.

S. A. var Hr. Hans Rasmussen (født i Bogense, som før havde været Sognepræst i Gisby; see 1641) Capellan i Bigerslev og ham fulgte nogle Åar senere (thi han var det formodentlig endnu 1695) Hr. Jø Barfoed (en Præsteson fra Tjælland, som havde dette Tilnavn, fordi Familien nedstammede fra en Barfoddermunk); han deponerede 1668 fra Ribe Skole, blev 1670 Herre i ibid. og siden Capellan her paa Stedet; han var gift med Sophie Amalie Niim (som efter hans Død var Giordemoder i Odense), en Datter af Anders Frederiksen Niim, Birkedommer ved Næsbyhoved og Herreds foged i Lunde-Herred. Hans Sen, Hr. Anders Barfoed, var siden Præst i Lumb og Provst i Lunde-Herred; men selv havde han derimod det Wheld, at en Herremand i Guldskab huggede Enden af hans Næse (Blochs hist. F. Geistl. Hist.).

S. A. d. 26de Marts døde Fru Margrethe Straale, Niels Gyldenstierns Enke, 80 Åar gammel, paa Nellemose i Bigerslef Sogn (Hoffm. Fund. 6, p. 9; Leerbechs Beskr. over Ringe Sogn, p. 18).

S. A. kirbte Bendix Hans v. Buchwald til Langesø nogle Bodergaarde i Bigerslef Sogn af Henrik Gyldenstierne (Arch.).

S. A. kirbte Langesø's ovennævnte Gier baade Bigerslef og Wesslinge Kirker af Kongen (Arch.) og saaledes tog nu den Periode sin Begyndelse, hvori Kirker og Kaldsret (som endnu her i Herredet 1664 tilhøbe vare kongelige) lidt efter lidt kom i Privatmænds Hænder (Farstrup siger derom i sin Dagbog: 1684 var med det første, at jus patronatus blev bortsolgt i Jylland (p. 95); 1686 blev Kirker bortsolgte til hvem, der vilde kirbe dem (p. 99); 1687 befriendtgjorde Placater, at hvo der vilde kirbe dem, i hvad Stand de end vare, kunde faae dem (p. 100), og 1710 folgte Kongen alle sine endnu tilbagehavende Kirker ved Auction (p. 193).

S. A. d. 24de Febr. udstedte Erik Steensen sit Gienbrev paa den Gaard i Kiengs Heierup, han magestiftede med Hospitalen i Wesslinge mod en ditto i Thylset (see 1674), hvorf tillige sees, at ferskinente Gaard svarede i Landgild $1\frac{1}{2}$ Æ Byg, 1 Otting Smør, 20 Skp. Havre, $\frac{1}{2}$ Rigsort Erritspenge, $\frac{1}{2}$ Lam, 1 Gaas, 1 Skp. Havre, 2 Hens og $\frac{1}{2}$ Fened. Men de Fattige tabte desvagtet ved Byttet; thi den modtagne Gaards Tillæg var saa ringe og Beboeren saa forarmet, at han vel skalde, men ikke kunde svare den befalede Afgift, som altsaa Hospitalen maatte miste (Arch.).

1676 kirbte B. H. v. Buchwald paa Langesø nogle Gaarde i Bigerslef Sogn af Henrik Gyldenstierne (sin Ewiger; Amtl. 6, p. 703, ifald det ellers ikke er en Forverpling med det under forrige Åar anførte) og var vist deriblandt ogsaa Nellemose, som Henrik Gyldenstierns Moder og Sester havde

eiet (see 1634, 1664 og 1675). Niels Gyldenstiern, som ogsaa skrev sig til Iversnaes, var nemlig gift med Margrethe Lauridsdatter Straale og deres Barn vare

1) Henrik, som ogsaa skrev sig til Boltinggaard, gift 1) med Margrethe Helvig Tochumsdatter Buchwald 2) med Anne Helvig Urntsdaatter v. d. Kuhla, og

2) Helvig, død ugift.

1677 d. 5te Mai døde Sognepræsten i Bogense, Mag. Hans Jacobsen Sperling (see 1658 og 1666), som var gift med Rebecca, Datter af Ludvig Mikkelsen, Sognepræst til vor Frue i Odense (eslr. Worm, 3, p. 730; Bloch, 1, p. 376 § 761), som fik Eftermanden. Han succederede Mag. Anders Jacobsen Cheldorf (frdt paa Mæren); han blev 1697 Provst og 1700 Magister og var gift 1) med Formandens Enke, Rebecca Ludvigsdatter eller Mikkelsen, og 2) med Prof. i Odense, Mag. Lorents Edingers Datter, Anna Catharina, som siden fik Provsten, Mag. Christen Christensen i Piedsted i Ribe Stift (Bloch, 1, p. 535), og døde 1758 hos Capellanen i Bogense, Hr. Henning Actonius (Blochs hdskr. F. Geistl. Hist.).

S. A. eller omtrent ved samme Tid (nemlig mellem 1667 og 1677) findes Byen beskrevet i Resens haandskrevne Atlas, hvor tillige en Grundtegning over samme leveres.

S. A. kibte Langejs's Gier, Bendix Hans v. Buchwald, Snogedal i Vigerslef Sogn af Birgitte eller Margrethe Markedan til Damerup og af Iver Heg til Bierholm en Gaard i Senderse (Arch.).

S. A. eller rettere i Bisshop Kingos Tid (fra 1677 til 1703) skulde der efter være stuet Forandring med Beflinge-Hospital (Hoffm. Fund. 5, p. 317); men det er formodentlig den samme, som alt under 1674 er omtalt.

1678 d. 18de Marts døde Oberst Erik Dvijor til Sand-

agergaard, Amtmand over Lundens- og Børling-Amtet, paa Sandagergaard (født paa Ørtoftsholm d. 29de Juli 1616) og var „den Sidste af de beremmelige Ørtofver her udi Danmark paa Sværdssiden“ (af hans Gravskrift i Coll. Geneal. bl. Klevenf. Saml. — ved K. R.).

S. A. synes allerede Sigvard Brokkenhus at eie Harritslefsgaard (cfr. 1667); idetmindste bortfæster han s. A. en Gaard i Harritslef (Arch.) cfr. 1680.

S. A. kibte Stiftamtmanden i Fyen, Geheimeraad Erik Banner til Dregaard, Særslef Kirke af Kongen (Arch.).

S. A. pantsætter Niels Lykke paa Elvedgaard sin Gaard i Østerbelle (Særslef S.) tilasmus Knudsen for 130 Daler cfr. 1668 § 81.

1679 kibte Stiftamtmanden, Geheimeraad Erik Banner, som var gift med Henrik Lindenovs Datter (see 1672), Dregaard af Svigerforældrene (Mfl. 6, p. 640).

S. A. kibte hemelde Stiftamtmand saavel Haarslef- og Skouby-, som Refninge-, Trigstrup-, Næraa-, Marslef- og Ringe-Kirker af Kongen cfr. 1678 § 1675. Dette Kirkesalg, der nu er saa hyppigt og som allerede begyndte 1673, synes saaledes at hidrøre fra de store Befostringer, hvori Kongen satte sig ved den i samme Mar begyndte 5 Mars Feide med Sverrig.

S. A. tilbyttede Langesø's Gier, B. H. v. Buchwald, sig noget Jordegods, som tilhørte Biverslef- og Beflinge- Kirker, af Kongen (Arch.).

S. A. d. 26de Marts havde Amtmand Kaas's Broderdatter, Sidsel Kaas Biernsdatter, Bryllup paa Rugaard med Amtmand Jonas Lillienstof (see foregaaende Deel under Amtmandens Levnet).

1680 begynder den første ordentlig forte eller fuldstændig

dige Kirkebog for Bogense By eft. 1659 og ligesaa for Skouby Sogn, som er Annexet.

S. A. holdes Skifteforretning efter Tomfru Sophie Amalie Brokkenhuus og ved denne Leilighed fremlagdes af Fru Helvig Sandberg paa hendes Mand, Sigvard Brokkenhuus's, Begne Fordebogen over forommeldte Tomfru Brokkenhuus's Gods nemlig Harritslefgaard med Birkerettighed, Overmølle og endel Huse, som samtlig stode for 150 Edr. Hartkorn, der næst i Harritslef By 18 Gaarde, i Tøfse et Huus, i Smidstrup en Gaard &c. og ved denne Leilighed maa det formodentlig ved Salg være kommet i Landsdommer Jens Lassens (til Dalum) Børge; see 1682.

S. A. blev Sognepræsten i Dre og Brenderup, Mag. Jesper Smidt, ogsaa Proost i Bends-Herred.

1681 døde Borgemester Hans Jørgensen i Bogense, som uden Twivl havde Tilnavn af Husum (idet mindste bære hans Barn samme); han efterlod sig følgende Barn

A) af første Egteskab med Borgemester Jens Madsens Datter:

- a) Niels Hansen Husum, Præst i Gielsted og Rørup;
- b) Mads Hansen, Student (en vidtleftig Person, der blev ansat som Capellan ved S. Boels (o: Budolphi) Kirke i Malsborg, men aflat strax igien sit Embede, blev udlagt som Barnefader af et Fruentimmer paa Ebels &c.);
- c) Birgitte Hansdatter Husum, gift med Hans Jensen, Raadmand i Bogense, og Moder til 8 efterladte Barn;
- d) Kirstine Hansdatter Husum, gift med Hr. Johan Jørgen i Røraa og Moder til 2 efterladte Barn;
- e) Bodel Hansdatter Husum, gift med Lieutenant Ude til Brandholz;
- f) Maren Hansdatter Husum, gift med Oluf Staalsen i Sylland og efterladende en Son, Johan Oluffsen;

- g) Sophie Hansdatter Husum, gift med Johan Henrik Gottmand;
- h) Anna Sophie Hansdatter Husum, gift med Povel Jespersen, Handelsmand i Kiereminde;
- i) Christentse Hansdatter Husum, gift med Johan Ludvigsen, Sognepræst i Næraa og Hjørrup;
- B) af andet Egteslab med Kirsten Steensdatter (Enke efter Thord Andersen i København, med hvem hun havde en Son, Anders Thordsen):
- a) Anne Lucie Hansdatter, gift med Rasmus Pedersen Brun, Præst i Klinte, og
- b) Else Hansdatter, død ugift;
- derimod giftede Hans Jørgensens Enke, Kirstine Steensdatter, som døde 1693, sig anden Gang med Tolderen, Christian Pedersen, i Bogense. I Skiftet efter hendes forrige Mand, Borgmester Hans Jørgensen, 1681 glemte Skifteforvalteren, Byfoged Niels Basse, som det synes, at Ebels kun var overladt denne Familie paa 20 Åar (fra 1666 af at regne), anslog den derimod som den afdøde Borgemesters virkelige Ejendom og udlagde den saaledes til hans Arvinger og Creditorer (som hvis Ejendom den endnu i den nye Matrikel af 1688, uagtet allerede da de 20 Åar vare forlebne, paa Grund heraf anførtes); han udlagde nemlig til Enken og hendes to ovennævnte Døttre foruden mere ogsaa Ebels i Arv undtagen en Andeel for 100 Rdlt., som Hans Jørgensen — maaßese for igien at giøre det godt, at han havde skilt Byen ved Den — havde slienket (altsaa som formeentlig Eier) til Bogense Kirke, hvortil endnu kan henregnes nogle Aanparter, som Jørgen Andersen Wiigaard, Borger i Bogense (see 1682), Dr. Rasmus i Frederits (see 1683), Assessor Lime &c. (see 1686) og Niels Hansen Bang i Middelfart (see 1695) siden erholdt sig udlagte, formodentlig

(idet mindste vist om den første) for Fordringer i Boet (medd. af Skifte-Prot. ved Dr. Paludan-Müller).

S. A. dede Sognepræsten i Nigerslev, Hr. Niels Hansen Krag (see 1639), og hans Enke, Bispens Broderdatter, Abigail Nielsdatter, levede siden paa en stor Bondegaard i Hunstrup S., kaldet Gammelgaard. Sam succederede s. A. Hr. Jacob Olufsen Tyrhoff (Blochs hdsr. f. G. H.).

S. A. udledte Sognepræsten, Claus Mikkelsen af N. Broby, sit Skide til Baron Podebusk paa en Gaard i Nigerslev S. og By (Arch.).

S. A. var Niels Lykkes Formue paa Elvedgaard i den Grad aflagt (esr. 1668. 1678), at han nu endogsaac maatte give Matthias Broberg Pant i Elved-Hovedgaard for 520 Daler (Arch.).

1682 kongligt Rescript om Landeveiens Forkortelse mellem Odense og de andre fyenske Kirbstæder (Fogtmann, 2, p. 203).

S. A. begynder en af Bogense Byes Tingbeger; dog har man dem tidligere nemlig en, der begynder 1670, og en anden, der begynder 1663 ic.

S. A. på Tørgen Andersen Wiigaard Lodseddels paa 407 Daler 2 ⅔ til Udlæg i Abelø for havende Prætensioner i Stervboet efter Borgemester Hans Jørgensen.

S. A. giver Landsdommer Jens Lassen (som var en Søn af Capitain Hans Lassen til Krumstrup, der blev fattig ved en Hunde-Proces; Atl. 6, p. 808), formodentlig som Harritslesgaards Eier (see 1680), til de for den nye Matrikulering forordnede Commissarier Oplysning om bemeldte Gaards Marker og Tilliggende (Arch.).

S. A. blev Eieren af Enggaard, nuværende Gyldensteen, Baron Oluf Rosenkrantz, i Anledning af et politisk Skrift dømt fra Embede og Midler; dog blev han med Hensyn til de sidste bemaadet med at betale 22000 Daler.

1683 begynder Bogense Byes Dombog og f. A. dens Skiftebog, som opbevares i Stifts-Archivet og hvori Skifterne fra 1683—94 (da Niels Nielsen Basse endnu var Byfoged) ere indførte.

S. A. folgte Hr. Nasmus i Frederiks sin Ulpark i Ebels paa 100 Rdlr. til Joachum Jochumsen i Bogense (see 1693).

S. A. tilbyder Baron Oluf Rosenkrands's Frue Kongen istedesfor de 22,000 Daler, hendes Mand var idræt, at modtage Enggaard (nuværende Gyldensteen) med underliggende Gods, som hun ved denne Lejlighed sigter at belebe sig til 454 Edr. Hartkorn (altsaa en stærk Silvært siden 1661, da det kun udgjorde i alt 283 Edr. 1 Skp. 2½ Fdk. 2½ Alb.) og hris Bygning, Hærlighed og Bendergods ikke havde nogen Mage i det ganske Land af lige Storhed, da alting var vel ved Magt og Benderne i den Tilstand, at de rigtig kunde betale baade Skatter og Landgilde (Røthes Eftermåle, 2, p. 693 efr. 698); dog synes Silbuddet ikke at være blevet antaget; et Beriiis paa Jordegodsernes uhyre ringe Pris i hine Tage, da det for et halvt Aarhundrede siden med 45½ Edr. Hartkorn dog idemindste (a 30 Rdlr. pr. Ed. Land) maatte have været 100,000 Rdlr. værdt og efter nuværende Priser maaesse det firdobbelte.

S. A. omtrænt (thi 1683 d. 1ste Oct. kaldes han i Doc. allerede: Salig hos Gud) døde Niels Lykke til Elved og hans Datter, Helle Margrethe Lykke, som var gift med Jens Dyre, tiltraadte Gaarden.

1684 var der Dyrtid og Kornmangel i Landet og dette År kaldes i Bogense-Byes Ting-Protocol det dyre År og sammenlignes med 1696.

S. A. blev der gjort Indfersel i Ebels af Jens Andersen i Maderup.

S. A. døde Bendix Hans v. Buchwald til Langese, som

tilsidst havde forkiest sig; thi ved hans Død befandtes Voets Tilstand saa slet, at Kongen besikkede Commissarier til at forvalte Stervboet (og naar det derfor hedder i ny Matrikel af 1688, at Langes tilherte ham endnu, saa vil det vel sige, hans Stervbo) og at disse erklærede, at, naar Giølden var betalt og Commissions-Omkostningerne udlagte, saa vilde der neppe blive mere tilbage end den store Selvkande, Borgemester Thomas Jversen i Åssens havde i Pant for 3 Rdlr. 2 & 9 Ø (medd. af Prosti Voesen efter Gaardens Archiv-Doc.). Imidlertid var Adolph Hans v. Holsten til Gielskov, som den 21d
var Hofraad og Amtmand over Tendern-, Apentade- og Lygum-Klosters Amter, under disse Omstændigheder kommen i Besiddelse af Gaard og Gods og som sammes Eier fil han endnu i s. M. eller 1684 paa sin Sen, Frederik v. Holstens, Levetid af de 4 øverste Herere i Odense latinste Skole Fæstebrev paa Bigerslef Sogns Korntiende, ligesom han ogsaa tilkøbte sig nogle Gaarde i Senderse.

S. A. faldt Høiesterets-Dom for, at Dallunds Eier (Åssesfor Morten Mikkelsen) og Margaards Eier (Jomfru Mette Friis) skulde høer for sig svare Præsten i Senderse 6 Edr. Byg aartlig paa Grund af en gammel Stiftelse, hvis Documenter vare forkomne (Hoffm. Fund. 5, p. 317).

S. A. omrent eller mellem 1684 og 87 skal hemeldte Åssesfor Morten Mikkelsen ifelge Sagnet have spillet Dallund og 2 andre Herregaarde bort; hans Sen, Søren Mortensen, figer virkelig om ham i et Document af 1754, at han havde eiet 3 Herregaarde (nemlig Orritslegaard 1664, Dallund 1673 og en tredie, mig hidtil ubekjendt) og ikke efterladt sine 2 Sønner mere end Kiebesskov i Veslinge Sogn paa 6 Edr. Hartkorn, og da nu derhos det Sagn gaaer, at han havde spillet alting bort, saa er han vel den Borgemester (hvormed Sagnet

maaske har forvælt hans *Næssessor-Titel*), om hvem det hedder, at han spillede 3 Herregaarde bort i Odense til en Dronning, der reiste her igennem Landet, da derimod det almindelige Ord-sprog her paa Egnen, at „*Klever Es vandt Tallund*”, uden hvilc ter henhere til en noget sildigere Periode (esr. 1719). Paa en lignende Spillesyge hos det 17de Aarhundredes Adel har jeg allerede i E. Brock aufsært forskellige Exempler.

1685 afbrændte Sognepræsten i Bogenses Aunep-Præstegaard i Kierby i Skouby Sogn (see 1690).

S. A. kongeligt Rescript, at Odense- og Skouby-Herreder for Fremtiden skalde være annexerede (Fogtmann, 2, p. 309).

S. A. døde Baron Oluf Rosenkrands til Enggaard eller Gyldensteen (om ham see udforligt i Hoffm. D. Ad. 2, p. 93 sq., og Rothes Eftermæle, 2, p. 558 sq.). I hvis Hænder Godset nu kom, er vanskeligt at sige; dog anføres det endnu i den nye Matrikel af 1688, som Oluf Rosenkrands (altsaa hans Sternbo) tilhørende, og blev endnu ved Familien til 1691.

S. A. døde Sognepræsten i Dre, Mag. Jesper Smidt (esr. 1660), og nu kaldte Stiftamtmand Erik Vanner til Dregaaard Mag. Jørgen Karstens (om hvem see Worms Lex. 1, p. 211) til Sognepræst for Dre og Brenderup (det første Exempel, Herredet har at opvise paa Kaldstettighedens Udvælse af Private), ligesom han ogsaa strax, ligesom Formanden var, blev Provst i Vends-Herred, 1686 giftede sig med Formandens Enke, men kom kort efter i stor Forlegenhed med en Frues Hund paa Kiersgaard (see 1687) og maatte 1688 bytte med Sognepræsten, Hr. Helm, i Haarslef, skindt han vedblev at være Provst i Vends-Herred, og blev om sider 1699 Stiftsprovst i Odense ic. (Bloch, 1, p. 655—56, esr. Atl. 6, p. 619).

S. A. overdrager Henrik Holst i Kiebenhavn det Boel i Gamby, som Niels Lykke til Elved 1668 havde pantsat for

50 Rdlr. Specier og som bemeldte Henrik Holst, som Selvskylbner, havde maattet indlese 1683 med en Bekostning af 111 Rdlr., til ørlig og vslagte Mand, Anders Mortensen i Bræflinge, som ogsaa 1689 fæstede det bort til en Bondekarl for 8 Slettedaler om Året i Landgilde og Hovningspenge (Arch.).

1686 begynder atter en af Bogense-Byes Ting-Protocoller (see 1682).

S. A. d. 21de April blev Skifte gjort imellem Ki:sten, fal. Borgemester Hans Jørgensens Enke (som nu paa ny vilde gifte sig), og hendes twende Dettre, Anne Lucie og Else Hansdatter, efter hendes Sen (ved første Mand), Stud. theolog. Anders Thordensens, Død; af Arven faldt, som Betaling for Udlag, forlods til Moderen 1088 Slettedaler 1 & 8 Ø, hvortil blandt andet udlagdes en Anpart i Wbels, stor 567 Slettedaler 2 & 10 Ø, som Hans Jørgensen havde pantsat til denne sin Stedson, ligeledes en anden Anpart i samme Ø, stor 106 Daler, som ligeledes Stedfaderen havde pantsat Stedsennen; af den evige Arv tilfaldt begge Dettrene 1500 Slettedaler, som Moderen beholdt og hvorfor hun pantsatte dem sin Andel af Wbels (medd. af Dr. Paludan-Müller).

S. A. kibtede hun en Anpart i Wbels paa 1487 Rdlr. 3 & af Assessor Claus Lime, en ditto paa 500 Rdlr. af Hr. Niels i Gielsted og en ditto paa 100 Rdlr. af Joachum Jochumsen i Bogense (see 1693).

S. A. eiede Bogense Kirke en Gaard i Grindløse, hvis Landgilde var 12 Skp. Byg, en ditto i Hiadstrup paa 3 Tdr. Byg, en ditto i Vegelund paa 3 Skp. Byg, en ditto i Tøste paa 6 Tdr. 2 Skp. Byg og en ditto i ditto paa 5 Tdr. 2 Skp. Byg (medd. af Dr. Paludan-Müller).

S. A. overdrages endel, Sigvard Brokkenhus tilhørende, men til Kongen for Contributioner ved Dom hiemfaldet, Gods

i Skouby-Herred nemlig af Harritslefsgaards Hovedgaards-Taxt 14 Dkr. 1 Skp. 3 Fdk. 1 Alb. og i Lofte en Gaard paa 4 Dkr. 6 Skp. „ Fdk. „ Alb. og en ditto paa 2 Dkr. 6 Skp. 2 Fok. „ Alb. af Rentekammeret til Gieren af Harritslefsgaard, Landsdommer Jens Lassen, til Brugelighed (ø: til brugeligt Pant eller til Pant, som han maatte bruge og afbenytte).

S. A. giftede Sognepræsten i Dre og Brenderup, Mag. Jørgen Karstens, sig med Formanden, Mag. Jesper Smidts, Enke, Mette Worm (Bloch, 1, p. 666).

S. A. bestemtes det, at der skulle være fælleds Tingsted for Odense- og Skouby- (nu siden 1685 forenede) Herreder samt for det nu ligeledes med samme forenede Wissenberg-Wirk i Mellegaard i Vigerslef Sogn (Fogtmann, 2, p. 348). Her holdtes saaledes Tingstedet i en Række af Åar indtil 1719, da det til Sørsløf blev forlagt, og Dommerstolen forevises endnu der paa Stedet, ligesom man endnu har det Sagn, at, da Tingstuen, som var i den nordre Ende af den vestre Ladelængde tæt op til Stuehuset, om sider blev forandret til „Karle-Herberg,” skete det hør Mat, naar Karlene ved deres Hjemkomst satte deres Kørpe i den Krog, hvor Dommerstolen havde staet, at disse Kørpe kom op at slaaes indbyrdes og at denne Kørpedands ikke opherte, før Karlene maatte staae op og flytte dem i en anden Krog; et Spegeri, der ikke opherte, før denne Længde Huus blev nedbrudt og ombyggt.

S. A. døde Tomfru Drizov i Svendborg (en Tatter af Giler Drizov til Elved) og hendes Liig blev henført til Bøsinge Kirke og der begravet (Afl. 6, p. 782).

S. A. blev Sognepræsten i Senderup, Hr. Peder Madsen Esterballe (see 1659), indstavnet, fordi han uden at spørge Bisshoppen ad havde ladet nogle af sine Sognefolk drage til

Tings ø: indstørne for en og anden af hans Rettigheder; den Sid var han alt Provst i Herredet (Blochs høst. f. G. §.).

S. A. var allerede Hr. Knud Gregersen Krag (født i Vester-Skjerninge Præstegaard) Capellan hos den foromtalte Sogneprest i Sendersø, blev siden hans Successor og døde 1710 (see 1690).

1687 blev Skiftet efter Søren Serensen, forдум Raadmand i Bogense, opgiort og anføres da ogsaa iblandt hans forstiielige Ejendomme en Anpart i Ebels, stor 75 Slettedaler.

S. A. kom Sognepræsten i Dre og Brenderup, Mag. Jørgen Karstens, i Forlegenhed med en Frue (paa Kiersgaard nemlig Erik Bildes Enke, Fru Anne Trolle), der vilde have en Hund, hun elskede overordentlig høit, begravet paa Kirkegaarden; Rygtet figer endogsaa, at Præsten virkelig lod sig ved en Selvkande, fyldt med Kroner, bevæge til at begrave den med kirkelige Ceremonier; men Udsaldet af Sagen viser, at Rygtet lyver, endstændt det endnu tilfeier, at, da Bispen irtettesatte ham deraf, sagde han: Ja, det var ogsaa en ualmindelig Hund; han havde næsten menneskelig Forstand; see her hvad han har testamenteret deres Hærverdighed, og dermed overrakte han ham Selvkruset og saaledes blev Sagen hendysset; imidlertid foraarsagede det slette Rygte, han derved kom i hos sin Menighed (hvortil endnu kom, at han lod falde nogle Ord om anden Mands Ord, som han ikke kunde bevise, og tilsidst blev befært hos sin Patron, Erik Banner til Oregaard, saa at Kongen tilsidst maatte stille dem ad), at han næste Åar maatte bytte Embede med Hr. Ernst Günther Helm i Haarslef (som døde 1715), endstændt han ligefuldigt vedblev at være Provst i Vends-Herred (Atl. 6, p. 619; Bloch, 1, p. 655—56).

S. A. døde Stiftamtmand, Geheimraad Erik Banner til Oregaard. Han havde i levende Live ladet 3 Bendergaarde

nedbryde og deraf (stændt uvist hvad det) oprettet Holsegård i Brendstrup Sogn til en Herregård (Hoffm. Fund. 6, p. 330; Atl. 3, p. 503) samt ombygt Sparretorn i Fens S. og givet den Navn af Bannerslund (Atl. 3, p. 496) og eiede ved sin Død det hele Øre Sogn. Tilsyn havde han været Statholder (rettere Generalkrigscommisair fra 1671—73) i Norge og derfra var det, han nedførte nuværende Ørskelade til Øregaard, som tilsyn havde været Magazinbygning i Norge og som ikke alene udmærker sig ved sit meget og svære Dæmmer, men hvor ogsaa i hvert Idie Fag er anbragt en lille Laage eller Der, som nu er tilmuret, men som, da det endnu var Magazin, menes at have været Kornlager, hvorigennem man den Id op- eller nedhidsede Kornet. Han lod ogsaa ifelge Sagnet sætte saa meget Hartskorn paa Øregaard nemlig 120 Edr. (som dog er noget vel rundeligt tilmaalt af Sagnet, da Gaarden 1664 kun havde 70 Edr. og disse endda 1688 vare formindskede til 53 Edr. 5 Skp. 1 Fdk. 2 Alb.) for derved at have fri Tagt i et desto større Omfang (?). Man paastaaer, at han før sin Død blev forarmet og at han blev begravet i Øre Kirke i en lille Udbygning eller i et Kapel paa den nordre Side og det ovenover Kælderen, hvori Præsterne havde deres Begravelser, „fordi“ han var saa fattig, at Familien ikke kunde evne at føre hans Liig til Norge. Der siges ogsaa, at han (som Kirke-Gier) lagde paa, at der skulde betales Penge for hvert et Liig, der blev begravet (nemlig 20 Rdlr. for at begraves i Kirken og 10 Rdlr. for at kaste den saakaldte Bold paa en Kirkegårds-Grav), men at han selv blev saa fattig, at han ikke kunde komme i Jorden, og at han derfor maatte blive staaende oppe i Kirken og ikke, som Præsterne, komme ned i Begravelsen; men da Forordningen af 1803 udkom, at ingen maatte begraves i Kirkerne mere og de allerede der begravede skulde nedgraves i

Jorden¹⁾), blev ogsaa hans Kiste med en derpaa varende Selvplade (hvorpaa den pompeuse Gravstrift, der minder om Holbergs Dou Ramudo og findes i Hoffm. Fund. 5, p. 385—86) gravet i Jorden paa Kirkegaarden, ved hvilken Leilighed de to Kister, hvori han var nedlagt, paa Grevinde Gyldensteens Forlangende bleve aabnede og laae han da frisk og velbeholden deri med et Skue af en halv Tommes Længde. Efter Banners Død fik Borgemesteren i Assens, Thomas Iversen, Øregaard (Arl. 6, p. 610), men maa alt før 1694 have folgt den igien (se nedenfor under 1694).

S. A. eiede Umtsformalster og Borgemester i Odense, Jens Griisen (som ogsaa eiede Hollufgaard og om hvem see Giesing, 3, 1, p. 147), Tållund, uagtet den endnu i Matriklen af 1688 staar under sal. Morten Mikkelsens eller hans Arviners Navn.

S. A. omtales et Gresvers af Sognepræsten i Nissen-

1) Denne Forordning af 22de Febr. 1805 eller rettere den Maade, hvorpaa den blev udført, har unægtelig foraarsaget vor Nationalhistorie og især dens Adelshistorie og øvrige Personalhistorie et ubodeligt Tab, færdi man ikke, forinden man fulgte Gravhvalvingerne eller nedgravede Kisterne paa Kirkegaarden, lod de paa samme varende meest adelige og geistlige Inscriptioner afstrive og til Fremtiden opbevare, medens derimod Arbeiderne (hvis Kirke-Gierne ikke selv tileyede sig samme) uden videre bemestrede sig de paa Kisterne varende Liigplader, der indeholdt fæerdeles mange biographiske og genealogiske Æsterretninger, og enten smelte dem selv eller folgte dem uden Bedkommendes Paatale til Indsmelting, og saaledes har jeg f. Gr. selv set faa klar siden kigbt min sal. Farfaders Gravplade, som ogsaa havde haft den Eklæbne ved denne Leilighed i Haarslef Kirkes aabne Begravelse at være bleven stiaalet, men som man dog efter at have udstaaret en Deel for at lade det ved Smelting probere heldigvis havde befundet ikke at være af ægte Selv, men blot af forsvaret Tin, eg deraf i mig troede at finde en splendidere Kistbor enh i en Kandestøber eller en Gierller.

berg, Hr. Hans Maur, i Auledning af Prof. Elias Maurs Gol-
gatha paa Parnasso (Giessing, 2, 1, 117).

1688 byttede Sognepræsten i Dre og Brenderup, Mag.
Jørgen Karstens, som sagt, Sognekald med Hr. Ernst Gün-
ther Helm i Haarslef for den forargelige Hunde-Affaires Skyld,
men vedblev ligefuld i sit nye Embede at være Probst i Veids-
Herred (Arl. 6, p. 619; Worms Ler. 1, p. 211; Bloch, 1, p.
656—57).

S. A. begynder først Haarslef Sogns ældste Kirkebog
(medd. af pastor loci, Hr. Balslev).

S. A. blev Balslevernes Stammefader, „den hørigtbare
og velfornemme Mand“, Rasmus Andersen (som havde taget
sit Tilnavn af Kirkebyen, Balslev, hvori han var født 1655),
Amtsforvalter i Odense og Rugaards Amtner og giftede sig
f. A. med Sognepræstens Datter i Særslef, Maria Elisabeth
Bang, hvorhos det er at mærke, at paa hans Liggsteen af
1718 fører ikke alene hun, men ogsaa han, et adeligt Na-
ben, sidstnævnte nemlig i Skioldet en Nellikeblomst og paa
Hjelmen et Ere (Mummes S. Knuds Kirke, p. 208).

S. A. (thi da nævnes allerede Niels Eriksen i Moderup,
skindt Andre først lade ham dø 1719) eller saa omtrent blev
paa Gaardmand Jens Rasmussens Grund i Moderup (Særslef
Sogn) en gienstridig Gienganger nemlig Gaardens daværende
Beboer, Niels Eriksen, efter flere forgivæves Forsøg om sider
nedmanet, da han, uagtet man havde stræt Herres paa Kirke-
vejen, da man bar ham til Graven, ligefuld vedblev at gaae
igien efter Orden, fordi han havde slaet en Kræmmer ihiel
(og det, som man mener, ved Kræmmer-Kieret i Elvedgaards
Gjærdselfskov, Fleskeriis, hvilket Navn Almuen virkelig tillægger
dette Kier paa Grund af en der ihiellslaet Kræmmer). Som
en følge deraf blev han først „gravbunden“ paa Kirkegaarden,

saa at han ikke kunde komme op af Graven; men da brød han sig Bei under Jorden fra Kirkegaarden af og til sin egen Gaards Grund (en Reise, der medtog ham hele 3 Aar) og gik han nu der saa sterkt igien baade ved Nat og Dag, at han endogsaa satte sig paa Skorstenen hos Konen, og naar hun kom Salt i Greden, kom han Afse deri og sagde derhos ofte: „Roe! Roe! gib Bod“; han vækkede Manden midt om Natten og bldte ham ind, at det var Ejd at tørste, giorde Stei i Gaarden, saa at man troede, alt Kreaturet var løst og myrdede hinanden; han forjog Manden af Sengen om Natten og lagde sig hos Konen, medens Manden maatte sege ud i Byen om Nattelie; ogsaa Pigerne los han ofte, idet han sad paa Lobielsen og gloede ad dem, naar de kom ud i Udhuse; fort sagt, der var ingen Udkomme med ham og man var til sidst nedlaget til at sege om at faae ham manet; flere Præster forsøgte det forgivses og han sagde til sidst selv, at de ikke kunde faae Bugt med ham, før den med de reddblissede Heste kom herover fra Jylland; omsider kom da denne Præst fra Jylland ogsaa; men den første Bog, han tog frem, blæste Giengangeren fra ham; men nu sagde han, idet han tog en anden frem: Blæs nu paa den! og da maatte Giengangeren vige. De fleste sige ellers, at Præsten var fra Gilby (men derfor kunde han jo gierne være en Jyde) og at han havde med sig sine 2 Sonner og en Karl; Karlen, som hed Niels Piber, maatte først udøste Giengangeren ved at raabe hans Navn inde i Gaarden; Giengangeren kom ogsaa paa denne Opfordring, som et Knippe Foder, vøltende ud fra en Gavl og ned paa Præstens Kiole og nu tog Præstens ene Son imod ham med Manen og Besværgen; men denne afviste han strax, fordi han skulde have havt Omgang med en Pige i en Maltkelle; nu tog den anden fat paa ham og ogsaa denne vilde

Giengangeren afvisé, fordi han engang havde staalet et Hvedebred; men Manceren smed Pengene for Hvedebrødet paa Jordens og nu maatte den Gienstridige herned og blev nedmanet i Porten; men Præsten med begge sine Sennere tilsatte Livet 9 Dage efter og det, vel at mærke, af den Marsag, fordi Stue-pigen tog „med Lys“ imod dem, da de kom hjem; ogsaa den stakkels Karl, Niels Piber, som havde udæsset Giengangeren, blev aldrig til noget mere, saa at de i Præstegaarden maatte fæde ham og blot kunde bruge ham til at vende Steeg o. s. v. (medd. af Kirkesanger Nielsen i Sørslev, Hans Ibsen paa Moderupgaard og Maler Ringe). Andre sige derimod (og det vistnok de Fleste), at han ikke blev nedmanet i Porten, men i et Kier ved en Banke, kaldet Eilers Banke, ligesom Karet Eilers Kier, og endnu Andre sige, at Karetet, hvori han blev nedmanet, hedder Elleskabet og at der efter Nedmaningen blev nedrammet en Pøl i samme; men da denne forraadnedede, kom Giengangeren igjen og de gamle Folk i Gaarden, som var meget overtroiske, have ofte seet ham og endnu oftere følt ham og det er ikke nok med, at de aldrig kunne holde deres Heste tærede om Natten ved det lille Kier tæt ved Gaarden, hvori han er nedmanet; men de have ogsaa havt meget Uheld paa deres Kreaturer, som de ligeledes tilskrive Giengangeren, og have derfor flere Gange maattet flytte deres Kohus fra det ene Sted til det andet. Saavidt Historien, der er stadfæstet af en stor Deel Hjemmelsmænd, og hvad enten vi nu antage, at den har tildraget sig 1688 eller 1719, saa bliver den dog stedse et heel mærkeligt Beviis paa, hvor mange Decennier, ja Suse af År efter Reformationen en saa papijsk Overtro kunde vedligeholde sig hos Folket, og jo dybere vi sætte den ned i Tiden, desto mærkeligere bliver naturligvis ogsaa Beviset.

S. A. døde Sognepræsten i Vigerslev, Hr. Jacob Olufsen

Dyrhoff (see 1381), hvis Enke, Karen, siden blev valgt i et „Lammerie“ (Blochs hdsr. F. G. H.).

S. A. blev Hr. Christen Andersen Holm i den Foregaaendes Sted Sogneprest i Bigerslev og Veslinge og man har om ham (i Blochs hdsr. F. G. H.) en Biographi, der i flere Henseender udbredter Lys over Egnens Historie. Han var født i Svendborg d. 11te Octob. 1662 af Faderen, Anders Christensen Holm, Capellan ved Frue Menighed ibid., og Moderen, Anne Christophersdatter Abraham; han blev 1681 dimitteret fra Odense Skole, tog 1682 Ex. philolog. og 1683 Uttestats samt holdt Dimis-Prædiken, vendte derpaa tilbage til Svendborg, hvor han prædkede med saa meget Bifald, at hans Stedfader, Jesper Kildgaard, Capellan ved vor Frue, engang i den Anledning begyndte sin Prædiken med de Ord: Nye Koste feie altid bedst; men de gamle maae dog ruppe Snavset af. 1681 blev han Herer ved 1ste Klasse i Odense Skole, 1686 ditto for 3die Lectie, hvorpaa han 1688 blev kaldet af Langefæ's Eier, Justitsraad Adolph Hans v. Holsten, til Sogneprest for Bigerslev og Veslinge, og endstændt det vaa de Xider var Skik, at der paa den Dag, Præsten sang sin første Messje, bleve indbudne Raboer og andre fornemme Fremmede til et Giestebud (i Præstegaarden), det de igien, som ved Bryllupper, vederlagde ved hæderlig Skænk og Gave, saa vilde han dog ikke iagttagte denne Skik, paa det ingen skulde bestylde ham for Gierrighed. S. A. (1688) øgte han Landstinghører Peder Meier af Odenses Enke, Karen Andersdatter Broholm, hvis Fader, Hr. Anders Henningsen Broholm, var Herredsfoged over Odense- og Skouby-Herreder, men eiede tillige Broholm i Brylle Sogn, da han tillige var Foged hos en af de Læsener (formodentlig Jens Lassen til Dalum), der istedetfor Len havde givet ham denne Gaard qvit og fri for Livstid (cfr. Giesing, 3, p. 258).

264). Den sal. Mand, Hr. Christen Holm, anvendte al sin Tid paa sit Embede og sine Beger, og naar han kiebte sig nye Beger, da tog han Bogbinderen til sig i Huset, for at ingen skulde vide hvad Slags Beger han kiebte sig. Hans Hustru forestod derimod Aelingen og Indkomsterne, hvortil hun ogsaa var mere bequem end han; thi han var kun lidet talende, uden hvor Embedspligt forbrede det; han var gierne taus i Sel-skab, hvorfor, da en af Adelen (mellem 1688 og 99) gjorde et Bryllup for to af sine Folk og indded Herredspræsterne dertil og der udkom en „Nidvise“ derover, fordi det var gaaet for knapt til, det ogsaa hedder om ham i samme:

Hr. Christen med sin lange Klub,
Han bрев slet ingen med Sladder ud,

og derimod om Mag. Jørgen Karstens i Haarslef (som sad i dette Kald fra 1688 til 99):

Mester Jørgen var saa from og god,
Han lod sig nsie med en Hensesod.

Der modte ellers Hr. Holm en stor Ubehagelighed i hans Embede; thi 1702 første Advents Sendag kom en Standsperson af hans Tilherere, der samme Dag havde gaaet til Guds Bord, og forlangte Dagen derpaa at blive viet til en Person, som ogsaa var af Menigheden; men da der vare Omstændigheder, der gjorde, at Hr. Holm vel kunde ensle sig nogen Frist for derom at raadføre sig med andre, saa undstykede han sig med, at Tiden var for knap; men Vedkommende taalste ingen Indvendinger; enten skulde han svare ja eller ne i; Mandag-Morgen vilde de mede i Kirken og da stod det til ham, om han vilde forrette sit Embede eller ei; thi man vilde ikke, at det maatte ordes, for alt var forbi. Dog allerede Mandag-Morgen stete der mundtligt Forbud hos Præsten og det med den Truds af en Lovlyndig, at det skulde koste hans Kiortel, hvis

han ikke forhalede det, saalænge indtil Forbuddet kunde videre forfølges; men neppe være de, som havde gjort Forbuddet, komne ud af Gaarden, før der kom Bud fra dem, der vilde vies, at de allerede ventede i Kirken; da han nu forkyndte dem Forbuddet, svarede de, at, naar han ikke vilde, saa vilde de tage Bidner paa, at han nægtede at forrette sit Embede; fort, de snakkede saalænge for ham, at han, som troede, at de vilde tage ud af Landet og tage hele Skylden paa sig samst at den Person, Hovedposten i Forbuddet angik, vilde nægte samme, tilførst opfyldte deres Begiering; men da blev der et almindeligt Lande-Ry, at Vedkommende ikke vilde hvile, før han havde mistet sit Embede. Dog blev han aldrig siden ved mindste Beskikkelse erindret om denne Begivenhed, hvorimod Personen, der havde ladet Forbuddet giøre, siden, da Brudgommen døde, farte Proces med Enken, som dog ved Høiesteret udfaldt til hendes Fordeel (Skade, at man ikke veed, hvem disse Standspersoner i Menigheden var). Imidlertid fik den gode Mand ved denne Lejlighed en Nærelse i sin venstre Side, som dog siden tabte sig noget, saa at han ikke alene kunde forrette sit Embede, men endog saa 1705 blev Vice-Provost og 1707 virkelig Proost, hvortil allerede Bisshop Ringo 4 Åar forud (altsaa 1703) havde udnævnt ham efter Mag. Anders Cheldorf i Bogense, men som Mag. Jacob Hiorth i Guldborg og Sandager, der var ældre, havde Lyst dertil, saa fik Holm det saaledes maget, at han virkelig blev det. Da imidlertid hans Kone 1711 d. 31te Juli døde, tog hans forrige Tilfælde igien saaledes overhaand, at han 1712 blev sengeliggende og gandstæ maalles; vel kom han sig noget igjen; men da Svagheden ikke gandstæ vilde forlade ham, saa overdrog han Embedet 1714 til sin Son, Hr. Anders Holm, der havde Venrebrev paa samme, og flyttede selv til en Bondegaard der i Sognet, der kaldtes Haugaard, som laae

nærmere ved Annen-Kirken, i den Tanke, at, hvis han nogenlunde kom sig, vilde han i Unnepet forrette Embedet og derimod overlade Hovedsognet til Sennen; men, kort efterat han var flyttet, døde han i Juni Maaned 1714 paa Haugaard og blev d. 20de Juni begravet; man havde bestilt Liigvogn og Studenter (Skoledisciple?) til at følge ham bort¹⁾; men Sogne-mændene vilde endelig bære ham fra Gaarden til (Vigerslef) Kirke, skondt Beien var over ½ Mål. Hr. Christens 5 Sønner fulgte ham til Jorden, nemlig

Hr. Anders, Faderens Eftermand,

Hr. Wulf Godsk, Sogneprest for Tresstrup-Korup og Ubberud (som har meddeelt disse Efterretninger),

Hr. Frederik Christian, Sogneprest for Svanninge,

Hr. Gregorius Philip, Forvalter ved Grevskabet, Gyldensteen, og

Hr. Niels Arctander, Sogneprest paa Lys.

Den sal. Mand havde kiebt Haugaard til et Enkesøde for sin Kone (og havt den Omsorg for hende, at han, for at hun ingen af de tilvante Bequemmeligheder skulde savne, havde ladet den ombygge aldeles i samme Form, som Vigerslef Præstegaard havde). Denne Gaard blev nu efter hans Død af Arvingerne solgt til Oberst Finecke, som boede der, indtil han fik Dallund (den han ifelge Sagnet skal have vundet i Kortenspil), og folgte den da til Oberst Brüggmann, der boede der, imens han ombygte Elved, og er det derhos med Hensyn til sidstnævnte Gier mørkørdigt at erfare, at til hans Død en Trahest var et saa aldeles nødvendigt Requisit ved en Herremands Bolig,

1) En lignende Skif var ogsaa Brug ved de adelige Liigbegivenheder; thi det hedder i Farstrups Dagbog, p. 122, at 1695 døde en Hører af Viborg Skole, som med Disciplene var ube paa Gimmesrup „at synge for et Adelsliig,” af det, at en gal Hund beed ham.

at han endogsaa for det Par Kar, han opholdt sig paa Haugaard, lod et saadant Marter-Instrument udenfor dets Port oprette, hvorfor Almuen endnu paastaaer, at Haugaard i gamle Dage maa have været en Herregaard, og det paa ingen anden Grund end, fordi der havde staet en Træhest udenfor Porten af samme (medd. af sal. Provst Boesen).

S. A. maa omrent ogsaa menes, naar Benderne sige, at den Xid Jørgen Kaas fratraadte og Grev Wedelerne tiltraadte Nugaard, da eiedes Vædeleegaarden i Veslinge Sogn af en Jomfru Margrethe Mortens, men behoedes af en anden Mand, og skulde der i senere Tider ogsaa der ved Gaarden være fundet Mure i Jorden, der vidnede om en fordum betydelig Bygning. Af Matriklen for 1688 seer man derimod, at Gierinden den Xid ingenlunde var en Jomfru Margrethe Mortens, men vel en Jomfru Margrethe Markdan, som Benderne ved at uttale dette Xilnavn, som Maarktan, omfider have forvandlet til det dem mere plausible Mortens, idet de formodentlig indbildte sig, at hendes Fader havde hedt Morten og at hun altsaa selv var en Jomfru Margrethe Mortens-datter.

S. A. eiede Jens Dyre (gift med Helle Margrethe Lykke) Elvedgaard og i hans Xid (c. 1683 til 1696) kan det muligvis være skeet (thi nærmere lader Xiden sig ikke bestemme, da Elvedgaard eiede Gaarde i Gilby ligefra 1664 til 1735) hvad Sagnet tilholder, at Benderne nemlig engang i Høstet satte sig op mod Ladefogden der paa Gaarden og kredsede ham ind (eller sloge en Kreds om ham) paa en Eng Øst-Nordost for Gaarden, ved hvilken Lejlighed da de Gilby-Mænd huggede ham ihiel med deres Heleer eller idet mindste vare de første, der huggede i eller angrebe ham med samme, hvorfor ogsaa Engen end den Dag i Dag kaldes Gilby-Mændes Maæ.

S. A. levede endnu Sognepræsten i Senderse, Hr. Peder Nielsen Esterbelle (see 1659), og var da Probst, men maa i dette eller næstfølgende Åar være ved, da hans forrige Capellan (see 1686), Knud Gregersen Krag, allerede 1690 beklædte hans Embet, som Sognepræst her paa Stedet.

S. A. blev nu ogsaa den nye Matrikel, der havde været arbeidet i 8 Åar paa, omsider fuldførdiget. Man harde nemlig allerede i de 16 første Åar efter den gamle Matrikels Førstfærdigelse alt mere og mere sporet Upaaldeligheden i sammes Taxationsmethode, og saasnart derafde de fornødne Landmaalinger (hvorom Befaling allerede udgik 1680 og som allerede 1681 begyndtes, hvorför denne nye Matrikel ogsaa i Anmærkninger til den gamle kaldes Matriklen af 1680) vare fuldendte og de behørige Taxationsforretninger foretagne, blev nu ogsaa en ny paa Krealets Sterrelse og Bonitet baseret Matrikel udfærdiget (hvorledes dermed tilgik, see Harstrups Dagbog, p. 92 & 100), der hidtil har været befient under Navn af den nye Matrikel (ligesom jeg formoder, at den næste og nu snart iværksatte Matrikel vil komme til at hedde den nyeste og, naar man igien om nogle faa Åar paa Grund af sammes Usuldkommenheder etter kommer til at giere den om igien, vil, som jeg ventter, den næste ogsaa faae Navn af den allernyeste). Uagtet nu denne nye Matrikel virkelig var baseret paa en god Grundvold nemlig paa Krealets Sterrelse og Bonitet, saa er det sidstes Bestemmelse dog saa vanskelig og derhos saa afhængig ikke blot af Årstdid og Beirlig, men desværre ogsaa af Taxadeurernes Førgodtbefindende, at man ikke maa forundre sig over, om denne saakaldte nye Matrikel ligesaavel blev urigtig, som den gamle havde været det. Hvor uretfærdigt det saaledes med bemeldte Matrikulering eller Hartkorns-Taxation (som vi nu her i Danmark have ydet

vore Slatter og baaret vore Byrder efter i en Række af 15-1
Åar) i hine Dage, idetmindste stundom, gik til, derom kan end-
vgsaa her fra Lænet eller Herredet et Par Exempler aufieres.
Saaledes fortæller man f. Ex., som Beviis paa den Partifshed,
de Commissarier, der satte denne nye Matrikel, udviste eller som
de idetmindste beskyldtes for at have udvist, at, da de var
blevne slet bevertede af Præsten i Sondersø, der henvisste dem
til deres Dicter, men derimod levede heit og in floribus hos
Præsten i Særslef, yttrede de, at hin til Giengiæld fulde faae
Hartkornet, men denne derimod Jorden, hvorfor hin ogsaa
ansattes til 24, men denne kun til 9 Ådr. Hartkorn; en Taxa-
tion, som førstnævnte Præst med god Grund i sine Gravamina
af 1690 kalder en „ulidelig“ & utaalelig Taxation, da der
kun var 4½ Ådr. Land paa hver Åd. Hartkorn (eller 111 Ådr.
Land paa 24 Ådr. Hartkorn), da derimod Særslef Præstegaard
har 9 Ådr. Land paa hver Åd. Hartkorn (eller 80 Ådr. Land
paa 9 Ådr. Hartkorn), uagtet dennes Jorder ere af langt bedre
Bonitet med Sondersø Præstegaards. Endelig fortelles der og-
saa en lignende Virkning af en heel modsat Grund, idet man
nemlig beretter, at det ringe Hartkorn, Dallunds Hovedgaard
staer ansat for og som gaaer saavidt, at den har 19 Ådr.
Land gode Jorder paa hver Åd. Hartkorn (nemlig 977 Ådr.
Land paa 53 Ådr. Hartkorn), fulde derpaa grunde sig, at Gaar-
den den Tid var i en Tomfrues eller Enkes (nemlig Jens
Eriksens Enke, Maren Bangs) Værge, som en af Matrikulerings-
Herrerne forestede sig i og som var klog nok til at give ham
Gehør, saalænge Sagen ventileredes; men da han først i det
Haab at komme selv i Besiddelse af Gaarden havde faaet dens
Hartkorn faa betydelig nedsat, fandt hun paa engang, at det
var bedst, at enhver af dem sköttede sig selv (medd. af sal.
Provst Boesen). Og saaledes fordærver undertiden Embedsmæn-

denes Egenmytte selv den bedste og den mest velgjordende kon-
gelige Foranstaltung.

S. A. vare ifelge den nye Matrikel Lænets eller Amtets
Hartkorn og Lodsciere til den Død følgende:

1) I Bogense Sogn 63 Ædr. 6 Skp. 2 Fdk. „ Alb., ligesom ogsaa Ryens Marker, Gammelmark, Damhauge, Eng-
hauge &c. &c., opregnes og dens 58 Lodsciere og sammes
førstfilte Aantal benævnes.

2) I Skouby Sogn:

Skouby:

1	Gaard	Gl.	Matr.	6	Ædr.	3	Skp.	2	Fdk.	2	Alb.
Ny	—	7	—	3	—	3	—	1	—	tilhører Kongen.	
1	—	Gl.	—	7	—	"	—	"	—		
Ny	—	2	—	1	—	4	—	2	—	Kirken.	
1	—	Gl.	—	7	—	2	—	"	—		
Ny	—	4	—	1	—	4	—	1	—	Kongen.	
1	—	Gl.	—	10	—	"	—	"	—		
Ny	—	10	—	3	—	"	—	1	—		
1	—	Gl.	—	5	—	"	—	"	—		
Ny	—	4	—	3	—	"	—	"	—		
1	—	Gl.	—	2	—	6	—	4	—		
Ny	—	5	—	3	—	4	—	"	—		
1	—	Gl.	—	7	—	5	—	4	—		
Ny	—	4	—	7	—	1	—	1	—	Kirken.	
1	—	Gl.	—	1	—	4	—	"	—		
Ny	—	1	—	2	—	"	—	1	—	Degnen.	
1	—	Gl.	—	7	—	4	—	2	—		
Ny	—	6	—	2	—	1	—	"	—	Ole Rosenkrands.	
1	—	Gl.	—	5	—	5	—	2	—		
Ny	—	5	—	2	—	3	—	1	—	Niels Lassen.	
1	—	Gl.	—	4	—	6	—	"	—		
Ny	—	4	—	2	—	1	—	"	—		
1	—	Gl.	—	6	—	4	—	"	—		
Ny	—	4	—	7	—	1	—	1	—		
1	—	Gl.	—	4	—	6	—	2	—		
Ny	—	3	—	6	—	1	—	1	—	Sandager.	
1	—	Gl.	—	2	—	1	—	"	—		
Ny	—	2	—	6	—	1	—	"	—	Fru Margrethe Boye til Leetbek.	
1	—	Gl.	—	9	—	3	—	1	—		
Ny	—	8	—	5	—	4	—	1	—	Christen Scheel.	

1	Gaard	Gl.	Matr.	5	Evr.	4	Sly.	1	Fd.	1	Alb.
		Ny		—	4	—	"	—	3	—	2
1	—	Gl.		—	6	—	6	—	1	—	2½
		Ny		—	5	—	5	—	1	—	"
1	—	Gl.		—	6	—	2	—	"	—	2
		Ny		—	5	—	2	—	1	—	"
			Hans	Jergensens	Arvinger.						
1	—	Gl.		—	3	—	4	—	"	—	"
		Ny		—	1	—	1	—	3	—	"
			Selvæier	Johan	Clerk.						
Ellegaard	Gl.			—	6	—	4	—	2	—	2
		Ny		—	7	—	1	—	1	—	"
Skov dertil	Ny			—	"	—	"	—	2	—	2
Brandholt	Gl.			—	7	—	6	—	2	—	2
		Ny		—	7	—	2	—	"	—	1
			Lieutenant	v.	Uchen.						

Efteldstrup:

1	Gaard	Gl.		—	7	—	2	—	"	—	"
		Ny		—	10	—	7	—	3	—	1
1	—	Gl.		—	5	—	3	—	1	—	1
		Ny		—	8	—	5	—	2	—	"
1	—	Gl.		—	7	—	"	—	"	—	"
		Ny		—	5	—	4	—	"	—	2
1	—	Gl.		—	5	—	3	—	2	—	"
		Ny		—	4	—	3	—	2	—	"
			Zomfru	Chri-	stentse	Daa.					
1	—	Gl.		—	9	—	7	—	2	—	2
		Ny		—	6	—	7	—	3	—	2
1	—	Gl.		—	7	—	5	—	1	—	2½
		Ny		—	6	—	5	—	3	—	2
			Borgemester	Hans	Jergensens	Arvinger.					
1	—	Gl.		—	7	—	6	—	2	—	2
		Ny		—	7	—	6	—	2	—	Borgemester Hans
			Jergensens	Arvinger.							
1	—	Gl.		—	6	—	6	—	1	—	2½
		Ny		—	5	—	5	—	3	—	2
			Sivert	Brocken-	hus.						
1	—	Gl.		—	5	—	4	—	"	—	"
		Ny		—	4	—	5	—	2	—	1
1	—	Gl.		—	8	—	"	—	1	—	1
		Ny		—	8	—	2	—	2	—	"
			Enggaard.								
2	jordlese	hus	,	som	tilhøre	2	Gaardmænd	i	Skouby.		



Kierby:

1	Gaard	Gl.	Matr.	6	Xdr.	3	Skp.	1	Fdk.	1	Ulb.
		Ny		8	-	1	-	1	-	1	-
1	-	Gl.		6	-	7	-	"	-	"	-
		Ny		8	-	1	-	"	-	1	-
1	-	Gl.		8	-	3	-	"	-	1½	-
		Ny		8	-	3	-	2	-	1	-
1	-	Gl.		7	-	7	-	"	-	"	-
		Ny		8	-	4	-	3	-	2	-
											Annex-Præste-
											gaard.
1	-	Gl.		4	-	2	-	3	-	2½	-
		Ny		5	-	7	-	2	-	"	-
1	-	Gl.		5	-	6	-	2	-	2	-
		Ny		7	-	"	-	1	-	"	-
1	-	Gl.		4	-	6	-	2	-	2	-
		Ny		5	-	5	-	1	-	1	-
											Mons. Schou i
											Skaane.
1	-	Gl.		8	-	4	-	"	-	"	-
		Ny		8	-	4	-	1	-	2	-
1	-	Gl.		8	-	"	-	"	-	"	-
		Ny		5	-	3	-	3	-	"	-
1	-	Gl.		3	-	"	-	"	-	"	-
		Ny		3	-	4	-	2	-	1	-
1	-	Gl.		5	-	2	-	"	-	"	-
		Ny		6	-	7	-	2	-	2	-
1	-	Gl.		6	-	"	-	"	-	"	-
		Ny		5	-	6	-	3	-	1	-

Goufe:

1.	Ny	-	"	-	3	-	1	-	"	-	Christen Scheel.
2.	Ny	-	2	-	4	-	1	-	2	-	Præstegds Jord.
3.	Ny	-	"	-	1	-	1	-	"	-	Knud Urne.
4.	Ny	-	"	-	2	-	2	-	"	-	Mons. Schou i
											Skaane.
5.	Ny	-	"	-	"	-	1	-	"	-	Christen Scheel.
6.	Ny	-	"	-	"	-	"	-	2	-	en Gaardmand.
7.	jordleſt.										Knud Urne.
8.	ditto.										en Gaardmand.

9-17, ditto. deels Mons. Schou og deels Gaardmænd.

Tøfte:

1	Gaard	Gl.	Matr.	5	-	2	-	"	-	"	-
		Ny		4	-	4	-	"	-	"	-
1	-	Gl.		6	-	"	-	"	-	"	-
		Ny		3	-	2	-	2	-	1	-



1	Gaard	Gl.	Matr.	6	Xdr.	3	Skp.	1	Fdl.	1	Afb.
		Ny		8	—	5	—	3	—	1	— Kongen.
1	—	Gl.		6	—	6	—	"	—	"	—
		Ny		7	—	2	—	"	—	"	Sivert Brocken-
											hus.
1	—	Gl.		5	—	6	—	2	—	"	—
		Ny		4	—	7	—	2	—	2	—
1	—	Gl.		5	—	3	—	"	—	"	—
		Ny		5	—	5	—	1	—	"	—
1	—	Gl.		4	—	6	—	"	—	"	—
		Ny		3	—	6	—	2	—	2	—
1	—	Gl.		12	—	2	—	"	—	"	—
		Ny		6	—	7	—	1	—	1	Fru Christine Daa.
1	—	Gl.		8	—	"	—	"	—	"	—
		Ny		4	—	3	—	"	—	"	v. Pappenheim.
1	—	Gl.		3	—	5	—	"	—	"	—
		Ny		3	—	7	—	3	—	1	—
1	Huus	Gl.		1	—	2	—	"	—	"	—
		Ny		"	—	4	—	2	—	"	Kongen.
1	jordlest	Huus									v. Pappenheim.
		Ekaatup:									
1	Gaard	Gl.		7	—	"	—	"	—	"	—
		Ny		7	—	"	—	"	—	2	Fru Kirsten Beck.
1	—	Gl.		9	—	4	—	"	—	"	—
		Ny		7	—	2	—	3	—	1	Baron Podebusk.
1	—	Gl.		11	—	2	—	"	—	"	—
		Ny		9	—	3	—	1	—	2	Odense Hospital.
1	ede	Huus	Ny	"	—	2	—	"	—	"	Auders Jacobsen i Bogense.
1	ede og jordlest	Huus									Brockenhuis.
		Haridslef:									
1	Gaard	Gl.		8	—	5	—	3	—	2½	—
		Ny		5	—	3	—	1	—	2	— Gen. Aренсторф.
1	—	Gl.		7	—	5	—	3	—	2½	—
		Ny		5	—	4	—	1	—	"	— Аренсторф og Sivert Brockenhuis.
1	—	Gl.		10	—	5	—	3	—	2½	—
		Ny		6	—	2	—	2	—	"	— Аренсторф.
1	—	Gl.		7	—	5	—	3	—	2½	—
		Ny		6	—	2	—	"	—	1	—
1	—	Gl.		9	—	1	—	3	—	2½	—
		Ny		6	—	4	—	3	—	"	—

1	Gaard	Gl.	Matr. 10	Ebr. 5	Efp. 3	Fdf. 2½	Afb.	
		Ny	—	6	—	2	—	2 — Astenstorff.
1	—	Gl.	—	10	—	5	—	3 — 2½ —
		Ny	—	5	—	7	—	2 — " —
1	—	Gl.	—	8	—	5	—	3 — 2½ —
		Ny	—	6	—	7	—	" — " —
1	—	Gl.	—	9	—	"	—	3 — 2½ —
		Ny	—	6	—	1	—	3 — 2 —
1	—	Gl.	—	6	—	"	—	" — " —
		Ny	—	5	—	7	—	1 — 2 —
1	—	Gl.	—	9	—	1	—	3 — 2½ —
		Ny	—	6	—	4	—	1 —
1	—	Gl.	—	10	—	5	—	3 — 2½ —
		Ny	—	6	—	4	—	2 — 2 —
1	—	Gl.	—	8	—	5	—	3 — 2½ —
		Ny	—	6	—	5	—	3 — 1 — Otto Brocken- huns's Urvinger.
1		Gl.	—	8	—	5	—	3 — 2½ —
		Ny	—	6	—	4	—	" — 2 — Astenstorff.
1	—	Gl.	—	7	—	6	—	" — 2½ —
		Ny	—	7	—	"	—	2 —
1	—	Gl.	—	9	—	1	—	3 — 2½ —
		Ny	—	5	—	3	—	1 — 1 —
1	—	Gl.	—	3	—	6	—	" — " —
		Ny	—	4	—	7	—	1 — 2 —
1	—	Gl.	—	4	—	3	—	" — " —
		Ny	—	5	—	1	—	2 — 1 —
Neder-								
Melle								
		Gl.	—	18	—	6	—	" — " —
		Ny	—	1	—	6	—	" — 2 — Erik Banner.
Harrislefs-								
Huusmænd:								
1	Huus	Ny	—	"	—	1	—	" — " — Harrislefsgaard.
1	—	Ny	—	"	—	2	—	3 — 1 —
Harrislefs-								
gaard								
		Gl.	—	150	—	"	—	" — " —
		Ny	—	80	—	1	—	2 — 1 — Gen. Astenstorff.
Ekov								
		Ny	—	1	—	2	—	3 — 1 —
Huuse under Hovedgaards-Tart:								
1.		Ny	—	1	—	5	—	1 — 2 —
2.		—	—	1	—	4	—	" — 1 —
3.		—	—	1	—	"	—	3 — 2 —
4.		—	—	"	—	5	—	3 — " —

5.	Ny	Matr.	2	Xdr.	3	Ekp.	1	Fol.	1	Utb.
6.	—	—	—	"	—	1	—	3	—	2
7—11,	jordløse.									
Over-Molle	Ny	—	—	1	—	3	—	"	—	Gen. Astenstorff.
Bangs										
Lekke	Gl.	—	1	—	4	—	"	—	"	—
	Ny	—	"	—	1	—	1	—	1	— Kongen.
Summa:										
Hoved-										
gaard	Ny	—	81	—	5	—	"	—	2	—
Bender-										
gods	—	—	448	—	6	—	1	—	1	—
3) S Guldborg Sogn:										
Kolshauge:										
1 Gaard	Gl.	Matr.	4	—	7	—	"	—	"	—
	Ny	—	8	—	"	—	2	—	2	— Præstegaard.
1	—	Gl.	—	6	—	"	—	1	—	1
	Ny	—	8	—	7	—	2	—	"	— Enggaard.
1	—	Gl.	—	6	—	6	—	"	—	1
	Ny	—	6	—	7	—	1	—	"	— Enggaard og Kir- ken.
1	—	Gl.	—	9	—	2	—	1	—	"
	Ny	—	7	—	1	—	1	—	1	— Ørøslesgaard.
1	—	Gl.	—	4	—	5	—	"	—	"
	Ny	—	2	—	5	—	2	—	2	—
1 jordlest Husus										Præsten.
Kirkejord	Gl.	—	"	—	6	—	"	—	"	—
	Ny	—	"	—	2	—	1	—	1	—
Nørskouf:										
1 Gaard	Gl.	—	9	—	2	—	2	—	"	—
	Ny	—	12	—	7	—	"	—	1	— Enggaard.
1	—	Gl.	—	7	—	7	—	1	—	1
	Ny	—	7	—	7	—	3	—	2	—
1	—	Gl.	—	5	—	"	—	"	—	"
	Ny	—	5	—	2	—	2	—	"	—
1	—	Gl.	—	3	—	5	—	"	—	"
	Ny	—	3	—	5	—	3	—	2	—
Refsveldrup:										
1 Gaard	Gl.	—	16	—	5	—	3	—	2	—
	Ny	—	17	—	2	—	2	—	"	— Ørøslesgaard.
1	—	Gl.	—	18	—	1	—	1	—	1
	Ny	—	18	—	6	—	1	—	1	— Kongen.

Smidstrup:

1 Gaard Gl. Matr. 9 Xdr. 4 Skp., Fdk. " Alb.
Ny — 2 — 6 — 1 — 1 — Enggaard.

1 — Gl. — 6 — 4 — 1 — 1 —

Ny — 5 — 4 — " — 1 — —

1 — Gl. — 7 — 2 — 1 — 1 —

Ny — 5 — 3 — 2 — 1 — —

1 — Gl. — 6 — 1 — " — " —

Ny — 5 — 3 — " — 2 — —

1 Huus Ny — " — 1 — 2 — 2 — —

Summa:

Præstejord Ny — 8 — " — 2 — 2 —

Bendergods — 111 — 3 — 1 — " —

4) I N. Sandager Sogn:

N. Esterbelle:

1 Gaard Gl. — 13 — " — 2 — " —

Ny — 10 — 1 — 1 — " — Oluf Rosenkrands
til Enggaard.

1 — Gl. — 5 — 6 — " — " —

Ny — 4 — 6 — " — 2 — —

1 — Gl. — 8 — 4 — 1 — 1 —

Ny — 4 — 7 — 3 — 1 — Oluf Rosenkrands
til Enggaard.

1 — Gl. — 15 — 2 — 1 — 2½ —

Ny — 12 — 5 — 1 — 1 — Christian Pappen-
heim til Sandagergaard.

1 — Gl. — 15 — 2 — 1 — 2½ —

Ny — 5 — " — 1 — 1 — —

1 — Gl. — 3 — 2 — 2 — 2 —

Ny — 5 — 1 — 3 — 1 — —

1 — Gl. — 9 — 2 — 3 — ½ —

Ny — 5 — 5 — 3 — 1 — —

1 — Gl. — 5 — " — 3 — ½ —

Ny — 5 — 2 — " — 2 — —

1 — Gl. — 12 — 2 — 1 — 2 —

Ny — 5 — 3 — 3 — " — —

1 — Gl. — (en Deel af Nr. 5).

Ny — 5 — 2 — 2 — 1 — —

1 — Gl. — 6 — 4 — " — 1 —

Ny — 5 — 4 — 3 — " — —

1 — Gl. — 3 — 4 — 2 — 2 —

Ny — 5 — 1 — 3 — " — —



1 Gaard	Gl.	Matr. 13	Xdr. 6	Stp. 1	Fdk. 2½	Ab.
	Ny	—	5	—	3	—
			1	—	2	— Christian Pappen-
						heim til Sandagergaard.
1 —	Gl.	—	7	—	6	— 3 — $\frac{1}{2}$ —
	Ny	—	5	—	3	— 1 — 1 — —
1 —	Gl.	—	6	—	3	— 1 — 1 —
	Ny	—	4	—	"	— 1 — 1 — Annergaard.
1 Husus	Gl.	—	"	—	4	— " — " —
	Ny	—	fordeelt paa andre Gaarde.			
1 —	Gl.	—	"	—	6	— " — " —
	Ny	—	1	—	"	— " 1 — Sandager.
1 —	Gl.	—	1	—	"	— " — " —
	Ny	—	{ " — 1 — 1 — " — }			—
			{ " — 5 — " — " — }			
1 —	Gl.	—	"	—	"	— " — " —
	Ny	—	"	—	"	— " — " —
1 —	Gl.	—	"	—	"	— " — 2 — —
	Ny	—	"	—	"	— " — " —
1 —	Gl.	—	"	—	"	— " — " —
	Ny	—	"	—	"	— 1 — —
1 —	Gl.	—	"	—	"	— " — " —
	Ny	—	"	—	"	— " — " —
1 —	Gl.	—	"	—	"	— " — " —
	Ny	—	"	—	"	— " — " —
4 jordlese Huse						—
Begelund:						
1 Gaard	Gl.	—	14	—	4	— 2 — " —
	Ny	—	11	—	"	— 2 — 2 — Enggaard.
1 —	Gl.	—	10	—	"	— 1 — " —
	Ny	—	8	—	6	— 3 — 1 — —
1 —	Gl.	—	8	—	4	— 1 — 1 —
	Ny	—	6	—	3	— 2 — 2 — —
1 —	Gl.	—	5	—	4	— 1 — 1 —
	Ny	—	5	—	"	— 1 — 2 — —
Kirkejord til Grindlese	12½	β				
	Ny	—	"	—	1	— 1 — 2 —
1 Gaard	Gl.	—	3	—	7	— " — " —
	Ny	—	3	—	1	— 3 — " —
1 —	Gl.	—	3	—	"	— " — " —
	Ny	—	1	—	2	— 2 — " —
1 Husus	Gl.	—	"	—	"	— " — " —
	Ny	—	1	—	"	— 3 — " —
1 —	Gl.	—	"	—	"	— " — " —
	Ny	—	"	—	7	— 1 — 2 — —
1 —	Gl.	—	"	—	"	— " — " —
	Ny	—	"	—	6	— 3 — 1 — —



1	Hus	Gl.	Matr.	"	Edr.	"	Sfp.	"	Gdl.	"	Alb.
	Ny	—	"	—	1	—	1	—	2	—	Enggaard.
1	—	Gl.	—	"	—	3	—	"	—	"	—
	Ny	—	"	—	6	—	3	—	"	—	—
1	—	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	—
	Ny	—	"	—	2	—	"	—	2	—	Kirken.
1	—	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	—
	Ny	—	"	—	"	—	"	—	"	—	—
1	—	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	—
	Ny	—	"	—	5	—	2	—	"	—	—
Sandager											
Hovedgd. Gl.											
	Ny	—	54	—	"	—	"	—	"	—	—
Skov											
	Ny	—	37	—	5	—	3	—	1	—	Christian Papenheim.
Overmelle											
	Ny	—	"	—	1	—	3	—	2	—	—
Nedermelle											
	Ny	—	"	—	6	—	1	—	2	—	—
Enggaards											
Hovedgd. Gl.											
	Ny	—	50	—	"	—	"	—	"	—	—
Mølle											
	Ny	—	"	—	3	—	1	—	"	—	—
Langz, som i Gl. Matrikel var henregnet under Enggaards,											
Sandagers og Terstrups Hovedgaards-Taxt,											
	Ny	—	5	—	3	—	1	—	1	—	Oluf Rosenkrands.
Summa:											
Sandager											
Hovedgd. Ny											
	Ny	—	40	—	1	—	"	—	"	—	—
Enggaard											
	Ny	—	52	—	7	—	"	—	"	—	—
Bendergods											
	Ny	—	133	—	2	—	"	—	2	—	—
5) I Gilby Sogn.											
Gilby:											
Præstegd. Gl.											
	Ny	—	"	—	"	—	"	—	"	—	—
1 Gaard											
	Gl.	—	10	—	"	—	"	—	"	—	—
	Ny	—	10	—	5	—	1	—	2	—	Jacob Ulfeld i
Jylland.											
	Gl.	—	12	—	"	—	"	—	1½	—	—
	Ny	—	10	—	"	—	"	—	"	—	—
	Gl.	—	9	—	"	—	"	—	"	—	—



Ny Matr. 9 Ædr. 4 Skp. " Fvl. " Alb. Borgemester Jer-
gen Hansen.

1	Gaard	Gl.	—	7	—	6	—	"	—	"	—
		Ny	—	10	—	5	—	2	—	"	— Kongen.
1	—	Gl.	—	6	—	6	—	"	—	"	—
		Ny	—	7	—	"	—	1	—	1	— Baron Rosen- frands.
1	—	Gl.	—	6	—	7	—	2	—	2	—
		Ny	—	7	—	3	—	3	—	"	— Kongen.
1	—	Gl.	—	13	—	7	—	2	—	2	—
		Ny	—	9	—	2	—	1	—	2	—
1	—	Gl.	—	13	—	5	—	"	—	"	—
		Ny	—	8	—	2	—	"	—	2	—
1	Huus	Gl.	—	"	—	7	—	"	—	"	—
		Ny	—	"	—	6	—	2	—	"	— Baron Podebusk og Kirken.
7	jordlese Huuse										Præsten.
1	ditto										Jens Dyre til Elフト.
1	—										Christen Knudsen.
1	Degnebolig										Kirken.
	Kille:										
1	Gaard	Gl.	—	2	—	4	—	2	—	2	—
		Ny	—	4	—	5	—	2	—	1	— Sandagergaard.
1	—	Gl.	—	13	—	7	—	1	—	2½	—
		Ny	—	5	—	3	—	2	—	"	—
1	—	Gl.	—	13	—	7	—	1	—	2½	—
		Ny	—	5	—	5	—	"	—	1	—
	Gilby-Lunde:										
1	Gaard	Gl.	—	9	—	1	—	"	—	1	—
		Ny	—	9	—	5	—	"	—	"	— Oluf Rosen- frands til Enggaard.
1	—	Gl.	—	7	—	6	—	2	—	2	—
		Ny	—	5	—	6	—	3	—	"	— v. Pappenheim til Sandager.
1	—	Gl.	—	5	—	"	—	"	—	"	—
		Ny	—	3	—	5	—	1	—	"	— Enggaard.
1	—	Gl.	—	6	—	3	—	"	—	"	—
		Ny	—	6	—	"	—	1	—	"	—
1	—	Gl.	—	10	—	2	—	"	—	"	—
		Ny	—	6	—	"	—	3	—	1	—
1	—	Gl.	—	7	—	4	—	"	—	"	—
		Ny	—	7	—	6	—	3	—	2	—



1	Gaard	Gl.	Matt.	5	Edr.	"	Skp.	"	Fdf.	"	Afb.
		Ny	—	4	—	6	—	3	—	1	—
1	—	Gl.	—	5	—	"	—	"	—	"	—
		Ny	—	3	—	"	—	1	—	"	—
1	—	Gl.	—	9	—	1	—	"	—	1	—
		Ny	—	9	—	1	—	1	—	1	—

Summa:

Præstegaard	Ny	—	9	—	5	—	"	—	1	—
Bendergods	—	—	147	—	7	—	2	—	2	—

6) I Meilby Sogn:

Meilby:

1	Gaard	Gl.	—	2	—	6	—	"	—	1	—
		Ny	—	7	—	3	—	"	—	1	—
										Hieronymus	
										Christensen i Odense.	
1	ede Jord	Gl.	—	12	—	3	—	"	—	"	—
		Ny	—	8	—	4	—	"	—	"	—
										Mester Lorents	
										Edinger i Odense pro officio (nemlig Professor i	
										det græske Sprog ved Gymn.).	
1	Gaard	Gl.	—	9	—	1	—	1	—	1	—
		Ny	—	9	—	7	—	"	—	2	—
1	—	Gl.	—	8	—	"	—	"	—	"	—
		Ny	—	8	—	"	—	"	—	"	nov.
1	—	Gl.	—	8	—	2	—	1	—	1	—
		Ny	—	7	—	"	—	"	—	1	—
1	—	Gl.	—	9	—	3	—	2	—	2	—
		Ny	—	6	—	7	—	"	—	1	—
1	—	Gl.	—	5	—	4	—	2	—	2	—
		Ny	—	5	—	2	—	"	—	1	—
1	—	Gl.	—	7	—	4	—	3	—	1½	—
		Ny	—	7	—	"	—	1	—	"	Borgemester
											Hans Jørgensen i Odense.
1	—	Gl.	—	2	—	6	—	2	—	"	—
		Ny	—	5	—	"	—	3	—	1	—
										U. Brugvad i	
										Helsingør.	
1	—	Gl.	—	9	—	1	—	"	—	"	—
		Ny	—	6	—	5	—	1	—	1	—
1	—	Gl.	—	9	—	1	—	"	—	"	—
		Ny	—	8	—	4	—	3	—	2	—
1	—	Gl.	—	7	—	6	—	"	—	"	—
		Ny	—	4	—	6	—	"	—	"	Baron Pode-
1	—	Gl.	—	5	—	1	—	1	—	1	—
											busk til Kierup.

		Ny Matr.	8	Edr.	2	Skp.,	Fdk.	"	Afb.	Unner-Præsteg.
Kirkejord		Gl.	—	2	—	7	—	"	—	"
		Ny	—	2	—	7	—	2	—	2
1 Hnus		Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"
		Ny	—	"	—	2	—	3	—	2
2 jordlese	Huse.									
Fjellerup:										
1 Gaard		Gl.	—	10	—	6	—	"	—	2
		Ny	—	10	—	1	—	2	—	Kongen.
1 —		Gl.	—	9	—	6	—	3	—	2
		Ny	—	7	—	3	—	2	—	Morten Mikkelsen.
1 —		Gl.	—	4	—	4	—	"	—	"
		Ny	—	6	—	6	—	1	—	Jacob Ulfeld i Jylland.
1 —		Gl.	—	1	—	4	—	"	—	"
		Ny	—	"	—	7	—	2	—	Hr. Rasmus Madsen (vistnok Sognepræsten i Gilev og Meilby).
1 —		Gl.	—	11	—	2	—	1	—	1
		Ny	—	9	—	1	—	2	—	1
										paa Margaard.
1 jordlest	Hnus.									
Lone Brenstrup:										
1 Gaard		Gl.	—	7	—	6	—	2	—	2
		Ny	—	8	—	5	—	1	—	"
										Johan Friis i Kiebenhavn.
1 —		Gl.	—	9	—	1	—	1	—	1
		Ny	—	8	—	7	—	1	—	1
										—
Beckegaarde:										
1 Gaard		Gl.	—	7	—	4	—	2	—	2
		Ny	—	10	—	2	—	"	—	"
										Landsdommer Jens Lassen.
1 —		Gl.	—	7	—	4	—	2	—	2
		Ny	—	10	—	1	—	3	—	"
Summa:										
Bønder:										
gods:		Ny	—	169	—	2	—	1	—	2
7) I Dre Sogn:										
Schedstrup:										
1 Gaard		Gl.	—	4	—	7	—	1	—	1
		Ny	—	5	—	"	—	3	—	1
										Erik Banner til Dregaard, som eiede det hele Sogn.



1	Gaard	Gl.	Matr.	7	Xdr.	2	Sfp.	2	Gfd.	2	Afb.
Ny				5	—	4	—	"	—	1	—
1	—	Gl.		7	—	7	—	1	—	1	—
Ny				5	—	3	—	"	—	1	—
1	ede Sted	Gl.		4	—	6	—	"	—	"	—
Ny				4	—	7	—	"	—	2	—
1	Gaard	Gl.		11	—	"	—	2	—	2	—
Ny				5	—	3	—	2	—	2	—
1	—	Gl.		2	—	1	—	1	—	1	—
Ny				4	—	7	—	2	—	"	—
1	—	Gl.		6	—	7	—	"	—	"	—
Ny				5	—	"	—	2	—	"	—
1	—	Gl.		14	—	6	—	2	—	2	—
Ny				5	—	4	—	"	—	2	—
1	—	Gl.		7	—	5	—	"	—	"	—
Ny				4	—	7	—	3	—	1	—
1	—	Gl.		8	—	2	—	2	—	2	—
Ny				5	—	2	—	"	—	1	—
1	—	Gl.		12	—	5	—	1	—	1	—
Ny				5	—	3	—	1	—	1	—
1	—	Gl.		4	—	2	—	1	—	1	—
Ny				5	—	3	—	2	—	1	—
1	—	Gl.		4	—	2	—	1	—	1	—
Ny				4	—	4	—	3	—	2	—
1	—	Gl.		2	—	3	—	2	—	2	—
Ny				4	—	3	—	3	—	"	—
1	—	Gl.		6	—	7	—	1	—	1	—
Ny				4	—	2	—	3	—	"	—
1	—	Gl.		6	—	3	—	1	—	1	—
Ny				5	—	"	—	"	—	1	—
1	—	Gl.		4	—	2	—	1	—	1	—
Ny				4	—	6	—	1	—	"	—
1	—	Gl.		5	—	7	—	2	—	2	—
Ny				5	—	1	—	1	—	2	—
1	—	Gl.		4	—	1	—	4	—	4	—
Ny				5	—	"	—	3	—	"	—
1	—	Gl.		2	—	2	—	1	—	1	—
Ny				4	—	5	—	3	—	4	—
1	—	Gl.		2	—	2	—	"	—	"	—
Ny				4	—	5	—	1	—	2	—
1	—	Gl.		1	—	5	—	1	—	1	—
Ny				4	—	3	—	1	—	4	—

		Gl.	Matr.	"	Vdr.	"	Skp.	"	Fdk.	"	Udb.
1	Haus	Ny	—	"	—	"	—	2	—	"	—
1	—	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	—
1	—	Ny	—	"	—	"	—	1	—	1	—
1	—	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	—
1	—	Ny	—	"	—	"	—	1	—	"	—
1	—	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	—
1	—	Ny	—	"	—	"	—	1	—	"	—
1	—	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	—
1	—	Ny	—	"	—	"	—	1	—	1	—
1	—	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	—
1	—	Ny	—	"	—	"	—	2	—	"	—
1	—	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	—
1	—	Ny	—	"	—	"	—	3	—	"	—
1	—	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	—
1	—	Ny	—	"	—	"	—	1	—	2	—
1	—	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	—
1	—	Ny	—	"	—	"	—	1	—	2	—
1	—	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	—
1	—	Ny	—	"	—	"	—	2	—	"	—
1	—	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	—
1	—	Ny	—	"	—	"	—	3	—	1	—
1	—	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	—
1	—	Ny	—	"	—	"	—	1	—	"	—
1	—	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	—
1	—	Ny	—	"	—	"	—	3	—	1	—
1	—	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	—
1	—	Ny	—	"	—	"	—	1	—	"	—
Hugget:											
1	Gaard	Gl.	—	5	—	5	—	"	—	"	—
		Ny	—	8	—	6	—	3	—	2	—
1	—	Gl.	—	5	—	5	—	"	—	"	—
		Ny	—	8	—	6	—	3	—	2	—
Dre By:											
1	Gaard	Gl.	—	7	—	7	—	1	—	1	—
		Ny	—	5	—	1	—	3	—	"	—
1	—	Gl.	—	8	—	3	—	1	—	1	—
		Ny	—	5	—	4	—	"	—	1	—
1	—	Gl.	—	7	—	2	—	2	—	2	—
		Ny	—	5	—	4	—	1	—	"	—
1	—	Gl.	—	4	—	2	—	1	—	1	—
		Ny	—	4	—	6	—	2	—	1	—
1	—	Gl.	—	6	—	3	—	1	—	1	—
		Ny	—	4	—	5	—	2	—	2	—
1	—	Gl.	—	4	—	2	—	1	—	1	—
		Ny	—	5	—	2	—	3	—	"	—

		Gl.	Matr.	2	Edr.	2	Sfp.	3	Fdl.	1	Mlb.
1	Gaard	Ny	—	4	—	5	—	"	—	"	—
1	—	Gl.	—	6	—	4	—	2	—	2	—
1	—	Ny	—	5	—	4	—	3	—	1	—
1	—	Gl.	—	5	—	4	—	3	—	1	—
1	—	Ny	—	5	—	2	—	"	—	2	—
1	Huus	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	—
		Ny	—	"	—	3	—	"	—	2	—
Degnebolig		Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	—
		Ny	—	"	—	"	—	1	—	1	—
1	Huus	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	—
		Ny	—	"	—	"	—	"	—	1	—
1	—	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	—
		Ny	—	"	—	4	—	2	—	"	—
1	—	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	—
		Ny	—	"	—	"	—	"	—	1	—
1	—	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	—
		Ny	—	"	—	"	—	2	—	1	—
1	—	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	—
		Ny	—	"	—	2	—	1	—	"	—
Treibæk:											
1	Gaard	Gl.	—	5	—	6	—	1	—	1	—
		Ny	—	4	—	3	—	1	—	"	—
1	—	Gl.	—	5	—	6	—	1	—	1	—
		Ny	—	4	—	4	—	3	—	"	—
1	—	Gl.	—	5	—	6	—	1	—	1	—
		Ny	—	5	—	"	—	2	—	"	—
1	—	Gl.	—	5	—	6	—	1	—	1	—
		Ny	—	4	—	1	—	3	—	1	—
1	—	Gl.	—	7	—	2	—	1	—	1	—
		Ny	—	4	—	3	—	2	—	"	—
1	—	Gl.	—	4	—	2	—	1	—	1	—
		Ny	—	4	—	"	—	"	—	2	—
1	—	Gl.	—	2	—	"	—	2	—	2	—
		Ny	—	4	—	"	—	1	—	"	—
1	—	Gl.	—	1	—	5	—	1	—	1	—
		Ny	—	3	—	6	—	2	—	2	—
1	—	Gl.	—	4	—	2	—	2	—	2	—
		Ny	—	4	—	4	—	"	—	"	—
1	Huus	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	—
		Ny	—	"	—	1	—	1	—	"	—
1	—	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	—



Ny Matr. " Dr. " Sfp. 3 Ævt. 126.

1 Huns Gl. — " — " — " — " —
Ny — " — " — 3 — 1 —

Dregaard-

Hovedgaard Gl. — 70 — " — " — " —
Ny — 35 — 2 — 3 — 1 —

Skov Ny — 18 — " — 1 — 2 —
Pisherhuus Gl. — " — " — " — " —
Ny — " — 2 — " — 2 —

Dregaard's

Bandmelle Gl. — 8 — " — " — " —
Ny — 3 — 5 — 2 — 2 —

Summa:

Hovedgaard Ny — 53 — 5 — 1 — 2 —

Bendergods Ny — 220 — 1 — 3 — " —

8) I Haarslef Sogn:

Haarslef:

Præstegaard Gl. — " — " — " — " —
Ny — 9 — 5 — 1 — " —

1 Gaard Gl. — 10 — 3 — 1 — " —
Ny — 7 — 7 — 2 — " — Kongen.

1 — Gl. — 7 — 4 — " — " —
Ny — 7 — 5 — " — " —

1 — Gl. — 4 — 6 — " — " —
Ny — 4 — 1 — 1 — 2 —

1 — Gl. — 5 — " — 1 — 2 —
Ny — 5 — " — 3 — " — Cort Merchers

Krvinger.

1 — Gl. — 8 — 4 — 1 — 1 —
Ny — 7 — 3 — 2 — 2 — Elved.

1 — Gl. — 10 — 6 — " — " —
Ny — 9 — 2 — 2 — " — Kongen.

1 — Gl. — 6 — " — " — " —
Ny — 4 — 6 — " — 1 — Elved.

1 — Gl. — 2 — 4 — " — 2½ —
Ny — 2 — 5 — 3 — 2 — Cort Merchers

Krvinger.

1 — Gl. — 2 — 4 — " — 2½ —
Ny — 2 — 6 — " — " —

1 — Gl. — 8 — 6 — 1 — " —
Ny — 6 — 1 — " — 2 — Kongen.

1 — Gl. — 7 — 4 — " — " —
Ny — 6 — " — 3 — 1 —

1 Gaard	Gl.	Matr. 9	Xdr. 6	Skp. „	FdL. „	Alb.
	Ny	— 10 —	" — 2 —	" —	Conrad Reber i	
					Bogense og Odense Hospital.	
1 —	Gl.	— 4 —	4 —	" —	" —	
	Ny	— 4 —	6 —	" — 1 —	Hr. Peder (Præst)	
					i Sønderfø.	
1 —	Gl.	— 9 —	4 —	2 —	1½ —	
	Ny	— 10 —	1 —	1 —	2 —	Cort Merchers
						Arvinger.
1 —	Gl.	— 8 —	3 —	" —	" —	
	Ny	— 8 —	7 —	1 —	1 —	Jørgen Kaas.
1 —	Gl.	— 7 —	4 —	" —	" —	
	Ny	— 6 —	7 —	2 —	" —	
1 —	Gl.	— 11 —	4 —	" —	" —	
	Ny	— 6 —	3 —	" —	" —	Kongen.
1 —	Gl.	— 7 —	4 —	" —	" —	
	Ny	— 5 —	1 —	1 —	1 —	
Kirkejord	Gl.	— 1 —	2 —	" —	" —	
	Ny	— 2 —	" — 3 —	" —		
1 huus	Gl.	— " —	" —	" —	" —	
	Ny	— " —	" — 2 —	1 —		en Bonde i
1 —	Gl.	— " —	" —	" —	" —	Haarslef.
	Ny	— " —	" —	" — 2 —		
5 jordlese huse, som tilhøre Præsten.						
11 ditto, hvoraf nogle tilhøre en Mand i Haarslef og andre						
en Mand i Gamby.						
Læchesborg	Gl.	— 17 —	7 —	" —	" —	
	Ny	— 17 —	2 —	1 —	2 —	Jomfru Anne
Farsbelle:						Krabbe.
1 Gaard	Gl.	— 6 —	" —	" —	" —	
	Ny	— 2 —	" — 2 —	2 —	2 —	Kongen.
1 —	Gl.	— 9 —	5 —	2 —	1½ —	
	Ny	— 10 —	2 —	" — 1 —	—	
1 —	Gl.	— 5 —	2 —	2 —	" —	
	Ny	— 6 —	" — 1 —	1 —		Jørgen Kaas.
1 —	Gl.	— 3 —	4 —	1 —	1 —	
	Ny	— 5 —	3 —	1 —	" —	
Store Label:						
huus	Gl.	— " —	" —	" —	" —	
	Ny	— 3 —	4 —	1 —	1 —	Orbellunde.
Lille Label:						
huus	Gl.	— 2 —	2 —	" —	" —	
	Ny	— 1 —	5 —	1 —	2 —	



Gammelby:

1	Gaard	Gl.	Matr.	7	Tdr.	5	Skp.	"	Fdk.	1	Alb.
		Ny		5	—	3	—	1	—	1	— Kongen.
1	—	Gl.		16	—	4	—	"	—	"	—
		Ny		11	—	3	—	3	—	"	— K. Begvad i Helsingør.
1	—	Gl.		9	—	1	—	"	—	½	—
		Ny		6	—	7	—	3	—	1	— Kongen.
1	—	Gl.		9	—	7	—	3	—	2½	—
		Ny		8	—	7	—	1	—	1	— Jørgen Haas.
1	—	Gl.		11	—	5	—	1	—	1	—
		Ny		6	—	2	—	3	—	1	— Kongen.
1	—	Gl.		6	—	"	—	"	—	"	—
		Ny		4	—	1	—	2	—	"	— Jacob Ulfeld i Jylland.
1	—	Gl.		11	—	2	—	2	—	½	—
		Ny		8	—	1	—	"	—	2	— Kongen.
1	—	Gl.		{ 3	—	"	—	"	—	"	—
				5	—	3	—	"	—	2	—
		Ny		5	—	5	—	2	—	1	— Rugaard.
1	—	Gl.		4	—	"	—	"	—	"	—
		Ny		3	—	4	—	1	—	2	— Advocat Henrik Holst.
1	—	Gl.		3	—	2	—	"	—	"	—
		Ny		3	—	3	—	3	—	2	— Peter Carissus i Jylland.
1	—	Gl.		3	—	"	—	"	—	"	—
		Ny		3	—	4	—	1	—	2	— Grev Wedel.
1	—	Gl.		4	—	4	—	"	—	"	—
		Ny		3	—	6	—	3	—	2	—
1	—	Gl.		8	—	3	—	1	—	1	—
		Ny		4	—	3	—	3	—	"	— 1)
Skov		Ny		"	—	2	—	3	—	2	—
1	Gaard	Gl.		3	—	3	—	2	—	½	—
		Ny		1	—	4	—	"	—	2	— Kongen.

1) Det fortjener at bemærkes om denne Gaard, at den Datiðs Veboer i Matriksen taldes Anders Rasmussen i Lyskøgaard og at altsaa nærværende Lyskøgaard den Tid henregnedes til Gamby, som Byens 13de Gaard, stændt den ikke laae i, men et godt Stykke Øst-Nordøst fra Byen.

1 Gaard	Gl.	Matr.	5	Zdr.	"	Skp.	"	FdL.	"	All.
	Ny	—	3	—	7	—	1	—	2	—
										Hans Jørgensen i København.
1 Huis	Gl.	—	3	—	"	—	"	—	"	—
	Ny	—	1	—	"	—	1	—	2	—
1 —	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	—
	Ny	—	"	—	"	—	"	—	1	—
										Mads Laursen ibid.
1 —	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	—
	Ny	—	"	—	"	—	"	—	2	—
1 jordlæst Huis										Kirken.
										Hans Jespersen i København.
Vierne:										
1 Gd. (Mose, gaard)	Gl.	—	7	—	6	—	"	—	"	—
	Ny	—	5	—	1	—	2	—	1	—
										Jens Dyre til Elved.
1 Gaard	Gl.	—	7	—	4	—	2	—	2	—
	Ny	—	3	—	6	—	1	—	"	—
1 —	Gl.	—	7	—	4	—	2	—	2	—
	Ny	—	4	—	5	—	1	—	2	—
1 —	Gl.	—	7	—	4	—	2	—	2	—
	Ny	—	3	—	6	—	"	—	2	—
1 —	Gl.	—	5	—	6	—	1	—	1	—
	Ny	—	4	—	4	—	"	—	2	—
										Borgemester Anders Lyders Enke i Mars.
1 Huis	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	—
	Ny	—	"	—	1	—	3	—	"	—
1 —	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	—
	Ny	—	"	—	3	—	3	—	1	—
1 —	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	—
	Ny	—	"	—	6	—	3	—	1	—
1 —	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	—
	Ny	—	"	—	5	—	1	—	1	—
1 —	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	—
	Ny	—	"	—	2	—	1	—	"	—
1 —	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	—
	Ny	—	"	—	1	—	2	—	"	—
Gillstouff:										
1 Gaard	Gl.	—	11	—	4	—	3	—	$\frac{1}{2}$	—
	Ny	—	13	—	7	—	1	—	1	—
Skov	—	—	"	—	"	—	1	—	1	—
										Kongen.

1	Gaard	Gl.	Matr. 8	Sdr. 6	Sfp. 3	Fdf. 1½	Alb.	
Ny	—	8	—	1	—	3	—	1 — Kongen.
1	—	Gl.	—	8	—	5	—	2½ —
Ny	—	7	—	4	—	2	—	2 —
1	—	Gl.	—	6	—	4	—	3 —
Ny	—	6	—	"	—	3	—	1 —
1	—	Gl.	—	7	—	3	—	2 — 1½ —
Ny	—	6	—	7	—	"	—	2 —
1	—	Gl.	—	9	—	7	—	3 — 2 —
Ny	—	8	—	5	—	3	—	" —
1	—	Gl.	—	10	—	5	—	" —
Ny	—	6	—	7	—	"	—	" —
1	—	Gl.	—	4	—	6	—	2 —
Ny	—	5	—	5	—	1	—	1 — Jacob Ulfeld.
1	—	Gl.	—	7	—	6	—	" —
Ny	—	6	—	2	—	3	—	1 —
1	—	Gl.	—	2	—	3	—	3 — 2 —
Ny	—	1	—	"	—	3	—	2 —
1	—	Gl.	—	1	—	4	—	3 — 1½ —
Ny	—	1	—	2	—	3	—	" — Kirken.
1	—	Gl.	—	3	—	7	—	3 — 1 —
Ny	—	3	—	5	—	2	—	2 — <u>X.</u> Begvad i Helsingør.
1	—	Gl.	—	10	—	4	—	" —
Ny	—	8	—	3	—	"	—	" — Mons. Carissus.
1	—	Gl.	—	11	—	5	—	" —
Ny	—	5	—	2	—	1	—	" — Fru Birgitte Gise.
1	Huus	Gl.	—	"	—	"	—	" —
Ny	—	"	—	"	—	1	—	2 — Niels Larsen ibid.
1	—	Gl.	—	"	—	"	—	" —
Ny	—	"	—	"	—	3	—	" — Henrik Ibsen.
1	jordleſt ditto							Lars Nielsen.
Nyemarch:								
1	Gaard	Gl.	—	4	—	2	—	2 —
Ny	—	8	—	6	—	2	—	1 — Kongen.
Skov	—	—	—	"	—	2	—	2 —
1	Gaard	Gl.	—	6	—	6	—	3 — 1 —
Ny	—	7	—	"	—	3	—	" —
Skov	—	—	—	"	—	6	—	2 —
Ny	—	"	—	2	—	3	—	2 —
Skovgaard:								
1	Gaard	Gl.	—	8	—	1	—	" —



	Ny	Matr.	7	Edr.	5	Sly.	1	Fdl.	"	Afb.	—
Skov	Ny	—	"	—	1	—	1	—	2	—	Kongen.
1 Gaard	Gl.	—	9	—	7	—	"	—	"	—	
	Ny	—	8	—	1	—	2	—	1	—	
1 —	Gl.	—	11	—	5	—	2	—	2	—	
	Ny	—	4	—	3	—	2	—	2	—	
Skov	Ny	—	"	—	"	—	3	—	"	—	
1 Gaard	Gl.	—	6	—	2	—	"	—	"	—	
	Ny	—	5	—	"	—	"	—	2	—	
Skov	Ny	—	"	—	"	—	3	—	"	—	
1 Gaard	Gl.	—	8	—	1	—	"	—	"	—	
	Ny	—	6	—	6	—	3	—	1	—	
Skov	Ny	—	"	—	"	—	3	—	"	—	
1 Gaard	Gl.	—	8	—	1	—	"	—	"	—	
	Ny	—	6	—	"	—	3	—	1	—	
Skov	Ny	—	"	—	"	—	3	—	"	—	
1 Gaard	Gl.	—	3	—	"	—	"	—	"	—	
	Ny	—	3	—	2	—	1	—	"	—	
Skov	Ny	—	"	—	"	—	2	—	2	—	
1 Gaard	Gl.	—	6	—	2	—	"	—	"	—	
	Ny	—	5	—	4	—	3	—	1	—	
Skov	Ny	—	"	—	"	—	1	—	1	—	
1 Huus	Gl.	—	1	—	4	—	"	—	"	—	
	Ny	—	"	—	"	—	3	—	2	—	
Hindrevad:											
1 Gaard	Gl.	—	8	—	7	—	2	—	2	—	
	Ny	—	8	—	3	—	2	—	"	—	Grev Wedel.
Skov	Ny	—	"	—	3	—	2	—	1	—	
1 Gaard	Gl.	—	7	—	4	—	1	—	1	—	
	Ny	—	5	—	7	—	3	—	"	—	Rugaard.
Skov	Ny	—	"	—	2	—	"	—	2	—	
1 Gaard	Gl.	—	7	—	6	—	1	—	1	—	
	Ny	—	4	—	6	—	3	—	2	—	
Skov	Ny	—	"	—	2	—	3	—	2	—	
1 Huus	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	—	
	Ny	—	"	—	2	—	1	—	1	—	Kongen.
Musbech	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	—	
	Ny	—	2	—	3	—	"	—	"	—	
Skov	Ny	—	"	—	"	—	1	—	1	—	
Straderhuus	Gl.	—	"	—	6	—	2	—	2	—	
	Ny	—	2	—	6	—	3	—	2	—	
Skov	Ny	—	"	—	"	—	1	—	1	—	
Stratsburg	Gl.	—	3	—	1	—	1	—	1	—	
	Ny	—	3	—	"	—	3	—	2	—	Kongen.

Rennemo-	
sgaard	Gl. Matr. 8 Ædr. 4 Skp. " Fdf. " Alb.
	Ny — 8 — 1 — 1 — 1 —
Skov	Ny — " — 3 — 2 — 1 —
Bjernsbo	Gl. — 6 — 1 — 1 — 1 —
	Ny — 7 — 5 — " — " —
Skov til Diget, Nellerod og	
Bjernsbo	Gl. — 1 — " — 2 — 2 —
	Ny — " — 3 — 2 — 1 —
Diget:	
1 Gaard	Gl. — 11 — 1 — 2 — 2 —
	Ny — 6 — 7 — 2 — " —
Skov	Ny — " — 3 — 2 — 1 —
1 Gaard	Gl. — 8 — 7 — 2 — 2 —
	Ny — 3 — 7 — 3 — " —
Skov	Ny — " — 1 — 1 — 2 —
Nellered:	
gaard	Gl. — 10 — 2 — 1 — 1 —
	Ny — 8 — 2 — 1 — 1 —
Skov	Ny — " — 6 — 2 — " —
Brisach ¹⁾	Gl. — " — " — " — " —
	Ny — 1 — 1 — 1 — 1 —
Laage	Gl. — 3 — 1 — 2 — 2 —
	Ny — 3 — 4 — 2 — " —
Skov	Ny — " — 1 — 1 — 1 —
Store Padese	Gl. — 3 — 2 — 1 — 1 —
	Ny — 2 — 3 — 3 — 1 —
Lille Padese	Gl. — " — " — 3 — " —
	Ny — 3 — 3 — " — 1 —
Leerbechs-	
huus	Gl. — " — 2 — " — " —
	Ny — 3 — 5 — 2 — " —
Uagaarde,	
ede.	
1 Gaard	Gl. — { 10 — 6 — " — " —
	{ 10 — 6 — " — " — " —
	Ny — 19 — 4 — " — " —

1) Dette Sted maa være opkemmet siden 1664, da det ikke nævnes i den gamle Matrikel af sidstnævnte Aar.

Nagaards

Bandmelle Gl. Matr. " Adr. " Skp. " Fdk. " Alb.

Ny — 1 — 6 — 1 — 2 —

Kongens Skov eller Føllede Skoven til 40 Sviins

Olden d: Ny — 1 — 6 — 1 — 2 —¹⁾

Summa af Sognets Harkorn:

Præstegaard Ny — 9 — 5 — 1 — " —

Bendergods Ny — 534 — 4 — 3 — 1 —

9) I Særslef Sogn:

Særslef:

1 Præste-

gaard Gl. — " — " — " — " —

Ny — 9 — 2 — 2 — 2 —

1 Kirkejord ved Navn

Esbeie²⁾ Gl. — " — 6 — " — " —

Ny — " — 7 — 2 — " —

1 Gaard Gl. — 13 — 7 — 1 — 2½

Ny — 14 — 5 — " — " —

Klingenberg.

1 — Gl. — { 7 — 7 — 2 — 2½

{ " — 5 — " — " —

Ny — 8 — 7 — 2 — " — Magdalene Rode.

1 — Gl. — 8 — 5 — 3 — ½ —

Ny — 8 — 6 — 2 — " —

1 — Gl. — 5 — 5 — 1 — 1 —

Ny — 5 — 5 — 1 — " — Kongen.

1 — Gl. — 6 — 4 — " — " —

Ny — 5 — 7 — 3 — 2 —

1 — Gl. — 6 — 4 — " — " —

Ny — 5 — 5 — 1 — 1 —

1) Det er denne Skov, hvorom det i Jensens Provincial-Lexicon hedder, at den udgør et Areal af omrent 300 Adr. Ager og Eng, som tilsammen har været bevoret med Skov, men da Skoven for længe siden er borte, har den, saa længe nogen kan mindes, været dyrket, som Ager og Eng, og staar desvagtet ikke engang for 2 Adr. Harkorn, saa at her altsaa gaaer mere end 150 Adr. Ager og Eng paa hver Id. Harkorn.

2) Om denne saakaldte Esbeyte Jord skal der i Gyldensteens Archiv findes et gammelt Tingsvidne og en Opmaalings-Forretning, som besvise Gyldensteens Ret til samme.

1 Gaard	Gl.	Matr.	5 Dr.	4 Skp.	" FdL.	" Alb.					
	Ny	—	4	—	3	—	2	—	"	—	Knud Urne.
1 —	Gl.	—	3	—	"	—	"	—	"	—	
	Ny	—	2	—	4	—	2	—	2	—	Johan Friis i Kiebenhavn.

7 jordlese Huse, hvorf af de 4 tilhøre Præsten.

Moderup:

1 Gaard	Gl.	—	4	—	3	—	1	—	½	—	
	Ny	—	7	—	4	—	2	—	"	—	Jens Lassen.
1 —	Gl.	—	13	—	"	—	1	—	1½	—	
	Ny	—	15	—	3	—	"	—	"	—	Verner Kloumand.
1 —	Gl.	—	3	—	1	—	1	—	1	—	
	Ny	—	5	—	3	—	2	—	"	—	Johan Friis i Kiebenhavn.
1 —	Gl.	—	9	—	5	—	"	—	"	—	
	Ny	—	10	—	7	—	"	—	1	—	Fru Kirsten Kaas.
1 —	Gl.	—	4	—	4	—	"	—	"	—	
	Ny	—	4	—	6	—	3	—	1	—	Kongen.
1 —	Gl.	—	3	—	4	—	"	—	"	—	
	Ny	—	2	—	2	—	"	—	"	—	Jens Andersen i Møderup.

4 jordlese Huse, som tilhøre Erik Banner.

Svenstrup:

1 Gaard	Gl.	—	9	—	7	—	"	—	"	—	
	Ny	—	7	—	7	—	"	—	1	—	Sivert Brocken- huus.
1 —	Gl.	—	9	—	5	—	1	—	½	—	
	Ny	—	10	—	"	—	1	—	1	—	Kongen.
1 —	Gl.	—	5	—	6	—	"	—	"	—	
	Ny	—	6	—	5	—	1	—	4	—	Oluf Rosens- crantz.
1 —	Gl.	—	8	—	2	—	"	—	"	—	
	Ny	—	9	—	"	—	3	—	"	—	
1 —	Gl.	—	11	—	3	—	"	—	2	—	
	Ny	—	7	—	5	—	1	—	2	—	

Slagstrup:

1 Gaard	Gl.	—	6	—	4	—	"	—	"	—	
	Ny	—	7	—	"	—	"	—	2	—	Kongen.
1 —	Gl.	—	12	—	1	—	1	—	1½	—	
	Ny	—	9	—	3	—	2	—	"	—	
1 —	Gl.	—	12	—	7	—	"	—	"	—	
	Ny	—	11	—	"	—	1	—	2	—	Sivert Brocken- huus.

Maderup:

1 Gaard	Gl.	Matr. 12	Edr. "	Skp. 1	Fdk. 1½	Alb.
	Ny	—	12	—	7	— 1 — 1 —
						Selveier Jens Andersen.
Efov	Ny	—	"	—	"	— 2 — 2 —
1 ede Gaard	Gl.	—	17	—	"	— 2 —
	Ny	—	8	—	5	— " — " —
1 Gaard	Gl.	—	8	—	4	— 2 — 2½ —
	Ny	—	6	—	7	— 2 — 2 —
Efov	Ny	—	"	—	"	— 3 — " —
1 Gaard	Gl.	—	9	—	3	— " — 1½ —
	Ny	—	7	—	1	— " — 2 —
1 ede Boel	Gl.	—	3	—	3	— " — " —
	Ny	—	2	—	5	— 3 — 1 —
1 Gaard	Gl.	—	8	—	6	— " — " —
	Ny	—	10	—	"	— " — Hans Knudsen i Viborg.
Efov	Ny	—	"	—	1	— 1 — 1 —
1 ede Gaard	Gl.	—	13	—	6	— " — " —
	Ny	—	8	—	3	— 2 — " — Kongen.
7 Huse, hvoraf de 5 jordløse og de 2 ansatte for "	Edr. "	Skp.				
" Fdk. 1 Alb., hvilke ligeledes tilhøre Jens Andersen ¹⁾ .						

1) Denne Mand maa i sin Tid baade have været anset og riig; thi foruden de allerede nævnte 5 Gaarde i Maderup, 1 Gaard i Maderup og 7 Huse i Maderup skal han endnu ifølge Sagnet have ejet 2 Gaarde i Harsbelle og 1 i Vierne; det var ogsaa ham, der bygte Maderupgaard (hans og Kones, Ellen Madsdatters, Navne staar paa Bialken og Narstallet, 1662; paa de inddrande Ruder: Mag. Berthel Wichmand og andre (som formobentlig ved denne Lejlighed have forarret dem); Bygningen skulde være hidflyttet fra Særsle Præstegaards Mark og være den saakaldte Herregaard (Herrebgaard?). Desuden skal han ogsaa have bygget Dregaaard og er maaske den forhenværende Foged paa Dregaaard, som nævnes 1664 at have ejet et Boel i Maderup. 1684 gjorde han Indsersel i Næbels og 1690 var han tilligemed Justitsraad Adolph Hans v. Holsten til Gielssov og Lange's forordnede Commissarier paa Domfru Mette Friis til Marsgaards Skifte.

Aalstebjy:

1	Gaard	Gl.	Matr.	9	Xdr.	2	Sky.	2	Fød.	2	Alb.
		Ny		—	9	—	4	—	1	—	1
											Landsdommer
											Jens Lassen.
1	—	Gl.		—	8	—	2	—	1	—	1
		Ny			—	4	—	4	—	2	—
											Begvad i Helsinger.
1	—	Gl.		—	9	—	2	—	2	—	2
		Ny			—	6	—	3	—	1	—
											Jens Lassen.
1	—	Gl.		—	8	—	6	—	2	—	2
		Ny			—	6	—	5	—	1	—
											Begvad.
1	—	Gl.		—	10	—	6	—	2	—	"
		Ny			—	10	—	"	—	3	—
											Kørbiß.
1	—	Gl.		—	13	—	5	—	"	—	"
		Ny			—	9	—	4	—	2	—
											Odense Hospital.
1	—	Gl.		—	10	—	2	—	"	—	"
		Ny			—	9	—	5	—	1	—
											Kongen.

Løderup:

1	Gaard	Gl.	—	5	—	4	—	2	—	2	—
		Ny		—	5	—	3	—	3	—	2
											Ole Rosencrants.
1	—	Gl.		—	5	—	7	—	2	—	2
		Ny			—	5	—	6	—	2	—
											Sivert Brockenhuus.
1	—	Gl.		—	8	—	2	—	1	—	1
		Ny			—	5	—	7	—	3	—
											Mag. Matthias i Odense.
1	—	Gl.		—	6	—	6	—	"	—	"
		Ny			—	8	—	4	—	2	—
											Olf Rosencrantz.
1	—	Gl.		—	8	—	6	—	3	—	1
		Ny			—	8	—	1	—	1	—
											Kongen.

Himmersløf:

1	Gaard	Gl.	—	6	—	"	—	"	—	"	—
		Ny		—	5	—	6	—	2	—	2
											Særslef Kirke.
1	—	Gl.		—	3	—	4	—	"	—	"
		Ny			—	6	—	1	—	2	—
											Kongen.
1	—	Gl.		—	2	—	"	—	"	—	"
		Ny			—	1	—	3	—	2	—
											de Fattige.
1	—	Gl.		—	4	—	6	—	"	—	"
		Ny			—	5	—	4	—	"	—
1	—	Gl.		—	6	—	"	—	"	—	"
		Ny			—	5	—	3	—	2	—
											Kongen.

1	Gaard	Gl.	Matr. 10	Xdr.	"	Skp. 3	Fød. 1½	Ålb.
		Ny	—	10	—	3	—	3 — 1 — Jens Lassen.
1	—	Gl.	—	10	—	5	—	2 — $\frac{1}{2}$ —
		Ny	—	9	—	5	—	3 — 1 — Mag. Mikkel.
1	—	Gl.	—	4	—	6	—	2 — 2 —
		Ny	—	6	—	6	—	1 — " — A. Begvad i Helsingør.

6 Huse, de 5 jordlese, det 6te med " Xdr. " Skp. " Fød. 1 Ålb.,
hvoraf de 5 tilhøre Særslef-Præst.

Esterbølle:

1	Gaard	Gl.	—	11	—	2	—	2½ —
		Ny	—	11	—	3	—	3 — 2 — Hierre Jesper- sen i Odense.
1	—	Gl.	—	5	—	4	—	" — " —
		Ny	—	6	—	1	—	3 — 1 — Jens Dyre til Elved.
1	—	Gl.	—	4	—	"	—	2 — 2 —
		Ny	—	5	—	5	—	3 — 1 — Kongen.
1	—	Gl.	—	10	—	4	—	" — " —
		Ny	—	16	—	6	—	2 — " — Hierre Jespersen.
1	—	Gl.	—	12	—	6	—	3 — " —
		Ny	—	13	—	4	—	2 — 2 — Kongen.
Brendlund	Gaard	Gl.	—	7	—	3	—	" — " —
		Ny	—	6	—	6	—	1 — 1 — Fru Mette Grubbe i Sylland.
1	Huus	Gl.	—	"	—	"	—	" — " —
		Ny	—	"	—	"	—	1 — en Bonde i i Hemmerslef.

Kaasterslef:

1	Gaard	Gl.	—	11	—	"	—	3 — 2½ —
		Ny	—	11	—	4	—	" — " — Cort Mercher i Kopenhagen.
1	—	Gl.	—	10	—	"	—	3 — 2½ —
		Ny	—	10	—	5	—	3 — 2 —
1	—	Gl.	—	8	—	4	—	1 — $\frac{1}{2}$ —
		Ny	—	8	—	6	—	1 — $\frac{2}{3}$ —
1	—	Gl.	—	6	—	6	—	2 — " —
		Ny	—	6	—	2	—	" — 1 —
1	—	Gl.	—	9	—	5	—	1 — 2½ —
		Ny	—	14	—	5	—	2 — 1 —
Slov		Ny	—	"	—	2	—	" —

1	Gaard	Gl.	Matr.	9	Edr.	2	Sfp.	3	Fød.	$\frac{1}{2}$	Afb.		
		Ny		—	9	—	2	—	"	—	4	—	
1	—	Gl.		—	9	—	4	—	2	—	2	—	
1	—	Ny		—	10	—	1	—	2	—	"	—	
1	—	Gl.		—	10	—	1	—	2	—	1	—	
1	—	Ny		—	9	—	7	—	1	—	2	—	
1	—	Gl.		—	11	—	3	—	2	—	"	—	
		Ny		—	7	—	6	—	2	—	1	—	
											Christen Lime i Odense.		
1	—	Gl.		—	11	—	"	—	3	—	2	—	
		Ny		—	11	—	6	—	3	—	1	—	
											Morten Mikkelsen til Ørnbærg.		
1	—	Gl.		—	3	—	7	—	1	—	1	—	
		Ny		—	2	—	5	—	1	—	"	—	
1	Huus	Gl.		—	"	—	"	—	"	—	"	—	
		Ny		—	"	—	7	—	"	—	2	—	
1	jordloft	ditto.											
		Summa:	Hart-										
		korn		Ny	—	575	—	5	—	3	—	"	—
10)	J	Bigerslef	Sogn:										
		Bigerslef:											
		Præstegaar-											
		den		Gl.	—	"	—	"	—	"	—		
				Ny	—	15	—	2	—	1	—	1	—
1	Gaard	Gl.		—	9	—	6	—	2	—	2	—	
				Ny	—	8	—	2	—	3	—	2	—
												Fru Anne Mark-	
												dan.	
1	—	Gl.		—	7	—	1	—	1	—	$\frac{1}{2}$	—	
				Ny	—	7	—	3	—	"	—	Christen Scheel.	
1	—	Gl.		—	7	—	2	—	3	—	"	—	
				Ny	—	11	—	4	—	"	—	Morten Mik-	
												kelsen.	
1	—	Gl.		—	10	—	"	—	"	—	"	—	
				Ny	—	10	—	7	—	"	—	Margaaard.	
1	—	Gl.		—	8	—	7	—	"	—	$1\frac{1}{2}$	—	
				Ny	—	10	—	2	—	2	—	Kongen.	
1	—	Gl.		—	8	—	2	—	"	—	"	—	
				Ny	—	8	—	7	—	2	—	sal. Hr. Niels Krag i Bingerslef.	
1	jordloft	Huus										Bingerslef Præ-	
												stegaard.	
1	ditto											Hr. Niels Bang.	
1	—											Margaaard.	

		Odense Hospital.						
1	ditto							
Rue:								
1	Gaard	Gl.	Matr.	10	Exdr.	5	Sky.	1
		Ny		10	—	4	—	“
1	—	Gl.		—	9	—	2	—
		Ny		—	8	—	3	—
1	—	Gl.		—	9	—	2	—
		Ny		—	9	—	3	—
1	—	Gl.		—	10	—	”	—
		Ny		—	7	—	3	—
1	—	Gl.		—	12	—	”	—
		Ny		—	11	—	5	—
1	—	Gl.		—	8	—	”	—
		Ny		—	5	—	7	—
1	—	Gl.		—	9	—	7	—
1	Huus	Gl.		—	4	—	4	—
		Ny		—	7	—	4	—
					1	—	2	—
								Odense Hospital.
Skov		Ny		—	”	—	1	—
1	Gaard	Gl.		—	3	—	4	—
		Ny		—	1	—	6	—
1	—	Gl.		—	1	—	5	—
		Ny		—	1	—	7	—
1	—	Gl.		—	6	—	”	—
		Ny		—	6	—	3	—
1	—	Gl.		—	8	—	6	—
		Ny		—	10	—	2	—
1	—	Gl.		—	7	—	4	—
		Ny		—	5	—	2	—
2	jordlese Huuse			—	”	—	6	—
1	Huus	Gl.		—	”	—	”	—
		Ny		—	”	—	”	—
1	jordlost Huus			—	”	—	”	—
1	ditto			—	”	—	”	—
1	—			—	”	—	”	—
1	—			—	”	—	”	—
	Skougaarde:							
1	Gaard	Gl.		—	11	—	6	—
		Ny		—	8	—	6	—
					2	—	2	—
					1	—	1	—
								Dr. Balslef i Odense.

Skov Ny Matr. „ Dr. 2 Skp. „ Fdb. 2 Alb.

1 ede Gaard Gl. — 12 — " — 1 — 1 —
Ny — 7 — 7 — " — " — Dr. Balslef i
Odense.

Skov Ny — " — 2 — " — 2 —

1 Gaard Gl. — 9 — 2 — " — " —

Ny — 4 — 1 — 1 — 2 —

Skov Ny — " — " — 3 — " —

Farsstrup:

1 Gaard Gl. — 11 — 4 — " — " —
Ny — 10 — 4 — " — " — Langesø.

1 — Gl. — 8 — 3 — 1 — 1 —

Ny — 2 — 6 — 3 — " —

1 — Gl. — 5 — 2 — " — " —

Ny — 3 — " — 2 — 2 —

1 — Gl. — 6 — 4 — " — " —

Ny — 7 — 4 — " — " — Kirken.

1 — Gl. — 8 — 6 — " — " —

Ny — 13 — 3 — 3 — 1 — Knud Urne.

1 — Gl. — 5 — " — 1 — 1 —

Ny — 4 — 6 — 3 — " — — —

1 — Gl. — 1 — 6 — 2 — 1½ —

Ny — 1 — 7 — 2 — 1 — — —

1 — Gl. — 7 — 6 — 2 — " —

Ny — 3 — 5 — 1 — " — sal. Oberst v.
Dewitz's Frue.

1 — Gl. — 1 — 6 — 2 — 1½ —

Ny — 3 — 4 — 3 — " — Dr. Landorff i
Odense.

1 — Gl. — 10 — 6 — " — " —

Ny — 4 — 7 — 1 — " — Odense Hospital.

1 — Gl. — 9 — 4 — 3 — 2½ —

Ny — 9 — 6 — 2 — 2 — Maria, sal. Iver
Jacobsens i Kiebenhavn.

1 — Gl. — 8 — 4 — " — " —

Ny — 4 — 2 — 1 — 1 — Anders Begravd
i Helsingør.

1 — Gl. — 10 — 4 — 2 — " —

Ny — 6 — 1 — 3 — " — Niels Skinkel.

1 — Gl. — 3 — 2 — " — " —

Ny — 2 — " — 3 — 1 — Kongen.

1 — Gl. — 3 — " — " — " —

Ny — 1 — 4 — 2 — 1 — Otto Riesbrigh.



1 Gaard	Gl.	Matr. 1	Edr. 5	Skp. „	FdL. „	Allb.	
	Ny	—	1 — 3 — 2 — 2 —			Niels Bertram i Nyborg.	
1 Huus	Gl.	—	" — "	" — "	" — "		
	Ny	—	" — "	1 — 1 —	1 —	Fru Aune Wind.	
Farstrup- Heed	Gl.	—	" — "	" — "	" — "		
	Ny	—	" — 1 — "	" — 1 —			
Moregaard:							
1 Gaard	Gl.	—	6 — 4 — 2 —	" —			
	Ny	—	6 — 4 — " — "	" — "		Enggaard.	
Skov	Ny	—	3 — 6 — 1 — 1 —				
1 Gaard	Gl.	—	11 — 7 — "	" — "			
	Ny	—	5 — 7 — 2 —	" — "			
Skov	Ny	—	2 — 1 — 2 — 2 —				
1 Gaard	Gl.	—	7 — 4 — "	" — "			
	Ny	—	5 — 1 — 2 — 1 —	" — "			
Skov	Ny	—	" — 1 — 1 — 2 —				
Strygerhuset	Gl.	—	" — "	" — "			
	Ny	—	" — 4 — 1 — "	" — "			
MorudMelle	Gl.	—	5 — 7 — "	" — "			
	Ny	—	2 — 1 — 2 — "	" — "		Odense Hospital.	
StoreTraufn	Gl.	—	11 — 6 — "	" — "			
	Ny	—	3 — 6 — " — 1 —	" — 1 —		Morten Mikkels-	
Skov	Ny	—	1 — 6 — 1 — 2 —			sen.	
Amager:							
1 Gaard	Gl.	—	13 — 4 — 3 — 1 —				
	Ny	—	9 — 1 — 3 — 2 —			Jergen Fedder-	
						sen.	
Skov	Ny	—	" — 1 — 1 — 2 —				
1 Gaard	Gl.	—	11 — 6 — 1 — 1 —				
	Ny	—	9 — 4 — 2 — 2 —			Mogens Mules	
						Arvinger.	
1 —	Gl.	—	11 — 1 — " — "				
	Ny	—	{ 3 — 1 — 2 — 2 —			Morten Mikkels-	
			{ 3 — 6 — 2 — 2 —			sen.	
						Christen Lime i	
Blankegaard	Gl.	—	9 — 4 — " — "			i Odense.	
	Ny	—	2 — 6 — 7 — 1 —			Jergen Federsen.	
Strygerhus, ede	Gl.	—	1 — 2 — 2 — "				
	Ny	—	" — 7 — 1 — 2 —				



Amager Skov Gl. Matr. " Dr. 6 Skp. " Fdk. " Alb.

	Ny	—	"	—	4	—	"	—	"	—
Sverup Skov	o:	7	Huse, som tilsammen i gl. Matrikel staae for							
10 Dr.	"	Skp.	"	Fdk.	"	Alb.	, men i ny Matrikel saaledes:			
1 Høus	Gl.	—	"	—	"	—	"	—		
	Ny	—	1	—	4	—	"	—	1	— Sandagergaard.
1 ditto	Gl.	—	"	—	"	—	"	—		
	Ny	—	1	—	4	—	1	—	1	—
1 —	Gl.	—	"	—	"	—	"	—		
	Ny	—	1	—	4	—	3	—	1	—
1 —	Gl.	—	"	—	"	—	"	—		
	Ny	—	1	—	4	—	"	—	2	—
1 —	Gl.	—	"	—	"	—	"	—		
	Ny	—	1	—	2	—	1	—	2	—
1 —	Gl.	—	"	—	"	—	"	—		
	Ny	—	1	—	7	—	2	—	2	—
1 —	Gl.	—	"	—	"	—	"	—		
	Ny	—	1	—	1	—	"	—		
Skov dertil	Ny	—	"	—	5	—	4	—	1	—
Store Himmelstrup	Gl.	—	6	—	4	—	"	—		
	Ny	—	4	—	4	—	"	—	2	— Graabredre-
										Kloster.
Skov	Ny	—	"	—	2	—	2	—	2	—
Lille Himmelstrup	Gl.	—	4	—	6	—	"	—	"	—
	Ny	—	2	—	7	—	2	—	"	—
Skov	Ny	—	"	—	"	—	3	—	"	—
Ulstrupgaard	Gl.	—	14	—	6	—	1	—	1	—
	Ny	—	6	—	7	—	2	—	1	— Fru Susanne
Skov	Ny	—	"	—	1	—	1	—	2	— Juel.
Gl. Balle	Gl.	—	6	—	4	—	"	—	"	—
	Ny	—	2	—	7	—	3	—	2	— Langese.
Blesberg	Gl.	—	3	—	"	—	2	—	2	—
	Ny	—	3	—	1	—	3	—	1	— Kongen.
Skov	Ny	—	"	—	3	—	1	—	1	—
Munkehus	Gl.	—	10	—	"	—	2	—	2	—
	Ny	—	6	—	5	—	2	—	2	— Odense Hospital.
Rielby:										
1 Gaard	Gl.	—	9	—	2	—	"	—	"	}
af den ede Gd.	Gl.	—	3	—	1	—	2	—	2	— }
	Ny	—	10	—	4	—	2	—	1	— sal. Morten
										Mikkelsens Krøniger.

1 Gaard	Gl.	Matr.	8	Adr.	3	Sky.	2	Fdk.	2	Alb.	}
af den øde											
Gaard	Gl.	—	3	—	1	—	2	—	2	$\frac{5}{6}$	—
	Ny	—	10	—	5	—	3	—	1	—	sal. Morten Mikkelsens Arvinger.
1 Gaard	Gl.	—	8	—	4	—	1	—	2	—	
af den øde											
Gaard	Gl.	—	3	—	1	—	2	—	2	$\frac{5}{6}$	—
	Ny	—	10	—	"	—	3	—	"	—	—
1 Gaard	Gl.	—	7	—	4	—	"	—	"	—	
	Ny	—	4	—	2	—	2	—	"	—	—
1 —	Gl.	—	3	—	6	—	"	—	"	—	
	Ny	—	3	—	3	—	3	—	1	—	Langesø Kirke.
Zuelschouff	Gl.	—	7	—	"	—	"	—	"	—	
	Ny	—	3	—	7	—	1	—	2	—	Jørgen Peder-
											sens og Joachum Frandsens Arvinger.
Schialdevad	Gl.	—	2	—	5	—	"	—	"	—	
	Ny	—	2	—	"	—	3	—	1	—	Jørgen Federsen.
Rykiesbing	Gl.	—	10	—	5	—	1	—	1	—	
	Ny	—	4	—	2	—	3	—	1	—	
Haughgaard	Gl.	—	6	—	3	—	1	—	1	—	
	Ny	—	6	—	3	—	"	—	2	—	Kongen.
Skov	Ny	—	"	—	5	—	1	—	"	—	
Rydsmølle	Gl.	—	7	—	4	—	"	—	"	—	
	Ny	—	6	—	7	—	2	—	"	—	Jens Lassen.
Skov	Ny	—	"	—	"	—	3	—	"	—	
Snagedal, øde	Gl.	—	2	—	4	—	"	—	"	—	
	Ny	—	1	—	3	—	2	—	1	—	Langesø.
Redevads											
Molle	Gl.	—	6	—	2	—	"	—	"	—	
	Ny	—	"	—	4	—	3	—	2	—	
Sverupgd.	Gl.	—	14	—	4	—	1	—	1	—	
	Ny	—	12	—	2	—	1	—	2	—	Jørgen Federsen.
Skov	Gl.	—	3	—	2	—	2	—	2	—	
	Ny	—	1	—	2	—	3	—	1	—	
Mollegaard	Gl.	—	13	—	"	—	"	—	"	—	
	Ny	—	13	—	3	—	1	—	2	—	Odense Hospital.
Skov	Ny	—	"	—	1	—	1	—	1	—	
Sverup											
Molle	Gl.	—	10	—	4	—	1	—	1	—	
	Ny	—	1	—	1	—	3	—	2	—	Fru Susanne
Ryballe	Gl.	—	3	—	7	—	1	—	1	—	Juel.
	Ny	—	4	—	6	—	1	—	1	—	Langesø.



Limfjørde	Gl.	Matr.	5	Vdr.	4	Skp.	1	Fvt.	1	Ulb.
Nyfæste	Ny	—	6	—	7	—	1	—	1	—
										Henrik Gylden-
										stiern.
Nyfæste	Gl.	—	2	—	7	—	"	—	"	—
	Ny	—	3	—	"	—	"	—	"	—
Lille Traun	Gl.	—	6	—	6	—	"	—	"	—
	Ny	—	6	—	1	—	"	—	"	—
Morud	By:									
1 Gaard	Gl.	—	5	—	5	—	1	—	1	—
	Ny	—	4	—	"	—	2	—	1	—
										Knud Urne til
										Juelskov.
Skov	Ny	—	"	—	3	—	1	—	1	—
1 Gaard	Gl.	—	5	—	7	—	1	—	1	—
	Ny	—	3	—	7	—	1	—	"	—
Skov	Ny	—	"	—	3	—	1	—	1	—
1 Gaard	Gl.	—	5	—	5	—	2	—	2	—
	Ny	—	3	—	7	—	1	—	2	—
Skov	Ny	—	"	—	2	—	2	—	2	—
1 Gaard	Gl.	—	3	—	4	—	"	—	"	—
	Ny	—	5	—	2	—	"	—	1	—
										Landsdommer
										Jens Læsøen.
Skov	Ny	—	"	—	"	—	2	—	2	—
1 Gaard	Gl.	—	7	—	1	—	1	—	"	—
	Ny	—	2	—	4	—	1	—	1	—
Roldemose Huse:										
1 Huus	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	—
	Ny	—	2	—	4	—	2	—	1	—
1 —	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	—
	Ny	—	1	—	2	—	"	—	"	—
1 —	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	—
	Ny	—	1	—	2	—	3	—	2	—
Nellemose	Gl.	—	8	—	4	—	2	—	2	—
	Ny	—	4	—	1	—	2	—	"	—
1 Huus paa										
Grunden	Ny	—	"	—	1	—	1	—	1	—
Everskov:										
1 Gaard	Gl.	—	8	—	7	—	2	—	2	—
	Ny	—	2	—	5	—	1	—	1	—
1 —	Gl.	—	10	—	4	—	1	—	1	—
	Ny	—	2	—	3	—	3	—	"	—
1 —	Gl.	—	8	—	6	—	"	—	"	—
	Ny	—	2	—	7	—	"	—	2	—



1 Gaard	Gl.	Matr.	1	Xdr.	4	Skp.	"	Fdt.	"	Alb.
	Ny	—	1	—	2	—	3	—	"	—
1 —	Gl.	—	2	—	2	—	2	—		Margaard.
	Ny	—	1	—	"	—	3	—	2	—
Everstov										Jørgen Federsen.
Welle	Gl.	—	12	—	4	—	"	—	"	—
	Ny	—	2	—	6	—	1	—	"	—
										Gru Anne Mark-
										dans Arvinger.
Elvered :										
1 Gaard,	Gl.	—	7	—	"	—	"	—	"	—
	Ny	—	6	—	3	—	1	—	"	—
										Christoph Sehested.
Skov	Ny	—	"	—	4	—	"	—	"	—
1 Gaard	Gl.	—	7	—	"	—	"	—	"	—
	Ny	—	6	—	6	—	3	—	1	—
Skov	Ny	—	"	—	4	—	"	—	"	—
Taagered :										
1 Gaard	Gl.	—	3	—	6	—	"	—	"	—
	Ny	—	3	—	4	—	2	—	1	—
1 —	Gl.	—	6	—	2	—	2	—	2	—
	Ny	—	5	—	4	—	2	—	"	—
										Ryttergods.
Skov	Ny	—	"	—	"	—	3	—	"	—
1 Gaard	Gl.	—	5	—	5	—	1	—	1	—
	Ny	—	4	—	5	—	3	—	1	—
Skov	Ny	—	"	—	"	—	3	—	"	—
1 Gaard	Gl.	—	6	—	2	—	2	—	2	—
	Ny	—	4	—	3	—	1	—	2	—
Skov	Ny	—	"	—	"	—	3	—	"	—
1 Gaard	Gl.	—	6	—	"	—	2	—	2	—
	Ny	—	5	—	4	—	3	—	1	—
										Jørgen Wighmands Arvinger.
Skov	Ny	—	"	—	2	—	"	—	2	—
1 Gaard	Gl.	—	3	—	"	—	"	—	"	—
	Ny	—	2	—	6	—	2	—	2	—
1 —	Gl.	—	6	—	5	—	"	—	"	—
	Ny	—	3	—	7	—	3	—	1	—
										Elisabeth Wule i København.
Skov	Ny	—	"	—	"	—	3	—	"	—
Byens Skov var i gl. Matrikel ansat for „ Ed. „ Skp.										
										2 Fdt. 2 Alb.
1 Huus	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	—
	Ny	—	"	—	1	—	1	—	"	—

Kadseigne:							
1	Huus	Gl.	Matr.	1	Tdr.	5	Sfp. „ Fdt. „ Alb.
	Ny	—	2	—	4	—	” — ” — Langeſø.
1	jordleſt	Huus.					
1	ede	Huus	Gl.	—	1	—	5 — ” — ” — }
4	Rødleds-	huse	Gl.	—	6	—	4 — ” — ” — }
		Ny	—	7	—	6	— ” — 2 — —
	Hafgaard	Gl.	—	14	—	” — ” — ” —	
		Ny	—	8	—	6	— 3 — ” — Christian v. Pap- penheim.
	Skov	Gl.	—	3	—	2	— 2 —
		Ny	—	”	—	5	— 3 — ” —
	Margaard	Gl.	—	50	—	” — ” — ” —	
		Ny	—	35	—	6	— ” — 2 — Fru Mette Friis.
	Skov	Ny	—	”	—	7	— 1 — ” —
	Paa Gaardens Grund						
2	Huse	Ny	—	”	— ” — ” — 2 — Margaard.		
2	ditto	—	—	”	— 1	— 3	— ” —
1	—	—	—	1	— 3	— 2	— ” —
1	—	—	—	”	— 1	— 2	— ” —
1	—	—	—	1	— 2	— 2	— ” —
1	—	—	—	”	— 3	— ” — 2	— ” —
1	—	—	—	1	— 1	— 3	— 1 — ” —
1	—	—	—	”	— 4	— ” — 1	— ” —
1	—	—	—	”	— 3	— 2	— 1 — ” —
1	—	—	—	2	— ” — 3	— 1	— ” —
1	—	—	—	”	— 4	— 1	, — Jens Schult i Margaards Odense.
	Molle	Gl.	—	”	— ” — ” — ” — ” —		
		Ny	—	”	— 4	— 3	— ” —
	Langeſø	Gl.	—	36	— ” — ” — ” — ” —		
		Ny	—	25	— 6	— 2	— ” —
	Skov	Ny	—	”	— 3	— 1	— ” —
	Bislef Kir- kejord	Gl.	—	”	— ” — ” — ” — ” —		
		Ny	—	”	— ” — 1	— ” —	
	Summa:						
	Margaard	Ny	—	45	— 5	— 3	— 2 —
	Langeſø	Ny	—	28	— 7	— 3	— 1 —
	Præstegaard	Ny	—	15	— 2	— 1	— 1 —
	Bendergods	Ny	—	578	— 3	— ” — ” —	
11)	I Veflinge Sogn:						

Wessling:

		Gl.	Matr.	4	Edr.	"	Skp.	3	Fdt.	1	Ulb.	
1	Gaard	Ny	—	5	—	5	—	3	—	1	—	Rugaard.
1	—	Gl.	—	3	—	2	—	"	—	1	—	
1	—	Ny	—	4	—	6	—	3	—	1	—	
1	—	Gl.	—	1	—	"	—	3	—	$\frac{1}{2}$	—	
1	—	Ny	—	3	—	3	—	2	—	"	—	
1	—	Gl.	—	6	—	6	—	2	—	2	—	
1	—	Ny	—	4	—	"	—	3	—	2	—	
1	—	Gl.	—	8	—	6	—	"	—	"	—	
1	—	Ny	—	7	—	2	—	3	—	2	—	
1	—	Gl.	—	8	—	6	—	"	—	"	—	
1	—	Ny	—	7	—	3	—	3	—	2	—	
1	—	Gl.	—	10	—	4	—	"	—	"	—	
1	—	Ny	—	11	—	2	—	"	—	2	—	Elfvit.
1	—	Gl.	—	8	—	6	—	"	—	"	—	
1	—	Ny	—	6	—	4	—	3	—	2	—	Rugaard.
1	—	Gl.	—	4	—	6	—	"	—	"	—	
1	—	Ny	—	3	—	1	—	"	—	"	—	
1	—	Gl.	—	13	—	4	—	2	—	2	—	
1	—	Ny	—	10	—	1	—	2	—	1	—	
1	—	Gl.	—	8	—	6	—	"	—	"	—	
1	—	Ny	—	7	—	3	—	"	—	1	—	
1	—	Gl.	—	9	—	2	—	"	—	"	—	
1	—	Ny	—	7	—	3	—	2	—	"	—	
1	—	Gl.	—	8	—	6	—	"	—	"	—	
1	—	Ny	—	8	—	7	—	1	—	"	—	
(Pelsgaard)		Gl.	—	13	—	4	—	"	—	"	—	
1	Gaard	Ny	—	9	—	7	—	"	—	2	—	
1	—	Gl.	—	10	—	"	—	"	—	"	—	
1	—	Ny	—	7	—	2	—	1	—	1	—	
1	—	Gl.	—	3	—	6	—	"	—	"	—	
1	—	Ny	—	4	—	6	—	3	—	1	—	Anner-Præste-gaard.
1	—	Gl.	—	4	—	3	—	"	—	"	—	
1	—	Ny	—	3	—	6	—	"	—	1	—	Kirken.
1	Huuus	Gl.	—	1	—	4	—	"	—	"	—	{ }
1	—	Gl.	—	"	—	6	—	"	—	"	—	
1	—	Ny	—	"	—	5	—	2	—	1	—	
1	—	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	—	
1	—	Ny	—	"	—	1	—	2	—	2	—	Niels Frederik-
1	—	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	—	sen.

Ny Matr. „ Dr. 2 Skp. 2 Fdl. „ Alb. Hr. Peder i Sel-
linge.

1	—	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	
		Ny	—	"	—	1	—	"	—	Niels Friis.
3	jordlese	Huse.								
1	ditto									Degnebolig.
3	ditto									Jens Dyre paa Elved.
2	ditto									Niels Frederiksen.
	Wæde:									
1	Gaard	Gl.	—	8	—	2	—	2	—	
		Ny	—	5	—	7	—	1	—	Grev Wedel.
	Skov	Ny	—	"	—	1	—	"	—	
1	Gaard	Gl.	—	7	—	5	—	1	—	
		Ny	—	6	—	"	—	2	—	
	Skov	Ny	—	"	—	"	—	3	—	
1	Gaard	Gl.	—	6	—	"	—	"	—	
		Ny	—	6	—	2	—	"	—	
	Skov	Ny	—	"	—	"	—	3	—	
1	Gaard	Gl.	—	3	—	"	—	1	—	
		Ny	—	4	—	2	—	3	—	
	Skov	Ny	—	"	—	"	—	2	—	
1	Gaard	Gl.	—	3	—	"	—	1	—	
		Ny	—	3	—	3	—	3	—	
	Skov		—	"	—	"	—	2	—	
1	Gaard	Gl.	—	5	—	"	—	"	—	
		Ny	—	3	—	6	—	1	—	
	Skov	Ny	—	"	—	"	—	3	—	
1	Gaard	Gl.	—	6	—	"	—	"	—	
		Ny	—	3	—	7	—	3	—	
	Skov	Ny	—	"	—	"	—	3	—	
1	Gaard	Gl.	—	3	—	"	—	1	—	
		Ny	—	3	—	3	—	1	—	
	Skov	Ny	—	"	—	"	—	2	—	
1	Gaard	Gl.	—	11	—	4	—	1	—	
		Ny	—	8	—	2	—	"	—	Bendix v. Buch-
	Skov	Ny	—	"	—	1	—	"	—	wald.
1	Gaard	Gl.	—	3	—	5	—	1	—	
		Ny	—	3	—	3	—	3	—	
	Skov	Ny	—	"	—	"	—	2	—	
1	Gaard	Gl.	—	4	—	1	—	1	—	

		Ny	Matr.	4	Xdr.	1	Skp.	1	Gfd.	1	Afb.	Christen Scheel.
Skov		Ny	—	"	—	"	—	2	—	2	—	
1 Huus		Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	—	
		Ny	—	"	—	"	—	"	—	1	—	Grev Wedel.
Hedeboerne:												
1 Gaard		Gl.	—	5	—	4	—	2	—	2	—	
		Ny	—	5	—	4	—	1	—	"	—	Rugaard.
Skov		Gl.	—	"	—	1	—	1	—	1	—	
		Ny	—	"	—	"	—	"	—	2	—	
1 Gaard		Gl.	—	4	—	"	—	1	—	1	—	
		Ny	—	5	—	1	—	"	—	1	—	
Skov		Ny	—	"	—	1	—	"	—	"	—	
1 Gaard		Gl.	—	3	—	2	—	"	—	"	—	
		Ny	—	5	—	7	—	1	—	2	—	
Skov		Ny	—	"	—	"	—	1	—	1	—	
Tefring:												
1 Gaard		Gl.	—	8	—	5	—	1	—	1	—	
		Ny	—	5	—	7	—	3	—	1	—	
Skov		Ny	—	"	—	1	—	1	—	2	—	
1 Gaard		Gl.	—	11	—	3	—	1	—	1	—	
		Ny	—	7	—	3	—	1	—	"	—	
Skov		Ny	—	"	—	"	—	3	—	"	—	
Sadtzerud:												
1 Gaard		Gl.	—	6	—	4	—	"	—	"	—	
		Ny	—	6	—	2	—	3	—	1	—	Grev Wedel.
Skov		Ny	—	"	—	"	—	1	—	1	—	
1 Gaard		Gl.	—	6	—	4	—	"	—	"	—	
		Ny	—	6	—	2	—	2	—	2	—	
Skov		Ny	—	"	—	"	—	1	—	1	—	
1 Gaard		Gl.	—	4	—	"	—	1	—	1	—	
		Ny	—	5	—	5	—	3	—	2	—	
Skov		Ny	—	"	—	"	—	1	—	1	—	
1 Gaard		Gl.	—	12	—	4	—	2	—	"	—	
		Ny	—	6	—	2	—	2	—	2	—	
Skov		Ny	—	"	—	"	—	3	—	"	—	
Fuglebjerg-												
lund		Gl.	—	2	—	4	—	2	—	2	—	
		Ny	—	2	—	5	—	3	—	1	—	Jørgen Kaas.
Kirbelosstov		Gl.	—	10	—	6	—	"	—	"	—	
Kirkejord		Gl.	—	"	—	3	—	"	—	"	—	
		Ny	—	6	—	2	—	2	—	1	—	Morten Mikkel-sens Krwinger.

Skov	Gl.	Matr.	2	Ødr.	"	Økp.	2	Gfd.	2	Ulb.
	Ny	—	—	7	—	1	—	"	—	—
Hestehauge	Gl.	—	1	—	4	—	"	—	"	—
	Ny	—	2	—	1	—	"	—	"	—
										Morten Mikkelsens Krøninger.
Skadered	Gl.	—	4	—	6	—	2	—	2	—
	Ny	—	4	—	7	—	1	—	"	—
Skov	Gl.	—	"	—	2	—	"	—	"	—
	Ny	—	"	—	2	—	"	—	2	—
Nygaarde										
paa Heden:										
1 Gaard	Gl.	—	11	—	4	—	"	—	"	—
	Ny	—	7	—	4	—	3	—	"	—
Skov	Ny	—	"	—	"	—	3	—	"	—
1 Gaard	Gl.	—	4	—	7	—	1	—	1	—
	Ny	—	4	—	"	—	2	—	2	—
Jæffby:										
1 Gaard	Gl.	—	13	—	"	—	"	—	"	—
	Ny	—	8	—	"	—	2	—	1	—
1 —	Gl.	—	"	—	6	—	"	—	"	—
	Ny	—	3	—	"	—	"	—	"	—
1 —	Gl.	—	10	—	4	—	"	—	"	—
	Ny	—	5	—	7	—	3	—	1	—
1 —	Gl.	—	9	—	"	—	"	—	"	—
	Ny	—	4	—	7	—	2	—	1	—
1 Huus	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	—
	Ny	—	"	—	1	—	1	—	"	—
Skovmollen										
eller Aalemose										
Molle	Gl.	—	3	—	6	—	2	—	2	—
	Ny	—	3	—	"	—	"	—	2	—
Skov	Ny	—	"	—	1	—	1	—	2	—
Dyrebechhuus:										
1 Huus	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	—
	Ny	—	2	—	6	—	"	—	"	—
Skov	Ny	—	"	—	"	—	1	—	1	—
1 Huus	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	—
	Ny	—	2	—	7	—	2	—	2	—
Skov	Ny	—	"	—	"	—	"	—	1	—
Wedelseer	Gl.	—	7	—	4	—	"	—	"	—
	Ny	—	6	—	5	—	"	—	"	—
										Somfru Mar-
Skov	Ny	—	1	—	"	—	2	—	2	—
										grethe Markedan.

Sieldeenglad Gl. Matr. 1 Ædr. 5 Skp. 1. Grf. 1 Alb.

Ny — 1 — " — 3 — 1 — sal. Clemen
Rørup.

Pughuset eller Lille

Kiebeskov Gl. — " — " — " — " —
Ny — 1 — 4 — " — 1 — Beslunge Kirke.

Troldalhuus Gl. — 6 — 1 — 1 — 1 —

Ny — 8 — 4 — " — 1 — Kongen.

Skov Ny — " — " — 1 — 1 —

Elfovitz Høz:

vedgaard Gl. — 52 — " — 3 — 1 —

Ny — 41 — " — 1 — " —

Skov Ny — 2 — 7 — 1 — 1 —

Grafverhuus Gl. — " — " — " — " —

Ny — 5 — 2 — 2 — 1 — under Elfovitz
gaards Tært.

Skov Ny — 1 — " — " — " — — —

Vandhors- huus Gl. — " — " — " — " —

Ny — 3 — 1 — 1 — 1 — — —

Hvegborg- huus Gl. — " — " — " — " —

Ny — 1 — 1 — 1 — " — — —

Enemærke- huus Gl. — " — " — " — " —

Ny — 1 — " — 3 — 2 — — —

Osten i Ree- mark Gl. — " — " — " — " —

Ny — " — 1 — " — 1 — — —

Gaardens Welle Gl. — " — " — " — " —

Ny — " — 5 — 3 — 2 — — —

Rugaards Hovedgaard Gl. — 41 — " — " — 1½ —

Ny — 56 — " — 3 — 1 — Grev Wedel.

Skov Ny — 8 — 2 — 2 — 2 —

Rugaards Vandmølle Gl. — 4 — 7 — 3 — 1 —

Ny — " — " — " — " — Rugaard.

Gl. — " — 3 — 1 — 1 —

Ny — " — " — 3 — " —

Summa:

Bendergods Ny — 303 — 5 — 2 — 2 —



Elvedhoved-

gaard Ny Matr. 56 Ædr. 4 Skp. 2 Føk. 2 Alb.

Rugaard

Hovedgaard Ny — 64 — 4 — 1 — " —

12) I Sønderø Sogn:

Sønderø:

Præstegaard Gl. — " — " — " — " — Ny — 24 — " — 1 — 2 — Hr. Peder Nielsen.

Saughaugen, hvorpaa en Saugmand havde boet, nemlig det
1661 saakaldte Staphensborg:

1 Gaard	Gl.	—	1	—	4	—	"	—	"	—
	Ny	—	"	—	"	—	3	—	2	—
1	—	Gl.	—	7	—	5	—	2	—	}
1	—	Gl.	—	9	—	"	—	"	—	}
	Ny	—	12	—	3	—	"	—	"	Bendix v. Buchwald.
1	—	Gl.	—	8	—	"	—	1	—	1
	Ny	—	7	—	"	—	"	—	1	—
1 ede Gaard	Gl.	—	4	—	2	—	"	—	"	—
	Ny	—	4	—	2	—	3	—	1	—
1 Gaard	Gl.	—	10	—	5	—	2	—	2	—
	Ny	—	8	—	"	—	2	—	"	—
1	—	Gl.	—	10	—	2	—	3	—	1
	Ny	—	6	—	3	—	3	—	1	—
1 ede Gaard	Gl.	—	10	—	6	—	3	—	1	—
	Ny	—	7	—	3	—	2	—	2	—
1 Gaard	Gl.	—	11	—	"	—	1	—	1	—
	Ny	—	7	—	5	—	2	—	"	—
1	—	Gl.	—	7	—	4	—	1	—	1
	Ny	—	6	—	6	—	"	—	1	—
Tyrejord	Gl.	—	4	—	"	—	1	—	1	—
	Ny	—	3	—	2	—	3	—	1	—
1 Gaard	Gl.	—	4	—	6	—	2	—	2	—
	Ny	—	7	—	"	—	2	—	1	—
1 ede Gaard	Gl.	—	9	—	"	—	"	—	"	—
	Ny	—	9	—	6	—	1	—	"	—
1 Gaard	Gl.	—	7	—	4	—	"	—	"	—
	Ny	—	8	—	5	—	1	—	"	—
1	—	Gl.	—	8	—	7	—	3	—	2
	Ny	—	9	—	6	—	"	—	"	—

1 Gaard Gl. Matr. 5 Ædr. 5 Skp. 1 Gd. 1 Alb.

Ny — 7 — 4 — " — " —

1 — Gl. — 11 — " — 1 — 1 —

Ny — 7 — 6 — " — " —

1 — Gl. — 5 — 3 — 1 — 1 —

Ny — 6 — 4 — 3 — 1 —

1 — Gl. — 3 — 4 — 1 — 1 —

Ny — 3 — 6 — " — " —

1 — Gl. — 10 — 7 — " — " — Kongen.

Ny — 7 — 4 — 1 — 1 — —

1 — Gl. — 2 — 4 — " — " —

Ny — 2 — 5 — 3 — 1 — —

1 — Gl. — 3 — 4 — 1 — 1 —

Ny — 4 — 1 — 1 — " — —

1 — Gl. — 1 — 4 — " — " —

Ny — 1 — " — 3 — 2 — Morten Mikkelsen.

1 — Gl. — 10 — 4 — 1 — 1 —

Ny — { 3 — 6 — 3 — " — — — —

1 — Gl. — 1 — 4 — 1 — 1 —

Ny — " — 2 — 1 — 1 —

1 — { Gl. — 13 — 6 — 2 — 2½ —

{ Gl. — 2 — 2 — " — " —

Ny — 16 — 6 — " — " —

1 — Gl. — 9 — 2 — 2 — 2 —

Ny — 6 — 3 — 2 — " — Begvad i Helsingør.

1 — Gl. — 7 — 4 — " — " —

Ny — 6 — 5 — 1 — 2 —

1 — Gl. — 6 — " — " — " —

Ny — 5 — " — " — 2 —

1 — Gl. — 9 — 6 — " — " —

Ny — 11 — 2 — " — " —

1 — Gl. — 8 — 6 — " — " —

Ny — 8 — 4 — 1 — 2 —

1 — Gl. — 10 — 3 — 1 — 1 —

Ny — 5 — 4 — 2 — 2 —

1 — Gl. — 7 — " — " — " —

Ny — 5 — 2 — 1 — 2 — Dr. Schmand.

Gl. — 8 — " — " — " —

Ny — 4 — 2 — 3 — " —



1	Gaard	Gl.	Matr.	5	Xdr.	2	Skp.	3	Fd.	"	Afb.
		Ny		—	5	—	3	—	"	—	Unders Lyder-
											sens Arvinger i Mars.
1	ede Gaard	Gl.		—	10	—	7	—	"	—	1
		Ny			—	7	—	7	—	2	—
											—
1	Gaard	Gl.		—	"	—	"	—	"	—	
		Ny			—	1	—	6	—	2	—
											Dr. Balslef i
											Odense.
1	—	Gl.		—	10	—	7	—	"	—	"
		Ny			—	7	—	6	—	"	—
											Landsdommer
											Rishbrigh.
1	—	Gl.		—	"	—	"	—	"	—	"
		Ny			—	4	—	6	—	2	—
1	—	Gl.		—	11	—	2	—	1	—	1
		Ny			—	8	—	3	—	2	—
											Odense Hospi-
											tal.
1	Huus	Gl.		—	"	—	"	—	"	—	"
		Ny			—	"	—	4	—	3	—
1	—	Gl.		—	"	—	"	—	"	—	"
		Ny			—	"	—	2	—	3	—
											Jørgen Feder-
											sen.
1	—	Gl.		—	"	—	"	—	"	—	"
		Ny			—	"	—	1	—	"	—
1	—	Gl.		—	"	—	"	—	"	—	
		Ny			—	"	—	3	—	"	—
5	jordløse Huse.										
	Driglef:										
1	ede Gaard	Gl.		—	5	—	4	—	"	—	
		Ny			—	"	—	3	—	6	—
										3	—
											Mag. Lorenz
											Edinger pro officio.
1	Gaard	Gl.		—	12	—	"	—	"	—	2½
		Ny			—	9	—	6	—	3	—
										1	—
											Begravd i Hel-
											singer.
1	—	Gl.		—	4	—	"	—	2	—	2
		Ny			—	4	—	5	—	2	—
1	—	Gl.		—	4	—	4	—	"	—	"
		Ny			—	5	—	2	—	3	—
1	—	Gl.		—	8	—	5	—	2	—	2½
		Ny			—	9	—	6	—	1	—
1	—	Gl.		—	6	—	4	—	1	—	1
		Ny			—	7	—	2	—	2	—
1	—	Gl.		—	2	—	6	—	"	—	"
		Ny			—	3	—	3	—	"	—
											Jens Lassen.

1	Gaard	Gl.	Matr.	5	Adr.	5	Skp.	"	Fdl.	"	Ulb.
1	—	Ny	—	3	—	7	—	1	—	1	— Dr. Sehmand.
1	—	Gl.	—	4	—	6	—	2	—	2	—
1	—	Ny	—	5	—	7	—	1	—	1	— Peder Lerche.
1	—	Gl.	—	6	—	6	—	"	—	"	—
1	—	Ny	—	6	—	6	—	1	—	1	— Jomfru Mette Kaas.
1	—	Gl.	—	4	—	2	—	"	—	"	—
1	—	Ny	—	4	—	3	—	"	—	"	— Odense Hospital.
1	—	Gl.	—	15	—	6	—	"	—	"	—
1	—	Ny	—	9	—	4	—	"	—	2	— Jomfru Ide Lin- denov.
1	—	Gl.	—	5	—	"	—	1	—	1½	—
1	—	Ny	—	6	—	4	—	"	—	"	— Morten Mikkels- sen.
<i>Bedby:</i>											
1	Gaard	Gl.	—	10	—	7	—	"	—	1	—
1	—	Ny	—	8	—	2	—	1	—	"	— Mag. Jesper i Brenderup.
1	—	Gl.	—	11	—	"	—	1	—	1	—
1	—	Ny	—	7	—	7	—	1	—	2	— Margaard.
1	—	Gl.	—	10	—	6	—	2	—	2	—
1	—	Ny	—	8	—	5	—	1	—	"	— Landsrommer Otto Risbrigh.
1	—	Gl.	—	11	—	"	—	1	—	1	—
1	—	Ny	—	7	—	4	—	3	—	"	— Margaard.
1	—	Gl.	—	10	—	7	—	"	—	1	—
1	—	Ny	—	5	—	4	—	3	—	"	—
1	—	Gl.	—	10	—	7	—	"	—	1	—
1	—	Ny	—	9	—	"	—	2	—	1	— Langes og Mar- gaard.
1	—	Gl.	—	3	—	4	—	"	—	"	—
1	—	Ny	—	4	—	4	—	1	—	1	— Margaard.
1	—	Gl.	—	10	—	4	—	"	—	"	—
1	—	Ny	—	7	—	2	—	2	—	1	— Engeløsen Mad- sens i Heggedrup.
1	—	Gl.	—	9	—	1	—	2	—	1	—
1	—	Ny	—	4	—	5	—	1	—	2	— Jomfru Maren Jacobs (maastee Dr Jacob Seemanns Datter).
1	—	Gl.	—	8	—	3	—	2	—	"	—
1	—	Ny	—	1	—	6	—	"	—	"	— Lars Pedersen i Bøbel.

1 Gaard	Gl.	Matr. 10	Ødr. 3	Skp."	Graf. 1	All.
	Ny	—	6	—	2	— 1 — 2 — Kongen.
Seirup:						
1 Gaard	Gl.	—	11	—	"	— 1 — 1 —
	Ny	—	8	—	7	— 1 — 2 — Dr. Bircheroed
						til Odense Gymnasium.
1 —	Gl.	—	11	—	"	— 1 — 1 —
	Ny	—	8	—	7	— 2 — " — —
1 —	Gl.	—	11	—	"	— 1 — 1 —
	Ny	—	9	—	4	— 1 — 2 — Morten Mikkelsen.
—	Gl.	—	11	—	"	— 1 — 1 —
	Ny	—	10	—	"	— 2 — " — —
1 —	Gl.	—	5	—	5	— " — " —
	Ny	—	2	—	4	— 2 — 2 — Dr. Bircheroed
						i Odense og M. Mikkelsen.
1 Huus	Gl.	—	1	—	"	— " — " —
	Ny	—	"	—	4	— 2 — 2 — Morten Mikkelsen.
Dallunds						
Hovedgaard	Gl.	—	67	—	4	— 2 — 2 —
	Ny	—	25	—	3	— 6 — " — sal. M. Mikkelsen.
Stov	Ny	—	2	—	"	— 2 — 1 —
1 Huus	Gl.	—	"	—	"	— " — "
	Ny	—	1	—	4	— 2 — " — under Gaardens
						Tart.
1 —	Gl.	—	"	—	"	— " — "
	Ny	—	"	—	3	— 2 — 2 — —
1 —	Gl.	—	"	—	"	— " — "
	Ny	—	"	—	4	— " — 2 — —
1 —	Gl.	—	"	—	"	— " — "
	Ny	—	1	—	5	— " — "
1 —	Gl.	—	"	—	"	— " — "
	Ny	—	"	—	3	— 1 — 1 — —
1 —	Gl.	—	"	—	"	— " — "
	Ny	—	1	—	3	— 1 — 2 — —
1 —	Gl.	—	"	—	"	— " — "
	Ny	—	1	—	2	— 2 — " — —
1 —	Gl.	—	"	—	"	— " — "
	Ny	—	"	—	1	— 1 — 1 — 1 — —
1 —	Gl.	—	"	—	"	— " — "
	Ny	—	"	—	6	— 1 — " — —

Summa:

Hovedgaard Ny Matr. 35 Ædr. 4 Skp. 1 Fdk., Mb.

Præstegaard — — 24 — " — 1 — 2 —

Bendergods — — 413 — 4 — 3 — 1 —

13) I Vissenbierg Sogn:

Kaalbierg:

1 Gaard	Ny	—	6	—	3	—	2	—	"	—	Kongen.
---------	----	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---------

Skov	—	—	"	—	1	—	1	—	2	—
------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

1 Gaard	—	—	7	—	4	—	2	—	2	—
---------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Skov	—	—	"	—	4	—	"	—	"	—
------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

1 Gaard	—	—	6	—	5	—	1	—	2	—
---------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Skov	—	—	"	—	1	—	2	—	1	—
------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

1 Gaard	—	—	3	—	2	—	3	—	2	—
---------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Skov	—	—	"	—	"	—	2	—	2	—
------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

1 Gaard	—	—	3	—	4	—	"	—	"	—
---------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Skov	—	—	"	—	"	—	2	—	2	—
------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

1 Gaard	—	—	3	—	2	—	,	—	2	—
---------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Skov	—	—	"	—	"	—	2	—	1	—
------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

1 Gaard	—	—	5	—	2	—	2	—	"	—
---------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Skov	—	—	"	—	1	—	1	—	1	—
------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

1 Gaard	—	—	5	—	5	—	3	—	2	—
---------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Skov	—	—	"	—	1	—	"	—	"	—
------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

1 Huse	—	—	"	—	"	—	"	—	1	—
--------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

3 jordlese Huse	—	—	"	—	"	—	"	—	"	—
-----------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Undebolle:

1 Gaard	—	—	6	—	7	—	2	—	1	—
---------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Skov	—	—	"	—	2	—	"	—	2	—
------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

1 Gaard	—	—	8	—	"	—	2	—	1	—
---------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Skov	—	—	"	—	2	—	1	—	1	—
------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

1 Gaard	—	—	5	—	5	—	"	—	"	—
---------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

—	—	6	—	"	—	3	—	1	—
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Skov	—	—	"	—	2	—	1	—	1	—
------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

1 Gaard	—	—	5	—	6	—	"	—	"	—
---------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Skov	—	—	"	—	2	—	"	—	"	—
------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

1 Gaard	—	—	6	—	4	—	3	—	2	—
---------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Skov	—	—	"	—	1	—	3	—	1	—
------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

1 Gaard	—	—	4	—	6	—	"	—	2	—
---------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Skov	—	—	"	—	4	—	1	—	1	—
------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Jens Lassen.

Gadsbelle:

1 Gaard	—	—	3	—	7	—	3	—	"	—
---------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Skov	—	—	"	—	"	—	1	—	1	—
------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

1 Gaard	—	—	3	—	5	—	2	—	1	—
---------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Skov	—	—	"	—	"	—	3	—	"	—
------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

1 Gaard Ny Matr. 4 Ædr. " Skp. 3 Ædk. 2 Alb. Kongen.

Skov — — " — " — 2 —
1 Gaard — — 4 — 6 — 1 — 1 — Anne Ivarsda-
ter.

Skov — — " — 1 — 2 — 2 —

1 Gaard — — 4 — 1 — " — 1 — Kongen.

Skov — — " — " — 3 — " —

1 Gaard — — 1 — 6 — 3 — 1 — —

Skov — — " — " — 3 — , —

1 Gaard — — 6 — 3 — 3 — " — Selveier.

Skov — — " — 1 — 2 — 2 —

1 Huis — — " — 1 — 1 — " —

Kildevig-
huus — — " — 2 — 2 — 1 — Kongen.

1 Gaard — — 1 — 2 — 1 — 2 —

4 jordlese Huse.

Magtenbølle:

1 Gaard — — 7 — 2 — 1 — " — Anne, sal. Ja-
cob Hases i København.

Skov — — " — 1 — 2 — 2 —

1 Gaard — — 7 — 2 — 3 — 1 — — —

Skov — — " — 1 — 1 — 2 —

1 Gaard — — 7 — " — 2 — " — —

Skov — — " — 1 — 4 — 2 —

1 Gaard — — 6 — 6 — 1 — 1 — —

Skov — — " — 1 — 1 — 2 —

1 Gaard — — 6 — 5 — " — " — —

Skov — — " — " — 3 — " —

1 Gaard — — 6 — 2 — 2 — " — —

Skov — — " — 1 — 1 — 2 —

1 Gaard — — 6 — 3 — 3 — 1 — —

Skov — — " — 1 — 1 — 2 —

1 Gaard — — 6 — 5 — 2 — " — —

Skov — — " — 1 — 1 — 2 —

Lemminggaard:

1 Gaard — — 6 — 7 — " — " — Magdalene Rode.

Skov — — " — 1 — 4 — 2 —

1 Gaard — — 6 — 2 — 1 — 2 —

Skov — — " — 1 — 1 — 2 —

Sundsleed — — 3 — 6 — 2 — 1 — Cort Marqvard-
sens Arvinger.

Skov — — " — " — 2 — 2 —

Rødhuse:

	Huus	Ny Matr.	Xdr.	5 Skp.	1 Fdf.	2 Alb.	
1	—	—	—	1 — 4 — "	" — 1 —	—	Kongen.
1	—	—	—	1 — " — 3 —	3 — 1 —	—	Kield Pedersen.
1	—	—	—	" — " — "	" — 1 —	—	
1	—	—	—	1 — 4 — 3 —	3 — 1 —	—	
1	—	—	—	" — 6 — " —	2 —	—	

Skousby:

1	Gaard	—	—	3 — 2 — 1 — "	" —	Kongen.
Skov		—	—	" — 1 — 2 —	2 —	
1	Gaard	—	—	1 — 3 — 1 —	2 —	
Skov		—	—	" — " — 3 —	" —	
1	Gaard	—	—	3 — 7 — 3 —	1 —	
Skov		—	—	" — 2 — 2 —	2 —	
1	Gaard	—	—	1 — 3 — 3 —	" —	
Skov		—	—	" — 1 — "	" —	
1	Gaard	—	—	4 — 6 — "	2 —	
Skov		—	—	" — 2 — 2 —	" —	
1	Gaard	—	—	6 — 4 — 1 —	2 —	
Skov		—	—	" — 2 — 2 —	2 —	
1	Huus	—	—	" — 1 — 3 —	" —	

1 jordlest Huus.

Brendserod:

1	Gaard	—	—	5 — 3 — 2 — 1 —	Kongen.
Skov		—	—	" — 2 — 2 —	2 —
1	Gaard	—	—	6 — 7 — 3 —	1 —
Skov		—	—	" — 2 — 2 —	2 —
1	Gaard	—	—	1 — 6 — 3 —	1 —
Skov		—	—	" — " — 1 —	1 —
Runten		—	—	1 — 4 — " —	2 —
Iver Pedersen i Gadsbol.					
Ballebo		—	—	2 — " — 2 — "	Søren Peders- sen ibid.

Skallebjerg:

1	Gaard	—	—	3 — " — " — 1 —	Kongen.
Skov		—	—	" — 2 — " —	2 —
1	Gaard	—	—	1 — 1 — " — 1 —	—
1	—	—	—	2 — 1 — 2 —	1 —
Skov		—	—	" — " — 2 —	2 —
1	Gaard	—	—	1 — 5 — " — "	—
Skov		—	—	" — " — 2 —	2 —
1	Gaard	—	—	2 — 4 — 3 — 2 —	Christen Jacob- sen Bruun i Aßsens.
Skov		—	—	" — 1 — "	1 —
1	Gaard	—	—	2 — 3 — " — "	Kongen.

Slov	Ny Matr.	"	Edr.	1	Skp.	1	Fdt.	1	Alb.
1 Gaard	—	—	2	—	6	—	"	—	1 — Kongen.
Skov	—	—	"	—	1	—	1	—	1 —
1 Gaard	—	—	3	—	3	—	3	—	1 —
Skov	—	—	"	—	1	—	2	—	2 —
1 Gaard	—	—	3	—	2	—	1	—	2 —
Skov	—	—	"	—	1	—	1	—	1 —
1 Gaard	—	—	2	—	5	—	3	—	2 —
Skov	—	—	"	—	1	—	1	—	1 —
1 Gaard	—	—	4	—	6	—	2	—	1 —
Skov	—	—	"	—	3	—	"	—	" —
1 Gaard	—	—	5	—	7	—	3	—	1 —
Skov	—	—	"	—	3	—	"	—	" —
1 Gaard	—	—	2	—	3	—	"	—	2 —
Skov	—	—	"	—	"	—	2	—	2 —
1 Gaard	—	—	2	—	3	—	3	—	" —
Skov	—	—	"	—	1	—	"	—	" —
1 Gaard	—	—	2	—	4	—	1	—	2 —
Skov	—	—	"	—	1	—	"	—	1 —
1 Gaard	—	—	3	—	"	—	"	—	Zomfru Christense Daa.
Skov	—	—	"	—	2	—	3	—	2 —
1 Gaard	—	—	3	—	1	—	"	—	2 — Kongen.
Skov	—	—	"	—	2	—	3	—	2 —
1 Gaard	—	—	1	—	2	—	1	—	Niels Villumsen i Viborg.
Skov	—	—	"	—	"	—	1	—	1 —
1 Gaard	—	—	"	—	2	—	3	—	" — Bispenbierg Kirke
									og Anne, Jacob Hases i Kiebenhavn.
Bægebierg-									
hus, ede	—	—	"	—	2	—	3	—	" — Kongen.
12 jordløse Huse.									
Skallebølle:									
1 Gaard	—	—	2	—	5	—	3	—	" — Magdalene Rode i Kiebenhavn.
Skov	—	—	"	—	1	—	2	—	2 —
1 Gaard	—	—	2	—	5	—	2	—	2 —
Skov	—	—	"	—	1	—	2	—	2 —
1 Gaard	—	—	3	—	3	—	"	—	" — Ryttergods.
Skov	—	—	"	—	2	—	2	—	" —
Hjortebierg:									
1 Gaard	—	—	2	—	6	—	3	—	1 — Maren, sal. Mag. Hermans i Odense.

Skov	Ny	Matr.	"	Xdr.	3	Sky.	1	Fdt.	1	Mlb.
1 Huis	—	—	"	—	4	—	1	—	2	— Maren, sal. Mag.
										Hermans i Odense.

1 — — — " — 7 — 1 — " — Jørgen Brocken-
huus.

Fuglevig Prä-

stegaard	—	—	14	—	"	—	3	—	"	—
Skov	—	—	1	—	4	—	"	—	2	—

Ræsenholse:

1 Gaard	—	—	5	—	5	—	"	—	1	— Kongen.
Skov	—	—	"	—	2	—	"	—	"	—
1 Gaard	—	—	7	—	4	—	"	—	2	—
Skov	—	—	"	—	3	—	1	—	1	—
1 Gaard	—	—	7	—	"	—	2	—	1	—
Skov	—	—	"	—	3	—	1	—	1	—
1 Gaard	—	—	9	—	"	—	"	—	"	—
Skov	—	—	"	—	3	—	1	—	1	—
1 Gaard	—	—	2	—	3	—	"	—	1	—
Skov	—	—	"	—	"	—	3	—	"	—

8 jordløse Huse.

Greftebjerg-	Ny	—	17	—	6	—	2	—	1	— Jens Lassen.
Skov	—	—	1	—	2	—	3	—	1	—
Nedekilde	—	—	9	—	3	—	3	—	1	— Kongen.
Skov	—	—	"	—	"	—	4	—	1	—
Selleberg	—	—	3	—	3	—	3	—	2	— Magdalene Rode.
Skov	—	—	"	—	"	—	1	—	1	—
Egelund	—	—	2	—	2	—	2	—	1	—
Valemose	—	—	2	—	4	—	1	—	2	— Kongen.
Skov	—	—	"	—	"	—	3	—	"	—
Plen	—	—	"	—	6	—	2	—	2	—

Brede:

1 Gaard	—	—	5	—	2	—	"	—	"	—
Skov	—	—	"	—	1	—	1	—	1	—
1 Gaard	—	—	6	—	4	—	"	—	2	— Kongen.
Skov	—	—	"	—	1	—	1	—	1	—
1 Gaard	—	—	6	—	5	—	2	—	1	—
Skov	—	—	"	—	1	—	1	—	1	—
1 Gaard	—	—	3	—	3	—	1	—	1	—
Skov	—	—	"	—	"	—	3	—	"	—
1 Gaard	—	—	8	—	6	—	"	—	2	—
Skov	—	—	"	—	6	—	"	—	"	—
1 Gaard	—	—	3	—	4	—	"	—	1	—

Skov	Ny Matr.	"	Adr.	"	Skp.	3	Fdf.	"	Alb.
1 Gaard	—	—	3	—	5	—	1	—	" — Kongen.
Skov	—	—	"	—	"	—	3	—	" —
Kirke- og Deg-									
neboel	—	—	"	—	2	—	1	—	2
1 Gaard	—	—	10	—	"	—	1	—	—
Skov	—	—	"	—	2	—	2	—	2
1 Gaard	—	—	3	—	"	—	"	—	2
Skov	—	—	"	—	"	—	3	—	" —
1 Gaard	—	—	3	—	3	—	4	—	" —
Skov	—	—	"	—	"	—	3	—	" —
1 Gaard	—	—	8	—	4	—	3	—	2 — Christen Jacob- sen Bruun i Assens.
Skov	—	—	"	—	3	—	2	—	1
1 Husus	—	—	"	—	"	—	"	—	1
7 jordlese Huse.									
Kielstrup:									
1 Gaard	—	—	7	—	"	—	"	—	2 — Kongen.
Skov	—	—	"	—	2	—	2	—	2
1 Gaard	—	—	3	—	3	—	2	—	2
Skov	—	—	"	—	3	—	"	—	" —
1 Gaard	—	—	4	—	4	—	2	—	2
Skov	—	—	"	—	3	—	2	—	1
1 Gaard	—	—	3	—	6	—	"	—	" —
Skov	—	—	"	—	1	—	2	—	2
1 Gaard	—	—	2	—	"	—	3	—	2
Skov	—	—	"	—	1	—	1	—	2
1 Gaard	—	—	1	—	1	—	"	—	Hiortebierg.
1 —	—	—	"	—	1	—	2	—	" —
1 —	—	—	"	—	6	—	2	—	1
Kirkejord	—	—	"	—	2	—	"	—	2
13 jordlese Huse.									
Summa:									
Præste-									
gaard	—	—	15	—	4	—	3	—	2
Bønder-									
gods	—	—	475	—	2	—	1	—	2

Med Hensyn til de i Lænet beliggende Herregårde og det dem i Lænet underliggende Gods afgiver ovenstaende Matrikel endvidere følgende Oplysning:

Harritslesgaard, som stod for 80 Adr. 1 Skp. 2



Fdk. 1 Alb. og Skovstyk 1 Ed. 2 Skp. 3 Fdk. 1 Alb., havde tillige som Gods her i Lænet 17 Gde og 2 Huse i Harritslef (foruden Overmølle og de under Hovedgaards-Taxten bereg- nede Huse), som i alt udgjorde 103 Edr. 3 Skp. 2 Fdk. „ Alb. Bøndergods, hvorved er at mærke, at General Krenstorff næv- nes som Eier af Godset, men Eierens Navn til Gaarden selv derimod udelades.

En ggaard (der endnu anføres under Oluf Rosenkrands's Navn, stiendt han allerede døde 1685) stod med Skov og Mel- leskyld samt Den, Lang, for 52 Edr. 7 Skp. „ Fdk. „ Alb. og Godset her i Lænet bestod af 3 Gde i N. Esterbelle, 6 Gde og 2 Huse i Begelund, 2 Gde i Kaalshauge, 4 i Nordskov, 4 Gde og 1 Huus i Smidstrup, 3 Morudgaarde og Stryger- huset, 1 Gd. i Skouby, 1 i Esbildungstrup, 1 i Gilby, 7 i Lunde, 3 i Svenstrup og 2 i Toderup, som i alt udgjorde 218 Edr. 5 Skp. 2 Fdk. 2 Alb. Bøndergods.

Sandagergaard (Christian Pappenheim til Rørbech), hvis Hovedgaards-Taxt med Skov og Melleskyld bestod af 40 Edr. 1 Skp. „ Fdk. „ Alb., havde af Gods her i Lænet 12 Gde 11 Huse i N. Esterbelle, Sverup-Skovhuse og Haugaard, 1 Gd. i Skouby, 2 i Tofte, 3 i Kile og 1 i Lunde; i alt 125 Edr. 5 Skp. 3 Fdk. 1 Alb. Bøndergods.

Oregaard (som staer under Erik Banners Navn, stiendt han allerede døde 1687) stod for Hovedgaards-Taxt 53 Edr. 5 Skp. 1 Fdk. 2 Alb. og havde af Gods her i Lænet hele Dre Sogn, som udgjorde 220 Edr. 1 Skp. 3 Fdk. „ Alb. Bøndergods.

Langesø (som staer under Bendix Hans v. Buchwalds Navn, stiendt han allerede døde 1684) stod for Hovedgaards- Taxt 25 Edr. 6 Skp. 2 Fdk. „ Alb. og Skovstyk 3 Edr. 1 Skp. „ Fdk. „ Alb. og havde derhos af Gods her i Lænet

1 Gd. og 1 G. i Rue, 3 i Farstrup, Gl. Ballen, Snagedal, Redevads Mølle, Ny Ballen, Nyfæste, 1 Gd. i Morud, Nelle-mose, Katseignehuse, 2 Gde i Væde og 16 Gde i Senderse; i alt 186 Ædr. 1 Skp. 1 Fdk. 2 Alb. Bøndergods.

Marggaard (Mette Friis) stod for Hovedgaards-Taxt 35 Ædr. 6 Skp. „ Fdk. 2 Alb., Skovstyld „ Ædr. 7 Skp. 1 Fdk. „ Alb., Mellesstyld „ Ædr. 4 Skp. 3 Fdk. „ Alb., og 10 Huse under Gaarden paa 7 Ædr. 7 Skp. 1 Fdk. „ Alb. og havde dernæst af Gods her i Lænet 1 Gd. i Bigerslef, 4 i Tverstov og 4 i Vedby; altsaa i alt kun 45 Ædr. 6 Skp. 1 Fdk. 1 Alb. Bøndergods, da formodentlig allerede den Tid det evrige til Dr. Seemann var afhændet.

Elvedgaard (Jens Dyre) stod for Hovedgaards-Taxt 52 Ædr. 5 Skp. 1 Fdk. 1 Alb. og Skovstyld 3 Ædr. 7 Skp. 1 Fdk. 1 Alb. og havde af Gods her i Lænet 1 Gd. i Hjildstrup, 1 Huus i Gilby, 1 Gd. i Beslunge, Nygaard paa Heden, 2 Gde i Haarslef, 1 Gd. i Bierne, 1 Gd. i S. Esterbelle; altsaa i alt kun 47 Ædr. 2 Skp. 2 Fdk. 1 Alb. Bøndergods; det evrige maa altsaa Niels Lykke i sin Tid have sat overstyr.

Rugaard (Grev Wedel) stod for Hovedgaards-Taxt 56 Ædr. „ Skp. 3 Fdk. 1 Alb. og Skovstyld 8 Ædr. 2 Skp. 2 Fdk. 2 Alb.; men det dertil henhørende Gods her i Lænet anføres under 2 forstellige Navne nemlig under Rugaards Navn 14 Gde i Beslunge, 3 i Hedeboerne, 2 i Tørring, 1 i Gamby og 2 i Hindlevad, i alt 141 Ædr. 4 Skp. „ Fdk. „ Alb. Bøndergods, og derimod under Grev Wedels Navn 8 Gde i Væde, 4 i Sæsserud, 1 i Hveded, 3 i Gamby, 3 i Bierne, 1 i Hindlevad og Rennemoje, altsaa i alt 113 Ædr. 7 Skp. 1 Fdk. 1 Alb. Bøndergods, uden at jeg derfor tar bestemme, om det under Rugaards Navn anførte tillige tilhørte Grev Wedel (i hvilket tilfælde det da, med det andet forenet, vilde udgøre 255 Ædr.

3 Skp. 1 Fdk. 1 Alb. Bøndergods) eller om det endnu tilhørte Lænet; dog troer jeg det første, fordi der tillige auferes en stor Deel andet Gods under Kongens Navn, hvilket sidste altsaa maa formodes at udgiere det til Lænet endnu henhørende Kongogs. Endelig

Dallund (sal. Morten Mikkelsen, som dog var død mellem 1684 og 87), som stod for Hovedgaards-Taxt 25 Tdr. 6 Skp. 3 Fdk. „ Alb., Skovstyld 2 Tdr. „ Skp. 2 Fdk. 1 Alb. (hvortil man ikke skal feies for Huse under Gaardens Taxt 7 Tdr. 7 Skp. „ Fdk. 2 Alb.) og af Gods her i Lænet 3 Gde i Senderse, 1 i Orritslef, 2 Gde og 1 H. i Seerup, Kiebesløv, Hesthauge, 1 Gd. i Vigerslef, Store Traun, 1 Gd. i Amager, 4 Gde i Kielleby, 2 Gde og 1 H. i Rosterslef, 1 Gd. i Fullerup, 2 i Kaalshauge og 1 i Reveldrup; i alt 150 Tdr. 5 Skp. 3 Fdk. 2 Alb. Bøndergods.

Som Eksempl paa, hvorledes der med den Opmaaling og Taxationsforretning, hvorpaa Matriklen af 1688 er baseret, forresten her paa Egnen blev forfaret (idet nemlig egenlig blot Agerlandet blev taxeret efter Maal, men derimod Engbunden efter Bonitet), vil jeg endvidere herved meddele Fremgangsmaaden saavel ved Rugaard og Elved, som ved Veslinge By, og derhos beslitté mig paa den størst mulige Korriged, helst imod Enden, hvor Udførighed naturligvis ikke vil blive saa nødvendig, som fra Begyndelsen af.

Rugaards Hovedgaard har saaledes ifølge Matriklen følgende Marker:

1) Siellebergs Mark¹⁾), som løber Østen paa Lundten og

1) Ved dette Navn er at bemærke, at der i de gamle og især i de catholske Tider ved enhver Landevei laae et eller flere Sialebierger, hvorhos dette Navns sidste Stavelse ingenlunde hidrører fra Bierg

Vesten paa Kohaugen, har 127 Acre, hvis forskellige Lexington og Bredde opgives, og Engbund høst og her mellem Agrene, som dog meste Parten med Underskov er begroet, og derfor blot kan taxeres for 2 Læs godt Hø og 6 Læs Stærre-Hø.

2) Kongssled Mark, liggende Senden paa Dvæghaugen og Norden paa Sjelleberg Mark, har 65 Acre, hvis Areal opgives, samt Engbund høst og her mellem Agrene og for en stor Deel med Skov begroet, taxeret for 10 Læs godt og 20 Læs Stærre-Hø.

3) Jacob Andersens Lekke, som er inddtaget fra Dvæghaugen, har 28 Acre ic. og Engbund mellem Agrene til $\frac{1}{2}$ Læs godt og $2\frac{1}{2}$ Læs Stærre-Hø, ligesom der ogsaa Vesten i samme Lekke er et Huus med nedterftig Kaal-Jord og 1 Stykke Humle-Jord til en halv Snees Stænger.

4) Smedens Lekke, ligeledes fra Dvæghaugen inddtaget, 12 Acre ic. og Engbund til 1 Læs godt og 2 Læs Stærre-Hø; Nordvest i samme Lekke 1 Huus med nedterftig Kaal-Jord.

5) Claus Lausens Lekke, inddtaget fra Dvæghaugen, har 12 Acre ic. og Eng til 8 Læs Mose-Hø.

(mons); thi de siden som Exemplar anførte Steder af dette Navn laae ingenlunde paa Bierge, men tvertimod paa slet Mark; derimod har det viistnøf, ligesom Herberg, sit Navn af Berg, Biarga og Biørg o: Hialvs-, Rednings- og Tilflugtssteder, ligesom den første Stavelse, Sal, formodentlig (ligesom i det islandse Sæluhus) skal betegne: in remedium animæ, for Sjælens Frelse eller i andægtigt Niemed anlagte, altsaa det hele formodentlig et i velbædigts Niemed anlagt Tilflugtssted for de Reisende, besaarsag der ogsaa fandtes et saadant paa den ældste af Længets Landeveje, der gif om ad Elved (nemlig mellem Bigerslef og Vessling eller paa Vesslinge Storemark, hvor nu Mourids Nielson beer); dernæst et ditto paa den nyere Landevei, der gif om ad Rugaard (nemlig ovennævnte); dernæst et ditto paa den nyeste Landevei, der gaaer om ad Wissenberg (nemlig Østen for denne Kirke); fremdeles et ved Landeveien mellem Odense og Nyborg ic. ic.

6) Lille Nymark, liggende Sønden paa Øvæghaugen og Norden paa Store Mark, har 57 Agre ic. og her og der mellem Agrene Eng til 8 Læs Mose-Hø og 4 Læs godt Hø.

7) Seren Larsens Lekke, indtaget fra Store Nymark, har 31 Agre ic. og Eng til 2 Læs Mose-Hø og $\frac{1}{2}$ Læs godt Hø og Vesten i Lekken 1 Huus med nedterftig Kaal-Jord og Humle-Plet til 1 Snees Stænger.

8) Rasmus Jergensens Lekke med 22 Agre ic. og Engbund mellem Agrene til 2 Læs Mose-Hø og 1 Læs godt Hø; Vesten i Lekken 1 Huus med nedterftig Kaal-Jord.

9) Tranemose, liggende Sønden paa Skolebiergs Mark og Norden paa Hedeboerne, gandske med Buske og Morads "forfattet"; deri slaaes aarlig 6 Læs Stær-Hø og 4 Læs godt Hø.

10) Egemoselskje Nordvest for Gaarden mellem Hebo Mark og Lunne Mark har 121 Agre ic. og Engbund mellem Agrene, som meest med Understov er begroet, til 20 Læs Stær-Hø og 12 Læs godt Hø.

11) Lundemark Norden for Gaarden mellem Folehauge og Mellerens Lekke, 74 Agre ic. og Eng mellem Agrene til 2 Læs godt Hø og 4 Læs Mose-Hø.

12) Mellerens Lekke Østen fra Gaarden mellem Folehauge og Skaderod, 13 Agre og deri med Folehaugen 12 Læs Stær-Hø og 8 Læs godt Hø.

13) Steilebiergs Lekke Østen fra Gaarden mellem Huset og Lunne-(Lande-?)Veien med 10 Agre (hvoriblandt 2, som ere Rytergods) og Eng til 1 Knippe godt Hø og 2 Knipper Mose-Hø; Norden i Lekken 1 Huus med 1 Stykke Kaal-Jord.

14) Mellerlekkens Norden for Gaarden mellem Folehauge og Mollen, 22 Agre, men ingen Engbund.

15) Store Nymark Vesten for Gaarden mellem Kongens

Skov og Skallebierg Mark, 72 Acre og her og der mellem
Acrene Eng til 13 Læs Stær-Hø og 7 Læs godt Hø.

16) Clemens Lække i Haugen ved en Afslukke fra Nymark
ligger Norden fra Gaarden; deri 1 Stykke Jord, som for rum
Tid siden er blevet ploget, og en Engbund, som ei for noget
kan østimeres.

17) Hans Clausens Lække Vesten for Gaarden med 18
Acre og deri 1 Huus med 1 Stykke Kaal-Jord og nogle frugt-
bare Træer samt Engbund til $\frac{1}{2}$ Læs Stær-Hø og 1 Læs
godt Hø.

18) Kostemark Øst for Gaarden mellem Tolehauge og
Bedkerlække, 93 Acre (og deriblandt 2 Stykker Jord, som ei
til Pleieland ere dygtige, men derimod ansatte til Græsaing)
samt 10 Acre, som faldes Tægerbanken, og endvidere 8 Acre
Norden for Kostemark samt Engbund til 2 Læs godt Hø og
6 Læs Stær-Hø.

19) Bedkerlække og Snappenborg ligge Vesten for Koste-
mark og have 95 Acre samt Engbund, med Underskov bevoret,
til 15 Læs godt Hø og 29 Læs Stær-Hø.

20) Skomagerlække Senden for Bedkerlække, 18 Acre og
Eng til 1 Læs godt Hø; Norden i samme Mark 1 Huus med
nedterftig Kaal-Hauge og nogle faa frugtbare Træer.

21) Faarevads Mark Vesten for Skomagerlække, 81 Acre
og Eng, som for en stor Deel med Underskov er bevoret, til
30 Læs godt Hø og 60 Læs Stær-Hø.

22) Urtegaardsmandens Lække Nordost fra Faarevad med
Eng til $\frac{1}{2}$ Læs Hø; ved Huset nogle Urtebeed med nedterftig
Kaal-Jord.

Græsningen over al Rugaards Marker tilligemoed Kohau-
gen og Dvæghaugen findes af Herredsfogden og de 6 Taxe-
ringmænd paa Præster, Batter, Kier og Buske, som ei for

Hebund kunde eragtes, tilligemed Tolehauge og Tranemose, naar Høret er indavlet, i det hele taget (dog Ågerjorden uberegnet) taxeret for aarlig Græsning til 100 Stykker Føres-Heveder.

Rugaards Skov, ansat til 200 Sviins Olden.

Rugaards Mølle bestaaer af 2 Dvensfalls-Dværne og kan intet male om Sommeren, naar det er Vørke, og om Vinteren, naar det er Frost, men blot om Føraar og i Efterhøst; Østen for Møllen er en Hauge, hvori nogle faa Frugttræer og i Nord og i Syd i samme 2 Stykker Hummel-Jord, og Norden for Møllen et lille Stykke Kaal-Hauge.

Hovedgaarden selv har i Syd en Hummel-Hauge og i Vesten ligesaa; Nord for Gaarden en Lysthauge med Frugttræer og endnu mere mod Nord og paa hin Side Mølleraaen en Frugthauge med nogle unge Frugttræer ud; Østen for Gaarden en Hauge og Nordvest fra Gaarden en Kaalhauge (og her have vi saaledes, naar vi medregne de til Møllen henhørende 2, ikke mindre end 8 Hauger ved Rugaard, som i den senere Tid endogsaa med den 9de eller den saakaldte Limehauge ere foregede).

Fiskeri til Gaarden intet andet end i Mølleraaen Geder, Karusser og anden smaa Fisk.

Tørvestier intet; men den haver sin Ildebrand blot af Skoven, som Olden-Skoven uberegnet er alcne Understov, som til Gaardens Reparation kan forneden eragtes.

Elvedgaard har derimod følgende Marker:

1) Læbel (ø: Ladeboel) Mark mellem Gaarden og Bierne Mose, 203 Ågre rc. samt Engbund til 5 Læs Stør. Vesten i Marken 1 Huus med nogen Kaal-Jord og et Stykke Åger-land.

2) Heved Mølle i Gaardens Enemærke, men haver ei været

brugt siden sidste svenske Krig, da den gandste blev ruineret, og om den blev oprettet igjen, kunde den dog af Mangel paa Vand ei male uden om Esterhest og Føraar; dens Tillæg i Ærskelde mellem Label og Hvedesmark er 12 Acre og Engbund til 1 Læs Mose-Hø, og i Lækken Sønden for Huset, som steder til Nedemark, 7 Acre og Eng til 1 Læs 3 Knipper Stær-Hø.

3) Hveghorn- (senere Vienborg-) Huset (som laae ved Vienborg-Mosen, hvor nu Hans Scheuer boer) Sydost i Bege-stoven med 22 Acre og Eng til 18 Knipper Mose-Hø (af denne Mark udgjorde Gaardens nuværende Theekilde-Mark den nordligste Deel).

4) En Lække, liggende Vesten til Anders Pallesens Lække i Vierne (altsaa mellem Vienborg-Mark og Vierne-By), som ogsaa er intaget fra Begestoven (og hvoraf Gaardens nuværende Dyrehaugs-Mark udgjør den nordligste Deel), med 37 Acre og Eng mellem Agrene til 1 Læs 2 Knipper Mose-Hø (og saaledes var det egentlig den Deel af Begestoven, som var udlagt til disse 2 Marker, der i gamle Dage udgjorde Gaardens Dyrehauge, hvorfor ogsaa dette Navn i den sidstnævnte har vedligeholdt sig).

5) Viernemose, som ligger Norden i Labelmark, er gandste med Viekrat begroet og et saadant Morads, at Dvoget ei derudi kan bierge sig, og er dorfor for intet anseet (dette er den store Mose, jeg allerede i Rugaard, 1. p. 15, har omtalt, som 1688 blev for intet anseet og aldeles ikke taxeret eller til Hartkorn ansat, men som siden har aabenbaret sig som en uopstærelig Tørvmose, hvori der hvert Åar er blevet staaret flere 1000 Læs Terv og som vist ved sammes Uffæstning til Vengense o. s. v. har indbragt adskillige af dens Lodseiere flere 100 Daler aarlig ; foruden Græsbeed, Høstet o. s. v.).

6) Nedemark (ɔ: Ryddemark; saaledes kaldet af den Skovs Oprydning, hvormed den tilforn var bevoret) Østen fra Gaarden og indtil Beslinge Mark har 193 Acre (desuden Senden for Nedemark en indhegnet Lække, som Jens Dyre bortbyttede til Nygaarden paa Heden mod en Deel af Skovlekkens; dernæst Østen for denne Lække og Senden for Nedemark 1 Lække, som er bortleiet til Enemærkehuset og bestaaer af 27 Acre); Engbund i Nedemark 15 Læs godt Hø og 35 Læs Mose-Hø (samt i Lækken 1 Læs Mose-Hø).

7) Enemærkehuset Vesten for bemeldte Lække (tilforn beboet af Abraham Laursen, af hvem en Eng paa Gladningen endnu hedder Abrahams Ringel) har en Hauge med nogle faa Frugtræer og nedterftig Kaal-Jord, men bruger en Lække Senden for Huset, som fra Begestoven er indhegnet, paa 13 Acre og Engbund til 6 Knipper Mose-Hø samt en anden Lække Norden for Huset, ligeledes af Begestoven indhegnet, med 5 Acre og Eng til 9 Knipper Mose-Hø.

8) Et Huus Østen i Nedemark ved Leddet (tilforn beboet af Jens Hattemager, efter hvem det endnu kaldes Hattemager-Huset) med 1 lille Lække Senden for Huset paa 3 Acre og Norden for Huset 1 lille Lofte paa 3 Acre; Østen for Huset 1 lille Hauge med nedterftig Kaal-Jord og en lidet Hammel-Plet paa en halv Snees Stenger (den halve Deel af samme Hauge tilhører Beslinge Mænd); men i Husets Lække er Engbund til 2 Knipper Mose-Hø.

9) Vierne-Mark, som bryder Norden (ɔ: mod Nord) paa Labelmark og mod Senden paa Anders Pallesens Lække i Vierne; deri 9 Acre, som kaldes Kibberbjerg og som ei paa en 40 Aars Tid have været pløiede og ei heller blive anseete for Pløiejord, men desuagtet maalte (og da deres Middellængde var 160 og deres Middelbredde 57, fulde man næsten troe at

de ikke udgjorde mere end 5 à 6 Tdr. Land, hvilket dog er urimeligt; imidlertid er det vist, at dette den Tid saa foragtede Købberbjerg nu udgjør det meste af Gaardens 2 nuværende Biernemarker og ingenlunde ansees for det sletterste Pleieland her til Gaarden), men desuden 187 Acre og Engbund til 5 Læs godt Hs og 5 Læs Mose-Hs.

Til Gaarden kan (Agerjorden uberegnet) paa Eng, Batter, Batter, Kær og Underskov med Begestoven, Skovleffen og Kobberbanken græsses 59 Stykker Fæs-Hveder. Skoven tares til 70 Sviins Olden. Senden for Gaarden er en Hummel-Hauge; Østen for Gaarden en Frugthauge; Norden for Gaarden en Lyst- og Kiekkens-Hauge; Vesten og Senden for Gaarden 7 Fiskedamme, hvoraf de 4 ere ganske forgroede og udterrede. Tørvestier haves ingen, men nedtræftig Ildebrand af Skoven.

10) Graverhuset, som ogsaa ligger under Gaardens Tært, har
 a. i Bankors-Mark 29 Acre og Eng til 1 Knippe godt Hs og 29½ Knippe Mose-Hs — b. i Graverhus-Lekken 39 Acre og Eng til $\frac{1}{2}$ Knippe godt Hs og 4½ Læs Mose-Hs og der kan græsses 2 Stykker Fæs-Hveder — c. i Lækken Vesten for Huset 14 Acre og Eng til 4½ Knippe Mose-Hs — d. en Hauge Senden Huset med 24 Frugttræer, saa og en lille Kaal-Hauge — e. Sviins-Olden til 24 Stykker, men hverken Brændeved eller Tørvestier.

11) Bankors-Huset, som ogsaa ligger under Gaardens Tært og har
 a. i Bankors-Mark 9 Acre — b. i Bankors-Lekke 23 Acre, Eng til 5½ Knippe Mose-Hs og kan græsse 1½ Stykke Fæs-Hved — c. i en lidet Lække 10 Acre og Eng til 2½ Knippe Mose-Hs — d. Senden Huset en Hauge med 5 Frugttræer og en lille Kaal-Hauge, men ingen Ildebrændsel.

Endelig Beflinge By, som har følgende Marker :

- 1) Kattebjergs- eller Sandvads-Mark; deri
 a. Sandvaos-Diel med 27 Acre samit Bemærkning ved enhver af samme ikke blot, hvor lang og bred den er, men ogsaa, hvo af Bymændene (nemlig 17 Gaarde og 4 Huse med Jord), der eiede samme, samt Engbunden, der fandtes paa samme, hvilket ligeledes ved alle de følgende er tilfældet — b. Egebiergs-Diel med 20 Acre — c. Travens-Diel med 28 Acre — d. Tiernebierg med 29 Acre — e. Adseret-Diel med 33 Acre — f. Giestofte med 28 Acre — g. Krogsager-Diel med 22 ditto — h. Kattebjergs-Diel med 34 ditto — i. Skov-Dielen med 51 ditto.

Vesten i Marken en Zuemosé, som kaldes Ulvegravs-Mosen, taxeret for unyttig, og en Hauge, kaldet Ulvegravs-Haugen, taxeret for 3 Hoveders Græsning.

Tor nu tillige at see, hvorledes Bymændene den Jord havde deres Jord blandet imellem hinandens og det ikke blot i de forskellige Marker, men ogsaa paa de forskellige Diel, hvori disse Marker vare inddelte, vil jeg her, som Exempel, anføre blot denne ene Marks Lodseiere, hvorfra saaledes det evrige ogsaa med Hensyn til de følgende Marker vil kunne sluttet.

Nr. 3 blandt Gaardmændene havde saaledes til sin Lod i Nr. 1 eller Sandvads-Dielen d. 1ste, 9de, 17de, 23de, 24de; i Nr. 3 eller Travens-Diel d. 23de; i Nr. 5 eller Adseret-Diel d. 6te, 14de, 26de; i Nr. 6 eller Giestofte d. 15de, 24de og i Nr. 7 eller Krogsager d. 6te og 15de Ager. — Nr. 1 blandt Gaardmændene havde i Nr. 1 d. 2den, 3die, 4de, 5te, 6te, 10de og 11te; i Nr. 2 d. 11te; i Nr. 5 d. 7de og i Nr. 6 d. 8de Ager. — Nr. 1 blandt Huusmændene havde i Nr. 1 d. 7de og 8de Ager. — Nr. 2 blandt Gaardmændene i Nr. 1 d. 12te, 13de og 21de; i Nr. 5 d. 8de, 15de, 24de og 25de; i

i Nr. 6 d. 23de og i Nr. 7 d. 5te og 16de Åger — Nr. 10 blandt ditto i Nr. 1 d. 14de, 15de, 18de og 19de; i Nr. 2 d. 1ste, 2den, 3die, 4de, 5te, 13de og 20de; i Nr. 4 d. 11te; i Nr. 5 d. 22de, 23de; i Nr. 6 d. 4de og 26de og i Nr. 7 d. 4de Åger. — Nr. 2 blandt Hhuusmændene havde i Nr. 1 d. 16de Åger. — Nr. 12 blandt Gaardmændene i Nr. 1 d. 20de; i Nr. 2 d. 14de og 19de; i Nr. 3 d. 9de; i Nr. 4 d. 14de og 17de; i Nr. 5 d. 1ste, 2den, 17de og 20de; i Nr. 6 d. 3die og i Nr. 7 d. 9de, 10de, 20de, 21de og 22de Åger — Nr. 17 citto i Nr. 1 d. 22de; i Nr. 5 d. 11te og 12te; i Nr. 6 d. 20de; i Nr. 7 d. 19de og i Nr. 8 d. 32te Åger — Nr. 4 i Nr. 1 d. 25de, 26de og 27de; i Nr. 3 d. 22de; i Nr. 4 d. 10de; i Nr. 5 d. 10de og 32te; i Nr. 6 d. 9de, 18de og 21de og i Nr. 7 d. 8de Åger — Nr. 11 i Nr. 2 d. 6te; i Nr. 3 d. 19de og 21de; i Nr. 4 d. 8de, 14de, 15de, 16de og 18de; i Nr. 5 d. 18de, 19de, 28de og 29de; i Nr. 6 d. 22de og i Nr. 7 d. 13de — Nr. 15 i Nr. 2 d. 7de, 8de og 15de; i Nr. 3 d. 1ste, 2den, 3die, 10de og 11te; i Nr. 4 d. 1ste og 19de; i Nr. 6 d. 1ste, 7de, 16de og 28de; i Nr. 7 d. 1ste; i Nr. 8 d. 21de og i Nr. 9 d. 51de Åger — Nr. 5 i Nr. 2 d. 9de og 17de; i Nr. 3 d. 4de, 5te, 6te, 12te, 13de, 14de og 15de; i Nr. 4 d. 20de; i Nr. 6 d. 11te; i Nr. 9 d. 18de, 44de og 45de Åger — Nr. 6 i Nr. 2 d. 10de og 18de; i Nr. 3 d. 17de, 18de, 24de, 25de og 26de; i Nr. 4 d. 2den, 3die, 4de, 6te og 7de; i Nr. 5 d. 33te; i Nr. 6 d. 27de og i Nr. 8 d. 22de og 31te Åger — Nr. 9 i Nr. 2 d. 12te; i Nr. 4 d. 5te og 9de; i Nr. 5 d. 3die, 5te, 16de, 27de og 30te; i Nr. 6 d. 17de, 19de, 23de og i Nr. 7 d. 14de Åger — Nr. 8 i Nr. 2 d. 16de; i Nr. 3 d. 7de og 8de; i Nr. 5 d. 4de, 13de og 21de; i Nr. 6 d. 2den, 5te, 6te, 10de og 14de og i Nr. 7 d. 7de, 11te og 17de Åger — Nr. 13 i Nr. 3 d. 16de; i Nr. 4 d. 12te og 13de; i Nr. 6 d. 12te

og 13de; i Nr. 7 d. 2den, 3die og 12te og i Nr. 8 d. 30te Åger — Nr. 16 i Nr. 3 d. 20de; i Nr. 5 d. 9de og 31te; i Nr. 7 d. 18de; i Nr. 8 d. 14de; i Nr. 9 d. 17de, 19de, 20de, 21de og 32te Åger — Nr. 14 i Nr. 8 d. 1ste, 2den, 3die, 4de, 5te, 7de, 8de, 9de, 12te, 18de, 19de og 26de; i Nr. 9 d. 1ste, 3die, 5te, 6te, 11te, 12te, 14de, 22de, 23de, 27de, 29de, 30te, 33te, 34te, 39te, 40de og 43de Åger og endelig Manden i Haugaard i Nr. 8 d. 6te, 10de, 11te, 13de, 15de, 16de, 17de, 23de, 25de, 27de, 28de, 29de, 33te og 34te og i Nr. 9 d. 2den, 4de, 7de, 8de, 9de, 13de, 15de, 16de, 21de, 25de, 26de, 28de, 31te, 33te, 36te, 37te, 38te, 41de, 42de, 46de, 47de, 48de og 50de Åger samt en anden Mand (ogsaa udenfor Vestinge) i Nr. 8 d. 20de og 21de Åger.

2) Kiellebyleds-Mark Østen for Byen mellem Kosterslef og Farstrup-Marker:

- a. Grennings-Diel, 91 Ågre — b. Steenbroes-Diel ved Steenbroes-Mose¹⁾, 60 Ågre og blandt dem nogle, der kaldes Couras-Ågre — c. Hvolby Kiørs Ågre, 15 Ågre — d. Overste Lundkiørs Hütte, 9 Ågre — e. Stubelund, 17 Ågre — f. Ledstolpe-Ågre, 22 Ågre — g. Lundbjergs Diel, 24 Ågre — h. Heebæks Ågre, 11 Ågre — i. Vibholm, 8 Ågre — k. Heekrogen, 33 Ågre — l. Sælefs Diel, 35 Ågre — m. Rannes Diel, 18 Ågre — n. Banebjergs Diel, 11 Ågre — o. Heelagre, 9 Ågre — p. Præsthols Ågre, 57 Ågre, og q. Skov-Dielen, 41 Ågre.

¹⁾ Uden Tvivl er det denne Diel, der menes, naar det hedder, at det er et almindeligt Sagn, at i den nu saakaldte Vestre Store-Mark ved Vestinge Norden for Byen til Vigerølef i fordums Dage har ligget en Bondebø, og vist er det ogsaa, at der endnu er et Vandsted, „Gadedammet“ kaldet, der i Vandingen er brolagt, og at dernæst Løbden, i hvilken det ligger, hedder Bytosten og et Ågerfiste den stumpe og et andet den lange Stenebro (niedb. af pastor. loci, Provst Beesen).

3) Hedemarken¹⁾ Vesten for Byen (heri 2 Acre, som kaldes Beenkiste-Acre) med 135 + 21 Acre, hvori saavel Beslinge-, som Hoved-Mænd, have Andeel.

4) Brahes Lække.

a. Sporagre, 30 Acre — b. Brahes Lække, 41 Acre.

5) Nymarken.

a. Skolemals Diel, 59 Acre — b. Thoredams Diel eller Mahl, 36 Acre — c. Sialder Maal, 93 Acre — d. Bregne-hutters Maal, 28 Acre — e. Høj-Lingebergs Diel, 76 Acre (det er dette Bierg, som nu Alle kalde Lindebierg og altsaa give Navn af Linde i stedetfor af Lyng).

6) Sandlækkens Østen for Byen, 42 Acre.

7) Nytofte, 9 Acre.

Desuden havde i Almindelighed enhver Mand der i Byen en lille Toft ved sin Gaard samt en Frugthauge (hvis Treers

1) Man kunde vistnok være i Tvivl, om dette Navn fulde hibrøre fra det gamle Ord, heden o: langt borte, og altsaa fulde betegne Beslinges Byes langt borte liggende Udmærk eller ogsaa deraf, at denne Streækning i gamle Dage var en Lyngbegroet Hede; dog fulde jeg snarest troe det sidste; thi den var langtfra ikke Byens langst borte liggende Jord (esterom i det mindste Stormarken var længere borte) og Jordens Beskaffenhed lader ogsaa formode, at den i gamle Dage nok kunde have været en virkelig Hede; thi, naar man undtager hvad der er allernarmest ved Byen, er hele Streækningen for største Deel sandig og mager eller suur og sumpig, saa at den med Rette regnes for den ufrugtbareste Deel af Sognet, og uagtet den i den senere Tid og i en lang Tække af Åar er bleven omhyggelig dyrket, sees endnu hist og her Lyng derpaa (ligesom der ogsaa paa mange Steder findes Åhl), saa at, om Dyrkningen igien ophørte, vilde det vistnok ikke være ret længe, inden den igien blev en virkelig Lynghede. Dafaa tilholder Sagnet, at der i gamle Dage ligefra Gilster og indtil Bigersleff havde strakt sig en uden Hegn eller anden Afbrydelse fortæbende Lynghede, der ogsaa endnu ved Stednavnenes Beskaffenhed heel tydeligt betegnes (medd. af pastor loci, hr. Provst Boesen).

Antal opgives) og en Kaalhauge, ligesom 6 af dem en Humleplet paa 70 à 100 Stænger. Ligeledes havde ogsaa Huusmandene (paa Østken nær) det samme; dog var der kun 1 af dem, der havde en Humleplet paa 30 Stænger.

8) Lindebiergs Mark.

- a. det første Maal, 84 Acre — b. Gledmosebierg, 23 Acre — c. Storbierg, 10 Acre — d. Ertebierg, 13 Acre — e. Ellebierg, 13 Acre — f. Høie Lindebierg, 21 Acre — g. Knoldemaal, 13 Acre.

9) Hestmark.

- a. Holmemaal, 18 Acre — b. Tyrehuttene, 10 Acre — c. Dandemaal (deri Dedagre og Strompeholm), 36 Acre — d. Maaleeng.

10) Klaks Mark.

- a. Votofte, 21 Acre — b. Skrinf, 11 Acre — c. Gamle Hesthave, 5 Acre — d. Hulebæks Acre, 2 Acre — e. Græleger, 16 Acre — f. Lubekrog, 11 Acre — g. Hvedeholm, 16 Acre — h. Mosebierg, 11 Acre — i. Kene (o: Kærne-) Acre, 21 Acre — k. Hjøfventorn (o: Hybentorn), 21 Acre — l. Klaks Diel, 23 Acre — m. Nørregaards Diel, 8 Acre — n. Krogen, 32 Acre.

11) Beslinge Skov mellem Byen og Esterhæll Mark, hvori 3 Mand i Kosterslef ogsaa have Deel.

12) Bankors Mark, 99 Acre.

13) En Undeel i Kosterslef Mark nemlig

A. i Lunebiergs Mark paa

- a. Stavnebiergs Diel, 4 Acre — b. Dragehris Diel, 5 Acre — c. Markleeds Diel, 3 Acre — d. Brenles Diel, 2 Acre — e. Lille Diel, 2 Acre — f. Aßelunds Diel, 3 Acre.

B. i Lusehris Mark paa

- a. Store Heeds Diel, 5 Acre, og paa b. Lammekrogs Diel, 2 Acre.



1689 indgav døværende Skolemester o: Rector, Niels Knudsen, i Bogense følgende Indberetning om sine og Skolens Indkomster:

1) Af Bogense By havde Skolemesteren 8 £ af hvert Hus om Året, intet Offer om Hættidagene, men nogle få Accidenter ved Barnedaab, Kirkegang og Bryllup.

2) Af Klinte og Grindlse Sogne havde han aarlig 1 £ Byg, 22 Giæs og 2 Lam, men Skolebernene 3 Ørter Byg, 28 Giæs, 40 Snese Eg og den hele Midsommers-Tiende; dog havde de begge i nogle År kun faaet 1 £ Byg og hverten Giæs, Lam eller Eg; desforuden skulde Skolemester have af en Gaard i Grindlse 1 Ørte Byg, som han i 9 eller 10 År ikke havde faaet.

3) Af Næraa og Høierup Sogne skulde Skolemester have 2 Ørter Byg, 12 Giæs og 2 Lam, hvoraf han i nogle År kun havde faaet 2 Ødr. Byg; ligeledes skulde Disciplene have 1 £ Byg, 16 Giæs, 2 Lam og 20 Snese Eg, af hvilke de i mange År intet havde faaet.

4) Af Skamby Sogn:

Skolemester 1 Ørte Byg, men i de 2 sidste År intet.

5) Af Guldborg og Sandager Sogne:

Skolemester 1 Ørte Byg og 4 Giæs; de sidste havde han ikke faaet i 3 År.

Disciplene 2 Ørter Byg, 12 Giæs og 12 Snese Eg og hele Midsommers-Tienden, af hvilke de dog i mange År ikke havde faaet det ringeste og Substituten (o: Degnen; altsaa var det vel ham, der skulde betale det) desvagtet sal. Bisshop Dr. Niels Bangs Kvittering (formodentlig hans Tilladelse til at være fri for denne Afgift).

6) Af Gilby og Meelby Sogne:

Skolemester 1 Ørte Byg og 6 Giæs; de sidste havde han i 3 Åar ikke faaet.

Disciplene 2 Ørter Byg, 12 Giæs, 14 Snese Eg, 8 Bred og hele Midsommers-Tienden, af hvilke de i Åar intet havde faaet.

7) Af Vierslef- og Beblinge- samt Sønderse-Sogne pensioneredes der intet.

8) Af Skouby Sogn havde sal. Dr. Niels Bang (1663—76) bevilget Capellanen, Hr. Laurids Danielsen, i Bogense (1660—90) det, som tilforn laae til Hørernes Bestilling.

9) Af Dre Sogn:

Skolemester 6 Skp. Byg og 4 Giæs.

Bernene 1 Æ Byg, 8 Giæs, 8 Snese Eg og halv Midsommers-Tiende; men begge havde for forrige Åar blot faaet 2 Ødr. Byg, 6 Giæs og 1 Lam.

10) Sørslef Sogn var tillagt Skolemester af Kongen istedetfor 20 Slettedaler, som han fær ned af Bogense By, og saaledes havde han altid der de 2 Parter af Degnerenten og Substituten den 3die; men, siden Forandring skete af sal. Dr. Niels Bang, havde han kun af Sognet 3 Ørter Byg, 2 Lam og 6 Snese Eg.

11) Haarslef Sogn havde Dr. Niels Bang tillagt Skolemester istedetfor Sørslef Sogn; altsaa skulde han have 2 Parter af Degnerenten der, ligesom tilforn af Sørslef; men forgangen Åar havde han ikun faaet 2 Æ Byg og 6 Skp. Havre, som ikke var det halve af hvad der gaaer af Sognet; heller ikke havde han faaet Midsommers-Tiende i 2 Åar.

Grunden til denne Mands vistnok særige Tilstand bestod uden tvivl deri, at Degne-Intraderne eller den saakaldte Degnerente af Landsbysognene oprindeligtvis vare tillagte Rector, som sen, imod at han ved en Skolediscipel (de saakaldte

Læbedegne) lod Kirkesangen o. s. v. bestyre; men, efterhaanden som man nu bestræbte sig for at ansætte faste Degne (de saakaldte Substituter eller Sædedegne) ved Landsbykaldene, blevе de 2 Trediedele af Degnerenten endnu tilstaaede Rector, hvorimod Substituten skulde leve af den ene Trediedeel og hvad mere, der ellers for ham kunde affalde; men, da han naturligvis ikke kunde dette, saa tærede han paa Rector, idet han lod være at betale hvad han virkelig de jure var ham skyldig. Det var altsaa virkelig en Kamp paa Ltv og Død mellem Rector og alle Landsbydegnene om hvo, der først skulde førelle ihiel.

S. A. døde General og Geheimraad Frederik Arenstorff til Svanholm og Overgaard, som ogsaa eiede Harritslesgaard her i Lænet, der nu ved hans Død tilfaldt hans Enke, Fru Augusta Elisabeth Rumohr.

S. A. afbrændte Præstegaarden i Dre eller maaſſee rettere, da lod Præsten, Ernst Günther Helm (f. i Sønderborg 1638, Præst i Haarslef 1666 og i Dre og Brenderup 1688, gift 1653 (1668?) med Anne Gudessdatter, f. i Ågernes Præstegaard, med hvem han levede i 47 Åar, avlede 3 Sønner og 2 Døtre og døde 1715) den afbrændte Præstegaard opbygge.

S. A. Commissions-Udlæg (til hvem nævnes ikke, men formodentlig til Øregaard) paa et Huus i Dre Sogn, Skodstrup By.

S. A. omrent blev der gjort en Ridvise over et Bryllup, en Adelsmand gjorde for 2 af sine Folk, hvor alle Herreds-Præsterne vare inbudne, men hvor det gik for knapt og sparsomligt til (see 1688).

S. A. (eller rettere 1690; Bloch, 1, p. 143) døde Amts-forvalter og Borgemester i Odense, Jens Eriksen, som baade

eiede Hollusgaard og Dallund her i Lænet, hvilken sidste der-
ved tilfaldt hans Enke, Maren Bang, efr. 1687 & 1690.

1690 gjorde Sognepræsten i Bogense, Hr. Anders Chel-
dorph, Rede for sine Indkomster efter den Methode, hvorefter
ifelge kongelig Ordre af 1ste Febr. s. A. de nye „Stiftsbøger“
skulde indrettes, nemlig saaledes, som følger:

1) Decimanter.

- a. I Hovedsognet, Bogense, ere 78 Gaardeiere, hver anslaaet
i Matriklen til 4 Skp. Hartkoru, og af hver Gaards-Gie,
som besaacs, gives Præsten i Tiende $4\frac{1}{2}$ Skp. Byg;
men, da mange jævnlig ligge øde, beleber det kun til
20 Tænder. Øvægtienden (hvorit et Lam regnes for 2 β ,
en Kalv 2 β , en Gris 1 β og et Føl 4 β) andrager
(eller beleber sig til) 3 β & 4 β . Ebels beboes af Gierens
Tjenestefolk; den ligger vel under Byens Taxt; men saa-
vel Korn-, som Øvæg-Tienden, skal efter kongelig Dom
af 1656 deles mellem Sognepræsterne i Bogense og Klinte;
dog nydes endnu ingen Korttiende formedelst et kongeligt
Benaadningsbrev af 1666, confirmeret 1670.
- b. Annex-Sognet, som bestaaer af 6 Byer og 2 Gneste-
Gaarde nemlig Brandholt og Ellegaard, har 57 Deciman-
ter, hvis Kongetiende efter Matriklen beleber til 39 Tæn-
der; men, da ofte noget ligger øde, faaes der sidden over
24 Tdr. samt en Kiendelse, naar de have Hør eller Hamp.
Midsommers Øvægtiende stiftes i 3 Parter og til Præ-
stens Part kommer: Lam, 8 à 10; Gies, 5; Kalve- og
Grise-Penge, 1 à 10 β . Derimod nyder Præsten ene
Føl-Penge à 6 β og Bi-Penge à 8 β , som beløbe om-
trecent til 6 à 7 β .

2) Reditus festivales:

Hætidsoffer af begge Sognene, 30 Slettedaler; ingen S.

Hans- og Jule-Rente; i Paasterente af en heel Gaard 10 \varnothing g og af en halv 5 \varnothing g; ved Paaske- og Mikkels-Tid skulde desuden ethvert Ildsted i Kibstaden give Presten 4 ss , altsaa 2 Slettedaler.

3) Ædificia:

Presten hoer i Kirkens Residents, som er kun slet og ringe, et Stuehus paa 16 Fag og et lille lavt Ladhuus paa 14 Fag, og giver Grundstat, $5\frac{1}{2}$ \AA . Haugerummet er kun en lille Kaalhauge. Jord vertil er et Gaards-Eie til 4 Skp. Hartkorn; en lille Rodhauge i Teglgårdsbyden, som Presten har magestiftet til Capellanen imod hans Hauge, hvori kan saaes $2\frac{1}{2}$ Skp.; en lille Rodhauge ved Gyden til Kirken, hvori saaes 1 Fierding Korn; en Lekke i Skaarup, som skylder 12 Skp. Byg; en ditto i Xofte, som skylder ditto; 23 Stykker Jord i Gammelmark, som Presten nyder for Viin og Bred og staaer for Jordstat, 10 \AA 12 ss . Residentsen er taxeret for 200 Slettedaler og Grunden for 20 Slettedaler, men er ikke det halve værd. Intet Inventar uden en gammel Kistebank. Der ligger et Huus til Præstekaldet i Kærby, som staaer for 2 \AA dr. 4 Skp. 1 \AA fd. 1 Alb., gav i forrige Tider 3 \AA dr. Byg i Landgilde, men nu kun 1 Skp. Korn og 1 Ugedag, da det svarer fulde Skatter, istedetfor andet geistligt Gods kun halv Skat. Unnergaarden ligger ogsaa i Kærby, staaer for 8 \AA dr. 4 Skp. 3 \AA fd. 2 Alb. (dens Jordstifter, som ligge i Kattebjergs-, Mose-, Ellefær-, Ny- og Ellegaards-Marker, opregnes ved Navn) og svarer 10 Skp. Rug, 10 Skp. Havre og 6 \AA dr. Byg foruden Hovarbeide og Wegter, men er forarmet, da Gaarden brændte 1685.

4) Beneficia: Aldesles ingen (og dog klager Presten i Guldborg f. \AA ., at en Gaard i Smidstrup giver al sin Tiende til Presten i Bogense).

5) Gravamina:

- a. Bogense Byes Ringhed er altfor vide bekjendt; kun faa Indraanere og de fleste af disse fattige.
- b. Annex-Sognet forringes aarlig; forrige Aar blev 3 Gaarde ede i Harritslef foruden den ene, der alt var det, og i Skouby og Eftildstrup ere de saa forarmede, at de om Foraaret hverken have at øde eller at saae og ved Midsommers Tid hverken Lam eller Grise at tiende af, som Egnen overhovedet er skarp og sandig.
- c. Sognepræsten pensionerer aarlig 20 Rdlr. til Bogense Byes Capellan og desforuden stasser ham Hest og Vogn samt prædiker for ham til Aftensang, hver Gang han fortetter Dienesten i Annexet.
- d. Residenten er saa ringe, at Præsten maa leie Huus i Byen til sin Aar og Tiende.
- e. Af Ebels nydes ingen Korntiente, fordi den, som sagt, derfor ifølge kongelig Benaadning er fri i 20 Aar fra Borgemester Hans Jorgensens Død (NB.), som først døde 1681.
- f. Annexgaarden i Kærby har siden den ulykkelige Ildebrand (1685) ikke funnet yde alt sit Landgilde og rester over 20 Aar. Af Huset samme steds bekommes intet Landgilde, fordi det skal svare fuld Skat. Af de 2 Løkker, som ligeledes give fuld Skat, svares stundom nogen og stundom ingen Afgift.
- g. Af Harritslesgaard nydes nu ikke mere, som tilforn, Af-gift.
- h. Nogle Huse under samme Gaards Kart have siden den nye Lovs Publication ikke villet tiende.
- i. Stor Mangel paa Ho og Græsning, saa at af det første kun avles 3 Læs.

- k. Ved Bogense er en Mark, som kaldes Gammelmark eller „Guldjorden“, der aldeles ingen Tiende giver.
- l. Ingen Trolovelses-Penge gives her, som paa andre Ste-der, stændt Trolovelserne ere saa sieldue, at der forefalder kun een hvert andet Åar.
- m. Præsten maa give Personal-Skat, som en stor, riig og mægtig Kibstædpræst.
- 6) *Hospitia pauperum*: Et gammelt brefstædligt Leer-huus paa 9 Tag kaldes de Fattiges Boder, hvor 2 gamle Kvinder nyde fri Huusnærelse. En af Bogense fordomis Bor-gemestre, Mads Ibsen, skal have stiftet det; men der er intet Tillæg.
- 7) *Schola publica*: En lidet Latin-skole, hvor undertiden 5, undertiden 6 Disciple frequentere.
- 8) *Documenta publica*: Ikke saa meget, som et Bog-stav, uden Kirkebogen, hvori der findes lidet over et År bestre-vet „Pergament“, som dog ikke giver nogen særdeles Oplysning.
- S. A. gav Capellanen i Bogense, Hr. Laurids Daniels-en Cholerus, følgende Oplysning om sit Embeds Indtægter:
- 1) *Decimanter*: Han nyder aldeles ingen Tiende.
 - 2) *Reditus festivales*: Øffer til de store Høitider af begge Sogne, omrent 15 Slettedaler, og i S. Hans-Rente af Skouby Sogn 4 Lam.
 - 3) *Ædificia*: Ingen Residents, men faaer af Kirken 16 Slettedaler til Huusleie.
 - 4) *Beneficia*: Et Gaards-Gie, som af Arilds Tid haver ligget til Capellaniet og staar for 4 Skp. Sognepræsten pen-sionerer til Capellanen 20 Daler aarlig og af Bogense Kirke faaer han aarlig 4 Slettedaler.
 - 5) *Legata*: Noget Vicarie-Gods, som af adskillige Adels-mænd er perpetueret til Capellaniet, nemlig

- a. et Gaards-Eie paa 4 Skp., stoenlet af Axel Brahe 1596; dernæst af samme
- b. en lidet Hauge ved Sognepræstens Residents, som Capellanen for sin Livstid har magesiftet til Sognepræsten mod en Hauge i Teglgaardsgyden, hvoraf han aarlig faaer 3 £.
- c. 2 smaa Huse ved Stranden; af begge nydes aarlig 3 £.
- d. en lidet Rodhauge, givet 1656 af Hr. Peder i Skydeborg og styrder aarlig 1 £, og
- e. en lille Rodhauge, hvor Capellanens Residents fordum stod og som styrder aarlig 3 £.

6) Gravamina:

- a. Pension til Capellanens Medtjenet foruden Mad og Øre., 15 Slettedaler (vi saae nemlig ovenfor, at Capellanen den Aar var saa gammel, at han selv maatte holde Capellan eft. 1660).
- b. De 2 Aar. Byg, Capellanen tilforu ned af Skouby Kirkes Tiende, ere ham for nogle Aar siden fratagne.
- c. N. indgår Skolemesteren eller Rectoren, Niels Knudsen, i Bogense efter følgende Indberetning (eft. 1689):

1) Skolemesters Len:

- a. Reditus festivales: I S. Hans-Rente en Fierdedeel af Øvægtinden, som belebter omrent 1 £; i Paaste- og Mikkels-Rente 4 £ af hvert Huus, som kan lebe til 2 Slettedaler.
- b. AEdificia: Skolen er slet, af 7 Tag Huus med Straatag paa den ene Side.
- c. Beneficia: Af Klinte og Grindlese skulde han have 1 £ Byg, 12 Giæs, 2 Lam og 1 Orte Byg af en Gaard i Grindlese; af Næraa og Heierup 1 £ Byg, 12 Giæs og 2 Lam; af Skanby 1 Orte Byg; af Guldborg og

Sandager 1 Orte Byg og 4 Giæs; af Skouby, som tilforn laae til Hærernes Bestilling, har Degenen nu al Tegnerenten; af Gilby og Melby 1 Orte Byg og 6 Giæs; af Dre 6 Skp. Byg og 4 Giæs; af Særslef, som 1601 blev ham tilstaaet istedetfor 20 Rdlr., han fæt ned af Byen, Bogense, skulde han have aarlig 6 Orter Byg, 6 Lam, 20 Snese Eg; men, siden forrige Bispe, Dr. Niels Bang, bevilgede Substituten (d: Degenen) det, har han kun deraf 3 Orter Byg, 2 Lam og 6 Snese Eg; af Haarslef Sogn har han havt 3 Orter Byg, for det hele blev ham tillagt istedetfor Særslef, hvoraf han i forrige Tider fik 3 Orter Byg, 4 Ædr. Havre og 6 Lam; men nu paa nogen Tid har han kun faaet 2 Æ Byg, 1 Ædr. Havre og ingen Lam.

d. Legata: Ifelge Axel Brahes Gavebrev af 1596 paa 2 Vaninger i Bogense til Capellanen og Skolemesteren skulde han af den ene have 8 Æ og af den anden 1 slet Mark.

e. Gravamina: Skolemester har mistet: i Klinte og Grindlese 2 Orter Byg, 2 Lam og 12 Giæs; i Mæraa og Høierup 8 Skp. Byg, 2 Lam og 12 Giæs; i Skamby 1 Orte Byg; i Guldbierg og Sandager 4 Giæs; i Gilby og Melby 1 Orte Byg; i Særslef 3 Orter Byg, 4 Lam og 14 Snese Eg; i Haarslef 3 Ædr. Byg, 6 Lam og 3 Ædr. Havre og endelig Jordstylden af Axel Brahes Vaninger.

2) Skolebørnene skulle nyde:

Af Guldberg og Sandager 1 Æ Byg, 12 Giæs, 20 Snese Eg og den halve Midsommers-Tiende; men, siden forrige Bispe, Dr. Niels Bang, har tillagt Substituten det, harde de nu i nogle Aar intet faaet.

Af Gilby og Meilby 1 \ddag Byg, 12 Giæs, 14 Snese \varnothing g,
nogle faa Brød og den halve Midsommers-Tiende; men nu faae
de kun 1 \ddag . Byg.

Af Dre Sogn 1 \ddag Byg, 8 Giæs, 8 Snese \varnothing g og den
halve Midsommers-Tiende; men nu faae de 2 \ddag .dr. Byg, 4
Giæs, 4 Snese \varnothing g og 1 Lam.

Af Klinte og Grindlse 3 Ørter Byg, 28 Giæs, 40 Snese
 \varnothing g og den halve Midsommers-Tiende; men i nogle λ ar have
de ikun faaet 1 Ørte Byg.

Af Næraa og Høierup 1 \ddag Byg, 13 Giæs, 2 Lam og
10 Snese \varnothing g; men nu i mange λ ar, siden Patronen, Rudolph v. Podebust, indsatte Sædedeign der paa Stedet, have
de intet faaet.

S. A. hedder det om Klokkeren i Bogense, Jørgen Henriksen, Indtægter, at han nyder: Af Kirken 8 Slettedaler i
Huusleie; Øffer til de 3 store Heitider, hver Gang 3 \varnothing ; uvist
Øffer og Begravelses-Penge, 5 \varnothing ; en lille Hauge, som kan
besaaes med 1 Skp. Korn.

S. A. hedder det om Degnen i Skouby, Willum Jensens,
Indkomst: Huset, han beboer, er øde og forfaldent; Jordene
staaer for 10 Skp., men kan saaes med 2 λ onder; Degne-
korn er af en heel Gaard 2 og af en halv 1 Skp. Byg;
Midsommers-Tiende er 3 Lam og 3 Giæs og Øffer til hver
af de store Heitider udgjør 5 \varnothing .

S. A. var Peder Frederiksen Borgemeester i Bogense.

S. A. begynder atter en af Byens Tingbøger og da var
endnu Niels Basse Byfoged.

S. A. var allerede Sognepræsten i Guldborg og Sand-
ager, Hr. Niels Bang, død og Mag. Jacob Hiorth i hans Sted
Præst i disse Sogne (født i Gilby, hvor hans Fader, Hr. Lau-
rids Hiorth, var Sognepræst, blev mellem 1688 og 90 Sogne-

præst i Guldberg, 1700 Magister, siden Probst i Herredet, men 1705 Sognepræst til Dalum og Sanderum; han var gift 1) med Formandens Enke, Pernille Rosenberg, og 2) med Bor- gemester Johan Mikkelsens Enke af Middelfart, Mette Bang, en Datter af Mag. Hans Bang i Bogense; Giesing, 3, p. 171); thi han indgiver i dette Aar følgende Indberetning om Sognets geistlige Intrader, nemlig med Hensyntil Præsten:

1) Decimanter i Guldberg Sogn 14 nemlig 4 hele og 10 halve Gaarde og af disse 11 tiende de 10 det meste til Præsten i Sørslev, de 4 en Deel deraf og 1 i Smidstrup giver al sin Tiende til Præsten i Bogense. I Sandager S. ere 17 Decimanter nemlig 4 hele og 13 halve Gaarde samt nogle Huse med lidet Jord til, som og tillsigemed en halv Gaard tiende til Sørslev. Korntienden er af Guldberg S. 3 Ædr. 6 Skp. Rug og 4 Ædr. 4 Skp. Byg og af Sandager 3 Ædr. 6 Skp. Rug, 6 Ædr. Byg, 1 Æd. 7 Skp. Havre, men har formindelst de mange øde Gaarde og de senere Aars Misvært ikke engang Alt været at bekomme. Øvrgtienden er forme delst den onde Græsbeed 2 à 3 Lam af hvert Sogn til hver 3die Part samt 1 eller $1\frac{1}{2}$ \AA til alle 3 Parter for Kalve og Grise. Gaafetienden er, som Lammetienden. Fel-Penge og Bi-Penge nyder Præsten ene; men det er her kun lidet af.

2) Reditus festivales: Øffer til de 3 store Højtider, 11 Slettedaler og 2 \AA ; thi Sognefolket er meget fattigt og har ei Raad til at holde Dienestefolk og af Sandagergaard gaaer sieldent Øffer uden af 2 Dienestefolk, $\frac{1}{2}$ Mark. Paasferrenten er 10 \AA g af de fleste Gaarde og, naar de fordres, svares der tidt, at de have ingen Hns.

3) Ædificia: Præstegaarden, som en adelig Domfru skal have ståenket, er ufrei og Landgilden svares til Kirken; den var derhos saa brøffældig, at nærværende Præst saa godt som paa

ny har maatte lade den opbygge. Jorderne ere: I Kirkemar-
ken (som bruges 2 Åar og hviler 2 Åar) Toften, Krogagre,
Bredbust, Romøse, Enemærket og Bruunholm; i Kirkelskken
(som, fordi den er høj, sandig og ond, hviler 6—9 Åar og
bruges 2) nogle Hütte, som ere Glov-Sand og hvoraf fielden
faaes Sæden; i Dugsmark (som hviler hvort 3de Åar) Syn-
dermøse, Tornbierg, Holgade, Graakær, Rækær, Brumbierg
og Snogsbierg; i Lillemark (som hviler hvort 3de Åar) Lam-
mehauge, Romøse, Skovsbierg, Tronagre og Velbystæute; og-
saa er der lidet Eng til i Syndermarken, Kirkeengen &c.; men
der er en „uørkelig“ (d: uoverkommelig) Mængde Gjærder til
Gaarden og den er i gl. Matrikel ansat for 4 Ædr., men i
ny Matrikel for 8 Ædr. „ Skp. 1 Fdk. 1 Alb.; dernæst ere
der 2 jordløse Huse i Byen, hvoraf det ene svarer en Ugedag,
men det andet slet intet. Af Bonnergaarden skulde svares 4
Ædr. 4 Skp. Byg, $\frac{1}{2}$ Otting Smør, 2 Høns og 3 Gjæs;
men deraf er stundom noget og stundom intet at erholde (dens
Jordstifter opregnes). Inventarium er et gammelt langt Ege-
bord. Den svarer, som andet geistligt Gods, kun halv Skat,
men Personel-Skat og Nyterpenge, som fuld Skat.

4) Beneficia: Kongetinden af Guldborg Sogn. En-
deel Jord paa Harritslef-Mark skal tilforn have ligget til Prä-
stegaarden, men ligger nu under Harritslefsgaards Hoved-Tart.
For de Bonnergaarde, som ere afbrudte og lagte under Hoved-
gaards-Tart, gives af Enggaard 3 Ædr. Byg og 2 Ædr. 4
Skp. Rug, af Sandagergaard ligesaa meget; men dette sidste
faae Præsten ikke, siden Geheimeraad Morten Schinkel kom til
Gaarden. Præsten har hverken Tørvestier eller Brandsel og
maa dersor tidt om Vinteren med Kone og Barn „tude i Nøve“;
thi der er vel en lille Skovskelke til Prästegaarden, men det

er kun en halv Snees unge Bøge veri. Accidentia ere saare ringe.

5) Gravamina:

- a. Decimanternes Formindskelse, saa at i Sandager Sogn ere 6 øde halve Gaarde og 4 øde Huse.
- b. Mølleren til Sandagergaard gav stedse Tiende af sin Jord; men nu have de taget Jorden til Hovedgaarden og tiende altsaa intet.
- c. Ho er kun lidet og Tørvestier, Brændsel og Giardsel intet.

S. A. hedder det, at Substituten i Guldberg, Jens Hansen, der, som sagt, 1664 blev bestykket af Dr. Niels Bang, havde følgende Intrader: Af Decimanterne skulle han have 2 Skp. Byg; men af mange faaer han kun 1 Skp. og det endda slet Korn. Giæs skulle han have, 1 af hver Gaard; men mange ville kun give $\frac{1}{2}$ og andre svare, at de ere døde. Døegtienden af begge Sogne er 2 à 3 Lam, 2 Giæs og 4 à 6 β i Penge. Øffer var tilforn 1 Daler 2 β , men nu kun 1 Daler, og af Sandagergaard fik han til sidste Juul 2 β og til Paaske 4 β . Til Paaskerente give nogle en Snees Egg, andre $\frac{1}{2}$ Snees og andre svare, at de har ingen Høns. Bred har de vel tilforn givet til Læbedegnene; men nu faaes der ingen. Degnebolig er der ikke, men maa leies. En Kirkejord er der i Sandager S. i N. Esterbelle By, som afgiver 8 Skp. Byg til Substituten, hvorimod han til Skolemester i Bogense maa afgive 12 Skp. Byg. Tær og Brændsel har han ikke.

S. A. skal ifalge den foregaaende Præsteindberetning Geheimeraad Morten Skinkel til Schholm have eiet Sandagergaard, hvilket er heel mærkeligt, da den i den saakaldte nye Matrikel af 1688 tilstyrives Christian Pappenheim til Rorbek

og allerede 1691, som det følgende vil udviise, tilhørte Admilitets-Assesfor Hans Knudsen.

S. A. giver Sognepræsten i Gilby, Hr. Rasmus Madsen (som altsaa skulde være Hr. Rasmus Knudsens Efterfølger (see 1688), ifald dette Navn ellers ikke, som jeg formoder, er en Skriverfeil i ny Matrikel istedetfor hiint), og som tillige var Provst i Skouby-Herred, følgende Indberetning om sine Indkomster af Gilby og Meilby:

1) Decimanter i Gilby S. 21 (med Sandager Melle) og i Meilby Sogn 20. Begge Sogne ere anslagne til 21 Ortuger Byg, som dog ikke uden i frugtbare Maringer kan bekommes. Af Her og Hamp faaer Præsten ikke det halve af hvad han kunde tilkomme. Af Ørter og Boghvede skulde han have en Trediedeel; men der faaes kun lidet. Af Døegtienden bekommer han en Trediedeel; Lam 5 à 6, Grise 1 à 2, Gies 6 à 7 og 1 & Penge af begge Sogne. Fel- og Bi-Penge nyder han alene; men Bipladser ere her ikke og af hvert Fel svares kun 4 s, saa at det hele af begge Sogne kan være 3 &.

2) Reditus festivales: Til de 3 store Høitider havde han tilforn 12 Slettedaler til hver, men nu kun 10 à 11 i det hrieste af begge Sogne, da Sognefolkene nu ere færre og forarmede; andre Øffre ved Barnedaab, Varseler, Brudefolk og Liig, 6 à 7 Daler; thi de fleste lade deres Døde begrave uden Sang og Klokkeklang og engang gik det 7 Mar forbi, hvor der ingen Brudefolk var; Paafferenten er en Snees Eg af hver heel Gaard.

3) Ædificia: Her er en fri Præstegaard, hvorfaf Formanden har bygt Stuehuset, og den nærværende Præst har afbetaalt Præstegaarden, som med Capital og Renter beleber 300 Slettedaler. Den Præstegaarden tillagte Grund er i Flammekær-Mark (paa Korsvei, Neffshei, Særebierg, Heden,

Havredal, Beedager, Ottetkier, Xubring, Kind, Lundehær, Lundemark, Gammeltoft, Staadderhave og Kasindal), Norremark eller Tøkkelunds-Mark, Brunebiergs-Mark (paa Loftekier, Gadager, Hvalpeskier, Ruldager, Toghøj, Skienkier, Kilegjørde, Gundespield, Vejager, Leergavestkier, Heldager), i Tøkkelunds-Mark (paa Kiledam, Alfarvei, Mallestente, Tronager, Skovhave og Meelager); dernæst en Eng, kaldet Abelslund, hvorfra kan avles 1 Læs Hø og i alle Markerne 2 à 3 Læs. Jordens er i ny Matrikel ansat for 9 Tdr. 5 Skpr. " Fdk. 1 Alb. Minnergaardens Jord i Meilby (som styrkevis opregnes) er sat for 8 Tdr. 2 Skp. 1 Fdk. 3 Alb. Landgilden er foruden Hovning 1 à Byg, 1 Ørte Havre, 1 Ottig Smør, 1 $\frac{1}{4}$ Grispenge og 1 Ydelam.

4) **Benesieia** eller **Bona mensalia**: Af gammel Adel er tillagt 1 Æ Byg, 2 Skp. Havre, 2 Giæs, 1 Par Hens og 1 Ottig Smør, som ydes fra en Gaard i Svenstrup i Særslev Sogn. Af jordiske Huse, som Præsten og hans Formand have ladet bygge, ere der 3 i Meilby, 1 i Fullerup og 6 i Gilby, hvoraf de nyde 1 Ugedag.

5) **Gravamina:**

- Decimanternes Formindstelse.** Her har længe været 3 øde Gaarde og for 2 Åar siden blev den 4de det. Desuden er der 4 i Gilby Sogn, som have Jord i et andet Sogn, kaldet Kasford, hvoraf Præsten ingen Tiende bekommer. Døgsaa af Sandager Malle fik han tilforn Tiende, men ikke, siden Malleren frasagde sig den og den blev lagt ind under Gaarden. Desuden ere alle Decimanterne paa 2 nær fattige.
- Der er til Præstegaarden stor Mangel paa Hø og Foder og af Ildebrand, Tervestkier og Giærosel aldeles intet.
- Schola publica:** Her er ingen Skole uden den, som nær-

verende Præst har ladet bygge, som selv holder Sognebornene frie paa egen Bekostning.

S. A. hedder det om Substituten i Eisby, Laurids Møgensens, Intrader: Af hver Gaard skulde han nyde 2 Skp. Byg; men nogle give kun 1, andre intet, og deraf skulde han til Bogense Skole, „medens den var ved Magt“, endda svare $\frac{1}{2}$ Ørte Byg; dernæst af hver Gaard 1 Gaas; men nogle give kun en halv og andre ingen og deraf skulde han endda give 18 til Bogense Skole, medens den var i Magt; Offer til hver af de 3 Hætider, 1 Daler af begge Sogne; St. Hans- eller Midsommers-Tiende, 2 Lam, 1 Griis, 6 à 7 ß i Penge, hvorfaf det halve til Bogense Skole; Paasterente af hver Gaard, 1 Snees Egg; men somme give kun $\frac{1}{2}$ Snees og deraf skulde gives til Bogense Skole, medens den var ved Magt, $3\frac{1}{2}$ Baal; af Meelby Sogn næsten af hver Mand et lille Bred. Degnebolig ingen; men han boer i det Huus, Præsten har ladet opbygge til Skole. Her ere mange øde Steder, hvorfaf intet ydes, og ingen Jord, Brændsel eller Tær.

S. A. begynder Dre Sogns ældste Kirkebog; men Præstens Indberetning om Sognekaldets Intrader maa decimod sæges i Vends-Herreds Provstebog.

S. A. savnes ligeledes Indberetningen om Præstens og Degnens Indkomster af Haarslef Sogn i den saakalote geistlige Vordebog, hvori Indberetningen om de andre Skouby-Herreds Sogne findes indført. Derimod findes der i Haarslef-Kirke et Kobber- eller Messing-Døbehækken af dette Åar, hvorpaa forestilles en Fugl, der sidder paa en Green, og derhos staaer Narstallet, 1690.

S. A. indberetter Sognepræsten i Særslef, Hr. Hans Bang, om Sognets geistlige Intrader Følgende:

1) Decimanter ere 69 og Tienden beløber omkrnt til 80

Edr. af alle Slags; af Ørter og Boghvede den tredie Part og af Hør og Hamp den hele Tiende. Øvægtinden, hvorfra Præsten faaer en Trediedeel, beløber til 10 à 12 Lam, 2 à 3 Grise, 10 à 12 Gæs og i Penge 3 à 4 £. Fel- og Bi-Penge faaer Præsten ene, nemlig 6 ½ for hvert Fel og 6 ½ af hvert Bistade; desuden 1 Skriverlam i hver By (vi have ovenfor seet, at Præsten i Guldborg og Sandager beklagede sig over, at af de 11 Decimanter, der vare i Guldborg Sogn, tiende de 10 den mestre Tiende til Præsten i Særslev og de 1 en Deel deraf).

2) Reditus festivales: Øffer til de 3 store Høitider, 20 Rdcr. til hver. Anden smaa Øffer er kun ringe. Paasteren-ten er en Snees Weg af hver Gaard, men holdes ofte tilbage.

3) Ædificia: En fri Præstegaard, som haus sal. Formand begyndte at bygge, men han fuldendte. Jorden ligger i Duchs Mark, som bruges 2 Åar og hviler det 3de (paa følgende Skifter: Havreholm, Hemmersleftoft og Mademose, i hvilken sidste 3 à 4 Læs Hø), Langelekke, som bruges 2 Åar og hviler det 3de, Riismark ligeledes (paa Trollebjerg, Riishei, Steenkiste og Mellehei), Karsmark ligeledes (paa Hopager, Højhei og Sennopsland), Meelvong ligeledes (paa Klak, Krogspield og Kirkestænte), Esterbøll-Meelvong (paa Faarstedkrog), Svenstrup Mark (paa Steensager og Mellehei), Nymark, Ottekærsmark, en Lække Østen for Præstegaarden, kaldet Lundten (deri 10 à 12 Læs Hø, torn til Haugegårdet og en Kirkejord, kaldet Esbeyden); Vesten og Sønden for Præstegaarden en Frugthauge med adskillige rare Frugttræer og Østen for Præstegaarden op til Kirkemuren en Hummel- og Kaal-Hauge og endelig ved Hemmerslef en lille Kalvehauge, hvor Præstegaarden før var bygt. Præstegaardens Dart i ny Matrikel 9 Edr. 2 Skp. 2 Fdk. 2 Alb. og Esbeyde Kirkeljord " Edr. 7 Skp. " Fdk. 2

Afb. For Præstegaardens Bygning har Sognepræsten betalt til de Fattiges Directeur i København 100 Rdlr. med mange Aars Renter og, som Præstegaarden er godt bygt med 2 Gaardsrum og Stuehuset mellem begge Gaardene, den ene Ende imod Kirken o: i Nord og den anden mod Haugen o: i Syd, synes den vel at kunne være 500 Daler værd. Til Præstegaarden ere 8 Huse, 3 i Særslef og 5 i Hemmerslef, som give hvert 1 Ugedag eller 1 Rdlr. hvert Halvaar (altsaa Dagen beregnet til 3 à 4 \varnothing), og endelig et Kirkeboel i Hemmerslef, som skylder 2 \varnothing Byg aarlig, hvilke Præsten nyder for Vin og Brød.

4) Gravamina:

- Decimantium Formindskelse, idet 2 Gaarde i Maderup ere ede og mange forarmede.
- Til Præstegaarden er ingen Tørveflise eller Gjærdsel og kun ringe Græsbeed og Høbierung.
- Mønstilligt af hans Jord maa hvile i 4 Aar og af Ebeynd Kirkejord contribuerer Præsten i alle Maader, som en Bonde.

S. A. angives Substituten i Særslef, Niels Knudsen, Intrader saaledes: Byg gaves i gammel Tid 11 Orter; men nu kan knap bekommes 9 og deraf gives til Bogense Skole 3. Paaskerenten er 14 Snese \varnothing g, af hvilke Skolemesteren i Bogense faaer 6. Øffer paa hver af de 3 Hætitidsdage er 3 Slette-daler. Midsommers-Tiende er 4 à 5 Lam, 6 Gjæs og 1 \varnothing i Penge; men de 2 Lam faaer Skolemesteren i Bogense. Degnebolig haves ikke; men Degnen boer i et af Præstens Huse i Særslef.

S. A. gav Sognepræsten til Vigerslef og Veslinge, Hr. Christen Andersen Holm, følgende Indberetning om sine Sogne-Indtægter:

1) Decimanter i begge Sogne ere 99. Af Korttienden, som anslæes til $38\frac{1}{2}$ Tønde af Bigerslef og 22 af Bestinge, faaer Præsten en Trediedeel. Af Midsommers-Dovgtinge faaer Præsten til sin Trediepart 16 Lam, 4 Grise, 10 Gies, 1 Rd. i Penge og paa hver 10de Gaard et Lam, som kaldes Skiverlam; af Boghvedetienden en Trediedeel (Efter saaes der ikke); af Hør og Hamp, Føl og Bier faaer han vel det hele; men der falder kun lidet.

2) Reditus festivales: Til hver af de store Højtider 24 Slettedaler af begge Sogne. Andre Smacoſſe ere kun meget ringe. Tilforn gaves den saakaldte Byrdpenge o: 4 ſ af hver heel Gaard, som deeltes mellem Præsten, Degnen og de Fattige og hvorfor Præsten holdt 3 Prædikener for Sæden; men nu ere der kun faa, der ville give dem. Paafferente er 1 Snees Weg af hver heel Gaard; i Stedet herfor tiendes ikke af Høns.

3) Ædificia: Præstegaarden bestaaer af 24 Tag Stue-huus, tækkede paa den ene Side med Tegl og paa den anden med Straa, samt 3 Gaardshuse, sammenbygte i en Fjirkant; den er, som andre Præstegarde, fri. Grunden er skarp og stenet og Aelingen besværlig, fordi Jorden ligger vidt adjærdt i 4 Bymarker og noget af den er en halv Mil borte. Jorden er beliggende i Kirkemarken (paa følgende Diel eller Agerfifter: Flækket, Enghave, Dalagre, Kolryg, Kiellebierg, Brekær, Knæsen, Hebeften, Drager, Heen, Havlykke, Skue-auger), i Farstrup Mark (paa Spydsager, Tarmeager, Undebæk, Skidenholm, Skaleger, Pleen, Voitishut, Gæseholm, Bogense-agter, Skielvei, Sorteholm, Bolckefield, Borrebæk), i Melle-mark (paa Trishut, Sandholm, Jordvad, Tennisager, Eſelund, Mellebierg, Avildsbierg, Beilend, Toftekær, Bongelseed), i Farstrup Højkøffe (paa Kirkestænte, Lykfedam, Vandsted, Hulkebierg, Sandgrav, Ellehave, Steierhut), i Veblinge Mark,

i Farstrup Ny-Heed, i ditto Gammel-Heed, som er udygtig baade til Korn og Græsning (Bolegs Acre), i Tatherod Mark (Dens Kilde, Steenbierg, Smørvraa, Kermaalet), i Gundemose Mark til Farstrup (Havrebierg, Tuensbierg, Galbor, Refshale, Gunnemosstrube og Bollegsbæk), i Bagenhrs Mark (Tavlen, Ballens Krog, Kirkestente, Præstebierg, Bagenhei, Galbor, Skraabierg, Veilenden, Srennekiær, Vandstaet — deraf Bagenhei, hvorpaa Bagnet fordum har staet, udygtig (til Aeling); paa hin Side Rue paa Heden en Jord, som over 50 Aar siden har været bortleiet til Everskov Melle for 3 Rdtr. aarlig; alle Jorder drives saaledes, at, naar de 2 Marker ere inde, ligger den 3de til Fjelled; ved Trestrup i Korup S. en lille Eng, hvorpaa kan avles 4 Læs Hø, men ligger næsten 1 Mil borte; i Vigerslef Mose nogle smaa Maal, hvorpaa kan avles 5 Læs Hø; al Jorden er anslaaet til 15 Rdtr. 2 Skp. 1 Fdk. 1 Alb. Præstegaarden, stiendt meget brestfældig, blev ved Tiltrædelsen vurderet for 200 Slettedaler, som betales til sal. Niels Krags Enke, der havde kibt den. 5 Huse, bygte paa Præstegaardens Grund, nemlig Smørvraa, et paa Havremarken, et paa Farstrup-Heed og 2 i Vigerslef giere hver en Ugedag til Præsten. Unnegaarden i Beblinge staer for 4 Rdtr. 7 Skp. „ Fdk. „ Alb. og giver i Landgilde 30 Skp. Byg og 2 Dages gangende Horning; den kan saae 12 Skp. Rug, 1 Rd. Byg, 1 Rd. Blandkorn, 2 Rdtr. Havre, 4 Skp. Boghvede og avle 6 Læs Hø (dens Jorder specificeres) og giver kun halv Skat; paa Grunden er bygts 2 jordløse Huse, som giere en Ugedag til Præsten eller give ham 4 Slettedaler.

4) Beneficia & Mensalia: En Gaard i Torup i Skamby Sogn, som staer for 6 Rdtr. 7 Skp. 2 Fdk. 1 Alb., hvorf 3 Rdtr. ydes til Vigerslef Kirke til Vin og Brød, men det evrige til Præsten; dens Landgilde er $11\frac{1}{2}$ Rdte Byg, 1

Otting Smør og 6 Daler til Hovningspenge. Af Rugaard gives 2 \hat{u} (Korn) og 1 Fierding Smør for nogle Bøndergaarde, som ere afbrudte og lagte under Gaardens Aveling; men i nogle År er det holdt tilbage. Af Margaard skulde gaae 6 \AA dr. Byg, som ikke heller kan erholdes.

5) Gravamina:

- a. Gives til 2 Enker i Kaldet 40 Slettedaler, 4 Lam og 4 Skp. Gryn.
- b. Til Capellanen, som Formanden (1681—88) for sin store Evaghed har kaldet, 3 \AA dr. Rug, 3 \AA dr. Byg, 1 \AA o paa Foder og Græs, 2 Skp. Gryn, 2 Lam, 2 Grise, 3 Daler og en Offerdag til hver af de store Hæritider og han dernæst et Huus frit paa Præstegaardens Grund, hvortil ligger Jord.
- c. Decimantium Formindskelse; thi foruden de, som ere ede og forarmede, ere endel Steder afbrudte og lagte under Rugaards Aveling. Sal. Bendix v. Buchwald havet og lagt 25 \AA dr. 5 Skp. 2 Fdk. 2 Alb. under Langesø Hovedgaard. Endelig er den bedste og meste Jord til Everskov By lagt til Margaards Hovedgaard og Everskovs Gaarde gjorte til Huse og derfor nydes ingen Refusion.
- d. Fra Præstegaarden er taget noget Skov og Jord, kaldet Præsteholm, og lagt under Margaard.
- e. Af Margaard er stedse gaaet Korn til Præstegaarden, først i Kiærvæn (altsaa Kiende?), siden i Skæppen (uemlig 6 \AA dr. Byg), indtil Dr. Seemann fik Gaarden, som intet vilde give.
- f. Af Rugaard faaer Præsten nu hverken Offer eller andet.
- g. En lidet Enghauge har med Bevilling over 50 År været til Præstegaarden, men er nu frataget; der kunde avles 18 \AA rs \hat{u} .

- b. En Smedie i Rue laae ogsaa dertil, men er nu frataget til Amtstuen.
- i. Præstegaardens Dart er for høi, da Grunden er skarp og Møllingen, som sagt, besværlig; ingen Græsning eller Giærdsel, stiendt den har en stor Mængde Giærder; daalig Engbund og ingen Skov.

6) **Hospitia:** Et Hospital i Bebлинge til 4 Fattige, til hvem Axel Brahe paa Elved har givet 300 Rdlr., hvorfor ved hans Død blev udlagt Bondergods, der siden blev magesiftet; men de Fattige have længe intet faaet deraf.

7) **Documenta publica:** Ere bortkomne i Ufredstid paa et Pergamentsbrev nær om et Magessifte med et Stykke Skov, kaldet Præsteskoven, som blev lagt til Langesø mod nogle andre Stykker Jord.

S. A. blev ligeledes om Degnen i Wigersleff, Christen Jergensens, Intrader Følgende indberettet: 2 Skp. Byg af hver heel Gaard ic; men endeel Steder ere afbrudte, endeel ede og endeel forarmede; til Øffer hver af de 3 Høitider 3 Slette-daler; til S. Hans-Rente eller Midsommers-Tiende 4 à 5 Lam, 1 Griis, 3 Gæs og 2 & Penge; til Paasterente af hver heel Gaard 10 Eg; noget Jord i Bagenheits- og Kirke-Mark, hvori kan faaes 1 Id. Korn; forresten hverken Degnebolig eller Ildebrand, Tørveffær, Hs eller Foder; af Sødegaardene haver Degnen tilforn nydt Korn, men nu intet.

S. A. blev ligeledes om Beflinge-Degn, Hans Lauridsens, Indkomster Følgende indberettet: 2 Skp. Byg af hver heel Gaard; men det er vanskeligt at faae og for det meste kun Blændkorn; til hver af de store Høitider 2 Daler i Øffer; til S. Hans-Rente 3 Lam, 1 Griis, 2 Gæs og 1 & i Penge; til Paasterente 10 Eg af hver heel Gaard. Degnen beboer et ufrift Kirkebolig og skatter deraf, som en Bonde, og

har ingen Degnevøligheden et lille jordlejt Huis i Beslinge, hvortil ikke er mere Jord end efter Tagdryppet, og giver deraf 24 s. Degnen har hverken Ildebrand, Terveskær, Hs eller Foder. Af Rugaard er gaaet 1 Id. Rug for nogle æde Ste-der, som ere afbrudte og lagte under Gaardens Koling, samt 6 Skp. Byg; men nu i 4 Åar har han intet bekommet og i 8 Åar intet Øffer. Af Elved faaer han aarlig 6 Skp. Byg.

S. A. om trent eller rimeligvis noget senere (ja maaske ikke før i Sognepræstens Sygdom 1703)¹⁾ blev Hr. Jens Pe-dersen Berring Capellan i Bigerslev; han var en Søn af Peder Berring, Sognepræst for Kaaerup i Viborg Stift, og en Tomfru Hvass fra Holstebro, blev 1675 Sognepræst i Udby i Bends-Herred; men, da en Præsteenke lagde ham ud som Barnefader, blev han 1689 demt fra Stedet; dristede sig der-paa til at skrive Kongen til i forseglede Breve (som altsaa den Xid ansaaes for et Crimen) for at maintenere et og andet, men fik dog tilsidst kongelig Øpreisning og blev Capellan her paa Stedet; han var gift med Anne Laugesdatter Grend-steen, en Præstedatter fra Udby (der døde 1731 i Odense som Giordemoder), og havde forresten det Mundheld, at han kaldte alt det bruunt, som stod ham vel an, hvorfor han ogsaa fik Navn af brune Hr. Jens.

S. A. døde Tomfru Mette Friis paa Margaard i en slig Forfatning, at Familien gik fra Arv og Gæld; ogsaa havde hun alt for sin Død maattet sælge Gaarden (den hun dog endnu 1688 besad) til Dr. med. Jacob Jergensen Seemann (som blev Dr. d. 28de Oct. 1667 ifelge Aar. Cont. Efterretn., 1773, Nr. 25), som allerede eiede den 1690, men efter megen Trætte atter folgte den (hvad Åar er usigt) til Borgemester i

¹⁾ Thi Ib Barfod (see 1675) synes endnu 1695 at have været Capellan her paa Stedet.

Odense, Jens Christensen Schouborg, der i det mindste eiede den 1702 (Atl. 6, p. 559), om ikke forinden.

S. A. var allerede den 1688 omtalte Sognepræst i Sønderup, Hr. Peder Nielsen Esterbelle, død og hans Capellan (see 1686), Hr. Knud Gregersen Krag (som var en Søn af Sognepræsten i V. Skieringe og Prost i Salling-Herred, Hr. Gregers Krag), havde succederet ham, som Sognepræst her paa Stedet, og indgiver, som saadan, s. A. sin Indberetning om Sognekaldets Indtægter, som følger:

1) Decimanter have været 60 smaa og store Gårde og Huse, hvorfaf dog nu endel ere øde. Af Korutiente nyder Præsten, som sædvanligt, den 30te Rørv. Af Døvagtinden nyder Præsten den tredie Part og et forlods Lam paa hver Ziendegade. Fel-Penge og Bi-Penge nyder Præsten alene. For Hamp og Hør nyder han en Lime Her eller Hamp.

2) Reditus festivales: Til Offer paa de 3 Høitidsdage havde Formændene vel 16 Rdlt. hvert Høitidsdag, men nu ikke engang det halve. S. Hans-Rente og Julerente er her aldrig gaaet til Præsten. Til Paaskerente giver hver heel Gaard 20 Wg og hver halv Gaard 10.

3) Ædificia: Bygningerne bestaae af 4 Længder, men være gandste breskfældige og forfaldne, da han dem modtog, og blev dog taxerede for 300 Daler, hvorfaf han maa svare de 50 Daler til de Fattiges Forstander i København og Resten til Enken og hendes Barn.

4) Jord til Præstegaarden ligger i Byens Marker nemlig i Bierslev-Marken (paa følgende Agerkiffer: Trunagte, Høi-agre, Langsagre, Lanfær, Orritslef Kirkestente, Stærhei, Langlef, Graffstilt, Brandslykke, Vedby Kirkestente, Boderne); i Skamby Mark (Krogsager, Axelhei, Hylhei, Tyrnehøi, Ravnehølm, Grenneryg, Hornfiskehøi, Sandvaads Bierg, Sunekær-

riis, Gassentved, Stakaleholm, Gyterslund, Komose, Dalnager og Hulkiør); i Skovmarken (Holmager, Solager, Brendbierg, Fuglebaek, Dertoft, Stangager, Korsager, Boeslund og Malley); hvorhos er at agte, at, naar de 2 af disse Marker ere inde, hviler den tredie, og Presten har ingen Jord, som jo ligger blandt Brudernes, uden en lille Lofte ved Præstegaarden og desuagtet er Præstegaardens Jord i den nye Matrikel anslaaet for 21 Edr. 2 Skp. „ Fdk. 1 Alb.

5) Inventarium til Præstegaarden findes intet. Huse paa Præstegaardens Jord og Grund findes 3 i Sendersø By, som ikke have anden Jord end en Kaalhange, og hvert af dem gier en Ugedag; dernæst 2 andre Huse, der have lidet Jord, som i Matriklen er anslaaet for 5 Edr. „ Skp. „ Fdk. „ Alb. og hvoraf skulde svares Horning og Landgilde. Annex-Præstegaard haves ikke.

6) Beneficia, Mensalia &c. heller ikke. Afgifter af Sædegaardne har derimod Presten nydt nemlig 6 Edr. Byg af Margaard og 6 af Dallund. Fri Ildebrand eller Olden haves ikke.

7) Gravamina:

- Præstegaardens ulidelige Taxation, ifølge hvilken senest en Dragonhests Udredelse blev Presten paalagt, uagtet der ikke er saa megen Jord til Præstegaarden, at man kan græsse en Kalv, medmindre den Jord, der skal pleies og saaes, skulde henligge til Græsning. Ogsaa er det hverken Giørdelskov eller Tørvestiør til Præstegaarden.
- De 2 Huse i Sendersø Skov paa Præstegaardens Grund ere ogsaa for heit ansatte, da de hverken have Græsning, Hællstsbeed eller Tørvestiør.
- De 6 Edr. Byg, Formændene nede fra Dallund for dens Tiende, har sal. Borgemester Jens Eriksen til Dallund frataget ham, uagtet sal. Morten Mikkelsens Enke til

Dallund, som nogen Tid forholdt samme Afgift, paa Grund af et Tingesvidne, at den havde været ydet i 70 Åar, ved Landstinget blev tildemt at udrede samme.

- d. Ligeledes har sal. Jens Eriksen frataget ham 6 Skp. Byg, som aarlig gik af Dallunds Mølle, der nu er afbrudt og for 7 à 8 Åar siden lagt under Dallunds Hovedgaard, og desforuden betaget ham al den Refusion, han burde at nyde deraf for sit Offer, Uvægtende og Smaa-redsel.
- e. Dernæst har samme Mand betaget ham hans Offer af Dallunds Hovedgaard, at, istedetfor hans Formænd for nede aarlig 12 Rdcr. af Dallunds Gier, hvad enten han boede paa Gaarden eller ikke, saa har derimod han ikke nydt en eneste Skilling, siden Borgmesteren fik den.
- f. For 12 à 13 Åar siden betog sal. Morten Mikkelsen saavel ham, som Benderne, deres Græsning paa Dallunds Heed og Gieren (altsaa nærværende Gier) vil nu endog-saa trænge dem til at gørde for den Græsning, der saaledes er dem betaget¹⁾.
- g. Offer af Margaard er ogsaa tilforn givet hver Offerdag 4 Dlr.; men det har Dr. Jacob Seemand afflaffet.
- h. Pension til Enker eller Andre gives ei her af Kaldet og

1) Ligesaas haardt, som saaledes Præsten i Søndersø klager over den 1690 afdøde Borgmester Jens Eriksen af Dallund, ligesaas haardt ogsaa Præsten i Lunde, idet han indberetter, at af Ulkendorp-Marken i Lunde Sogn havde Præsterne ibid. stedse havt deres Tiendepart, som funde beløbe til 12 Dkr. Korn; men i de 2 sidste Åar har den nu afdøde Borgmester Jens Eriksen, som Gier af Dallund, bemægtiget sig samme, saa at hverken Konge, Kirke eller Præst saae Tiende deraf; ogsaa de 2 Huusmand, der boe paa Marken og have Arling, føre nu deres Tiende til Dallund; saa at den gode Borgmester altsaa ikke synes at have været nogen synnerlig Præstevæn.

Decimantium Formindstelse er ei heller meget stor; men de ere saa forarmede og elendige, at de neppe have det terre Bred, saa at Præsten ikke kan erholde det halve af dem hvad Formanden fåt og derover er geraadet i stor Armod.

- i. Mangel paa Græs og Hø er stor; af det sidste kan i det højeste avles 8 à 10 Læs.

8) **Hospitia pauperum.** De 600 Rdlr., som Tomfru Ingeborg Friis funderede til de Fattige (i Senderse), blevne satte paa Rente hos sal. Fru Anne Friis paa Øregaard (død 1657) og Giler Heg paa Dallund (død 1661); men, eftersom efter dem begge blev fragaact Årv og Giæld, saa blev det udlagt til de Fattige Jordegods istedet og Commissariernes Domme saavel som Fundatsen blevne indleverede paa Skiftet efter sal. Tomfru Mette Friis til sammes Commissarier med Bon atter at giøre de Fattige Udlæg, da Tomfru Mette havde de Fattiges Gods bortsolgt og føredt; men hidtil havet intet været at erholde, hvorover Huset selv er færdigt at nedfalde (her have vi saaledes paa engang 3 adelige Godseiere her i Lænet, der saa at sige paa engang vare under Concurs, og jeg maa derfor ikke undlade at giøre opmærksom paa, at nu var (og det tildeels ved Souverainiteten) den Periode opståaet i Danmark, hvor de lige med Adelen charakteriserede Embedsmænd saavel afleste de gamle Adelsmænd i Formue, som i Kiseelse og Vælde, og som en Folge deraf lidt efter lidt tiltraadte de Godser, som hine tilforn endogsaa udelukkende havde været i Besiddelse af).

9) **Af Documenta publica forefindes:**

En Høiesteretsdom paa de 6 Ådr. Byg af Margaard; Landstingsdom anlangende samme.

To Tingsvidner om samme samt om Øffret af Margaard.

Et Tingsvidne om de 6 Rd. Byg af Dallund og samme Gaards Øffer.

Forklaring om de 6 Skp. Byg, som gik af Dallunds Mølle.

Tingsvidne om et af Præstegaardens Huse, som Hr. Giler Heg vilde have Præsten fravundet.

Tingsvidne om Sudermaalet.

Ditto om Præstegaardens Jords Brede.

Ditto om, hvorledes Markerne ere i Boel.

Ditto om, hvorledes Sendersø Skov er i Boel.

De Breve derimod, som angaae Hospitalet, ere, som sagt, indleverede til Commissarierne i Tomstu Mette Friis's Stervbo og endnu ikke komne tilbage.

S. A. opgives Degnen i Sendersø, Peder Mortensens, Indtegter saaledes: Han har af hver Gaardmaad 1 Gaas og 1 Skp. Byg; men, da endeele ere øde og de andre forarmede, faaer han ikke det halve af hvad hans Formand sit. Af Huusmand og Indterster har han 1 Skp. Havre. Øffret af hele Sognet er nu kun 1 Rdtr. eller 2, siden Jens Eriksen og Dr. Sehmand har frataget ham hver Øfferdag 2 Daler, som gaves af Dallund og Margaard. Midsommers-Tiende nyder han det halve af Kongens Part, som kan beløbe sig til 2 à 3 Lam, 1 Gries, 1 J. eller 1½. Degnebolig er der vel, men ingen Jord uden Kirkejord, hvorfaf gives Kvartalsstat.

S. A. eiede den 1689 afdede Amtsforvalter og Borgemester Jens Eriksens Enke, Maren Bang, Dallund; det maa ifelge Tiden have været hende, der paa den ovenanførte Maade forlede Matrikulerings-Herrerne til at sætte saa lidet Hartkorn paa hendes Gaard; ogsaa skal hun have fået Proces, om Ulkendrup-Marken skulde være tiundefri eller ikke, fremdeles 1692 eller 93 afbrudt Møllen og lagt den under Gaarden



(hvilket dog ifølge Præstens ovenanførte Indberetning allerede stede 1682 eller 83) og endelig have giftet sig anden Gang (1691; see nedenfor) med Krigscommisair Otto Pedersen Himmelstrup, som 1695 (og maaske alt tidligere) skrev sig til Gaarden (Ovenstaende ber imidlertid uden Eviol saaledes berigtiges: 1690 (Bloch, 1, p. 143, og ikke 1691, som Giessing siger, 3, p. 147) døde Dallunds hidtilværende Eier, Jens Griffen, som var født paa Vestengaarden ved Rødsteenseie i Jylland, hvorføl hæns Born optog deres Tilnavn, 1668 var blevet Amtsforvalter i Odensegaards Amt og 1670 tillige i Dalums, S. Knuds og Rugaards Amter (Giessing, 3, p. 146), derpaa øverste Borgemester i Odense og 1674 d. 20de Sept. gift med Bislop Niels Bangs Datter, Maren Bang, med hvem han fik Hollufgaard, fik derpaa 1678 et Slags Nobilitations-Patent, at alt det Gods, han enten var eller blev Eier af, maatte arvelig besiddes med adelige Friheder og Herligheder, og kriepte derpaa saavel Dallund, som Ebels (Giessing, 3, p. 147, cfr. Mummes S. Knuds Kirke, p. 218).

1691 have Matthias Boldt og Hustru ladet Kirkens Chor i Bogense renovere og Jochum Rudenborg og Hustru ladet Galleriet omkring Alteret oprette.

S. A. skiedede Jens Andersen i Maderup (som alt var død 1697) sin Fordring paa 48 Dlr. 4 fl_k i Ebels til Jørgen Andersen Wiigaard i Bogense (see 1682 og 84).

S. A. d. 8de Aug. døde Sognepræsten i Gilby og Meilby, Hr. Rasmus Madkær Overndrup, i sit Alders 59de Åar, blev begravet i Gilby Kirke og efterlod Maren Clausdatter, som Enke. I hans Sted blev igjen hans Søn, Hr. Laurids Rasmussen Thrane, kaldet til disse Sogne og dertil s. A. d. 4de Oct. af Bisloppen ordineret, men var kun Præst i 4 Maaneder, da han døde. Hjint Dødsfald og denne Succession er

paa følgende Maade i Sognets Kirkebog indregistreret: Lever-dagen d. 8de Aug. 1691 døde min herte-allerførste Huusbond, Hr. Rasmus Madßen Overndrup, og blev begravet udi Gisby Kirke Mandagen d. 17de August i sit Alders 59de Åar, efter-som han var født Aa 1632 d. 8de Januar. Maren Claus-datter, sal. Hr. Rasmus Madßens; og atter paa næste Side: Er saa (Kirkebogen paa) denne forestrevne Maade continuerit af mig, Laurids Rasmussen Thrane, som efter min sal. Fader, den velsærørdige, hæderlige og heilande Mands, Hr. Rasmus Madßen Overndrup, forrige Sognepræst her til G. og M. Sogne og Probst over Skouby-Herred, hans Død blev kældet her til Sognenes Sognepræst, ordineret af Bisshoppen, Dr. Thoma Kingo, d. 4de Oct. 1691 og af Provsten, Hr. Hans Bang, introduceret Dom. 18 p. Trin. codem anno (medd. af pastor loci, Hr. Balslev — og hvoraf man altsaa seer, at den gamle Series pastoralis, som Bloch har rettet sig efter, ved denne Leilighed feiler, idet den efter Hr. Rasmus Madsen her i Embedet lader følge Hr. Laurids Hiorth (som var Fader til Mag. Jacob Hiorth, Sognepræst for Ugersleff og Bederslef) og efter ham Hr. Erik Jacobsen Hviid.

S. A. stænklede Oberst Ulrik v. Dewitz's Enke, Birgitte Elsebe v. Hahn, for sin Begravelses Bedligeholdelse til Frue Kirke i Odense en Gaard i Farstrup By og Vigerslev Sogn, som skylder aarlig 1 Orte Rug, 10 Skp. Byg, 1 br. Galt, 1 Orte Havre, 9 & dansk, 1 Faar, 2 Giæs, 2 Skp. Havre, 4 Hens, 10 Eg, 1 Frensd, 1 & Lysegarn, 2 Traver Langhalm og 4 Adsr. Arbeidspenge (Hoffm. Fund. 5, p. 218, esr. 6, p. 297), hvorhos det med Hensyn til ovennævnte Landgilde er at bemærke, at benelte Gaard ifølge Matriklen af 1688 kun stod for 3 Xdr. 5 Skp. 1 Fdk. „ Alb. i Hartkorn.

S. A. døde Jørgen Feddersen fra Tønder, som fra 1642

til 91 havde beboet den største af Amagergaardene i Bigerslev Sogn og fra 1664 ogsaa havde eiet Sverupgaard der i Sognet¹⁾; han er begravet i Bigerslev Kirke og det hedder paa hans Klaagsteen: Her under hviler den høiagtbare og velfornemme Mand, Jørgen Feddersen, barnfødt i Tænder 1611 d. 11te Nov. Kom først i Egteskab med den dydædle og gudelystende Mø, nu sal. Matrone, Maren Hansdatter, levede med hende i Amager fra 1642 til 63. Siden (fra 64) i et kærligt Egteskab, af Gud velsignet med 1 Sen og 2 Dettre, med den hæderbaarne og gudelystende Mø, nu salige Matrone, Margrethe Pedersdatter Falster, født i S. Hans Præstegaard i Odense 1642, og levede med hende i Amager og Sverup i 27 År og døde 1691 i sit 8de År; derefter hun begav sig i Det Egteskab med den høiagtbare og velfornemme Christen Andersen Brylle, levede med ham 31 År og døde 1724 d. 24de April i hendes 82de År.

S. A. d. 21de Dec. (Bloch, 1, p. 143) giftede Borgemeister Jens Eriksens Enke, Maren Bang, som eiede Dallund, sig anden Gang med Krigs- og Land-Commissair i Fyen og Gier af Ørritslesgaard, Otto Pedersen Himmelstrup (Giessing, 3, p. 147), som var født paa Himmelstrup-Gaarden i Bigerslev Sogn, hvoraf han optog sit Tilnavn og den han ogsaa en Tid lang beboede.

1692 var Bogense By især bekjent af sine Rosiner eller rettere Guleredder, om hvilke det heed, at de Bogense-Rosiner trykkede Lammekødset af Fadet (N. Saml. 3, 2, 188).

1) Egentlig eiede han ifølge Matriklen af 1664 1 Gaard i Amager, 1 ditto i Everskov og Boelstedet, Juelskov, men 1688 foruden Gaarden i Amager og i Everskov endvidere Blanfegaard, Skialdevab, Sverupgaard og 1 Huns i Søndersø.

S. A. d. 6te Febr. døde Sognepræsten i Gilby, Hr. Laurids Rasmussen Thrane, efter blot i 4 à 5 Maaneder at have været Præst, hvorpaa Hr. Erik Jacobsen Hviid af Hans Excellence Hr. Baron Winterfeldt (formodentlig, som Stiftamtmand i Fyen, hvilket han dog egentlig blot var fra 1680 til 1690, da Diderik Schult blev det) til dette Embede blev kaldet og af Bisshoppen dertil s. A. d. 18de Marts ordineret. Denne Hr. Erik Hviid var født i Asperup af Faderen, Hr. Jacob Eriksen Arensbach (eller, som det paa Latin kaldes, Aquilomontanus), og havde nogle Åar været Hører i Odense Skole, hvilket han endnu var 1691, blev derpaa gift med Berthe Catharine Hem, blev siden Provost og døde 1728 (Blochs hdskr. f. G. H.). Dette Præsteskifte her i Sognet anmeldes i Sognets Kirkebog med følgende Ord: Åar 1692 Leverdagen d. 6te Febr. døde min herte-allerkæreste eneste Broder, Hr. Laurids Rasmussen Thrane, og blev begravet udi Gilby Kirke Mandagen d. 15de Febr. M. R. Thrane m. m.; og umiddelbart derefter ansøres Følgende: Mine ørværdige, hæderlige og fornemme, vellærde Formands vedtagne Skif og Maade (i at føre Kirkebogen) skal iligemaade af mig continueres, som efter min sal. Formands, ørværdig, hæderlig og vellærde Mand, Hr. Laurids Rasmussen Thrane, Sognepræst til G. og M., hans dødelige Usgang blev kaldet her til Sognepræst af Hans Excellence Hr. Baron Winterfeldt, ordineret af Bisshoppen, Dr. Thoma Kingo, d. 18de Marts 1692 og af Provosten, Hr. Hans Bang i Særslev, introduceret d. 24de Marts (Die fest. virid. o: Skicærtorsdag), og, skændt dette vel ikke er understreget med noget Navn, saa falger det dog af sig selv, at det maa være strevet af Hr. Erik Jacobsen Hviid, da det siden i Kirkebogen, hvor hans Dødsfald d. 1ste Sept. 1728 anmeldes, udtryk-

felig hedder, at han da havde været Præst her paa Stedet i 36 Åar og 4 (retttere 5) Maaneder (medd. af pastor loci, Hr. Balslev).

S. A. døde i Juni Maaned den forrige Amtmand eller Lænsmænd her i Lænet, Jørgen Mogensen Kaas, paa Nagaarde i Haarslef Sogn (see forrige Deel) og med ham, som den sidste Lænsmænd, burde altsaa ogsaa min Læns-Historie ophøre; men, da Lænet allerede før hans Død var forvandlet til et Amt, har jeg anset det for rigtigere at slutte med Marhundreted end med den Mands Død, der baade var Amtets sidste Lænsmænd og tillige den første Amtmand i samme. Altsaa

1693 blev Sebastian Friis (født i Odense) Capellan i Bogense og fået ved kongelig Benaadning Rectoratet forenet med Capellaniet og holdt derpaa en Lærer foruden sig selv i Skolen, indtil han 1698 blev Sognepræst i Kierteminde, hvor han døde 1722.

S. A. døde Kirsten Steensdatter, Borgemester Hans Jørgensens Enke, hvorved saaledes hendes sidste Mand, Tolderen, Christen Pedersen, tiltraadte hendes Andeel i Ebels, nemlig han og hans Medarvinger, for 509 Rdlr. foruden 2858 Rdlr., hvori den nye Gaard paa Den var medregnet, som var pantsat til hans Steddettre for 1000 Rdlr.

S. A. i Oct. blev nemlig Skiftet opgiort efter Kirstine, sal. Borgemester Hans Jørgensens Enke, som efter hans Død havde giftet sig 3die Gang med Christen Pedersen, Tolder i Bogense; paa samme blev først produceret hendes Obligation paa 1000 Rdlr. til hendes Dettre for deres År efter deres Halvbroder, Anders Thordsen, af 1686, for hvilke 1000 Rdlr. hun havde pantsat dem al sin Anpart i Ebels nemlig

1) en Part, stor 567 Slettedaler 2 & 10 s, og en ditto

paa 106 Rdlr., som blev udlagt til hende efter Anders Thordsen.

2) en ditto, kibt af Assessor Claus Lime, stor 1487 Rdlr. 3 \varnothing , efter Skiede af 1686.

3) en ditto, stor 500 Rdlr., efter Skiede fra Hr. Niels i Gielsted af s. A.

4) en ditto, stor 100 Rdlr., efter Skiede af s. A. fra Jochum Jochumsen af Bogense, som kibte denne Part af Hr. Rasmus i Frederik 1683.

5) en ditto, stor 100 Rdlr., som Mads Hansen Husum, hvem den tilfaldt efter Faderen, forærede hende, og

6) den nye Gaard paa Den, vurderet til 100 Rdlr. (saa at altsaa hendes Aupart af Den 1686 har udgiort 2858 Rdlr. 5 \varnothing , hvilke hun s. A. havde pantsat til bemeldte sine Døttre for 1000 Rdlr.). Dernæst beviste hendes sidste Mand, Christen Pedersen, at han og hans Kone, Kirsten, sal. Hans Jergensens, i deres ægteskab havde erhvervet sig en Part i Wbelzen, stor 509 Rdlr., samt nogen Huusbygning, som endnu stod tilbage af den gamle Gaard, vurderet til 6 Rdlr. Da Skiftet endelig var opgiort, blev til Deling mellem Christen Pedersen og hans to Steddøttre 1797 Rdlr. 4 \varnothing 9 β , hvoraf hin sikk. 898 Rdlr. 5 \varnothing 4½ β og disse hver 449 Rdlr. 2 \varnothing 10 β . Den pantsatte Deel af Wbelzen blev ikke deelt. Derimod sikk. Christen Pedersen udlagt i Wbelz 254 Rdlr. 3 \varnothing , for Huusbygning 6 Rdlr. og af Bundgarn og Fisserbaade sammesteds 4 Rdlr. 4 \varnothing , hvorimod hver af Døttrene i Wbelzen sikk. 127 Rdlr. 1 \varnothing 8 β og i Bundgarn og Fisserbaade 2 Rdlr. 2 \varnothing foruden det Pant, de alt forud havde (medd. af Dr. Valudan-Müller).

S. A. et Skiede fra Henrik Holst til Statsraad Jens Rosenkrands (som man altsaa skulde troe den Sid at have eiet

Enggaard (o: Gyldensteen) paa en Gaard i Tersore (Gyldensteens Archiv).

S. A. et Odense- og Skouby-Herreds Kingsvidne over en Taxation af Gallehoismarken (eller, som den i Kingsviduet kaldes, Dugsmarken) i Sørslef Sogn, for samtlige Lodseiere til Tønder Land og Hoveders Græsning beregnet, hvoraf man erfarer, at baade Hemmerslef-, Esterbøll-, Maderup-, Moderup-, Refstrup-, Kolshauge-, Toderup-, Slagstrup-, Kosterslef-, Hved- og Sørslef-Byer var Lodseiere i denne Mark og at man den Aar regnede 10 Skp. Sædeland paa hvert Hoveds Græsning (Elvedgaards Arch.).

S. A. blev Sognepræsten i Bissenberg, Hr. Hans Maurs, hidtilsværende Capellan, Hr. Christian Bruun, forflyttet til Allese og i hans Sted Hr. Niels Christensen Arctander indsat, som personel Capellan ibid. (Bloch, 2, p. 339, 343).

1694 døde den ene af Broderen, Christen Pedersens, Steddettre i Bogense nemlig Else Hansdatter, ugift, og hendes Lod (i Ebels) faldt til hendes Sødkende; men den Deel deraf, som tilfaldt Broderen, Student Mads Hansen, blev endnu s. A. udlagt for Gield til Henrik Holst i København for en Fordring paa 115 Rdlt. 5 & 4 s og til Jørgen Andersen Wiigaard i Bogense for en Fordring af 31 Rdlt. 5 & 4 s, hvorpaa den første (nemlig Henrik Holst) endnu s. A. folgte sin Unpart i Ebels til Etatsraad Ehrenschild paa Enggaard.

S. A. blev nemlig Skiftet d. 14de Marts opgiort efter den foromtalte af Hans Jørgensens i Ebels Pant havende Døtre nemlig bemeldte Else Hansdatter Husum, som var død i ugift Stand, og da blev den pantsatte Deel af Ebelen skiftet (det nemlig, som var mere end de pantsatte 1000 Rdlt.) og til Else Hansdatters Arvinger faldt 464 Rdlt. 4 & 4 s, alt-

saa ligesaa meget til Lucie Hansdatter og det dobbelte til Sted-faderen, Christen Pedersen. Hendes hele Efterladenslab (Giælden fradraget) beløb sig til 1259 Rdtr. 3 & 13 s., som blev deelt i 3 Brødre- og 7 Søster-Lodder; deraf fik Heelsøsteren og de 2 Halvbrodre hver 193 Rdtr. 4 & 11 s., hvoraf hver igien fik udlagt i Ebels 167 Rdtr. 5 & 14 s., og hver af de 7 Søster-lodder i samme Ø 83 Rdtr. 5 & 15 s.

S. L. og paa bemeldte Skifte efter Else Hansdatter frem-lagde endvidere Niels Nielsen Basse en skriftlig Begiering af Albert Friis paa Harritslesgaard, Vice-Byfoged i Bogense, at Christen Pedersen vilde fremlægge hvad Adkomst og Rettighed, der maatte findes paa de „Sør-Jorder“ (o: særegne aparte Jorder¹), som have ligget til Øvrighedsbestilling i Bogense og i andre Maader tilforn vare Byen tilhørende, og begierede af fornævnte Christen Pedersen, at han vilde fremvise til Oplysning hvad han derom maatte have, eftersom bemeldte Christen Pedersen haver haft sal. Hans Jørgensen, fordum Borgemester her i Byen, hans Hustru til Egte og efter samme hans For-mand blev omrørte Bogense Byes „Sør-Jorder“ paa Skifte-stedet til hans Giælds Betaling udlagte. Da haver fornævnte Christen Pedersen frembragt Kong Frederik d. 3dies Bemaadningsbrev af 11te Oct. 1664, som formeldte, at, som Bogense By stal være i stor Giæld geraaden, som ikke vel stal kunne blive betalt, medmindre at endeel Jorder og Damme (o: Dæmninger eller Völde), som til samme By ere beliggende, kunne vorde solgte og gjorte i Penge, saa er det naadigst tilladt, at bemeldte Jorder og Damme efter uvillige Mænds Tapering til Byens Giælds Afbetaling vorde solgte og afhændigede, dog

1) Saaledes omtales f. Gr. ogsaa i Skiftet efter Kirsten, sal. Hans Jørgensens Enke, blandt Voets Ejendomme Sør-Agre i Gam-melmark nemlig 8 forstiellige Agre, som førstilt opregnes.

Kongens Rettigheder deraf i alle Maader uforkrænket. Derhos bemeldte Christen Pedersen mundtlig svarede mod kgl. Maj. Byfogeds giorte Spørgsmaal og til hans indgivne Begjæring angaaende hvil Adkomster og Documenter, hans sal. Formand, afgangne Borgemester Hans Jørgensen, for rum Tid siden havver forhvervet paa Byens Forder, der vare ham udlagte for sin Svigerfaders, afgangne Borgemester Jens Madsens, og hans egen Fordring, som disse sal. Mænd for Bogense By i rede Penge og ellers have giort Forstrekning, saa ved C. Pedersen ikke, at Byfogden eller nogen kan have nogen Ret eller Feie til at sege om sig Adkomst, eftersom det ikke henhører eller strækker til dette Skifte; men slige Adkomster harde burdet. om ei skeet er, være fremvistte efter sal. Borgemester Hans Jørgensen, først Forderne eller Ejendommene havde funnet af davaerende Borgemester og Raad udlegges, og om enten Kongen eller nogen anden kunde have nogen Prætension paa samme Ejendom, da ikke at komme dette Skifte til Afgang, men, om saa kunde være, som ikke vil formodes, ber samtlige Borgemester Hans Jørgensens Arvinger seges, men ikke han alene; hvormed saaledes denne Sag ikke videre blev omtalt.

S. N. hedder det endelig endnu i samme Skifteforetning, at, eftersom forbemeldte Christen Pedersens Steddatters Sæffende og Arvinger nu ved Aar vare blevne Parter og Andeel i Ebleen mægtige, saa haver han (Byfogden?) paa Registreringen refereret sig til sal. Kong Chr. d. 4es Tilladelse (formodentlig af 1623), at Ebles til Bogense By maa købes og dertil legges og den, som dens egen Grund og Ejendom, følge, og formeentes derhos (paa Grund heraf) tillige, at ingen Udenbyesboende deri nogen Part at maatte følge eller afhænde, først det først Bogense Byes Indvaanere tilbydes (eftersom disse

Uddrag af Bogense-Skifteprotocol, som Hr. Dr. Paludan-Müller har haft den Godhed at meddele, tilfeier han endvidere følgende Anmærkning: Efter disse og andre tidligere meddeelte Data troer jeg, at man rimeligt maa forestille sig Sægernes Sammenhæng saaledes: Den til Bogense By henliggende Jord har fra gammel Tid bestaaet af „Gaardseier“ og „Sær-Jord“. Ved de første forestiller jeg mig at maatte forstaaes visse quota af den ikke udskiftede og altsaa fælleds Byjord og ingenlunde enkelte bestemte Lødder eller Lækker i samme; thi i Skifterne omtales meget ofte en Gaardseie over al Bogense Jord, hvilket Udtryk vilde være uden Betydning, dersom dermed skulde forstaaes bestemt afdeelte Lødder eller Lækker; disse Gaardseier have tilhert de enkelte Borgere, som Ejendom; thi ved Skifterne blevе de udlagte til deres Arvinger; dog har formodentlig den samme Lov om dem været gældende, som om Ebels, at Arvingerne ikke maatte sælge deres Undeel uden først at have tilbudt den Bogense Borgere til Salg; de blevе forresten efterhaanden meget udstykkede; thi i Skifterne omtales ofte $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{3}$ o. s. v. Gaardseie over al Bogense Jord. Ved Sær-Jord eller Sær-Agre maa derimod forstaaes visse bestemte Lødder af Byorden (de, som tilherte Hans Jergensens Enke, specificeres nemlig og deres Beliggenhed beskrives i Skiftet), som have været brugte til Byens fælleds Gavn eller have været henlagte til Øvrigheds-Embederne; disse Jorder har det nu ifølge Kong Fred. d. 3dies Tilladelse været, som Borgemester H. Jergensen er kommen i Besiddelse af, som Betaling for sine for Byen giorte Udlæg. Det ligger desuden i Tingens Natur, at Gaardseierne, som var de enkelte Borgeres Ejendom, ikke kunde udlægges til at betale Byens fælleds Giæld. Hvad Ebels derimod angaaer, da synes det samme at have været tilfældet med den, som med Gaardseierne; det kan neppe

være rigtigt, at H. Jørgensen har faaet Den til Betaling for hvad Byen skyldte ham; Byfogdens Brev omtaler kun Sæ-
Ford og det kan ikke tænkes, at det allerede da skulde have været
forglemt, at Ebels engang havde hørt Byen til og paa en saadan
Maade var kommen fra den. Den samme Byfoged, som blev
indsat 1660, altsaa f. L., som H. Jørgensen blev Borgerme-
ster, var det jo, som foretog alle disse Skifter; han kunde dog
ikke være uvidende om, hvorledes Eagen var tilgaaet; dernæst,
naar vi see, hvorledes H. Jørgensens Enke efterhaanden har
erhvervet sig flere Anparter i Den, bliver det aabenbart, at
H. Jørgensen ikke har eiet den hele D. Vilde man sige, at
Den kunde ved Skifte efter ham være udlagt til hans for-
stiiellige Creditorer og saaledes være adskilt og efter ved Kieb
være samlet af Enken, saa glemmer man, at, da H. Jørgen-
sen udstede en Obligation til sin Stedsen, Anders Thordsen,
pantatte han ham hele sin Anpart af Den, hvilket udtryk-
kelig viser, at han kun har været Participant. Vi see ogsaa,
at Andre end denne Familie have haft Deel i den f. Ex. Hr.
Nasimus i Fredericia (see Skiftet efter Christen Pedersens af-
døde Hustru) og Søren Sørensen (see ovenfor). Jeg fore-
stiller mig derfor, at, da Byen efter Kong Chr. d. 4des Tilla-
delse kørte Den, er den bleven de enkelte Borgeres Ejendom,
som havde bidraget til at sammenfyde Kiebesummen, med den
Forpligtelse, at ingen maatte afhænde sin Part uden til en
anden Borger i Bogense, saalænge som der var nogen saadan,
som vilde kørbe den. Man kan heller ikke vel tænke sig, at
Borgerne skulde have gjort Byen en Gave hver med sin pro-
qvota af Kiebesummen. Enhver har altsaa faaet sin Undeel
af Den, som imidlertid ikke er bleven udskiftet; men Parterne
maae vel være beregnede efter enhvers qvota. Disse Undele
ere ofte ved Arv, Kieb &c. blevne udstykkede eller have faaet

andre Giermænd; men i den første Tid, saalenge Byen har været i Welstand, har neppe nogen Fremmed faaet Deel i den. Hans Jørgensens Andeel er blevet udlagt ved Skiftet til hans Arvinger og Creditorer, latter samlet af Enken og foregæt med betydelige tilskiebte Parter, en ny Andeel forhvervet af hende og C. Pedersen, Familiens hele Andeel efter udskiftet efter hendes og Else Hansdatters Død, men formodentlig for største Deel igien kibt af C. Pedersen, som siden kaldes største Lods-ejer; de Andele af Den, som de andre Borgere havde og som endnu ikke varé samlede af H. Jørgensens Enke, kan det alt-saa være, at Statsraad Ehrenschild efterhaanden har forhvervet sig, naar ingen af Bogense-Byes forarmede Borgere have havt Evne til at kibte dem, og det samme kan have været tilfældet med C. Pedersens Andeel efter hans Død og saaledes kan Byen paa en aldeles lovlig Maade have mistet denne Ejendom og dens Tab maa saaledes tilstrives Borgernes Forarmelse og ikke enkelt Mands Bedrageri (saavidt Hr. Dr. Paludan-Müller).

S. A. begynder Byens Auctions-Protocol.

S. A. kgl. Confirmation paa et til Bisshop Kingo udstedt Skiede paa Skouby Kirke med jus patronatus &c.

S. A. eier Enggaard (eller Gyldenstein) saavel Gaarde i Skouby, som i Eskildstrup.

S. A. opretter Enken af den 1689 afdede Geheimeraad og General Frederik Krenstorff til Svanholm og Øvergaard, Fru Augusta Elisabeth Rumohr, af $4\frac{1}{2}$ ede Gaard i Harrits-lef By en Sedegaard under Navn af Ny- (eller Lille-) Harritslesgaard og tildeler eller tilskifter samme adskillige Jorder fra de øvrige Harritslefs Gaarde, hvilke den saaledes tildeleste Ager- og Eng-Skifter i en Jordebog i Harritslesgaards Archiv opregnes og specificeres. Denne nye eller lille eller, som den ogsaa paa Grund af sin Hvvedgaards-Taxt, der siden blev

lagt til Store Harritslesgaard) kaldtes, Hoved-Harritslesgaard (fordi den var den eneste af Harritslef-Byes Gaarde, der havde Hovedgaards-Taxt) laae tæt udenfor Byen og i Nordost for samme i en af Hovmarkerne, som kaldes Norden-Hesthauge (eller egentlig ved et lille Dam, kaldet Hvededam, i et gierne af forhenværende Jens Froms, nu Niels Rasmussens Mark, Lille Lække kaldet, hvilket Dam stoder op mod Norden-Hesthauge-Skov), og altsaa mellem Hesthauge-Skoven og Store Harrits-lesgaard. Denne Gaard blev siden (nemlig mellem 1731 og 1755) afbrudt og flyttet ud til Bogense og der aldeles opbygt, saaledes som den paa sin forrige Plads havde staet, baade med Hensyn til Stue- og Udhuse, men sikkert her i Bogense Navn af Trappen (hvorfor ogsaa nogle troe, at det blot var Lille Harritslesgaards Trappe, der blev udflyttet til Bogense, end-stiendt det var den hele Bygning; dog skal ogsaa i Knud Nielsens Gaard i Tersore være Lemmer af Lille Harritslesgaards Bygning nemlig Sule paa 8 à 9 Arens Heide og 3 Dvartears Tykkelse) og skal den første Beboer af bemeldte Gaard i Bogense have været en Sen af Herstabet paa Store Harrits-lesgaard nemlig Obersten, Stige Lassen (medd. af Ringe).

S. A. striver Holger Rosenkrands (en Sen af Jørgen Rosenkrands til Kieldgaard og som siden kørte Bruusgaard og var gift med Anne Brahe) sig til Brahesgaard og Enggaard og udsteder s. A. sit Skiede til Ceremonimester Martin Conrad Bierman v. Ehrenschild paa Hovedgaarden, Enggaard, og underliggende Bederland i Odense- og Rugaards-Amter nemlig i Skouby-Herred, Sandager Sogn, Enggaards Hovedgaard og Melle, Bregelunds By, Schindbarhus og Esterbelle; i Guldborg Sogn Smidstrup, Nordsskov og Kaalshauge; i Særslef Sogn Toderup og Svenstrup; i Gilsby Sogn Lunde og Gilsby; i Skouby Sogn Skouby og Eschildstrup; i Wigerslef Sogn

Morudgaarde; ligesom i Skam-Herred, Klinte Sogn, Jersbølle og Klinte og endelig i Hindsgavl's Amt, Bends-Herred og Roerslev Sogn, Roerslev- og Blanke-Byer. Denne M. C. B. v. Ehrenshild (om hvem see Hoffm. D. Ad., 3, p. 67, og Giessing, 2, 2, p. 74) lod Børrelserne paa Egggaard paa det kostbareste indrette med rare Malerier og Tapeter saa og Hæugen med sine tre 800 Alen lange Alleer (Arl., 3, p. 470—71; hvorimod Arl., 6, p. 628, tilskriver Grev Gyldensteen det sidste).

S. A. bortsætter Admiralitets-Resessor Knudsen (som altsaa allerede da var Eier af Sandagergaard, hvorimod han nejpe, da han 1687 bortsættede en Gaard i Giby i Bends-Herred (see 1731), kan have været det, siden Geheimeraad Morten Skinkel endnu 1690 anføres som dens Eier) den i Sandager Sogn beliggende Nedermolle, hvis Landgilde udgiorde 8 Tdr. Meel.

S. A. eiede Ditlev Reventlov, Geheimeraad og Prost i Preez, Dregaard, som han altsaa maa have kibet af den forrige Eier, Borgemester Thomas Iversen i Assens; thi af s. A. har man et Skrøde ifølge den grevelig Gyldeinstenske Archiv-Designation fra bemeldte Borgemester Iversen i Assens til Preez Terstorff (formodentlig en Skriverseil for Preez' Prost) til Dregaard paa noget Bondergods i Dre, Ørbæk og Skaastrup. I alle Tilfælde var Reventlov efter Iversen den næste Eier af Gaarden (Arl. 6, p. 640) og s. A. eller 1694 udstedes der en Transport fra Grev Wedel til Grev Reventlov paa Panterettigheden i Dre- og Brenderup-Kirketiender med underliggende Bondergods og s. A. en Transport paa en Obligation til Conferentsraad Reventlov fra Wedel paa Hvidkilde.

S. A. (kongeligt) Skrøde til Bislop Ringo paa Haarslef Kirke med jus patronatus og andre Kirkens Rettigheder.

S. A. døde Gieren af Langesø, Adolph Hans v. Holslien, og hans Enke, Fru Ide Nathlau, forhvervede endnu i s. A. en Dom, at de, som ikke gave Tiende i Nigerslev- og Beslunge-Sogne, skulde desvagtet hver for sig svare 8 ff aarlig til Kirken. Denne Fru Ide er Forresten ret Overtroens Kiale-dægge her paa Egnen og om hende fortæller Sagnet de vid-underligste Ting, dem jeg, som Træk af Landalmuens davarende Overtro, vel ikke kan undslade at anføre, men hvorved jeg dog vil giøre den samme Bemærkning, som i min Hagenstov, p. 90, ic., at det, som oftest, være de dygtigste Folk, Sagnet lader have med Fanden at bestille. Fru Ide boede saaledes, som det hedder, først paa Nellemose, forinden hun kom til at boe paa Langesø; hun var meget streng og ond imod Folkene, men holdt derimod meget af Hunde og havde mange af disse og hendes Folk maatte ikke formene Hundene at tage af deres Mad hvad de vilde paa Bordet; men Hundene skulde have Lov at tage frit hvad de lyftede (derfor staaer Fru Ide ogsaa paa sit Maleri, klappende en Mynde med den ene Haand). Hun var derhos meget simpel (hendes Gaard, Nellemose, var da heller ikke mere end paa en Snees Keer¹⁾), bagede selv Bog-

1) og dens Jord laae ud imed Brunsvig-Estederne til; Nellemose var nemlig ifølge Sagnet den egentlige Herregård, for Langesø blev det, og havde formodentlig den Tid ogsaa Navn af Langesø (thi endnu 1551 nævnes der tvende Esteder af dette Navn), forinden Nellemosen fra en Es til en Mose blev forvandlet, og saaledes skal vel Sagnet fortæaas, at Langesø først laae, hvor Nellemose nu ligger, nemlig omtrent hvor Huset af dette Navn i den efter samme oyskalde Mark endnu er beliggende. For omtrent 40 Åar siden var derfor endnu til Huset en ualmindelig stor Frugthauge eller rettere Frugtræerne stode derfra og langt op i Marken mod Steishuus til; ud for Huset er ogsaa i en vis Dybde Steenbro og uden om Nellemose er endnu Hovedgaardens Tært, saavelsem til Huset selv, og man har endnu Sagn om Hovedgang i gamle Tider dertil. En Deel af Engen lige ud for

hvede-Pandekager og smurte Panden med Flekkesovet samt gik selv ud i Marken med Gred til sine Folk, mod hvem hun ellers var ond og karrig og undte dem, som sagt, ikke den Frde, de behedede; derimod holdt hun 60 (!) Hunde, demi hun var overordentlig god ved, saa at Folkene, som sagt, ikke engang maatte forhindre dem i at gaae op paa Bordet, naar de selv skulde spise, og at tage først hvad de vilde. Paa disse Hunde tilsatte hun altting og blev selv yderlig fattig, saa at hun ikke alene maatte behjælpe sig knapt, men tidt, naar hun skulde have mange Folk eller Fremmede, maatte laane hos Konen i Ulstrupgaarden. Engang kom hendes Søn, som (senere) var Marskalk og boede paa Seggaard, til hende og bad om Penge til Hjælp til sit Krigstogt; men hun havde kun 4 & at forstørke ham med; forbittret herover, bebreidede han hende, at hun satte sin Formue til paa sine Hunde, hvormed hun ellers kunde have hjulpet sine Barn, befalede dernæst, at man skulde samle ham alle disse Hunde i Gaarden, gik selv op paa Svalen over den store Dør i Stuehuset og stred dem derfra en efter den anden ihiel (imidertid har hun vel snart faaet sig andre istedet). En Rat fik Kudsk og Tiener Ordre at komme for Døren med den forspændte Kæreh; Fruen satte sig deri og, da Kudsk var kom-

Nellemose skal i gamle Dage have været ø og deri en stovbegrebet Holm (nu kun en i Engen udløbende Jordtunge), som kaldes Tomfuholmen, hvor 1 eller, som Andre sige, 3 Tomfruer skulle være dræbte og hvor der endnu, næst imod Høitiden, skal høres føle og råbsomme Skrig. Denne eller disse Tomfruer skulde have været Døtre af en Amtmand, der siges at have boet paa Nellemose og som efter sin Død maatte gaae igien, saa at man endnu for 25 Åar siden saae ham komme gaaende langs igennem Åaen efter Nellemose til med en stor trefkantet Hat med Guldtresser, om paa Hovedet. Hvad man forresten med historisk Bisched reed om Nellemose, siden Anton Brysse 1554 forsyttede Langes til sin nuværende Blads, er allerede i det foregaaende under 1634, 64, 75, 76 og 88 bemærket.

men i den gamle Aller, som var i den nuværende Kirkkenhauge, spurgte han Fruen, hvor han skulle kiere hen; men hun svarede, at han blot skulle kiere ligefrem; paa engang herte han ikke mere til Hestenes Trampen eller Karethens Skrumlen; intet gav nogen Lyd eller Bevægelse, som om Vogn eller Heste berørte Jorden; kun funde han mærke, at de kom frem gien-nem Luften; om sider kom de til en stor Gaard; Fruen stod af og gik ind; de andre blev holdende; men, da det varede lange og var et Bølmerke og et hæsligt Uveir, stod Tieneren af og kigede igennem Neglebullet og saae da, at Fru Ide sad og blev kæmmet af en Person, saa at Blodet sted efter Kammen; om sider kom Fruen ud, steg i Karethen og de kierede bort paa samme Maade, som de vare komne, til de naaede til samme Sted i Alleen, hvor Larmen paa Høfarten var opnært; da herte de etter Hestenes Trampen og Vognens Rummel og vidste saaledes, at de vare paa Jorden igien. Saasom hun ifelge Sugnet havde forstrevet sig til Fanden, saa vidste hun ogsaa hvad Tid og Time hun skulle dze; da Tiden kom (nemlig 1700), som var en Sendag, lod hun alle Folkene gaae i Kirke uden Tieneren, som jævnlig maatte gaae ud og see i Lusten efter Dickeven, som ogsaa om sider kom og førte hende ud af et Bindue med sig; Tieneren, som saae ind af Neglebullet efter Fruen, tilsatte sit Helbred for Fremtiden; i Gamle Langesees Bygning sad Blodet af hende paa Væggen i det Bærelse, hvor Fanden havde taget hende, og, da hun var ded, tog alle hendes Hunde til at tude og foer ud igennem Binduerne, saa at der ikke blev et heelt Bindue paa Gaarden; efter hendes Død blev der sendt Bud efter 2 Nabokoner for at lægge hende i Kiste nemlig Konen i Ulstrup og Konen i Nykøbing; men de fandt naturligvis ikke hendes Liig og maatte istedetfor det lægge nogle Stene i Kisten; hvæt af disse Koner

fik en gammeldags Selv-Spisessæt i Forering (formodentlig for at tie med Sandheden) og disse skulle længe have været i Familiens Eje og endnu været foreviste den sidst afdrøde Sognepræst. Siden gik naturligvis Fru Ide igjen og man saae hende ofte korte med 4 sorte Heste, hvis gloende Tunger hængte ud af Munden, gien nem Rue-Gade om Natten; øngstelige og misfornavde over denne Natteuro, stræde Beboerne desaarsag Herfts tvers over Gaden ved Rue-Smedie; men, da Fruen atter kom og nu ikke mere kunde komme over dette Sted, foer hun hen under Jorden, hvorved der blev et grueligt Bulder og Brusen, som om Byen skulde have forgaaet. Til sidst blev hun nedmanet i Sortemose, som er Enden for Gaarden i Dyrehaugen, tæt bag ved Gaardens Materialhuse.

1695 stidde Byfogden i Middelfart, Niels Hansen (Wang), sin Fordring i Welsz, stor 41 Ædr. 4 Skp. 4 Fdk., til Statsraad Chrenschild paa Enggaard.

S. A. blev der taget Synsforretning over øde Pladser i Bogense og da befandtes en Trediedeel af Byen at ligge øde fra „ældre Tid“, uden at man kunde erfare, hvem Pladserne tilhørte, og desuden var der i Byen (altsaa fra nyere Tider) 16 øde Byggepladser (skulde dette af Dr. Paludan-Müller med-deelte Vidnesbyrd ikke kunne give Sagnet om dens fordums Sterrelse en betydelig Grad af Sandsynlighed? esr. 1522).

S. A. begynder en af Byens Skifte-Protocoller.

S. A. var Eieren af Enggaard, Ceremonimester M. C. B. Chrenschild, Justitsraad og kibte da af Jergen Gross Enke hendes Unpart i Særslef Kirke.

S. A. udsteder Oberstlutenant Krabbe sit Skirde til Eieren af Dregaard, Conferentsraad Reventlov, paa en Gaard i Bro i Branderup S. og en ditto i Gauslunde.

S. A. døde Mogens Kaas paa Ragaarde, den Rugaardste

Lænsmands Sen, og blev i Haarslef Kirke begravet (se blandt Lænsmændene Faderen, Tørgen Kaas's, Levnet).

S. N. blev Hr. Anders Barfod (som 1731 blev sognepræst i Lumbj) født til Verden i Farstrup-By i Bigerslev-Sogn og var en Sen af den rejsende Capellan i Bigerslev, Hr. Ib Barfod, som jeg allerede under 1673 har omtalt og som altsaa formodentlig i Farstrup maa have haft sin Bopæl.

S. N. synes først Commissarierne i den 1684 afdede Bendix Hans v. Buchwalds Stervbo paa Langeø at være blevne færdige med deres Regnskab; thi i s. N. bleve omsider 1200 Rdlr. udbetalte til hans 3 Barn, som Arvepart efter deres Fader.

S. N. hørte iens Dyre, som Gier af Elvedgaard, et Sted i Esterbølle, hvilket Fæstebrev saaledes er det ældste af dem, der findes her paa Gaarden, da Reversalerne først i Anledning af Forordn. af 23de Jan. 1719 fertes i Brug. Det er afdattet i høist almindelige Udtryk og hverken Hartkornet eller Landgilden eller Hovarbeidet bestemmes; men det hedder blot, at N. N. maa bruge og beholde „paa Livstid“ det Sted, N. N. tilforn behoede, med al dets Tilliggelse, som hans Formand for ham det ned og brugte, imod at svare alle kongelige Skatter, yde sin Landgild i rette Tid, gøre sin Hovning med Egt og Arbeide forsvarlig, bygge og forbedre Gaarden og i alle Maader forholde sig efter Loven (Elvedgaards Arch.). Man seer altsaa heraf, at Forholdet endnu den Tid blot beroede paa gammel Sædvane eller paa hvad der „pleier“ at ydes og gieres af Stedet cfr. 1697.

S. N. faaer Gieren af Rugaard, Grev Vilhelm Frederik Wedel, en alvorlig Reprimande fra Regeringen. Denne Herre var gift med Hannibal Schesteds Datter, altsaa en Datterdatter af Kong Christian d. 4de, havde 1663 fået Rugaard, 1666

arvet Tversnæs, som han 1672 fik oprettet til et Grevskab under Navn af Bedelsborg, og var derhos saa stolt, at han ifølge Sagnet hver Dag lod sig blæse til og fra Words af 12 Trompetere. 1690 havde han allerede med Hensyn til Degnen i Balslev tiltaget sig en utilberlig Myndighed og i den Auledning faaet et kongeligt Rescript, lydende paa, at Greven ikke herefter skal have Magt noget af egen Myndighed at befale eller anordne imod det, som Bispen og Provsten i deres Embede forrette (Fogtmann, 2, p. 520); men 1695 drev han det endnu videre; thi da lod han af sine Dienere en Gaardsret anordne og lod der hende Dom over Claus Brandt og Marie Borgen, som derved blev tilkendte at lide efter Lovens 5 — 3 — 8 og 6 — 17 — 17 samt Forordn. af 4de Marts 1690 saavelsom at have deres Boesludder forbrudte og Kongen især efter Lovens 6 — 22 — 1, 2, 3 at stryges til Kagen, hvilken Dom Greven uagtet hendes Hensyndelse til sit Bærneting og imod hendes begærte Appellation ved sin egen Skarprettet paa hende lod exeqvare, men Kongen derimod under 5te Mai 1696 erkendte samme Dom, som udmitt, ded og magtesles at være og ei at komme Claus Brandt og hans Hustru, Marie Borgen, til Penges Udgift, Hinder, Skade eller Nakdeel paa deres ærlige Navn og Rygte i nogen optankelig Maade, ei heller den paa hende gjorte Execution at komme hende, hendes Mand eller nogen deres Arvinger og Paarende til Præjudits eller Gresforkleinelse i nogen Maade; hvorhos Kongen af sør Maade og i Henseende til tro Dieneste af Grevens Broder for denne Gang har dermed (ffriadt uvist paa hvad Viskaar) overset Greven, som blot s. A. (1696) modtog et kongeligt Rescript, at han den ham i Grevernes Privilegier forundte Gaardsret herefter ei ved nogen anden maa lade betiene end ved sin Birkeedommer og Birkeskriver, som

af Kongen til samme Bestilling ere konstimerede, samt at han til de Executioner, han herefter kunde forudsages at lade gire, skal bruge den Skarprettet, Kongen dertil har ladet ordinere (Fogtmann, 2, p. 684). Sagnet lader ham imidlertid ikke slippe saa let fra denne (eller maaske en lignende) Fagstrygning; det beretter nemlig, at en af hans Dettre (formodentlig Anne Christiane Elisabeth, om hvem den fra Hundehistorien 1688 bekendte Fru Trolle paa Kiersgaard 1717 skriver, at der var intet godt at sige om hende) løb bort med Informatoren der paa Gaarden og flygtede til dennes Søster, en Præst- eller Degnekone (som nogle kalde Sandvad, Selvad eller Mulvad og andre lade høe i Balslev); hun stulde dem en Nat over og ferte dem derpaa af Landet, hvorover Greven blev saa forbittret, at han uden nogen foregaaende lovlig Procedure lod hende hudslette og fagstryge, og stiandt hans Herredsfoged eller Birkedommer siden udfærdigede en Dom, hvorefter det skulde være skeet, og desaarsag blev demt tiidde, stiandt han forud døde af formeentligt Slagslod eller Gift, blev dog Greven tilbomt at gire et Giæstebud for hele Landets Adel, af hente den fagstrygne Madame i sin egen Kærrh og sætte hende paa sin høje Side over alle andre Giæster ved Bordet samtidig give hende 40000 og Kongen 40000 Rdlr., hvorefter Familien geraadede i Giæld og efter saa Mars forløb til sammes Afbetaling først 1708 maatte pantsætte og derpaa 1718 endogsaa maatte følge Rugaard. Hvad enten nu dette er en heel anden Historie end den af Fogtmann anførte eller ogsaa det blot er en i Folkemunde foregået Udgave af samme, saa er dog saa meget vist, at han vel neppe er sluppen fra slige Af fairer uden betydelige Mulcter, selv om Sagnet endogsaa skulde have foregået Summen med et Par Nuller for meget; men ligesaa vist er det ogsaa, at dette Smæk ingenlunde forbedrede

Greven; thi han ragede fort efter i Proces med sin Slots- og Sogne-Præst, Broderus Risbrigh, og 1700 blev i denne Anledning følgende Hriesterets-Dom fældet: De haarde, ubillige og ubeviste Besyldninger, Grev Vilhelm Frederik Wedel har bebyrdet Hr. Broderus Risbrigh med, bør døde og magtesløse at være og udsettes af Nettens Protocoller, hvor de findes indferte, og bør Greven saavel for denne sin haarde Medfart, som i Omkostning og for Skadeslesholdelse, til Præsten betale 200 Rdlr. og for sin store Forargelse til vor Frelseres Kirke 50 Rdlr. og Hr. Broderus Risbrigh nyde den af Greven ham tilsagte aarlige Len (nemlig 10 Keers Græsning) for at prædike i Capellet paa Wedelsborg (Hoffm. Fun., 10, App., p. 7—8). 1701 blev forommeldte Dom forknydt i Vends-Herreds Provsteret, som den Tid (mærkeligt nok) blev holdt i Middelfart Kirkes Baabenhuus (ibid. p. 7); men efter 1702 faldt der en anden Hriesterets-Dom, ifølge hvilken Hr. Broder Risbrigh skal nyde den Præstekaldet 1660 tilstaaede øde Gaards Grund uden Afgift og Skatter imod at holde Bred og Viin for Huusby Kirke; samt for erlidte Skade, Afgang og Omkostninger skal endvidere Grev Wedel til Mag. Broder Risbrigh betale 10 Rdlr. og Birkedommeren, R. Larsen, for sin ugrundede Dom og lovstridige Widners Stedelse bede 10 Rdlr. til vor Frelseres Kirke (Hoffm. I. c. p. 7). Formodeutlig maa det altsaa have været under en af disse Sager, at Greven, som Sagnet gaaer, ved sin Ridefoged i Ordets egentligste Forstand lod Sognepræsten „pidse“ ned af Prædikestolen. I ethvert tilfælde er det ikke at forundre sig over, at Almuen endnu kalder hemeldte Greve den gale Grev Wedel. Forresten gjorde han 1705 sit Testament paa Rugaard og døde kort derefter.

S. U. strev Krigscommisair Otto Pedersen Himmelstrup

sig til Dallund, hvilken Gaard han var kommen i Besiddelse af ved at ægte den forrige Gier, Amtsforvalter og Borgemester Jens Eriksens, Enke, Maren Bang.

1696 stienkede Assessor Hans Knudsen paa Sandagergaard 500 Rdlr. til et Legat for Rector og 4 Disciple i Bogense Skole (Hoffm. Fund. 5, p. 307. 455).

S. N. omtales i en Sag mellem Byfogden, Niels Basse, og nogle af Borgerne i Byen den Bogense-Bylov (esr. 1656), som Byfogden selv havde været med at stifte (medd. af Dr. Paludan-Müller).

S. N. forlangte Borgerstabet af Øvrigheden, at den skulle ansege Kongen om tilladelse til at erholde anviist noget af det derværende Skattekorn til Brug, da der var sterre Trang paa Bredkorn end i det dyre Åar, 1681, hvilket forårsagedes deraf, at intet Korn fartes til Byen, men udskibedes af Proprietarer, Præster, Bender og Fremmede, saa at Byens hele Mæring var edelagt. Hertil kom, at der ikke alene dreves et saadant utiladeligt Forprang med Korn, men endogsaa med Öl, „Tobak“, Brænderiin og andre Kirbmandsvarer. Ligeledes flagedes over Mangel paa Brændsel, da Byen selv intet havde og de omboende Giere intet vilde afhænde (l. c.).

S. N. vedtages, at ingen maatte udleie sin Gaardseie til Udenbyes, fordi de hidtil havde forsømt at holde Hegnet vedlige (l. c.).

S. N. begynder Byens Pante- og Skiede-Protocol samt dens Maalerbog.

S. N. Skiede fra Lieutenant Rechling til Oregaards Gier, Conferentsraad Reventlov, paa Særslef Kirke, Nedermelle ved Bogense og 1 Gd. i Morup.

S. N. Skiede fra Bisshop Ringo til bemeldte Reventlov paa Haarslef- og Skouby-Kirker.

S. A. fiedede Sognepræsten i Kaalshauge, Mag. Jacob Hiorth, til Conferentsraad Reventlov paa Oregaard Lykkesborg med 6 Huse i Haarslef Sogn.

S. A. udstede kongeligt Skiede til Justitsraad Ehrenschild paa Gyldensteen paa Guldberg- og Sandager-Kirker med Tiende og jus patronatus ej vocandi.

S. A. bortførte Admiralitets-Assessor Hans Knudsen til Sandagergaard til en Mand, som var fraremst en af hans Gaarde i Senderup, paa ny en Gaard i Maderup, hvis Hartkorn ikke nærvnes, hvorimod det tilfrieses, at han ikke alene fik Ade- og Sæde-Korn, Besætning og Volsredsfabrer, men endog Bohave og Sengeflæder med i Fæstet.

S. A. stifter bemeldte Herre, som sagt, et Legat til Skole- og Fattigvæsenet i Bogense (Hoffm. Fund. 5, p. 306—9. 455) og, da han der falder Prof. theolog. i Odense, Knud Landorph, sin Svoger, maa han formodentlig have været gift med en Datter af Stiftsstriver Hans Brodersen og Mette Villumsdatter.

S. A. døde bemeldte Admiralitets-Assessor Hans Knudsen, om hvem Farstrup i sin Dagbog, p. 127, siger, at han havde været Foged paa Nøragergaard, kom derpaa til Kiebenhavn, fik siden Sandagergaard i Flyen, hvor han døde 1696, men eiede ogsaa meget Bendergods og adskillige Tiender i Jylland. Her have vi altsaa et paafaldende Exempel paa hvorledes Embedsklassen efter Souverainiteten lidt efter lidt aflestede Adelstanden i Jordegodsets Besiddelse.

S. A. Skiede fra Etatsraad Scheller, Mule med flere til Conferentsraad Reventlov til Oregaard paa nogle Gaarde i Skaadstrup og Orbek.

S. A. bortførte Sandagergaards Eier 1 Gaard i Morup & Moderup i Særslef S.

S. A. døde Sognepræsten i Sørslev, Hr. Hans Bang, og ham succederede Hr. Christian Broderus Bircheroed, som var født i Odense i Mai 1672 eller 73 af Faderen, Prof. og Dr. theologiae Jacob Jensen Bircheroed, og Moderen, Sille Thomasdatter Risbirch, deponerede 1695, blev Baccalaureus 1696 og gift med Else Catharina Hansdatter Bang, en Datter af hans Formand i Sørslev. Han udgav 1701 en Beskrivelse over de forskellige Kjæmpehøje, han havde været med at aabne, hvad der havde været i samme og Tegning over de vigtigste iblandt dem (aftrykt i Gyenske Maanedskrift eller Almeennyttige Samlinger, Bd. 34, p. 22 sq.); han blev siden (c. 1719) Provst i Skouby-Herred og døde d. 30te Marts 1729 (cfr. Hoffm. Fund. 5, p. 90; Bloch, 1, p. 307. 412; Giessing, 3, 1, p. 143. 404 & 464, Tab.).

S. A. faldt der efter Høiesterets-Dom, at Margaard og Dallund hver skulde udrede 6 £dr. Byg aarlig til Sognepræsten i Senderup (Hoffm. Fund. 5, p. 317).

1697 blev Sognepræsten i Bogense, Mag. Anders Cheldorf, tillige Provst i Skouby-Herred (see 1677).

S. A. lod Byfogden, Albert Friis (han var nemlig blot Vice-Byfoged (see ovenfor 1694) og derfor kaldes Niels Bassé endnu samme Lid, ligesom forhen, Byfoged), bekendtgøre for Borgerstabet Udsalget af sin Reise til København; han havde nemlig paa denne Reise (hvis Omkostninger han selv uden Byrde for Byen bestred) Byen til Bedste udvirket følgende Bevillinger:

1) Bevilling af 2den Marts 1697, at der aarlig d. 21de Oct. maatte holdes et Drøgmarked udenfor Byen ved Stampe-mellen; dernæst et Hestemarked paa Kreltorvet med andre Kiebstædvarer hver Torsdag i Fasten; ligeledes en ugentlig Torve-

dag om Torsdagen for at forhindre Handel om Sendagen (esr. Fogtman, 2, p. 701).

2) at det gamle Raadhuus skulle repareres til et Byting, et Seierværk der opstættes og det gamle Tinghuus bruges til Bolig for Bægteren eller Bysvinden; Omkostningerne hertil skulle tilsviebringes ved at sælge et Huus, der hidtil var brugt til Bagthuus, naar der var Indqvartering.

3) Bevilling paa en Aupart af Accisen.

4) Bekræftelse paa Forordningen om Kroer og Landprang og

5) Udskrift af de i Rentekammeret værende Landmaalingsbeger, hvilken herefter skulle lægges til Grund ved alle Skatteklinger og Grundfæstridigheder. Som en Følge af den under Nr. 2 anførte Bestemmelse blevé saaledes ogsaa strax Synsmænd udnævnt til at syne det gamle Raadhuus (medd. af Dr. Paludan-Müller).

S. A. skal Otte Hansen have været Rector i Bogense (l. c.); men derved maa sikkert Ove Hansen Guldborg forstaaes (see 1698).

S. A. siges Bogense Kirke ogsaa at eie udenfor Byen Landgilde af 2 Bender i Tøste; 100 Rdlt. i en Gaard i Byen (som spairede 1 Rdlt. 4 £ i Leie) og 100 Rdlt. i Welsing (men, om den endnu eiede sine Gaarde i Grindløse, Hiadstrup og Begelund fra 1686, omtales derimod ikke); et Par Begravelser i Kirken (hvorfaf Bysogden i Middelfart, Matthias Bolt (see 1691), eiede den ene) indbragte 12 Rdlt. 4 £; desuden for de 2 Gaardseier Landgilde 5 £dr. Byg og Fæstepenge 14 Rdlt.; 7 Ager i Gammelmark, Landgilde 6 £dr. Byg, Fæstepenge 18 Rdlt.; en Ager i Sander Kirkelekke, Afsgift 10 £ og Fæstepenge 10 £ og 8 ½; 3 smaa Rodhauger ved Zeglgaardsgyden, Afsgift 2 Rdlt., Fæstepenge 3 Rdlt. 8 ½; en lidén Kir-

Lejord bag Kirken ud imod Stranden, Afgift 1 £, Taxepenge 1 £, og 6 Agre i Gammelmark, Landgilde 4 £dr. Byg, Taxepenge 14 Rdcr. (l. c.).

S. A. hedder det ogsaa, at Borgerne i Bogense „for nogle År siden“ under Stiftamtmand Winterfeldt og Bisshop Kingo havde erholdt Frihed for at betale Tiende til Kirken imod at forpligte sig til dens Bedligeholdelse; men nu støvnedes Kirkevarerne for Restants af 148 — 4 — 5, som forrige Kirkevarer havde tilgode hos Kirken (l. c.).

S. A. berettedes det ogsaa, at, ifstedsfor Fiskerne og de Indrullerede forhen for egen Regning havde sat de Rejsende fra Odense over til Sjælland, havde nuværende Byfoged i Middelfart (forhen Raadmand i Bogense), Matthias Bolt (see 1691), slæfft sig Privilegier derpaa, saa at Sefolkene maatte give sig i Tjeneste hos ham, hvad Færgevesenet angik; men, da han ikke holdt Farteierne i tilbørlig Stand, saa at Heste og Vogne kunde sættes over, saa var Folgen, at de fleste Rejsende nu toge over ved Middelfart, hvorför det nu projecteredes at bringe et ordentligt Færgeleb i stand mellem Bogense og Helleborgs Molle (l. c.).

S. A. indstævnedes Ditlov Witherd paa Eieren af Enggaard, Statsraad Ehrenschilds, Begne Mester Rasmus Pedersen i Klinte, Christen Pedersen, Tolder, og J. Andersen Wiigaard, Handelsmand i Bogense, til at fremlægge deres Adkomster til Andeel i Ebæle, ved hvilken Lejlighed da Ehrenschild beraabte sig paa sine Skieder af 1694 og 95, Rasmus Pedersen Bruun i Klinte paa sin Svigermoders Skiftebrev af 1693 og sin Svigerindes af 91, Tolderen, Christian Pedersen, paa Skiftebrev efter sin Hustru af 1693 og Jørgen Andersen Wiigaard paa sin Lovseddel af 1682, paa den ham af Jens Andersen Mandrup 1691 transporterede Fordring og paa sin Indførsel af

1694, i alt for 489 Rdlr. 5 & 48; desuden foregav han efter Bogense-Kirkebog endnu at være eiende af Den for 250 Rdlr. " & " 8, hvoraaf dog 100 Rdlr. afgik, som hans sal. Formand til Bogense-Kirke havde givet, samt 100 Rdlr. til Enken (l. c.).

S. A. forlanger Tolderen, C. Pedersen, Ehrenschilos Anpart paa Wbels afspælet; men, da han afslog det, maatte han lade saa meget ligge uafbenyttet, som Ehrenschilos Part kunde være (see 1700).

S. A. begynder en af Byens Doms-Protocoller.

S. A. gier Justitsraad Claus Rast til Rassenberg ifelge Heiesterets-Dom Indførel i en Trediedeel af Harritslesgaard, som den Sid tilhørte forrige Landsdommer, nu Cancelli- og Admiralitetsraad Jens Lassen (Harritslesgaards Arch.).

S. A. udsteder Justitsraad Braem til Lindholm sit Skiede til Statsraad Ehrenschild til Enggaard paa Gilby Kongetiende.

S. A. forpagter hemeldte Enggaards Gier Sørslef Kongtiende for evig Sid af Lectoratet i Odense for et billigt Føste og til hver Lector især en aarlig Afgift af 120 Rdlr. i Kro-ner, hvilket Kongen stadføster.

S. A. bortfører Jens Dyres Enke, Helle Margrethe Lykke paa Elved, en Gaard i Hemmerslef. Dette er det andet (see 1695) af de Føstebreve, som endnu her ved Gaarden opbevares; det er i Grunden affattet i samme terminis, som det foregaaende, idet hverken Hartkornet opgives eller Landgilde og Hovning bestemmes; men det er desuagtet mere detailleret; det hedder saaledes deri, at Fruen herved steder og faste til N. N. den Gaard, som N. N. formedelst Armod er fraslyttet, til Nytte og Brug paa Livstid paa Bilkaar, at han i rette Sid yder sin „sædvanlige aarlige Landgild, som er og pleier at gives eller kan paabydes“, saavel som Hovning deraf og forresten er sin Huusbond „hørig og lydig“, i hvilke Tilfælde Gaarden ham

ikke skal fratages og til Andre bortføstes); men, da derhos Gaarden findes brætfældig, skal han være fri for at give Landgilde og fuld Hovning det første Åar, som er at regne fra Voldermis 1698 til Voldermis 1699, og det næste Åar derefter skal han være fri for 1 Ottig Smært og gaaende Hovning (o: Gangdage); men siden skal han svare alting, som „forstrevet“ er (hvør? maaßke i den gamle Matrikel af 1661, der muligvis den Xid gialdt som Regel for de enkelte Gaardes Præstationer); desuden skal han have og beholde en Egg og en Beg at flye paa Gaarden med samtid beholde den indavlede Grede, som nu findes paa Stedet, uden nogen videre Afgift end at betale Skattekvrn og Kvartals-Skat til forstommende Januar og saa fremdeles og sig forresten i alle Maader efter Lov og Forordning forholde (Elvedgaards Arch.).

1698 blev Øve Hansen Guldberg, som først havde været Herre hos sin Formand (o: den forhenværende Rector; se 1693), omfåder selv Rector i Bogense og tillige Capellan, indtil han 1700 blev Sognepræst for Barret i Bierge-Herred, hvorfra han 1718 blev forflyttet til Hviring, Tanderup og Hornborg i Nørre-Herred, hvor han 1728 blev underkastet Kirkens Disciplin for en Forseelse, han begik ved Uddelingen af Alterens Sacrament, og døde derpaa 1732.

S. A. maatte Bogense By betale 533 Rdtr. 74 ff i Consumptions-Skat, hvilken, ligesom de foregaaende Matinger, skulde lignes paa Borgerne.

S. A. folgte Jørgen Andersen Wiigaard, Borger i Bogense, sin Unpart i Wbelzen nemlig en Fordring af 537 Rdtr. 5 ff 8 ff til Etatsraad Ehrenschild paa Enggaard.

S. A. opbrød ogsaa Tolderen, C. Pedersen, sin Andeel i Wble til Bortfølg; men Etatsraad Ehrenschild lod ham ved denne Lejlighed atter indstævne for at bevise sin Adkomst til

Den; dog contraheredes der endnu i s. A. om Dens Bortforpagtning mellem Ehrenschild og Tolderen.

S. A. indleb flere Klager over Færgelaugen eller de Sefolk i Bogense, der havde forpagtet Færgevæsenet af Matthias Bolt i Middelfart, og blev de i Anledning heraf for deres Forsemmelse mulsterede.

S. A. blev første Gang (dog see 1697) bestifket en Bægter i Bogense, som skulle have 3 s hver Sommernat og 4 s hver Vinternat og raabe 3 Gange nemlig Kl. 10 og da ringe med Maadhuus-klokken, Kl. 12 og Kl. 3 og da atter ringe.

S. A. paamindede Byfogden Borgerne om at give Skolemester (ø: Rector) og Bernene Heitidsoffer, dog efter egen Discretion.

S. A. anlagdes endelig i Bogense ikke mindre end 3 Sager for Brud paa Kirkefred, foranlediget ved Mundhuggeri, ja endogsaa Haandgemæng imellem Borgernes Koner for at anmasse sig eller forsvare sig i de øverste Pladser i Kirkestolene.

S. A. eier Cancelli- og Admiralitetsraad Jens Lassen, som da skriver sig til Grubbesholm, foruden Harritslesgaard med samlet Gods endvidere af Stregods 2 Bender i Hadsstrup, 7 i Emmeløf, 1 i Brandsby, 6 i Norup, 4 i Otterup, 2 i Hjordslef, 1 i Orrizlef, 1 i Olund, 2 i Lunde, 1 i Beldringe, 1 i Allese, 5 i Anderup, 2 i Niested, 2 i Hauge og 1 i Bolmer (Harritslesgaards Arct. — denne J. Lassen skal forresten i Kong Chr. d. 5tes Tid være blevet nobiliteret under Navn af Lasson og have været gift med en Rosenvinge fra Skaane ifølge Giessing, 3, p. 388, Tab. over Hoppe-Stammen; men vort Adels-Lexicon veed aldeles intet af denne Nobilitation at sige).

S. A. var Nicolaus de Windz Gier af Sandagergaard (idet han, som man mener, skal have giftet sig med den for-

tige Gier, Admiralitets-~~Væs~~sessor Hans Knudsen, Enke, som altsaa
maatte have været hans første Frue) og bortsæster, som saadan,
f. N. en Gaard i Gamby, hvis Hartkorn ikke opgives.

S. N. kieber Conferentraad Ehrenshild af Jørgen Ro-
senkraads til Dvighovsholm noget Brudergods i N. Esterballe
By, Sandager Sogn; men f. N. døde han (Hoffm. D. Ad.
3, p. 67) og efterlod Gaarden til sin Enkefrue, Anna Mar-
grethe v. Stecken, som uden Twivl er den Enkefrue, om hvem
der fortelles, at hun bortspillede Gaarden til en Cavalier ved
Hoffet (maaskee Gabel, til hvem hun senere nemlig 1718 solgte
den), men at Kongen stiaeldte ham ud for at ville modtage den
og at hun saaledes fik den tilbage igien (medd. af Birkedom-
mer Møller).

S. N. Skiede fra Stiftamtmand Schult til Conferents-
raad Ditlev Reventlov til Dregaard paa noget Gods i Baag-
Herred, Søllested-Sogn.

S. N. solgte Jørgen Rosenkraads til Dvighovholm til
ovenmeldte D. Reventlov paa Dregaard en Gaard i Dre Sogn
og By paa 5 Dr. 4 Skp. 1 Fdk. „ Alb.

1699 blev indrettet en Bi-Post mellem Bogense og Odense,
som skulde afgaae hver Onsdag-Morgen og returnere om Tors-
dagen og derfor nyde 14 Dr. aarlig, men ingen videre Beta-
ling for Brevene (far den Tid havde nemlig Byfogden paa
egen Bekostning ladet sine Breve hente i Odense).

S. N. befieindtgiordes i Bogense den kongelige Forord-
ning om de nye Psalmebegers Indførelse.

S. N. faaer man endelig Oplysning om, hvorledes tilgik
med Byens gamle Raadstue-Archiv, som efter Nogles Foregi-
vende i en Ildebrand skal være fortæret (Hoffm. Fund. 5,
p. 309), men efter det almindelige Sagn af Byfogden, Niels
Basse, for at stade Borgerne skal være bortført til Sylland;

thi allerede 1698 blev Landssdommer Peder Lurdorph og Hofsrets-Assessor Broder Landorph til Sandagergaard¹⁾ udnevnt til Commissarier for at undersøge Byfogden, Niels Basses, Forhold nemlig saavel med Hensyn til Ebels, som til de konelige Forder, hvormed Byens Embedsmænd før have været forlænede og samme nu ere Byen frakomne, ligesom ogsaa om Byens gamle Documenter, der ligeledes ere den frakomne, idet nærværende Byfoged, Albert Friis, paastod, at Niels Bass ved sin Afreise ikke havde afleveret Byens Privilegier, Matrikel og Grundtart, men havde svaret, at de var brændte med Borgemester Hans Jergensens Huus; men, da det nu befindes, at Niels Bass selv var Skiftesvalter i Hans Jergensens Stervbo, at Skiftet varede Aar og Dag og blev tilendebragt, længe før Gaarden afbrændte, saa kiendte Commissionen under 3die Mai 1699 i denne Henseende saaledes for Ret, at Niels Bass er pligtig til i denne Henseende at giøre saadan Rigtighed, at Byen ikke derved lider Skade. Denne Rigtighed er imidlertid aldrig paafulgt og det rette turde maa ske være, at N. Bass har forsømt at udtagte Documenterne af Stervboet og at de virkelig der til sidst ere brændte. Ligesaas frugtesles, som saaledes Undersøgelsen med Hensyn til disse Documenter var, ligesaa frugtesles var ogsaa Reclamationen med Hensyn til Byens Forder og Ebels (ifelge Commissionens over Byfoged N. Basses Fremfaerd under 3die Mai 1699 aflagte og af Byfoged Friis fra Raadstue-Archivet meddeleste Dom) og hvad in specie den sidstnevnte eller Ebels er angaaende, da blev den vertimod ifolge et gammelt Sagn af bemeldte Hans Jergensens

¹⁾ En Gaard, han althaa fun en sene Lid maa have været i Besiddelse af, sid'n Hans Svoger?) Assessor Knudsen endnu eiet den 1696 og Nicolaus de Windt allerede 1698 er i Besiddelse af samme.

Arvinger og Creditorer uden videre Hindring fra Byens Side omfider folgt eller overladt (ikke, som man i Almindelighed mener, til den 1690 afdede Amtsforvalter og Borgemester i Odense, Jens Eriksen, der baade eiede Hollufgaard og Dal-lund, cfr. Giessing, 3, p. 147, men snarere) mellem 1718 og 26 til den i sidstnævnte Åar afdede Justitsraad Iver Anderssen paa Hollufgaard (see 1718) og det for saa ussel en Priis (600 Rdlr. nemlig), at der Åaret efter blev hugget Nicie og Torn for Belshet, hvorimod Kammerherre Hein paa Hollufgaard d. 19de Nov. 1782 folgte den til Grev Moltke paa Ginsiedelsborg for 13,000 Rdlr.

S. A. lader Justitsraad Raaff (see 1697) sin Indfærds-Dom i Harritslefgaard til Paakindelse indstævne.

S. A. bortfører Nicolaus Windz til Sandagergaard Vædelee i Vestinge S. (hvis Hartkorn dog i Fæstebrevet ikke omtales) mod 18 Rdlr. Hovnings- og Landgilde-Penge, lige som han ogsaa f. A. bortfæstede Gremmerlykkegaarden i Inds-lef Sogn.

S. A. Herredets-Dom af Herredsogden i Odense- og Skouby-Herred, Nasnus Holmer af Norup, mellem Store og Lille Ladebell i Haarslef Sogn om et Gierdes og en Grefts Vedligeholdelse mellem deres Marker og Kirkejorden, hvilket Gierde og Greft blev Lille Ladebell paalagt, hvorhos Fuldmægtigen paa S. Knuds Kloster var den, der havde indanket Sa-gen, og Christen Pedersen i Lykkesborg var en af hans Ting-stævnere (o: Stævnemæn) (Elvedgaards Arch.).

S. A. blev Sognepræsten i Haarslef, Mag. Jørgen Karstens, Stiftsprovst og Sognepræst til S. Knud i Odense (Bloch, 1, p. 656—57) og ham fulgte i Haarslef Sognekald Hr. Anders Hvid, som her var Præst i 40 Åar samt tillige Herredsprovst (Atl. 6, p. 619). Han blev 1694 Baccalaureus og saavel han, som hans

Halvbroder, Mads Hvid, vare begge Colleger & : Herere i Odense Skole. Da Mads Hvid en Nat laae ogsov, kom en Gedebuk op ad Trappen og ind paa Kammeret, hvorover han saaledes altereredes, at han fra den Tid af begyndte at gruble og blev alt længere alt værre; desvagtet tog han sig dog før 1699 at prædike paa Kaldet i Haarslef Kirke; men han læste eet Evangelium op og forklarede et andet og, da Prædiken var ude og Provsten, Mag. Anders Cheldorph, spurgte Menigheden, hvorledes de vare forniede, taug de alle stille, indtil en Mester treen frem og sagde: Naar Ellet er godt, saa roser det sig selv, og da Hvids Fader, Lars Pedersen, Forpagter paa Oregård, ved Udgangen af Kirken sagde til ham: Hvor gik det Dig idag, min Son! Du læste jo ikke Dagens Evangelium, svarede han ikke andet end: Saa Gud! jeg glemte det, Fader, og blev strax derpaa saa gal, at han maatte bindes i Zernlænker og laae i en Kjelder paa Oregård, hvor han efter nogle Aars Forleb endte Livet; men hans Broder, Hr. Anders, fik derimod ikke alene Kaldet, men endogsaa Broderens Kiæreste, Barbara Sophia Cheldorph, som var en Broderdatter af Bispinde Johanne Kingo (Blochs hdsr. f. G. h.). Han kaldes 1715 Anders Andersen Hvid, Præst i Haarslef, og ses ved denne Leilighed at være en Son af Forpagter-Enken paa Oregård (Hoffm. Fund. 5, p. 406). 1728 kibte han Holsegård i Brenderup Sogn af Oberstiude Steensen til Skougaarde og fik den completeret til en Herregaard (Hoffm. Fund. 6, p. 330); men 1733 havde han en heist ubehagelig Stude-Affaire; thi f. A. begyndte den fameuse Stude-Proces mellem bemeldte Sognepræst i Haarslef og allerede den Tid Provst i Skouby-Herred, Anders Hvid, og Harritslefsgaards Gier, Oberstlieutenant Hagedorn. Provsten, som da var gift med Margrethe Hansdatter Bang (altsaa hans anden Kone),

havde ifølge de derover optagne Tingstidner i de sidste 1½ Åar omtrent havt 100 Drægshoveder paa Græs og Foder i Præstegaarden samt paa Fællederne og andre Steder (f. Ex. ved Holsegaard, der, som sagt, ogsaa den Tid tilhørte ham) og deriblandt ogsaa en „fortblæsset“ Stud, som han havde kært 1732 paa Markedet i Bogense, den Tid 1½ Åar gammel. Denne Stud gik først paa Hjortebierg, og siden paa Guldrækkemarks Fælled og blev derfra borte i Efteråret 1733; men hans Regter troede igien at have fundet den i Maderup-Møneds Kaalhauger og afhente den derfra, hvorpaa Provosten lod ham brænde den med sit Mærke og afsendte den til København; men ikke saa snart var den borte, før Obristlieutenant Hagedorn gjorde Paastand paa, at den saaledes afhente og solgte Stud (af Værdi 6 Dlr.) egentlig ikke var fortblæsset, men „forthielmet“, ikke tilhørte Præsten, men Hagedorn, havde gaaet med hans øvrige Stud i Ladebal Mark (uemlig Marke ved Store Ladebal, som tilhørte Harritslesgaard), havde derfra forvildet sig ind i de Maderup-Kaalhauger og var derhos brændt med Hagedorns Mærke, længe før Provosten brændte den med sit, og endelig blev det (hvad som endnu er det forunderligste) virkelig bevisst, at Provosten endnu havde sin fortblæssede Stud, som han troede, havde været borte, og i hvis Sted han havde afhentet og afsendt Hagedorns. Desvagten paastod Provosten længe haardnakket det modsatte og, da han endelig blev overbevist (isfald han ellers nogensinde blev det), tilbed han vel sin Ged paa, at han ikke havde vidst rettere end, at det var hans egen Stud, men vilde derhos blot betale Studens Værdi, men hverken Omkostninger eller Bøder, saa at altsaa Sagen havde sin Fremme, idet Hagedorn forfulgte den saavel 1733, som 34, ved Skouby-Herredsting og Gydensteens Birketing og dernæst 1734 og 35 for en til den Ende

nedsat Commission. Endelig faldt der d. 30te Marts 1737 Høiesterets-Dom i Sagen, saaledes lydende: Provsten, Anders Hvid, bør betale til Obristlieutenant Hagedorn den ham tilhørende og fra Maderup Marker hortførte Studs Værdi med 10 Rdlr. og her de udi Sagen af Provsten, Hvid, og Fuldmægtig mod Obristlieutenanten brugte Expressioner vorde, som uskrevne, døde og magtesløse, og her Provsten, som vidende har tilsgnet sig denne Stud og skudt paa Hiimmel, som ham brusten er, og til false og urigtige Vidnesbyrd Bidner har villet forføre, dernæst ogsaa tilbuds sin corporlige Ged derpaa, som ham tværtimod anderledes er blevet overbevist, for saadant sit ugrundelige og høist forærgelige Forhold være Generalfiskalens Tiltale underkastet. Udi Reparation og Proces-Dmkostninger betaler han 1500 Rdlr. samt beder for sin stammelige og formæstelige Dmgang til vor Frelsers Kirke 300 Rdlr. og ligesaa meget til Justits-Kassen samt til samme Kasse, som temere litigans (Høiesterets-Dommen faldt nemlig i Anledning af, at Provsten havde indstævnet Commissions-Dommen for Høiesteret), 21 Rdlr. og endnu til samme Kasse 5 Rdlr. Generalfiskalen bør dernæst tiltale de mistænkelige Bidner og Procurator Præben Langsted bør for sin vrangle og uretvise Rettergang have sit Procurator-Embede forbrudt og Procurator Løvsen for sit Forhold i denne Sag bøde til vor Frelsers Kirke 50 Rdlr. og ligesaa meget til Justits-Kassen. Imidlertid var dermed Sagen endnu ikke tilende; thi Generalfiskalens Tiltale forestod endnu og derfor blev ogsaa først 1739 en ny Sognepræst beskikket her i Kaldet og Atlas, 6, p. 619—20, siger, at Provst Hvid først 1741 ved Høiesteret blev dræmt fra sit Kald og døde siden i Armod. Bønderne kalde ham endnu, naar han omtales, Stude-Provsten; dog var det neppe ham (men derimod Sognepræsten, Hr. Anders Hvid i Dre og Brænderup),

der foruden alle sine øvrige Besværligheder ogsaa havde den Sorg, at hans Datter dræbte sin Mand, Præsten Horneman i Kierteminde, og i den Anledning 1732 i Odense blev henrettet. Forresten giver denne Stude-Proces et nyt Bevis paa hvor langt ned i Tiden (ikke blot i Jylland, men selv i Fyen) den danske Studeopdræt og Studehandel var i Flot og man har virkelig i det danske Landvæsens Historie Grund til at antage 3 hinanden afslørende Perioder nemlig for det første Svineopdræt og Oldensviin, hvor man saa at sige ernærede sig af Landets Skove, for det andet Studeopdræt og Staldrue, hvor man saa at sige ernærede sig af Landets Græsgange, og endelig Kornavlens, da man fortrinsvis ernærede sig af Ågerens Dyrkning; altsaa først Skov, derpaa Eng og til Slutning Åger; hvorhos den første af disse Perioder i Grunden begyndte fra de urældste Tider, den anden derimod først ret kom i Flot i det 15de Aarh. og den sidste endelig først ret blev almindelig ved Jordernes Udstiftning og altsaa i det 18de Aarhundrede.

S. M. d. 7de Oct. testamenterede Grev Wilhelm Frederik Wedel paa Rugaard denne sidstnævnte Gaard, som ikke i Grevskabet var incoporeret, til sin Søn, Boldemar Gustav, ad dies vitæ (Wedelsborgs Arch.). Af den Bestrievlse, den senest addede Eier forresten gier om de gamle Bygningers Bestaffenhed, forinden Geheimeraad Zuel ombygte Stuehuset, og som er heel forskellig fra den 1677 omtalte Legning, maa man i øvrigt formoee, hvad som ogsaa er højt rimeligt, at Grev Wedel i adskillige Dele har forandret den gamle Bygning, der stod 1677, for største Delen afbrudt den gamle Ladegaard Østen for Borggaarden og derimod fordoblet den Ladegaard, der ligger Senden for Borggaarden, samt paa Borggaarden selv (ligesom paa Wedelsborg 1675) ladet et Capel, der allerede omtales 1708, indrette; thi ifelge Eierens Forklaring var Stue-

huset, da Geheimeraad Zuel ombygte det, af Udseende, som en Landsby-Kirke uden Taarn og Spiir, men derimod af 2 Etager foruden Kjelder, og begge Sidefløjene, hvorfra den østlige var Capel, vendte den Sid mod Nord istedetfor nu mod Sønder, ligesom saavel Ladegaard, der den Sid, ligesom endnu, var dobbelt, som Borgegaard, ogsaa den Sid vare omgivne med Grave, der adskilte dem begge, hvorimod den gamle eller østlige Ladegaard saa at sige aldeles var forsvunden.

Toet jeg saaledes herved, som ved det 17de Aarhundredes Udgang, for dennefunde vil afbryde mine Bidrag til den Rungaaards Læns-Historie, som jeg imidlertid beder mine Læsere ikke at ansee for sluttede eller fuldfærdige fra min Haand, forinden jeg ved et Supplement-Bind har sagt at afhjælpe de Fejlagelser og Mangler, som ved en tilgivelig Uagtshed under sammes af mangehaande adsprede Papirer meismmelige Indsamling og trættende Redaktioning kunne være indslæbne, ter jeg dog for Fuldstændigheds Skyld ikke undlade allerede nu, hvor jeg for det første lader det fra Gaarden allerede lengst adskilte Læns Historie aldeles fare, dog i det mindste og, saavidt muligt, i al Korthed at fortsætte Gaardens egen Historie indtil vore Dage.

1700, 1 & 2 havde Grev W. F. Wedel den allerede i det foregaaende omtalte ubehagelige Proces med sin Sognepræst ved Vedelsborg.

1701 d. 7de Dec. blev Rungaaards fortige Hærskab, Amtmand Kaas's, Enkefrue, Margrethe Catharine Buchwald paa Ragaarde, nedsat i sin Familiebegravelse i Haarslev Kirke (see fortige Deel i Amtmandens Levnet).

1702 udstedes Grev Wedel en Qvittering for en af ham, som Lænsplygt, ved Kong Fred. d. 4des Chronbestigelse Leveret Ridehest.

1705 gjorde han paa Rugaard sit endelige Testament d. 13de Dec.

1706 døde han d. 6te Febr. og blev i Hunsby Kirke begravet (Afl. 6, p. 642), 66 Åar gammel, som Greve af Vedelsborg, Friherre af Bedel, Slot- og Borg-Herre til Reedz og Nürnberg, Storkors, Geheimeraad, General og Kammerherre (Hoffm. Fund. 5, p. 384; Afl. 3, p. 507; 6, p. 642; Ad. Mag. p. 349); han var gift 1) med Christiane Sophie Sehested 2) med Hedevig Malene Danewort, Datter af Oberstlieutenant Danewort og Anna v. der Wisch (men det synes næsten snarere at være i omvendt Orden; thi den første var ifølge Præsteindb. af 1733 89 Åar, da hun døde).

S. A. tiltraadte saaledes hans Søn, Grev Hannibal Wedel, som stred sig Greve til Vedelsborg, Herre til Tybrind, Sendergaarde, Rugaard og Sparretorn, Ridder, Kammerherre og Amtmaud over Assens- og Hindsgavl-Ånter, og fik endnu s. A. Kvittering for en Ridehest, der, som Lænsplicht, ved hans Tilstrædelse af Grevskabet var Kongen leveret; men allerede

1708 d. 16de April, døde Grev Hannibal (Ad. Mag. 1. c., stændt Afl. 6, p. 643, først lader ham dze 1720); men Rugaard overgik formodentlig ved denne Leilighed til Enkesæde eller maaskee rettere Enkegrevinde, Unne Catharine Banner (Datter af Christian Banner til Frederiksgabe), bestyrende maaskee Grevskabet i hendes Søn, Grev Christians, Umyndighed, som først var født 1700; thi vist er det, at bemeldte Enkegrevinde endnu i samme Åar, hendes Mand var død, gav Johan Otto Raben for 12000 Dkr. første Prioritet i Rugaards Hovedgaard og underliggende Vandergods af Hartkorn 309 Dkr. 2 Skp. 2 Fdk. 2½ Alb. og deriblandt en Gaard i Hrved paa 5 Dkr. 7 Skp. 3 Fdk. 1 Alb., en paa Beslinge Heed paa 4 Dkr. „ Skp. 2 Fdk. 2 Alb. og 1 i Farsbølle paa

6 Ædr. " Skp. 1 Ædl. 1 Alb., hvilke samtlige siden kom til at tilhøre Elved. Om det i evrigt var denne eller en anden Frue der paa Gaarden, hvorom følgende Sagn vedligeholdes, skal jeg ikke kunne sige; det hedder nemlig, at der paa et Sted paa nuværende Erik Skaderods Grund, kaldet Kiedelsberg, eller ved Hmosen, en Mose paa Ventelykke-Grund, i gamle Dage stod en Gaard, som vel behoedes af Folk udenfor Bondestan- den, men som dog skulde kiere i Ægt for Herstabet paa Rugaard; engang sendte den Rugaards Frue Bud dertil, at de idag skulde kiere for hende til Kirke; men den anden Kone lod svare igien, at idag vilde Fruen paa Kiedelsberg selv kiere til Kirke, hvorover den Rugaards Frue blev saa fornærmet, at hun lod Kiedelsberg sleife (R.).

S. A. (1708) optoges der forresten og muligvis i An- ledning af foromtalte Laan en Synsforretning over Gaarden og ifelge samme bestod den af:

1) en Borregaards-Bygning nemlig et stort 2 Loftet huus, 21 Fag langt med et Udbyg (formodentlig paa Midten) mod Gaardsiden til paa 2 Fag, hvori Trappen var anbragt; under samme en Kelder, afdeelt i 8 Kieldre. I underste Loft (ø: Etage) var Fruerstue (Vinduer med Blyind- fatning), Korsstuen, Umkestuen, Pigernes Kammer, Bor- gesstuuen, Kirken, et Kammer ved Kirk'en &c. For den østre Ende af samme Huus var der etter et Huus paa 5 Fag, et Loft heit¹⁾; men den egentlige østre Længde var paa 14 Fag og 2 Loftet heit; den vestre Længde var derimod paa 21 Fag.

2) en Ladegaard, som bestod af

1) Formodentlig altsaa den Længde Huus, der ligger Østen for Hovedbygningen og langs Indkiersels-Beien og hvori nu er Hestemolle o. s. v.

et nyt Huus, med Tegl behængt, paa 21 Fag, hvor Forpagteren boer i den sendre og Melleren i den nordre Ende¹⁾, et nyt ditto paa 21 Fag, kaldet Giceststalben, med et Port-huus i den vestre Ende²⁾), Ridesfalden med Port og Længe for paa 20 Fag³⁾), Dærestalden af 38 Fag, teglhængt og med et Uddyg paa sendre Side⁴⁾), Koladen paa 34 Fag⁵⁾.

Vindebro mellem Borge- og Ladegaard.

Mellens Udhuse bestod af en østre Længde med Port paa 15 Fag samt en nordre og sendre Længde.

Det hele, selv Stuehuset, yderst forfaldent, vinduerne ude, Kommeret raadnet og Taget bedærvet. Endelig var Skoven overalt nemlig Lunostoven, Folehaugen, Jægerstoven, Haarevad, Gildehaven og Kongens Mark fun ung Begestov paa 30 store Bege og ligesaa mange Ege nær. Det hedder nemlig, at i den første af ovennævnte Skove findes en deiligt ung Begestov, men kun en halv Snees store Ege; i den anden en lidt ung Begestov af Riisbege; i den tredie fun ligeledes Riisbege; i den fjerde lidt Begestov af lutter unge Riisbege og kun nogle smaa unge Riisege; i den femte 4 à 5 nogenledes store Bege, forresten blot unge Bege, og i den siette 14 à 15 store Ege og ligesaa mange store Bege; i evrigt klare unge Bege og nogle Riisege samt nedterftig Underskov; men til Byg-

1) Dette maa formodentlig være Mellens nuværende Stuehuus, som udgiver dens vestre Fløj.

2) Maa formodentlig være den Længde Huus lige overfor Mellens Stuehuus og altsaa paa den vestre Side af Beien.

3) Det er den egentlige Ladegaards vestre Fløj.

4) Det er den egentlige Ladegaards sondre Fløj og Uddygget er den Baggaard, der ligger Syd for samme.

5) Det er den egentlige Ladegaards østre Fløj.

ningstemmer findes lidet eller flet intet undtagen nogle faa
 Xcær til et Skuar, til Stolper og Lesholter (med de davæ-
 rende unge Riisberge maa imidlertid siden være holdt godt
 Husus, siden de kunde opvøre til saa betydelige Skove, at man
 omtrent 60 Åar derefter kunde, som det følgende vil udvise,
 husere saa strækkeligt med Skoven uden dog gandse at faae den
 edelagt). Imidlertid var der dog, som sagt, endnu 1708 en
 Kirke her paa Gaarden, der besøgtes af Omegnens Beboere,
 især Beboerne af Væde, og saavel nærværende Eiers, som Sog-
 nefogden i Veslinges, Fader havde endnu som Barn (altsaa
 i Geheimeraad Juels Tid fra 1761—67) bivaanet Gudstien-
 sten i samme. Denne Kirke eller dette Capel skal nemlig
 have ligget ud imod Haugen til og i Stuehusets den ø-
 vørerende østre Fløj og Kirkegaarden (!) til samme skal der-
 hos have udgiort en Deel af nuværende Hauge nemlig en Plads
 i Humlehaugen, hvor endnu intet skal kunne groe, hvorför den
 heller ikke benyttes; thi, da man engang her vilde grave, blev
 der en farlig Tummel paa Gaarden og derfor afholdt man
 sig siden derfra (R.); ved Gravning i Haugen har man ogsaa
 stedt paa flere Mure af Kampesteen og brændte Steen, ja end-
 ogsaa paa Kieldre, fyldte med Jord, hvor man opdagede flere
 i Enden svedne Egepøle (medd. af Eieren, Hr. Bendt Si-
 monsen). I Kielderen er endnu en Loftssæl, som formodeut-
 lig er en Levning af Kirken, da paa sammes gule Grund med
 sort Skrift læses: Psalm. 50 c.

1712 eiede endnu Grevinde Wedel Rugaard og funderede
 i bemeldte Åar (altsaa, som Grevskabets Bestyrerinde) Huusby
 Skole (esr. 1741).

1718. Paa Gaarden sidder endnu en indbrændt Nude,
 hvorpaas staer et Baaben med 3 liggende Halvmaaner og Stier-
 ner i samme, hvorhos staer: R. A. 1718 d. 29 April; men

S. A. folgte Grev Hannibal Wedels Enke, Enkegrevinde Anne Catharine Banner (altsaa ikke, som Afl. 6, p. 633, vil, Grev Wedel 1720), Gaarden mod et Slags Bederlag i Fæns ic. til Kongen (Fogtmann, p. 391—92) og

S. A. og ved samme Leilighed blev derhos en Jordebog optaget, ifølge hvilken Ejendommen den Afd. bestod af Følgende:

Rugaards

Hovedgåard 56 Afd. „ Skp. 3 Fdk. 1 Alb.

Skov 8 — 2 — 2 — 2 —

Oluf Urtegaardsmands

Lekke " — " — 3 — " —

(deraf aarlig i Forpagtning har været svaret 1150 Rdlr.).

Rugaards

Welle 3 — " — " — " —

Jordsyld dertil " — " — " — 2 —

(den sylder 11 Orter Meel og 1 Lam).

Summa: Hovedgaards-

Tæxt 67 — 4 — 1 — 2 —

Dernæst Bodergodts:

I Veslinge

1 Gaard 5 — 5 — 3 — 1 —

1 ditto 4 — 6 — 3 — 1 —

1 — 3 — 3 — 2 — " —

1 — 4 — " — 3 — 2 —

1 — 7 — 3 — 2 — 2 —

1 jordlejt Huus.

1 Huus paa " — 1 — 2 — 2 —

2 jordleje Huse.

I Væde

1 Gaard 5 — 7 — 1 — 2 —

Skov " — 1 — " — " —

1 Gaard 6 — 2 — " — " —

Skov " — " — 3 — " —

1 Gaard 6 — " — 2 — 2 —

Skov " — " — 3 — " —

1 Gaard 4 — 2 — 3 — " —

Skov " — " — 2 — " —

1 Gaard 3 — 7 — " — 2 —

1 — 4 — " — 2 — " —

1 — 3 — 3 — 1 — 1 —

1 Huus paa	"	Zdr.	"	Sfp.	"	Gvt.	1 Alb.
I Hedeboerne							
1 Gaard paa	5	—	4	—	1	—	"
Skov	"	—	"	—	"	—	2
1 Gaard	5	—	1	—	"	—	1
Skov	"	—	1	—	"	—	"
1 Gaard	5	—	7	—	1	—	2
Skov	"	—	"	—	1	—	1
Skaderod	4	—	7	—	1	—	"
Skov	"	—	2	—	"	—	2
I Heved							
1 Gaard	5	—	7	—	3	—	1
I Sadserud							
1 Gaard	6	—	2	—	3	—	1
Skov	"	—	"	—	1	—	"
1 Gaard	6	—	2	—	2	—	2
Skov	"	—	"	—	1	—	1
1 Gaard	5	—	5	—	3	—	2
Skov	"	—	"	—	1	—	1
1 Gaard	6	—	2	—	2	—	2
Skov	"	—	"	—	3	—	"
Nygaard paa							
Heden	4	—	"	—	2	—	2
I Farsbelle							
1 Gaard	6	—	"	—	1	—	1
1 ditto	5	—	3	—	1	—	"
I Gammelsby							
1 Gaard	3	—	4	—	1	—	2
1 ditto	3	—	6	—	3	—	2
I Bieringe (o: Bierne)							
1 Gaard	3	—	6	—	1	—	"
1 ditto	4	—	5	—	1	—	2
1 —	3	—	6	—	"	—	2
1 Huus paa	"	—	1	—	3	—	"
1 ditto	"	—	3	—	3	—	1
1 —	"	—	6	—	3	—	1
1 —	"	—	5	—	1	—	1
1 —	"	—	2	—	1	—	"
1 —	"	—	1	—	2	—	"
I Enemærkerne	7	Huse uden	Zord	samt	Stillebjergs	Huus.	
I Hindrevad							
1 Gaard	8	—	3	—	2	—	"
Skov	"	—	3	—	2	—	1

1 Gaard	5 Aar.	7 Skp.	3 Fdk.	„ Alb.
Skov	" — 2 — "	— 2	—	—
1 Gaard	4 — 6 — 3	— 2	—	—
Skov	" — 2 — 3	— 2	—	—
Rennemosegd.	8 — 1 — 1	— 1	—	—
Skov	" — 3 — 2	— 1	—	—
Laage	3 — 4 — 2	— "	—	—
Skov	" — 1 — 1	— 1	—	—
Fælledsstoven	" — 4 — 1	— 1½	—	—
Summa: Hovedgaards-				
Taxt	67 — 4 — 1	— 2	—	—
Bendergodsets				
Skov	3 — 2 — 1	— 2½	—	—
Bendergods	188 — 3 — 2	— 1	—	—
i alt	259 — 2 — 1	— 2½	—	—
Revenuerne vare:				
Hovedgaardens Forpagtningssum	1150 Rdlr.	"	A	8
Landgilde- og Hornings-Penge	59 — 4 -	"	-	-
	1209 — 4 -	"	-	-
Redsel:				
Rug	5 Aar.	1 Skp.		
Byg	66 — 6	—		
Meel	13 — 6	—		
Havre	25 — 2	—		
Smør	8 — 1	Fjerd.	1 Ottning.	
Lam	17	Stykker.		
Gæs	22	—		
Hens	67	—		
Eg	6	Sneße.		

Bed denne Lejlighed blev nu Rugaard udlagt til Rytter-district (Arl. 6, p. 633) og i denne Anledning blev der 1721 til Ryttergods-Commissionens Efterretning foretaget en Land-maaling over Hovedgaardens Marker, hvor enhver benævnes og taxeres, (egentlig er det blot Beregningen og Taxeringen af 1680—88, der ved denne Lejlighed paa ny blev Ryttergods-Commissionen fra Rentekammeret communiceret), ligesom det ogsaa om Gaarden selv hedder, at den i Norden saavel paa denne, som paa hin Side Aaen (d: Melledammet), havde 2 Lyft- og Frugt-Hauger, i Øst og Nordvest 2 Kaalhauger og i Sønder og Vester 2 Hum-lehauger. Siden hører man i lang Tid intet til Gaarden selv¹⁾, som formodentlig i dette Mellemtid har tient til Bolig

1) Uden allenfals, at den i en af Drægsbyerne, dog uvist, om den første af 1746 eller den sidste af 1769, mistebe 70 Dræghøvede.

for Rytter-Officererne og Rytterdistrikts Officierer. 1755 hedder det om Gaardens Bygning i Præsteindberetningerne, at den var uanselig og forfalden; 1760 gientages det samme i Hoffm. Fund. 5, p. 299.

1764 (d. 14de Nov. ifølge et Manuscript af Mag. Andreas Kenig om Herregaardene i Fyen — Nr. 734, 4to, N. kgl. Saml. — K. R.) folgte den paa Auctionen over det kongelige Rytterdistrikt til daværende Stiftamtmand i Fyen, Geheimraad Carl Juell til Taasinge, for 61000 Rdlt. (ligesom han ogsaa ved samme Leilighed kibte for 32000 Rdlt. Gods paa andre Steder i Landet). Da var dens Hovedgaards-Taxt 56 Ædr. „ Skp. 3 Fdk. 1 Alb.
 Skovstyld 8 — 2 — 2 — 2 —
 Mollestyld " — " — 3 — 2 —
 (Hvorimod Atl. 3, p. 475, 1767 angiver dens
 Mellestyld til 3 Ædr. „ Skp. „ Fdk. „ Alb.)
 Bøndergods 135 — 7 — 1 — 2 —
 Bønde-Skovstyld 2 — 1 — 2 — 2 —
 (Dog anderledes hos Begtrup, p. 134).

Det sande erfares af det trykte Catalog over det hørt-sigte Ryttergods; ifølge samme var den til Rugaards Hovedgaards-Taxt 56 Ædr. „ Skp. 6 Fdk. 1 Alb.
 Skovstyld 8 — 2 — 2 — 2 —
 Mollestyld " — " — " — 2 —
 Bøndergods 340 — 5 — 2 — " —
 Sammes Skovstyld 6 — 3 — 2 — 2 —
 — Mollestyld 10 — 4 — " — " —

Dette Gods blev ved Salget saaledes fordeelt:
 Rugaards Hovedgaards-Taxt 56 Ædr. „ Skp. 3 Fdk. 1 Alb.
 Skovstyld 8 — 2 — 2 — 2 —
 Urtegaardsmands-Lekke " — " — 3 — " —
 Fra Rugaards Mølle " — " — " — 2 —

Huusmæud paa Hovedgds Grund:
 1, som svarer 4 Rdlt. Huus- og Hovnings-Penge.

1	—	ditto
1	—	ditto
1	—	ditto
1	—	64 g.

Steilberghuus, som svarer 2 Rdlt.

1 Huus ved Læsleed, som svarer Afgift til Skovfogden.

Bendergods:

Tern 2 Ædr. 6 Skp. " Fdk. " Alb.

Skov " — " — 1 — 1 —

3 Rd. 70 § Landgilde.

Dyrebets

Huns 2 -- 7 -- 2 -- 2 --

Skov " — " — " — 1 —

3 Rd. 92 § Landgilde.

Væde:

1 Gaard 5 — 7 — 1 — 2 —

Skov " — 1 — " — 1 —

8 Rd. 8 § Landgilde.

Fulgte med Hovedgaard-
den.

1 Gaard 6 — " — 2 — 2 —

Skov " — " — 3 — "

8 Rd. 23 § Landgilde.

1 Gaard 6 — 2 — " — " —

Skov " — " — 3 — "

8 Rd. 44 § Landgilde.

1 Gaard 4 — 2 — 3 — " —

Skov " — " — 2 — "

5 Rd. 84 § Landgilde.

1 Gaard 3 — 3 — 3 — 1 —

Skov " — " — 2 — "

4 Rd. 70 § Landgilde.

1 Gaard 3 — 6 -- 1 — 2 —

Skov " — " — 3 — "

5 Rd. 19 § Landgilde.

1 Gaard 3 — 7 — 3 — "

Skov " — " — 3 — "

5 Rd. 40 § Landgilde.

1 Gaard 3 — 3 — 1 — 1 —

Skov " — " — 2 — "

4 Rd. 62 § Landgilde.

1 Gaard 8 — 2 — " — " —

Skov " — 1 — " — 1 —

11 Rd. 18 § Landgilde.

1 Gaard 3 — 3 — 3 — 1 —

Skov " — " — 2 — 1 —

4 Rd. 71 § Landgilde.

1 Gaard 4 — 1 — 1 — 1 —

Skov " — " — 2 — 2 —

5 Rd. 64 § Landgilde.

Fulgte med Hovedgaard-
den.

1 Huus „ Ædr. „ Skp. „ Fdk. „ Alb.
28 Landgilde og 2 Rd. 64 s Huus-
og Hovnings-Penge.

Hedebøerne:

1 Gaard	5 — 4 — 1 —	" —
Skov	" — " — "	2 —
	7 Rd. 39 s Landgilde.	
1 Gaard	5 — 1 — "	1 —
Skov	" — 1 — "	" —
	7 Rd. 2 s Landgilde.	
1 Gaard	5 — 7 — 1 —	2 —
Skov	" — " — 1 —	1 —
	7 Rd. 92 s Landgilde.	

Fulgte med Hovedgaarden.

Skaderød:

1 Gaard	4 — 7 — 1 —	" —
Skov	" — 2 — "	2 —
	6 Rd. 87 s Landgilde.	

Justitsraad Simonsen à Ed. Hartkorn 300 Rd.

Tefringe:

1 Gaard	5 — 7 — 3 — 1 —	
Skov	" — 1 — 1 — 2 —	
	8 Rd. 20 s Landgilde.	
1 Gaard	7 — 3 — 1 — "	—
Skov	" — " — 3 — "	—
	10 Rd. " s Landgilde.	
1 Huus	" — " — " — "	—
	2 Rd. Huus- og Hovnings-Penge.	

Geheimeraad Juel à Ed. Hartkorn 355 Rd.

Fuglebjerg-

lund	2 — 5 — 3 — 1 —	
	3 Rd. 62 s Landgilde.	

Sadserud:

1 Gaard	6 — 2 — 3 — 1 —	
Skov	" — " — 1 — 1 —	
	8 Rd. " s Landgilde.	
1 Gaard	6 — 2 — 2 — 2 —	
Skov	" — " — 1 — 1 —	
	7 Rd. 93 s Landgilde.	
1 Gaard	5 — 5 — 3 — 2 —	
Skov	" — " — 1 — 1 —	
	7 Rd. 22 s Landgilde.	
1 Gaard	6 — 2 — 2 — 2 —	
Skov	" — " — 3 — " —	
	8 Rd. 3 s Landgilde.	

Fulgte med Hovedgaarden.



Troldal	8 Ldr. 4 Skp., " Fvt. 1 Ab.	Geheimeraad Juel à Ed. 315 Rd.
Skov	" — " — 1 — 1 —	
11 Rd. 39 § Landgilde.		
Skovmøllen	3 — " — 2 —	Beboeren selv for 2800 Rd.
Skov	" — 1 — 1 — 2 —	
Mellestyld	2 — " — " —	Fulgte med Hovedgaard- den.
20 Rd. 26 § i Landgilde.		
2 — 64 - Huus- og Hovn.-Penge.		
Gjeldenglad	1 — " — 3 — 1 —	Justitsraad Simonsen à Ed. 150 Rd.
1 Rd. 46 § Landgilde.		
2 — " - Huus- og Hovn.-Penge		
Rugaards Melle, beboet af		Selviermanden selv à Ed. 112 Rd.
Asser Jørgensen, Skov- foged.		
Mellestyld	3 — " — " —	Selviermanden selv à Ed. 161 Rd.
Af Nellerud		
Maal	" — 2 — 1 —	Selviermanden selv à Ed. 171 Rd.
12 Rd. 4 § Landgilde		
2 — 64 - Huus- og Hovn.-Penge.		
Koelbjerg.		Manden selv for 131 Rd.
1 Gaard	6 — 3 — 2 — "	
Skov	" — 1 — 1 — 2 —	(i Byen et grundmuret Skolehuus).
6 Rd. 59 § Landgilde.		
1 Gaard	3 — 2 — 3 — 2 —	Geheimeraad Juel tillige- med Gjendomsbenderne à 205 Rd.
Skov	" — " — 2 — 2 —	
4 Rd. 57 § Landgilde.		
1 Gaard	3 — 4 — " — "	Geheimeraad Juel tillige- med Gjendomsbenderne à 205 Rd.
Skov	" — " — 2 — 2 —	
4 Rd. 75 § Landgilde.		
1 Gaard	3 — 2 — " — 2 —	Geheimeraad Juel tillige- med Gjendomsbenderne à 205 Rd.
Skov	" — " — 2 — 1 —	
4 Rd. 44 § Landgilde.		
1 Huus	" — " — " — 1 —	Geheimeraad Juel tillige- med Gjendomsbenderne à 205 Rd.
4 Rd. Huus- og Hovn.-Penge.		
Andebelle:		
1 Gaard	6 — 7 — 2 — 1 —	Geheimeraad Juel tillige- med Gjendomsbenderne à 205 Rd.
Skov	" — 2 — " — 2 —	
9 Rd. 60 § Landgilde.		
1 Gaard	5 — 6 — " — " —	Geheimeraad Juel tillige- med Gjendomsbenderne à 205 Rd.
Skov	" — 2 — " — " —	
8 Rd. Landgilde.		
1 Gaard	6 — 4 — 3 — 2 —	



Skov " Dr. 1 Skp. 3 Gd. 1 Kb. } Geheimeraad Juel tillige-
 9 Rd. 12 § Landgilde. } med Ejendomsbønderne
 à 205 Rd.

Gadsbølle:

1 Gaard 3 — 7 — 3 — " —

Skov " — " — 1 — 1 —

5 Rd. 34 § Landgilde.

1 Gaard 4 — " — 3 — 2 —

Skov " — " — " — 2 —

5 Rd. 50 § Landgilde.

1 Gaard 4 — 1 — " — 1 —

Skov " — " — 3 — " —

5 Rd. 62 § Landgilde.

1 Gaard 1 — 6 — 3 — 1 —

Skov " — " — 3 — " —

2 Rd. 58 § Landgilde.

Huus- og Hovn.:

Penge 2 — " —

Kildevig:

huus " — 3 — 3 — 2 —

" Rd. 63 § Landgilde.

3 — 32 - Huus- og Hovn.-Penge.

Gribsvad:

huus 1 — 2 — 1 — 2 —

1 Rd. 71 § Landgilde.

2 — " - Huus- og Hovn.-Penge.

Sundslev 3 — 6 — 2 — 1 —

Skov " — " — 2 — 2 —

3 Rd. 87 § Landgilde.

Roldhuus 1 — 4 — " — 1 —

2 Rd. 2 § Landgilde.

2 — 64 - Huus- og Hovn.-Penge.

Skalbølle:

1 Gaard 2 — 5 — 3 — " —

Skov " — 1 — 2 — 2 —

3 Rd. 87 § Landgilde.

1 Gaard 2 — 5 — 2 — 2 —

Skov " — 1 — 2 — 2 —

3 Rd. 86 § Landgilde.

1 Huus.

2 Rd. 48 § i Huus- og Hovn.-Penge.

} Geheimeraad Juel tillige-
 med Ejendomsbønderne
 à 212 Rd.

} Beboeren selv à 121 Rd.

} Justitsraad Lorenzen for det
 hele 309 Rd.

} Josias Lucasen à 373 Rd.

} Lucas à 467 pr. Kb.

} Huusmanden for 128 Rd. pr.



Selleberg-			
Stedet	3 Rd. 3 Skp. 3 Fdk. 2 Alb.		Degnen, Lars Hoff ved
Skov	" — " — 1 — 1 —		Ginsiedelsborg, à 161
	3 Rd. 51 § Landgilde.		pr. Ed.
Egelund	2 — 2 — 2 — 1 —		
Af Beybiergs			Jeppe Jørgensen i As-
Grund	" — 2 — 3 — "		senbelle à 157 Rd.
	2 Rd. 64 § Landgilde.		
Kalemose	2 — 4 — 1 — 2 —		
Skov	" — " — 3 — "		Ovennærste à 204 Rd.
	3 Rd. 51 § Landgilde.		
Pleen	" — 6 — 2 — 2 —		
	1 Rd. 11 § Landgilde.		Beboeren selv for 200 Rd.
	2 — " - Huus- og Hovn.-Penge.		
Musbek	2 — 3 — " — "		
Skov	" — " — 1 — 1 —		Justitsrd. v. d. Maase à
	3 Rd. 22 § Landgilde.		253 Rd.
Skræderhuus	2 — 6 — 3 — 2 —		
Skov	" — " — 1 — 1 —		Ditto à 263 Rd.
	3 Rd. 84 § Landgilde.		
Stradsborg	3 — " — 3 — 2 —		Ditto à 300 Rd.
	4 Rd. 15 § Landgilde.		
Rennemose	8 — 1 — 1 — 1 —		
Skov	" — 3 — 2 — 1 —		Ditto à 420 Rd. pr. Ed.
	11 Rd. 47 § Landgilde.		
Brisach	1 — 1 — 1 — 1 —		Rasmus Sørensen paa
	1 Rd. 54 § Landgilde.		
	2 — " - Huus- og Hovn.-Penge.		Dyregravede for 335 Rd.
Lille Padess	3 — 3 — , — 1 —		Justitsrd. v. d. Maase à
	4 Rd. 50 § Landgilde.		310 pr. Ed.
Leerbek	3 — 5 — 2 — " —		Ditto à 330 Rd.
	4 Rd. 88 § Landgilde.		
1 Huus	" — " — " — "		Skovmelleren for 102
	3 Rd. " § Huus- og Hovn.-Penge.		Rd.
1 ditto	" — " — " — "		Beboeren for 100 Rd.
	2 Rd. 48 § Landgilde.		
Kongens Fæl-			
Iedskov	" — " — " — "		Fæsterne for 2500 Rd.
Skov	1 — 6 — 1 — 2 —		
	5 Rd. 39 § Landgilde.		
Skydebierg:			
1 Gaard	6 — 7 — 2 — 1 —		Fulgte med Rugaard.
	8 Rd. 66 § Landgilde.		



1 Gaard	7 Xbr. 7 Stp. 1 Fdt. 2 Alb.		
9 Rd.	87 § Landgilde.		
1 Gaard	7 — " — 3 — "		
8 Rd.	83 § Landgilde.		
1 Gaard	7 — 1 — " — 1 —		
8 Rd.	88 § Landgilde.		
1 Gaard	2 — 4 — 3 — "		
3 Rd.	23 § Landgilde.		
1 Gaard	8 — " — 3 — 2 —		
10 Rd.	14 § Landgilde.		
1 Gaard	7 — 1 — 2 — 2 —		
9 Rd.	1 § Landgilde.		
1 Gaard	8 — 1 — 1 — "		
10 Rd.	19 § Landgilde.		Fulgte med Rugaard.
1 Gaard	8 — 2 — " — 1 —		
10 Rd.	31 § Landgilde.		
1 Gaard	3 — 7 — 2 — 1 —		
4 Rd.	90 § Landgilde.		
1 Gaard	7 — 6 — 1 — 1 —		
9 Rd.	71 § Landgilde.		
1 Gaard	5 — 4 — " — 2 —		
6 Rd.	87 § Landgilde.		
1 Gaard	9 — 7 — 2 — 2 —		
12 Rd.	43 § Landgilde.		
1 Gaard	2 — 5 — 2 — 1 —		
3 Rd.	36 § Landgilde.		
Skydebierg			
Welle	" — 1 — 3 — 2 —		
Tokkeskov	" — 2 — " — 1 —		
Mellefjeld	5 — 4 — " — " —		Etatsraad Simonsen for 699 Rd.
	14 Rd. 28 § Landgilde.		
1 Huus	" — " — " — 1 —		
" Rd.	1 § Landgilde.		
3 Rd.	" § Huus- og Hovn.-Penge.		
1 Huus	" — " — " — 1 —		
" Rd.	1 § Landgilde.		
3 Rd.	" § Huus- og Hovn.-Penge.		
1 Huus	" — " — " — 1 —		Fulgte med Rugaard.
" Rd.	1 § Landgilde.		
2 Rd.	64 § Huus- og Hovn.-Penge.		
1 Huus	" — " — 1 — 1 —		
" Rd.	5 § Landgilde.		
3 — "	§ Huus- og Hovn.-Penge.		

1 Huus	"	Xdr.	„	Skp.	„	Fdt.	1 Alb.
" Rd.	1	§	Landgilde.				
3 Rd.	"	§	Huus- og Hovn.-Penge.				
1 Huus	"	—	—	—	—	1	—
" Rd.	1	§	Landgilde.				
2 Rd.	64	§	Huus- og Hovn.-Penge.				
1 Huus	"	—	—	—	—	—	—
2 Rd.	64	§	Huus- og Hovn.-Penge.				
1 Huus	"	—	—	—	—	—	—
3 Rd.	16	§	Landgilde.				
1 Huus	"	—	—	—	—	—	—
3 Rd.	"	§	Landgilde.				
1 Huus	"	—	—	—	—	—	—
1 Rd.	32	§	Landgilde.	"	"	"	—
1 Huus	"	—	—	—	—	—	—
1 Rd.	32	§	Landgilde.	"	"	"	—
Gaunby	5	—	5	—	3	—	2
1 Grund	"	—	—	1	—	—	—
7 Rd.	21	§	Landgilde.				
Zaarup:							
1 Gaard	7	—	"	—	1	—	2
8 Rd.	78	§	Landgilde.				
1 Gaard	2	—	7	—	1	—	1
3 Rd.	62	§	Landgilde.				
1 Huus	"	—	—	—	—	—	—
2 —	"	§	Huus- og Hovn.-Penge.				

Summa:

Bender:

gods	340	—	5	—	2	—	"	—
Skov	6	—	3	—	2	—	2	—
Mellestyld	10	—	4	—	"	—	"	—
Landgilde-Penge	490	Rd.	71	§				

Huus- og Hovn.-P. 87 — 48 -

Rugaards daværende Gods bestod saaledes den Tid ingenlunde af alt det kongelige Gods i Rugaards Amt (thi af samme blev der den Tid endnu bortsolgt en Mængde saavel i Bissenbiergs, som i Bierslef- og Haarslef-Sogne), men blot af de ovenfor opregnede 340 Xdr. 5 Skp. 2 Fdt. „ Alb. Xdr. Hartkorn i Beflinge-, Bissenberg-, Haarslef- og Skydeberg-Sogne, og selv af dette saaledes in specie til Rugaard henhørende Gods fulgte ikke mere i Kirbet med Rugaard end (foruden Hoved-



gaards-Taxten selv) det i Beslinge Sogn (paa Skaderod, Teuring, Troldal og Skovmøllen nær) og det i Skydeberg Sogn (paa Skydeberg Molle nær), altsaa

Bendergods 213 Kdr. 4 Skp. 1 Fdk. 1 Mb.

Melleskylde	3 —	" —	" —	" —
-------------	-----	-----	-----	-----

Benderstov	1 —	3 —	3 —	2 —
------------	-----	-----	-----	-----

Det øvrige i Beslinge- og Skydeberg-Sogne til Rugaard henhorende nemlig

Bendergods 127 Kdr. 1 Skp. " Fdk. 2 Mb.

Melleskylde	5 —	4 —	" —	" —
-------------	-----	-----	-----	-----

Skov	4 —	7 —	3 —	" —
------	-----	-----	-----	-----

blev derimod deels bortsolgt til Undre og deels for aparte Betaling kibst af ham selv, saasom han saavel her (nemlig i Teuring, Troldal, Undebel, Gadsbel, Skousby, Bred, Hindrevad, Flatters, Gadsbel, Undebel), som paa andre Egne af Landet (nemlig i Fangel, Verninge, Ubberud, Broby, Stige), nu indkibste for 32000 Rd. (altsaa i alt for 93000 Rd.) af dette Kongelige Ryttergods.

Geheimeraad Juel ombygte derpaa Gaarden eller opførte i det mindste dens Borgegaards-Bygninger, saaledes som de endnu befindes¹⁾, og i den store Dagligstue paa Rugaard ere endnu en Herre og en Dame til Hest og i Jagtdragt afmalede paa den med Brædder beklædte Væg, som menes at være Geheimeraad Juel og Frue. Geheimeraaden blev imidletid snart kied af denne Gaard²⁾ og vilde have solgt Benderne deres

1) Isolge Mag. Andreas Kenigs ovenanførte Manuscript om Herregaardene i Kjøn lod han „opføre nogle nye Bygninger, hvori ere indrettede gibede og betrukfne Værelser samt mange rare Kieldre“ (medd. af K. R.)

2) Især fordi hans Frue isolge Sagnet ikke kunde lide den nye Bygning, som hun, da hun første Gang saae den, yttrede isfe at være nogen anstændig Herstabsbygning, men lignede mere en Kro end en Herregård (medd. af pastor loci, Provst Boesen).

Gaarde for det samme, han havde givet selv; men den ~~Tid~~¹⁾ kunde de ikke blive enige, hvorpaa han 1767 folgte det hele til Kammeraad Nicolai Duus, der blev understøttet med Penge til dette Kib af sin Svigerfader, Bystriver Peder Bech i Svendborg¹⁾, som ogsaa 1769 beboede Rugaard, ligesom der ogsaa ved denne Leilighed blev staende 40,000 Rdlt. kongelige Penge i Gaard og Gods paa første Prioritet. Duus folgte igien Gaarden 1769 til Jørgen Juul (ifelge sal. Probst Boesens Meddelelse skal Duus allerede den ~~Tid~~ have solgt af Godset for 37611 Rdlt. 5 $\frac{1}{2}$ 14 $\frac{1}{2}$, som vare indbetalte paa den kongelige Hefteelse, saa at der nu paa Hovedparcellen, som han tilligemed Bygningerne solgte til Juul, kun heftede 2388 Rdlt. 2 $\frac{1}{2}$); men denne gjorde efter et Aars ~~Tid~~ Opbud og Duus maatte tage imod den igien¹⁾ og nu holdt min gode Duus, hvad som ogsaa rimer sig paa hans Navn, med Skov og Gods et Pokkers Huus; thi, naar Folk kibte 4 Læs Brænde, som den ~~Tid~~ kostede 24 $\frac{1}{2}$ pr. Læs, saa sik de det 5te oven i Kibet og, naar en Bonde havde viist ham en Willighed, hvorfor man ellers pleier at sticke en Zaar, saa tillod han ham i det Sted at kire ud i Skoven og hente sig et Læs Brænde (medd. af R.), hvorfor det ogsaa hedder 1771 i Atl., 6, p. 633, at den store anselige Rugaards Skov var siden Auctionen (1761) forhugget og næsten lagt øde. Ligeledes solgte han ogsaa endeel af Hovedgaardens Jordet til Ernst Braadt, Forvalter paa Elvedgaard, som den ~~Tid~~ behoede Marienro eller

1) Ifelge Mag. A. Kenigs Manuscript solgte Geheimeraad Juul Gaarden ved offentlig Auction d. 25de August 1766 for 95000 Rdlt. til Bystriver Bech i Svendborg og hans Svigersen, Monsr. Nicolai Duus (medd. af K. R.).

2) Ifelge det onforte Manuscript satte Duus den paa Auction d. 1ste Marts 1770 (K. R.).

Hovedgaarden og byggede nu paa disse indklaeste Jorder Vente-lykkegaarden, som sif sit Navn af Bentetornen ved Rugaards Høieled; siden segte han Tildelelse til Krohold i Merkebege, hvilket Privilegium han afbenyttede paa Bentelykke, indtil han 1771 sif Merkebege bygt; ligeledes anlagde han ogsaa Egleværket ved Bentelykke.

Kammerraad Duus tvang dernæst Benderne til at rydde Rugaards Melledam (ved hvilken Leilighed mange Oldsager især af Vaaben og Hestessoe blevne fundne) og dette fæste fornemmelig i den Hensigt, at Benderne derved skulle blive kiede af at giøre Horning og saaledes desto snarere fåsbe sig selv, hvilken Plan ogsaa fuldkomment lykkedes, og maa dette omtrent være fæst 1772 (i det mindste hedder det, at Duus kun eiede Benderne i 3 År) og hver Gaard kostede omtrent den Tid 1300 à 1400 Rdlr. (Der neppe var stort mere end hvad de 1764 havde kostet, da 222 Rdlr. omtrent funde anslaes for Middeltaxten af hver Id. Hartkorn). Man fortæller forresten ogsaa om Duus, at han havde et stort Skar til Ladefoged, hvem det snart havde gaaet, som en tidligere Ladefoged der paa Gaarden ved Navn Sparre, som for sin Grusomheds Skyld blev slaaet ihiel af Benderne ved et Sted imod Hindrevad til, som endnu deraf kaldes Sparresbet (ligesom endnu ved Elvedgaard (see Gilby 1755) en Mose bører Navn af, at en Ladefoged der paa Stedet af Benderne er bleven fricasseret)¹⁾. 1772 folgte Duus altsaa formodentlig Godset.

1) Ligesom Tiden for den sidstnævnte Massacre imidlertid er aldeles usikker, saaledes maa ligeledes Sparres Mord gaae temmelig langt tilbage i Tiden; thi allerede i den gamle Matr. af 1664 nævnes Steilebjerg Huus ved Landeveien fra Rugaard til Odense, hvor nu den ene af Vestinge Sogns Skoler (som meget urettelig nu kaldes Stillebek) er beliggende, og dette Steilebjerg skal iselge Sagnet have sit Navn af en Steileber paa Stedet, som nogle Bønder, der vilde

S. A. vilde han ogsaa sælge Møllen, som da siges at have 2 Dværne med Overfaldsvand, som ikke kan mangle (NB. see 1688); den stod for 3 Edr. Møllestyld, 3 Edr. Ager og Eng og 4 Skp. Skovstyld, alt Hovedgaards-Taxt, havde en Skov af nogle 1000 prægtige Træer (!) og avlede 50 à 60 Læs Hø (Edr. C. Efterr. Nr. 10). S. A. vil han ikke blot sælge Møllen, men ogsaa Gaarden, om hvilken sidste det da hedder, at dens Bygninger, saavel Borge- som Ladegaard, varer ny Bygning og næsten alt opbygts af nærværende (stal vel i det mindste med Hensyn til Borgegaarden hedde: forrige) Eier, Værelserne smukke, tildeels gibede og betrukne, og en smuk i dette Aar anlagt Hauge, hvormod Møllen ved denne Lejlighed fun siges at have 2 Edr. 7 Skp. " Fdk. ½ Alb. Ager og Eng og „ Edr. 4 Skp. 2 Fdk. 2 Alb. Skovstyld (ibid. Nr. 48). 1773 folgte han Flotteruphuset ved Hindlevad, som stod for „ Edr. 2 Skp. 1 Fdk. 1 Alb., for 150 og 2 Huse ved Rugaards Baglække, som hvert stod for 1 Skp., samt et Jordemaal der ved paa „ Edr. 4 Skp. " Fdk. 2 Alb. for 280 Rdsl. (Lands-tings-Extract). S. A. vil han sælge Gaarden og Møllen ved offentlig Auction (ibid. Nr. 43), men sælger den endnu s. A. underhaanden (ibid. Nr. 45) til Hennings Ulrik Neess i Odense. Ogsaa faldt s. A. Dom i Sagen mellem Kammerraad Duus og Jørgen Suel i Unledning af sidstnævntes Opbud (ibid. Nr. 51). 1777 vil Neess sælge 4 af Gaardens i 16 Parceller afsatte Marker (ibid. Nr. 35); dog slete dette neppe; thi 1778 vil han etter hortleie 4 af dens Marker til Græsning (ibid. Nr. 4); men 1780 folgte han først 4 Lodder (Parceller) af Rugaards Hovedgaardsjord for 1298 Rdsl. og

hugge Forvalter og Ladefoged ihiel paa Rugaarb, i sin Lid beklædt (medd. af pastor loci, Hr. Provst Boesen).

siden 1781 den hele øvrige Hovedparcel, som stod for

17 Ædr. 3 Skp. „ Fdk. 1 Alb. Åger og Eng,

3 — 3 — 3 — 2½ — Skovstyld, samt Møllen, som stod for 3 — " — " — " — Møllestyld, for 10611 Rdlr. 5 & 14 § samt 2388 Rdlr. 2 § kongelige Penge, der bestandig skulle blive staaende deri, altsaa i alt for 13000 Rdlr., til Arvesæster Simon Andersen af Amager og hans Svigerfader, Erik Jørgensen af Padøsø, hvorpaa førstnævnte 1784 udleste sin Svigerfader (der altsaa formodentlig kun har haft ½ i det hele) med 3900 Rdlr. og saaledes ene blev Eier. S. A. skulle ogsaa Ventelykkegaard med Teglværk og Kro bortsælges (Aðr. C. Eft. Nr. 2). 1786 fulde Ventelykkegaard atter sælges og beskrives i samme Anledning (ibid. Nr. 39). 1787 solgte Ventelykkegaards Eier (E. Braadt) Morkebøge Kro til Justitsraad Laurids Lindegaard paa Jerstrup for 3225 Rdlr. S. A. kibte Simon Andersen Amager det ene Kronemosehus, som stod for " Ædr. 1 Skp. „ Fdk. „ Alb. og hvori stod kongelige Penge, 12 Rdlr. 3 &, for 227 Rdlr. 3 & af en Vertshusholder i Bogense. 1788 fik han Selvmedaillen paa 10 Rdlr. for en Hingst (Aðr. C. Eft. Nr. 21). 1790 kibte han Ventelykkegaard, som i Anledning af Eieren, Ernst Braadt til Kielholts, Død solgtes og ved denne Leilighed atter beskrives (ibid. Nr. 21) og som stod for 7 Ædr. „ Skp. 2 Fdk. „ Alb. fri Hovedgaards-Taxt, tilligemed Teglværket for 3300 Rdlr. de 706 Rdlr. kongelige Penge, som stod deri, medindbegrebne. 1791 fik han Præmie for den bedste Hingst i Amtet (Aðr. C. Eft. Nr. 36). S. A. kibte han Morkebøge Kro (5 Ædr. 2 Skp. „ Fdk. „ Alb. og Skov 1 Æd. „ Skp. „ Fdk. „ Alb.) af Laurids Lindegaard til Juulstov og Jerstrup (Pr. Boesen siger, at han derimod først senere kibte den af Kammerraad Holm i Odense; Sagen var, at baade han og Birkedommer

Holm (ved Einfjedelsborg), hvem han senere udleste, kibte den i Samling for 3000 Rdlr. (Mad. Simonsen). 1794 kibte han det andet Tronemoshus, som ligesledes stod for „Edr. 1 Skp. „ Fdk. „ Alb. fri Hovedgaards-Taxt og hvori stod 12 Rdlr. 3 & kongelige Penge, for 300 Rdlr. 1797 kibte han en Lekke, Jægerbanken kaldet, som stod for „Edr. 4 Skp. 2 Fdk. „ Alb. og hvori stod 56 Rdlr. 1 & 8 & kongelige Penge, af Manden i Vædehuset for 700 Rdlr. S. A. sacavelsom 1802 var Hartkornet 35 Edr. 4 Skp. „ Fdk. „ Alb. og Melleslyden 2 Edr. 6 Skp. „ Fdk. 2 Alb. (ifelge Begtrup, p. 65). 1799 (Andre sige 1791) kibte han Kongslævgaarden Vesten for Rugaard, som stod for 1 Edr. 1 Skp. „ Fdk. 2 Alb. fri Hovedgaards-Taxt og Skovstyd „ Edr. 1 Skp. „ Fdk. 2½ Alb., af Jørgen Jensen for 1450 Rdlr. 1801 kibte han af Soren Borring paa Rennemose 2 Lekker og 1 Huus (blandt dem den saakaldte Baglekke), i alt 2 Edr. 5 Skp. „ Fdk. 2 Alb., for 1790 Rdlr. 1803 kibte han en Gaard i Hindrevad, som stod for 3 Edr. 2 Skp. „ Fdk. 1½ Hartkorn, „ Edr. 1 Skp. 1 Fdk. 1 Alb. Skovstyd, aften Mand i Hedeboerne for 4000 Rdlr. S. A. kibte han en Lekke, Skovlekkens kaldet, for 990 Rdlr. 1806 siger Begtrup, p. 249, at Gaarden ved sin Udparcellering (altsaa i Duus's Ebd) tabte sin Skattefrihed, men vedblev at være tiendefri, og at dens Hovedgaards-Taxt (NB. da den blev udparcelleret) var 58 Edr. „ Skp. „ Fdk. „ Alb. og dens Skovstyd 8 Edr. „ Skp. „ Fdk. „ Alb. 1807 kibte Simon Umager en Parcel af Morudskov paa 145 Edr. Land og af Hartkorn 4 Edr. 2 Skp. 3 Fdk. ½ Alb. og Skovstyd 2 Edr. 2 Skp. 1 Fdk. ½ Alb. fra Gyl- densteen for 27,500 Rdlr. og fandt i sammes kloge Asbenyt- telse i en lang Række af Lar forøget Anledning til at an- vende sin utrættelige Virksomhed. S. A. kibte han det saa-

faldte Overdam og Storkebeksloffen af Henrik Vædele for 5000 Rdlr. 1816 kibte han Lykkegaard i Haarsleff Sogn, som stod for 7 Edr. 4 Skp. 1 Fdk. 2 Alb. og Skovsyld " Skp. 2 Edr. 3 Fdk. 2 Alb., for 10550 Rdlr. 1817 ombygte han Melleværket i Vandmellen. 1821 kibte han et Huus, som kaldtes Cancelliet, i Morudstov for 355 Rdlr. 1822 oprettede han en Hestemolle, som kibtes fra Sverup Melle, og stiknede s. u. et Orgel til Veslinge Kirke. 1824 fandtes ved at lægge ny Bod i Mellens Wdhuse 2 Stykker af en flækket Kanon, $1\frac{1}{2}$ Dvarteer i Længden, $1\frac{1}{2}$ Tonme i Giennemsnit og saa stor, at den kunde rumme en Kugle af en Baldneds Sterrelse. 1827 opbygte Gieren en ny hollandsk Veirmelle. 1830 siger Jenson i sit Provincial-Lexicon om Gaarden, at den ligger meget smukt ved en stor Molledam og vaa 2 Sider omgivet af Skoven; den har betydelige Frugt- og Humlehænger, 250 Edr. Land, bevojet med Skov, 22 Edr. 4 Skp. " Fdk. " Alb. Edr. Hartkorn¹⁾ og 200 Edr. Land ret god Agerjord samt betydelige Enge og til Gaarden henhøre 2 nyopbygte Vand- og Veirmeller, begge med Grubbeværk, et Teglbænderi, en Fæstegaard, et Boelsted, en præsigeret Kro og 12 Huse. 1831 siger Provst Boesen i sin Topographi over Veslinge, at Gaarden ligger i en meget behagelig Egn ved en

1) Det er besynderligt, saa forskelligt dette Gaardens Hartkorn opgives:

1829 af Amtstuen 25 Edr. 2 Skp. 3 Fdk. $\frac{1}{2}$ Alb. Hartkorn, 6 Edr. 7 Skp. 3 Fdk. 1 Alb. Skov og Mellestyld.

Sammelid af Gieren Hartkorn 25 Edr. " Skp. " Fdk. " Alb., Skov 6 Edr. " Skp. " Fdk. " Alb., Mellestyld 2 Edr. 6 Skp. " Fdk. " Alb. 1830 af Jenson Hartkorn 22 Edr. 4 Skp. " Fdk. " Alb.

1831 af Pr. Boesen Hartkorn 22 Edr. 4 Skp. 1 Fdk. $\frac{3}{4}$ Alb., Skov 6 Edr. 6 Skp. 2 Fdk. 1 Alb., Mellestyld 2 Edr. 6 Skp. " Fdk. 2 Alb.

1844 af Ensen Hartkorn 25 Edr. 5 Skp. 1 Fdk. 1 Alb., Skov 4 Edr. 2 Skp. 1 Fdk. 4 Alb., Mellestyld 2 Edr. 6 Skp. 2 Fdk. " Alb.

Lille Åa og en anselig omtrent 7 Aar. Land stor Vandbeholdning, der bruges, som Molledam, samt er omgivet af frugtbare Marker og smaa tildeels bakkesulde, saare yndige Skovpartier. Bygningen bestaaer af en Borgegaard paa 3 Etage nemlig en Hovedbygning og 2 tilbygte Sidefløje, 1 Etage Muur og Bindingsværk, med en Dvist midt paa Hovedbygningen (og deri et Slagværk samt Altan over Hovedindgangen), alt teglhængt og opfert paa en temmelig hoi grundmur et Kelderetage. Et Stakit, som forbinder Enderne af begge Sidefløjene med hinanden, adskiller Borgegaarden fra Ladegaarden og denne bestaaer af 3 Længder Muur og Bindingsværk, tækkede med Straa og, som sædvanligt, indrettede til Hestestald, Dvaghuse, Korngulv o. s. v., hvortil endnu et Par andre smaa Bygninger udenfor den egentlige Gaardsplads ere anvendte. Haugen er ikke af betydelig Sterrelse, men godt benyttet til Kiekenurter, Frugttræer og Humleanlæg. Fra Haugen kommer man ved en Flydebro til en et Par hundrede Skridt derfra i Melledammet beliggende Holm, der ligeledes er dyrket, som en Hauge, og beplantet med endel Frugttræer. De Rugaard tiliggende Forder, som staae for Hartkorn Ager og Eng 22 Aar. 4 Skp. 1 Fdt. 3 Alb., Skovstykke 6 Aar. 6 Skp. 2 Fdt. 1 Alb. og Mellesstykke 2 Aar. 6 Skp. „ Fdt. 2 Alb., udgjere et Areal af 444 Aar. 2 Skp. 2 Fdt. Land (beregnet til 14000 Quadrat-Alen), hvoraf 200 Aar. 2 Skp. 2 Fdt. Agerland, 103 Aar. 2 Skp. Skov og 140 Aar. 5 Skp. Engbund og Melledam. Engen giver c. 300 Læs aarlig og Meieriet bestaaer af 50 Målkekær o. s. v. Til Rugaard hører en Gaard (Bentelykke paa 7 Aar. „ Skp. 2 Fdt. „ Alb.), et Boelssted (Kongsle paa 1 Id. 1 Skp. „ Fdt. 2 Alb.), en Vandmølle og en Veirmølle, et Teglværk (i hvis Øvn for hver Gang brændes 36000 Muursteen og 3000 Tagsteen med 80 Læs Terr), en præstiligeret Kro og 12 Huse.

1842 d. 5te Febr. døde Gaardens driftige Eier, Simon Amager, 91 Åar gammel (han var nemlig født d. 9de April 1751), efter i 61 Åar at have eiet Gaarden, som han ved sin Død efterlod til sin Søn, Bendt Simonsen, der ikke besad den længere end et Åar, da han efter 1842 at have foreget dens Besiddelser ved Indkriebet af en Lekke, Skæppenborg Skov kaldet, for 1000 Rdlr. og at have solgt sin Anpart af Morud-skov til Kammerherre Holsten paa Langesø for 28000 Rdlr. allerede døde 1843 d. 18de Mai i sit 44de Åar; men ligesaa beklagelig, som denne korte Besiddelsesstid var, da den Afdøde var en i enhver Henseende velvillig og redelig Mand, saa mærkværdig er derimod hans Faders lange Besiddelsesstid og dette endnu saameget mere, som ogsaa den anden Herregård her i Sognet nemlig Elvedgaard var i min 1832 afdøde sal. Faders Besiddelse i ikke mindre end 52 Åar, hvorhos han, da han døde i sit 82de Åar, ikke alene havde høitideligholdt sit Solv- og sit Guldbryllup med min 1827 afdøde sal. Moder, men ogsaa 1821 høitideligholdt sin (1721 af ny opbygte) Gaards Secularfest, ja endogsaa 1830 sit eget Jubilæum, som sammes halvtredsindstyveårige Besidder, og, skulde jeg s:lv. leve et Åar endnu, da kunde ogsaa jeg høitideligholde min Families hundredaarige Besiddelsesfest af samme; thi 1745 kom den i Provst-inde Wedels eller min Farfaders senere Hustrues og altsaa min Farmoders Eie. Og, ligesom nu den forrige Eier af Rugaard allerede 1831 kunde feire sin halvtredsindstyveårige Besiddelsesfest, saaledes ville vi enske den sidst afdøde Eiers efterladte Søn om 36 Åar at kunne feire sin Families hundredaarige Besiddelsesfest af Rugaard med dyb Beundring af det alvise Forsyn, paa hvis Jordens Slægter fremspire, vore, trives, blomstre og udbrede sig, men omsider ogsaa øldes, visne, henveires og forsvinde.

